

העולם הזה

שמיר

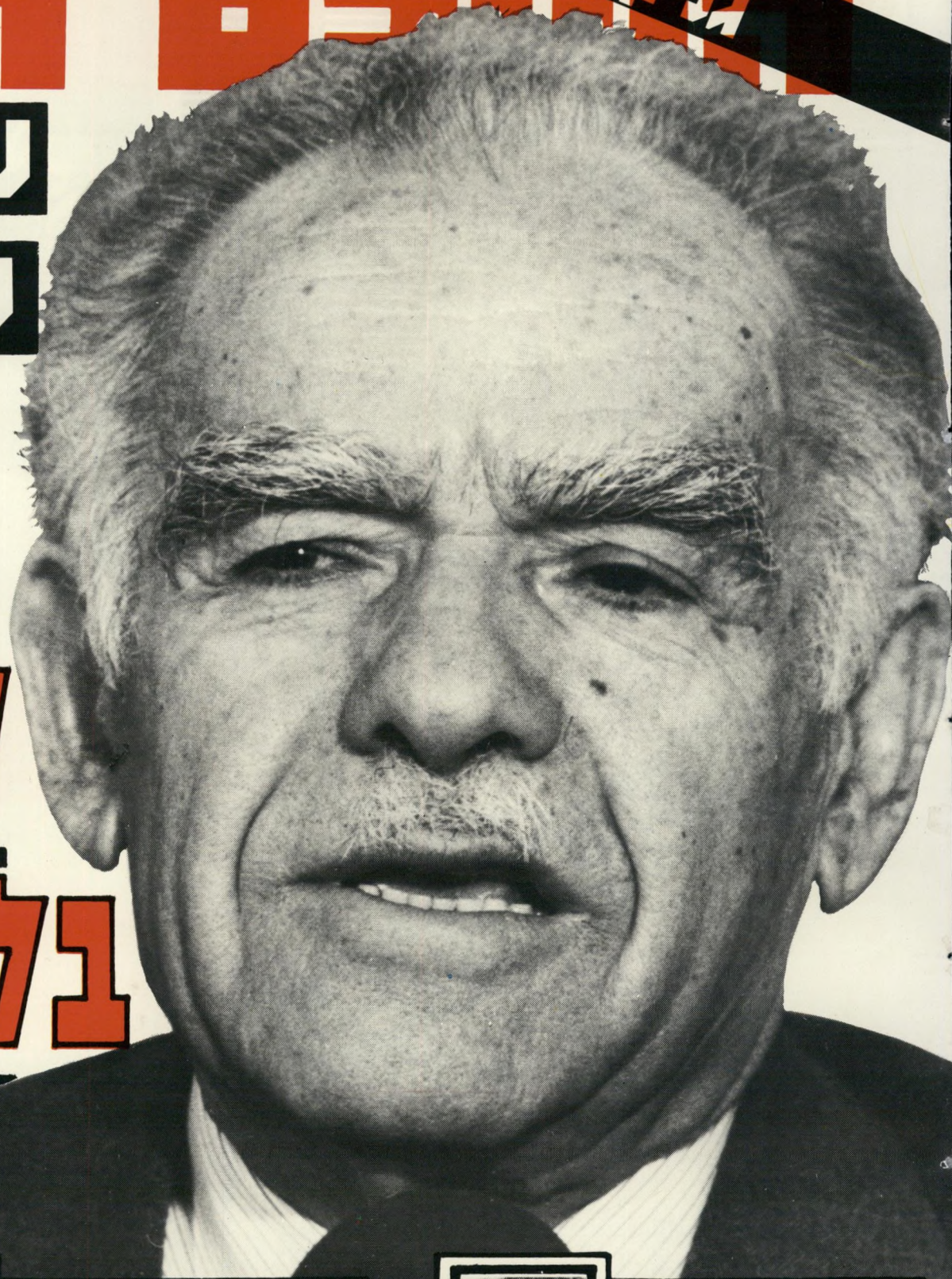
לוחם

על

חיי

הרע

בלי כווד

אסתי לאודר:
מדוע היא
מחרימה
את ישראל?

הפועל ת"א:
אלי כהן-
העסקנים
אשמים

דיאט ספרייט

זה בן זוגי

מיכתבים

ההרגשה: עשור

על דברי עורך העולם הזה ליום העצמאות ה-41 ("אני מאמין"), ה-עולם הזה 9.5.89.

אני מציע לכרברני דיעה אחרת לקרוא ולחזור ולקרוא את הדון של אורי אבנרי ליום העצמאות. מן הראוי שהם ישננו כל מילה שאבנרי כתב. זאת היא הציונות האמיתית, המפוכחת והמוסרית כאחת. לי, אישית, אורי אבנרי הצליח לעשות זאת שוב. הוא עשה לי את יום העצמאות. אחרי שגמרתי לקרוא ממש הרגשתי עשר: ולתיפאר מדינת ישראל!

יואל הרטמן, תל-אביב

בעלי הבית בבית

על זקופות קומה ("להיות עם חופ"שי בארצנו", "דיעה אחרת", העור"לם הזה 9.5.89).

אני מסכים עם כל מילה של מאיר ליפשיץ, כשהוא כותב, כי צריך להוציא את הגר"ל (אני מניח שהתכוון לגלותיות) מישראל ושצריך לחזור ולהרים את הראש, ואם נחון, גם את היר.

אבל יחד עם זה קצת קשה לי לדרת להבנת השינאה התהומית של ליפשיץ לערבים. אולי מן הראוי להציע לו להפסיק להיות גלותי. אולי עוד לא ברור לו, כי אנחנו כאן בבית ואנחנו בעלי הבית. ואנחנו יכולים להרשות לעצמנו, כאשר זה מתבקש, להיות גם נדיבים וגם הוגנים כלפי הערבים.

התייחסות לא משפילה ולא מרכאה לזולת היא בוודאי חלק מוקיפות הקומה שחורה אלינו ביחד עם עצמאותנו.

חיים ברידוף, ירושלים

מימון השליחות

על מצבו הכלכלי של הגורסלס פוסט ("העיתונות החופשית נתונה בסכנה. מדוע?", "הנדון", העולם הזה 3.5.89).

מפליא שדווקא באחרונה, כאשר הדוחות הכספיים שלנו, תוך כדי תהליך מכירת מניות העיתון, הפכו כמעט לנחלת הציבור כולו (למרות שאנו תברה פרטית) ובכל העיתונים נכתב שהחברה שלנו כמעט מאוזנת עיסקית, מופיעה בהעולם הזה הפיסקה: "יש עיתונים המתקיימים על חשבון גופים ציבוריים, מיפלתגיים למחצה. כזה היה הגורסלס פוסט..."

היום, ובעבר, לא נתמך הגורסלס פוסט על-ידי גוף כלשהו, לא באופן ישיר ולא באופן עקיף, ולא רק שהעיתון נושא עצמו כל-כך, אלא אף מימן ממקורותיו השקעות בחיפ נרחב ביותר.

כאשר לגופה של הכתבה בהעולם הזה אין לי ספק, שאני מסכים לתיאור המצב ולמסקנות שהוצגו. מצד שני קיימת האפשרות בידוי עיתונים יומיים, הרואים בקיומם שליחות (ולא רק עסק), לפתח מקורות הכנסה המשר לבנים בעיתון עצמו כדי לאפשר את הוצאת העיתון, שלרוב, כפי שגמר על-ידי העולם הזה, אינו נושא עצמו.

כך עשה הארץ בפיתוח המקומונים וברך זאת פעל הגורסלס פוסט מזה שנים רבות — הרפוס המיסחרי, השבועון הבינלאומי, מכ"ר מוצרים דרך העיתון וכדומה, מאפשרים לנו לפעול באיזון עיסקי, לא להורק לעזרה כלשהי ועל-ידי כך לשמור על עצמאות מע"רכתית מלאה. אלי נוי, המנהל הכלכלי, גירוסלס פוסט, ירושלים

דווקא דראמטית

על הופעתה של ריטה בסרט ("לי-לית ישראל", העולם הזה 9.5.89).

(המשך בעמוד 4)

משני צידי המיתר

יצחק רבין ואריאל שרון הם שותפים יריבים ותיקים. לא אחת עזרו זה לזה במרוצות הקאריירה המגוונת שלהם. עכ"שיו הם עומדים משני צידי המיתרס לגבי תוכנית שמיר-רבין ובשני הקצוות הקיצוניים של סיקרי דעת-הקהל.

מתחמים מהר

אלי כהן, בן 28 וחצי, מתחמם מהר, הופך שולחנות. הוא מספר להעולם הזה על ירידת של קבוצתו לליגה ה"א"רצית, על השנה האחרונה ומאשים בכל העסקנים.

בכל אשם הפלייבוק

האם היה גילי זוכה במקום הראשון בא"רץ אילו היה הקדס-אירוויזיון נערך בי"שדור חי? האם אפשר היה לצמות מ"ראש שהוא יכנס ללחץ על הבימה בלו"זאן? לפי דעת רוב אנשי המיקצוע בתחום זה התשובות הן חד-משמעיות.

דך חדש

מחזה בדרך הקשה

דרכו של מחזהו של יצחק לאור, אפריים חורז לצבא, אל הבימה היתה מן הקשות שידע מחזה כלשהו בשנים האחרונות. לאור מספר על המחזה, אבל לא רק עליו, על הקונסנזוס, על שמאל מתקפה ועל דמותו הלא-מצודדת של התיאטרון הממור-סד"מסובסד בישראל.

לא אבדה התיקוה

בפאב צדדי, בואכה הדרייסוף, מתרחש מדי יום ששני אחר-הצהריים טכס קבוע. גברים ונשים מגיעים לשם כדי לשנות, אולי, את הסטא"טוס הפנוי שלהם. שידור. כיס כמעט לא נוצרים.

דיעה אחרת

איש תחת גפנו

רענו לוריא - ראיון עם שימרון פרס • גן ליטני - מדוע שמיר זז שמאלה? • מרדכי הורוביץ - המיגרש הביתי של הליכוד • אורי דן - מדורי הגיהנום של הדמוקרטיה • ענת גטניו - מסימני ההיכר של השמאל • מאיר ליפשיץ - צ'ק פתוח לאיש אחד • דניאלה אשכנזי - איש תחת גפנו ותחת תאנתו.

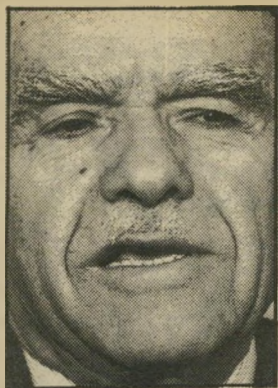
המדורים הקבועים:

מיכתבים - הרגשה: עשור
איירת העורך - הפצועים שותקים
הנדון - גבול לפיך
תשקיף - נדרימורים פרטיים
במדינה - לצעוק חמאס
יומן אישי - מתים מזה
אנשים - לב לא יורה
מה הם אמרים - דב שילונסקי
שונטה ביר - הדיר נעם קריב, יעקב שוורץ
אסנת וישנסקי, ידי מוסי

כתבת השער:

יהיה טוטו!

אחרי שהתוכנית המדינית החדשה זכה לאישור הממשלה ולתמיכת ה"אמריקאים, מצפה ליצחק שמיר מרכז כה הגבוהה מכולן - אישור מרכז המיפלגה. העולם הזה ניסה לבחון התפתחויות שונות, ואף שאל כמה מחברי מרכז-הליכוד מה הם חושבים על התוכנית.

הרעלה מיסתורית

במיפעל הטיטולים של חולגה פגעה בתחילת השבוע הרעלה מיסתורית. הרעל נבלע במערכת-העיכול, מקורו אינו בחורמר השייד לקו-הייצור, וגם אין ערבים שאפשר להטיל עליהם אתהאשמה.

שליפה מן המוחן

האינתיפאדה קטעה כמעט את השיירה היומית של כוח-העבודה מרצועת-עזה לתוככי ישראל. חמשת ימי הסגר חיסלו אותה לגמרי. לא ברור מה הגורמים שהובילו לסגר. לא ברור גם איך בוטל.

הרזייה בסיגנון דולב

הד"ר ערן דולב, רופא בכיר בתל-השומר, התעורר בוקר אחד וגילה כי שמו משורבב במודעת-מיסומת של מוצר-הרזייה. דולב, בעצמו חבר באגוד דה הישראלית לאתיקה רפואית, חייב עכשיו לכולם הרבה הסברים.

משיח לא בא

לאורה זיטנר לא איכפת להיות פאסה, אם זה מה שאומרים על פראנק סינטרה • האם כבר אפשר להספיד את פסטיבל ישראל? • יעקב בודו דו"אג לאידיש • משיח עוד לא בא, אבל עוד יגיע.

תרמית הווידאו

משה פלג, עוזב קיבוץ, חשב שעלה על עיסקת חייו כאשר הציע לו משה קאהן הצעה לשותפות בסיפורית-ווידאו. אם הוא לא העלה על דעתו כי השקעתו תרד לטימיון. בימים אלה פסק לו בית-המיש"פט פיצויים בסכום ניכר.

רחל המרחלת מדווחת:

טומי לייטרס • דורך מוכן לעשות הרבה למען אהבה • שימי תבורי והא-הבה הצעירה הח"דשה שלו • סיפורי אלף לילה ולילה של הדרוזים • החיים ככסאות מוסיקליים • אילנה אביטל (בתמונה) ושי טוכמאיר מנצלים את ל"ג בעומר לצורך נישואין • יש חיים בעיר הקודש • וסיפורי רמת-השרון.

כמו בחירות

האווירה הכמעט-פסטרולית בנעמה - נעירת חמור, נביחות כלבים וציוף ציפורים - לא הסגירה את עצרת אנשי החזית העממית לשיח"רור פלסטיין שהתקיימה שם. הכל עבר בשקט.

בעייה ושמה ערמונית

לא מעט גברים בכל הגילים סובלים מבעיות של בלוטת הערמונית. מהן המחלות הפוגעות בערמונית, מהן ההשפעות, הסכנות, מהן דרכי-הטיפול הניתוחיות, השמרניות, וכיצד ניתן למנוע בעוד מועד את התפתחותה של הבעייה?

לאודר לראשות העיר

האימפריה המרשימה שבנתה אסתי לאודר לא עומדת בסתירה לתוכניות הבן, רונלד, להתמודד על ראשות עיריית ניו-יורק, להיפך. לאודר עצמה, נוקשה ודומיננטית, מספרת להעולם הזה על מה שבנתה בעשר אצבעותיה ועל הנקודה הרגישה שלה - ישראל.

חוג הסילון

סכס טלפוני

סכס טלפוני והאיש לודי הבר • כמה עצות לזונות הארצישראליות • ומה הקשר בין החרדה מפני האידס ונהגת-המשאית ברטה בעלת נעלי-העקב?

הצד האחר של הח"כים

"אברום בורג הוא חתיך, אבל תפוס חזק. חיים רמון הוא חובב נשים וביבי נתניהו הוא נורא ממזר", כך, אפרת, עוזרת פרלמנטרית, שזכתה להכיר גם את הצד הפחות-חשוף של הנבחרים.

זה וגם זה - טרנס חורל
לילות ישראל - תיקון פלסטי
קולנוע - אילוף הסורר
דך חדש - אפרים חורז לצבא
הורוסקים - תאומים כפולים
תשבצות - מיכתבים לזרות
טריפ - ראיון אחר
חוג הסילון - סכס טלפוני
תמרורים - דורך שמלוח
דיעה אחרת - פי הבוסק
רחל מרחלת - על כל העולם

מיכתבים

ריפוי רבני

על עצתו של רב (ונושמתם לנפ-
שיתכם מאוד), "דעיה אחרת",
העולם הזה 18.4.89.

הצעתו של הרב יונה מצגר להפיק עבור
זאטוטי ישראל סרטים ברוח רבני ישראל מסל-
נט ובכך הם ייגמלו ממחלת רולטת-הכבי
שים, מזכירה לי את המעשה המיוחס לרבי
מלובביץ'.

כשאחד מחסידיו הישראליים לקה בליבו
ופנה אליו בבקשת עזרה, הציע לו הלובביצ'ר
לבדוק את בתי התפילין שלו. ואכן, משברק
אותו חסיד את פיסת-הקלף בבית התפילין
של ראש מצא שם, כי כפסוק, "ואהבת את ה'
אלוקיך בכל לבבך" התהווה נקב זעיר במילה
לבבך.

החסיד מיהר להחליף את פיסת-הקלף הפ-
סולה בפיסה בלתי-פגומה ומייד החלים.

יוסי גולדברג, ירושלים

טחול ממולא וכער

עוד על מיסעדות בחול" (חוג
הסילון), העולם הזה 13.5.89.

לרגל עבודתי אפשר לומר כי אני שיך
לחוגי-הסילון, במובן זה שאני מסתובב די
הרכה בחול", בעיקר באירופה. לכן עקבתי
בעניין אחר ההמלצות של מיסעדות בחול".
רק שלגביי קיימת בעייה, המשותפת אולי

לנינגרד: סלז גשרים, 42 איים, זו כנסית, 2 בתי-כנסת ומיסגד אחד

למיספר רב של קוראים. אני מקפיד על חוקי-
הכשרות. אבל בזכות זה אני יכול להמליץ על
כמה וכמה מיסעדות כשרות ברחבי תבל.
למשל, על המיסעדה הנחשבת למיסעדה
הכשרה המעולה בניו-יורק — לו ז'ונלס —
המצויה זה 70 שנה ב-209 מערב, רחוב 38.
אם כי סעדתי בה באחרונה לפני מיספר
שנים, הרשו לי, בכל זאת, להמליץ עליה בכל
פה, לפי הויכרון ולפי התפריט המצוי עדיין
ברשותי.

מן המנה הראשונה — מרק-עוף עם כדורי
קמח-מצה, דרך מנת-הביניים של כרוב ממור
לא ועד למנה העיקרית — בשר-עגל מעולה
(גם הטחול הממולא, כדוריהבשר והגולאש
מומלצים), והאחרונה — שטרודל-פוחחים
לעילא.

חוץ מזה: המחיר. פחות מ-20 דולר
לארוחה. משה סופר, תל-אביב

העולם הזה

השבועון של ישראל

העורך הראשי: אורי אבנרי
מנהל: אברהם סיטון
מנהלת מחלקת-מורעות:
רינה מיטרני

המערבת והמינהלה:

תל-אביב, רחוב גורדון 3
(ת.ד. 136, מיקוד 61001)
טלפון: (03)-232262/3/4
פקס: (03)-245130
המחיר: העולם הזה בע"מ
הדפסה: הדפוס החדש
הפקת צבע: ת.מ.א.
הסצה: גר

תל-אביב, יד חרצנים 7

טלפון: (03)-377056

המנהל הכללי: דוד גרשונוביץ

(המשך מעמוד 3)

מה יש לכם, אתם, עם ריטה האלוהית?
שלנו מה פתאום אתם משבחים אותה עלי-
הנפעה. מינוחית ולא-דראמטית? בסרט?
אנחנו רוצים אותה לא-מינוחית וכן-
דראמטית. ריטה האמיתית.

זרה נחמאס (בשם החברה).
הוד-השרון

שמי הוא פלאי

על שמו של הפרופסור המנוח ל-
מחשבת-ישראל (תמורות), הער-
לם הזה 13.5.89.

מוקירי זיכרו של פינחס הכהן פלאי יוד-
עים ששמו הוא פלאי ולא פילאי (כפי שנכתב
בהעולם הזה).

חזקה על פלאי ז"ל שקבע את שמו על פי
הסיפור של מנוח (אבי שמשון) ומלאך ה'
בספר שופטים. כשהמלאך נשאל שם לשמו,
הוא עונה: למה זה תשאל לשמי, והוא פלאי.
ברין כתובים איפוא שמות כל המישפחות
פלאי במדריכה-הטלפון בלי יו"ד אחרי הפ"א.
ראובן סיוון, ירושלים

שלום לאבשלום

על שמו הפרטי של אחד מבניו של
אורי זוהר (יומן אישי), העולם
הזה 12.4.89.

שוב חור העולם הזה וציין כי שמו של
הזוהר האחרון שהיה בחרשות, החתן הטרי,
בנו של החור בתשובה הידוע אורי זוהר, הוא
אבשלום — למרות שבכל הפירסומים שיצאו
מירושלים צויין כי שם הצעיר הוא שלום.
למרות שאני סומך, בדרך כלל, על העולם
הזה, החלטתי לבדוק את העניין. וזה מה
שמצאתי: אכן שמו של בנו זה של אורי זוהר
בישראל הוא אבשלום. אך משחור האב —
ובעיקבותיו כל המישפחה — בתשובה, הורה
מי שהורה כי יש לקרוא להבא לצעיר החביב
הזה שלום.

הסיבה: אבשלום (בן-דוד) לא נהג, בשעי-
תו, כפי שיהודי שמר תרי"ג מיצוות צריך
לנהוג. איתן זרחיה, תל-אביב

תמורד לנינגרד

על יוסי-הולדתה של עיר הגשרים
ובתי-התפילה.

אני נהנית מאוד ממדור תמורות. כל מיני
עובדות המחייבות את הרעת. בעיקר אישים
ומוסדות בימי-ההולדתם.

כילידת לנינגרד אני מבקשת לתרום
למורד הזה את הקטע הבא:

(נחוג 16 במאי) יוסי-הולדתה ה-286
של לנינגרד, העיר השנייה בגודלה (חמי-
שה מיליון תושבים פלוס) בברית-המועצות,
המוקמת ב-42 בין האיים של דלת-הנהר
הגאה והשחית, עד שנת 1918, בירת האימפ-
ריה הרוסית: לנינגרד, שזה הגילגול השלי-
שי בשמותיה (הראשון — בין השנים 1703
עד 1914, פטרסבורג; השני — בעיקבות
המלחמה נגד הגרמנים עבר השם רוסיצ'יה
— פטרבורג, בין השנים 1914 עד 1924,
ולאחר מכן לנינגרד), מצטיינת ב-270 את-
רייכרון לוולדימיר איליץ' לנין, שמאז מר-
ת, בשנת 1924, היא קרויה על שמו ומצויה
בה 370 גשרים, 17 כנסיות (רוסיות-אור-
תורוכסיות), שני בתי-כנסת ומיסגד אחד.
בובה לב, ירושלים

קליא ין.

הפצוצים — עדיין שותקים.
כל יום מקרב את התיקוה לשלום. אמר-
תות — שלא העז להגיד בקול — צעות
בוהירות בין השורות והמסך, ולעומתן —
ערי הצבועים והניצים שלא וותרו על טר-
פם. לעזרתם באות המילים הגדולות ומגשות
לכבות את הניצוצות, ולתקוע את האמהות
שילדו את בניהן לחיים. באים השירים
המתחמים — המבכים את המתים. כדי לה-
כין אותנו למלחמה הבאה.

אכל הפצוצים שראו את המוות ווראים את
בואו של השלום — עדיין שותקים. הם שות-
קים — כשנוסעות שיירות כימי. חג ומועד —
להחליק על שבילים אדומים בחרמון. הם
שותקים, כשעיניהם הכבדות ראות מעשים
המביאים לשואה.
תנו להם כוח לזעוק את האמת הנוראה של
המלחמה.

עד כאן מיכתבה של האם השכולה מלפ-
ני 14 שנה, הנראה כאילו נכתב השבוע.

להכות

על חטא

השבוע שידרה הטלוויזיה סידרה בש-
ני פרקים על המהפך של 1977. במיסגרת
הסידרה הובאו גם כמה דברים שאמרת על
התפקיד העגום שמילאה העיתונות בתקופה
שכין מלחמת ששת-הימים ומלחמת-יום-
כיפור.

השוויתי את המדינה באותה תקופה לספי-
נת-שטים, שבה מילאה העיתונות את תפקיד
ליצור-החצר. היא עזרה ליצור את האווירה
של "אנחנו ואפסנו עוד", שגרמה לביטחון
העצמי האווילי, כאילו אנחנו מעצמה עול-
מית והכל מותר לנו.

אחרי יוסי-הכיפורים היכתה העיתונות על
חטא. אך שום דבר לא השתנה.

אני מזכיר זאת מפני שגם עכשיו ממלא
חלק מן התיקשות תפקיד רומה. אנחנו חל-
כים לקראת אסון כשטחים הכבושים. הולכת
וקרבה האפשרות שהאינתיפאדה תתפוצץ.
ותעבור לפסים אלימים הרבה יותר, והדברים
יגיעו למרחץ דמים.

חלק מכלי-התיקשות עוזר גם היום לטפח
אשליות נציבור, עלידי תיאור כוזב של עצם
מהות המתרשש. מי שמצא בשטח יודע שאין
כל דימיון בין המציאות ובין מה שמתאר
בכמה מכלי-התיקשות, חוץ עבודתם המסר-
רה של כמה מן הכתבים המסקרים את המתר-
חש.

רוב העיתונים ממשיכים להשתמש במי-
לית-כוכב כמו "מסיתים", "התפרעויות", "הש-
בת הסדר על כנו", "הרגעה", "פעולות נגד
ידידי ישראל", "פעולות יומות" ו"מחבלים".

מילים יכולות להדג. המילים האלה הור-
גות. בסופו של דבר גיעי ההרג גם אלינו —
הללים נוספים, נכים נוספים. ובבוא היום
תכה העיתונות על חטא.

ד.א.א.א.

השבוע התקשרה איתי צפירה יונתן,
אם שכולה, מי שהיתה אשתו של המשורר נתן
יונתן וחברת קיבוץ שרד.
בפיה היתה בקשה מיוחדת: לפרסם השבוע
מחרש מיכתב שפירסמה בהעולם הזה לפני
שנים רבות.

גרמה להתרגשותה ידיעה שפורסמה בכמה
עיתונים, על כנס של נכדיה-ל. וכך נאמר,
למשל, בידעה שפורסמה בעל הסיפור:
צח"ל מצרע לנכד — זה יהיה האירוע
המרכזי בציון 40 שנים לאירגון נכדיה-ל. הוא
יתקיים ביום הרביעי בלטרון. ישתתפו 8000
נכדיה-ל ובני מישפחותיהם, שיעלו במקום
התפוצץ ככותרת לא לשואו.

...האירגון מאגר כיום 37 אלף נכים. מדי
שנה מצטרפים לאירגון כ-2000 נכים.

...בערב יועלה מופע אורקלי, המציין
אכנירוד בביתחון ובתקומת ישראל, שיקח
בו חלק הנכים עצמם, כסיוע להקות צבאיות,
תימורת גדל ואמנים.

...במיסגרת-עצמה של צח"ל ייסלו חלק
טנקים, תותחים, נגמי-שים וצנחנים, בליווי
אפקטים ופירוטכניקה...

הפצוצים

עדיין שותקים

את דעתה על מופעים מסוג זה פירסמה
צפירה יונתן לפני 14 שנים, כאשר פירסמה
בהעולם הזה (19.3.75) מיכתב נרגש תחת
כותרת הפצוצים עדיין שותקים.

וכך כתבה:
אחריאחד, הם מתחילים לצאת לרחוב. ליי-
דם — הכלב, החברה, או האם הרוחפת כי-
סא-גלגלים.

הם ראו את הנורא מכל — ונשארו בחיים.
בזכות פגיעתם, נחלצו מהוועה בתחילתה
או בהמשך. גופם המעוות — משמש מקור
של קינאה למי שאיבדו הכל. מקפים מבטי
רחמים, ההופכים במשך הזמן לחוסר-סבלנות,
על הסודר שהם גורמים כעצם נוכחותם.

אפשר לשעשע אותם ולהצטלם בחברתם,
אפשר לתרום כספים — כופר של שתקה.
ואני קופצת את אגרופי — מרדע הם שות-
קים?

כולנו מתנסים בהצגת-גבורה, גבורה של-
אחר-מעשה, גבורה שאין בה תועלת, והיא
באה להשתקף את מצפונם של האשמים כא-
מת, המשיקים כוסיות כסתר ובגלוי, לכבוד
ניצחונם הפרטי במעמקי הלב...

ליבם לב של אכן, והפה מלא מילים של
שק ורדה, ועל התיסות עטו הפסיכולוגים
למיניהם, ששו על המציאה. סוף-סוף נודמן
להם מחקר ראוי לשמו:

תחילה הפצוצים, אחריהם השרידים —
השלמים בגופם — ואחריהם כל השאר.
אותו חיטוט נלהב בנפשם של אב ואם שאי-
דו את כנס-ידידיה של אלמנה טרייה או
ותיקה או, תארו לכם, אלמנה — שהיא גם
אם שכולה, ואפשרות ההשואה... אחים ויתר
מים. ושוב התמלא השק שהתרוקן — בתוכן
ובמצלצלים.

הנדון:

רק הליכוד יכול: להחזיר את הקו הירוק

גבול לפניך!

בנוסף סוף-המאה שעברה, ביטא איריאליים שאבר עליהם הכי לת. (כשמנתם בגין רמו על כך, הציע לו 'ז'בוטנסקי, בנאום פומבי, "לקפוץ לתוך נהר הוויסטולה").

יתכן ש'ז'בוטנסקי היה מוכן לשקר למען המטרה, ויתכן שדבק באיריאליים שאינם פופולריים כיום באשדוד.

אבל בראש וראשונה היה 'ז'בוטנסקי הוגה דיעות הגיוני. בניגוד לכל, "תלמידיו" כיום, הוא הבין את ההגיון הפנימי של הדברים.

זה ההגיון: מי שרוצה בארץ-ישראל השלמה (בשתי גדות הירדן ואף בגדה אחת) מוכרח לעכל אוכלוסיה ערבית גדולה, ולמעשה עם שלם.

לעכל, פירושו: לקרב, לשלב, לתת לה חלק ונחל לה במדינה.

שום מדינה אינה יכולה להתקיים לאורך ימים כאשר חיה בה אוכלוסיה גדולה — 40% או 30% — השונאת אותה שינאת-מוות, הרואה בה כובש זר ומדא. הדבר אינו ניתן לאור-יימים. מוכרח להכוב התפוצצות, התקוממות — מצב ללא מוצא וללא פיתרון. כיום זה ברור אף בכרית-המועצות הארציות.

"אהבת ארץ-ישראל" אינה יכולה להתקיים בלי "אהבת הערבים". מי שרוצה בארץ-ישראל השלמה, מוכרח "לאהוב" את הערבים, להשפיע עליהם כל טוב, לתת להם לא רק שיויון אלא אף מעמד מועדף, כדי לקנות את ליבם.

זהו ההגיון של 'ז'בוטנסקי.

הצרה היא שהגיון זה עומד על בלימה. הוא פשוט אינו מעשי. הוא מתנכר לטבע האדם בכלל, ולטבע היהודי בפרט.

אנשי ארץ-ישראל השלמה שונאים את הערבים. שינאת-הערבים היא, בעצם, הדלק שלהם. היא המביאה אותם להתנחלות בחברון ובכל רחבי הארץ. היא חזקה ב"אהבת ארץ-ישראל". לפעמים אותה, "אהבה" אינה אלא אמתלה לשינאה.

אלפי מעשים מבטאים שינאה זו מדי יום ביומו.

הידיד כנגדיו היה הרבה יותר מציאותי מאשר 'ז'בוטנסקי, יריב-נערצו. הוא קיבל את תוכנית-החלוקה במתקשפותיים, וניגש מייד לשבור אותה, להרחיב את גבולות המדינה היהודית כמות, תוך גירוש כל הערבים מן השטח שנכבש. כאשר לא הצליח לגרש את הערבים משטח כבוש, הציע להחזירו. הוא רצה במדינה יהודית הומוגנית, בלי ערבים, בכל שטח שבו זה ניתן.

כיום ברור לחלוטין שזה לא ניתן אף בגבולות הקו הירוק. איראפטר לגרש עוד מאות אלפי ערבים. "הטרנספר" הוא מיקס-שואו. חצי ערבים-ישראל לא יתן. העם היהודי לא יתן. העולם כולו לא יתן. הדבר אפשרי — אם בכלל — רק במילחמה ארוכה. והרי בעידן של נשק-השמונה המוני אין ישראל יכולה עוד להרשות לעצמה מילחמה ארוכה.

אין מנוס: יש סתירה מוחלטת בין "ארץ-ישראל השלמה" ובין המדינה היהודית.

הסתירה הטבועה במהותו של הליכוד, במהותה של "חזית ארץ-ישראל", היא הגזרת עליהם לנהוג בניגוד לכל ההגיון.

הליכוד מתבסס על שינאת-הערבים. זעקות-הליג' של בוחרי-הליכוד באשדוד, בעידוד ראש-ממשלתם, חזקות יותר מאלף ספרים של "ראשית-ר". 'ז'בוטנסקי הוא תמונה על הקיר, בית-הא קבוצת כדורגל, רוב חבריו של מרכז-הליכוד אינם יודעים לשיר את שירי 'ז'בוטנסקי. נותרה רק שינאה תהומית לכל דבר ערבי.

לכן נגזר עליהם להחיות את הקו הירוק. לכן נגזר עליהם להיחלף צעד אחר צעד — בכוח הדחה הפנימי שלהם עצמם — לעבר הקמתה של מדינה פלסטינית.

זרת 'ז'בוטנסקי מתה. תורת בן-גוריון מתה. נותרה המציאות: יש מדינת-ישראל, קמה מדינה פלסטינית, מדינת-האינתיפאדה, וממשלת-ישראל קבעה השבוע את הג' בול כינניה.

כל השאר יסתדר מעצמו, תוך מאבקים וסבל הדדי, בכוח ההגיון ובהגיון הכוח.

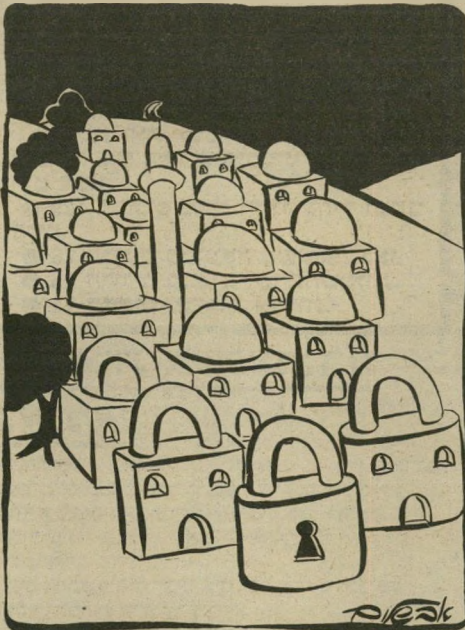
מובן שהקו הירוק לא נעלם מעולם. מה שקיים בחיים, אינו מתבטל עלידי מישחק במפות.

השבוע החזירה ממשלת-ישראל את הקו הירוק גם למפה וגם לתודעה. תושבי-הרצועה חזרו והפכו זרים בישראל, חזקוקים לאשרת-בניהם, כמו פועלים מייובאים מפורטוגל.

מחר זה יקרה גם בגדה המערבית, בגלל הבא של היסטריה לאומית, ואולי עוד לפני כן.

זהו ניצחון כביר של האינתיפאדה. ממשלה בהנהגת הליכוד היא שהחזירה את הקו הירוק, שנחמק עלידי ממשלה שבהנהגת המערך.

כל זה בזמן שראשיה-ממשלה נשבעו ש"תוכנית-השלום" שלו לא תביא להחזרת "אף שעל" ובשעה שגם שבועה זו אינה

על מנעול וברית

מספקת את חברי-מפלגתו שלו, המאיימים להדיחו. **לבאורה — אין בזה הגיון. למעשה — יש הגיון נסתר.**

אבי הרעיון של ארץ-ישראל השלמה, כעיקרון מקודש, היה זאב 'ז'בוטנסקי. הוא קרא לתורתו "רוויזיוניזם", מפני שרצה לעשות "רוויזיה" (בלאטינית: ראייה-מחדש, במובן של תיקון-טעות) של ההחלטה להפריד בין עברי-הירדן ופי' לשתינה (א"י).

'ז'בוטנסקי רצה בהקמת מדינה יהודית משני עברי הירדן. בשיר המוקדש למטרה זו כתב: "שם ייווה לו משפע ואושר / בן-ערב, בן-נצרת ובני / כי דיגלי דגל טוהר ויושר / יטהר שתי גדות ירדני / שתי גדות לירדן / זו שלנו, זו גם כן".

בית זה לא נכתב במיקרה. הוא גם לא נועד לפייס את יריב-הנפש של אז. הוא היווה נרדף חיוני במחשבתו של 'ז'בוטנסקי.

'ז'בוטנסקי חזר לנושא זה שוב ושוב, ובעיקר בספר שכתב בחודשים האחרונים של חייו, חזית-המלחמה של ערבי-ישראל. שם היתווה קווים לחוקת המדינה שתקום, וקבע בין השאר שאם ראשיה-ממשלה של המדינה היהודית יהיה ערבי (ז), סגנו יהיה יהודי, ולהיפך. לערבים בכל המדינה ניתנה אוטונומיה מרחיקת-לכת. למעשה מדובר בה על מדינה דו-לאומית, שהי' הודים יהיו בה — כך קיווה — רוב גדול.

יכול מישוהו לטעון שכל אלה לא היו אלא שקרים, שנועדו לרמות ולשכנע את העולם לתת לנו את הארץ, בזמן שהיינו בה מיעוט קטן. אחרים יכולים לטעון כי 'ז'בוטנסקי, ליברל

חזרת הפועלים לרצועת-עזה והטלת סגר ועוצר על הרצועה כולה היו מעשה של אידיוטיזם טהור.

מכיוון שהאנשים שהחליטו על כך אינם אידיוטים טהורים, יש כאן תעלומה. **במצב של כיבוש והתקוממות, מדוע נגזר על כובשים חכמים להתנהג ככסילים גמורים?**

ל המימטום שדברו אין צורך להשחית מילים. די להשוות שתי ידיעות, שהופיעו בגליון אחד של עיתון ב'17 במאי 1989, ושנכתבו-שתיהן עלידי אותו הכתב עצמו. ידיעה א': במיצע חסר-תקדים נצטוו העובדים מרצועת עזה לחזור מיד לבתיהם.

ידיעה ב': "שיבוע צעירים המשתייכים לפת"ח נאשמים בכך שהציתו (לפני כמה חודשים) טיולית שהסיעה פועלים מעזה לעבודה בישראל".

משמע: במיצע חסר-תקדים הופעלו צה"ל, די מישטרה, השב"כ ומילא כדי להגשים את המטרה העליונה של האינתיפאדה: להוציא את הפועל לים הפלסטיניים מישטרה, ולנתק את השטחים הייבוישים מגוף המדינה.

ל קצין בכיר בצה"ל ובשב"כ, וכל אדם בכיר ב"הדרג המדיני", יודע, כמובן, כי הצעד הזה הוא שטות ממדרגה ראשונה.

הפועלים הפלסטיניים, העובדים בישראל, הם גורם הכולם את האינתיפאדה. הם מעוניינים בכך שהאינתיפאדה לא תעבור קו מסוים, שימנע מהם להביא לחם הביתה. במידה מסויימת, הם שימשו כבני-ערובה בידי ישראל. בגללם נוצרה מעין הסכמה אילמת בין ראשי-צה"ל וראשי-האינתיפאדה על קווים אדומים.

החזרתם הכפויה הביתה וסגירת הרצועה די מות לסגירת סיר-לחץ בלי שסתום-ביטחון. זה מכטיח התפוצצות.

מי שאין לו מה להפסיד לוחם כמי שאין לו מה להפסיד. השבוע נוספו רכבות גברים — הם ומישפחותיהם הגדולות — לשורות האינתיפאדה הפעילה. ובה בשעה נגרם נזק אדיר לכלכלה הישראלית.

כל זה בליכד ברור, עד כי אין מנוס מן השאלה: אם כן, מדוע הוחלט על כך?

את התשובה נתן השבוע הרמטכ"ל, בהקשר אחר: "חול" היא אחת שיגיעה את המדינה כולה".

החוליה שהרגה את אבי סספורטס, והאחרית (אולי) גם לגורלו של אילן סערון, גרמה להיסטריה המונית.

למדינת ישראל נגרם נזק בלתי-הפיך. כמעט כל עיתוני העולם הראו בעמודיהם הראשונים תצלומים של יהודים משתוללים השואגים לניקמת-דם, כשהכותרות מדרבות על "אספסוף-ליג'ן" ישראלי, ואינן שוכחות להזכיר כי בראש האספסוף עומד ראש-הממשלה עצמו, שקרא לעריכת ליג'ן כעריכים (שלא ייצאו שלמים). "הרמקורטיה היחידה במיזרח התיכון" נראית כמו איראן שנייה.

אבל אז זה העיקר. חמורה הרבה יותר התוצאה הפנימית: ההיסטריה הפעילה לחץ על "הדרג המדיני". דמגוגים שונים ניצלו את המצב כדי לתקוף את טרז-ביטחון ואת הרמטכ"ל. "הדרג המדיני" ו"הדרג הצבאי" הרגישו שהם צריכים לעשות משהו דחוף וראשטי כדי לשחרר את הלחץ.

הם נאלצו לעשות מעשה אף כי כל אחד מהם ידע היטב שזהו ההיפך הגמור מן ההגיון המדיני, הצבאי, המודיעיני, הכלכלי — שלא לדבר כלל על המוסרי.

מים מעטים אחרי מילחמת ששת-הימים החליטה ממשלת-ישראל, בהחלטת רישמית, לבטל את הקו הירוק בכל המפות המודפסות בישראל. הודיע עליכד לכנסת שרי-העבודה יגאל אלון (שהיה ממונה על המחלקה העוסקת במפות), בתשרי בה גאלת-הרחאה שלי בכנסת.

נגד הימורים (פרטיים)

כל מישרדי הממשלה הנוגעים בדבר — מישרדי המיטרה, האוצר, הפנים, התחבורה והתיירות — החליטו לעשות ככל יכולתם להפסיק את פעילות ספינות ההימורים במפרץ אילת. החלטה על כך התקבלה ביום הראשון, והמישרדים מתכוונים לצאת למלחמת-חורמה בספינות ההימורים.

מילחמות אגו"

אברהם שפירא, מי שהיה חבריכנסת וחבר ועדת הכספים, מתקשה להשלים עם הרחקתו הפוליטית. בשבוע שעבר התפרסם מאמר במקומוני ירושלמי בשם-עט של אחד ממקורביו שפירא, שעוסק בתחום התיקשורת. המאמר מצייר תסריט שלפיו תיחזר אגודת-ישראל משבר, תפרוש מהקואליציה, ותיכנס מחדש למשאומתן, שבו תדרוש תפקיד שר, המיועד לשפירא. המשמעות: סילוק של סגן שר-העבודה והרווחה, הרב משה זאב פלדמן, גם הוא חסיד גור. פירסום המאמר עורר סערה גדולה באגודה.

לומדים מאלג'יריה

כמעט כל צמרת צה"ל קראה באחרונה ספר על מלחמת-השחרור האלג'ירית, שהופיע בעברית. הקצינים משווים את ניסיונם במלחמה באינדיפאדה עם הניסיון הצרפתי, ורואים קווי דמיון ושוני. באלג'יריה הרגו הצרפתים כמיליון איש, במלחמה שנמשכה יותר משש שנים, והרסו כשליש מכפרי הארץ.

ספורטס:

הפירסום התעכב

גופת החייל המנוח אבי ספורטס נמ" צאה מספר שעות קודם לפירסום הדבר בעיתונות. במקום מציאת הגופה נמצאו כמה עדויות, שהיה צורך לבדוק, והוחלט על ידי שירותי-הביטחון שלא לפרסם במי שך זמנימה את דבר מציאת הגופה, כדי לאפשר את בדיקת הממצאים.

"אלביט" תקנה

"אל-אופ"?

משאומתן באמצעות צד שלישי מתנהל בימים אלה בין חברות "אלביט" ל-"אלאופ", על רכישת "אלאופ". המשאומתן נמצא בשלבי הראשונים. אלאופ היא חברה המתחרה לאלביט, אבל הן משתפות ביניהן פעולה כפרויקטים צבאיים.

ישראלובי

למטה הבחירות

ארתור ישראלוביץ, גיבור ההסתדרות, מונה כמנהל מטה הבחירות של מפלגת-העבודה להסתדרות. יש במפלגה מי שאינם-מרצים מן המינוי.

מעקבים למפכ"ל

מפכ"ל-המיטרה, רויד קראוס, יעבור השבוע ניתוח-לב- פתוח. יוסדרו לו מעקפים. המפכ"ל יודע זה זמן-מה כי עליו לעבור ניתוח זה, שנראה בגלל טפולים שונים.

אסור לשיר בכלא

האסירות בכלא, "השרון" קיבלו באחרונה הוראה האוסרת על שירה. סוחרת שמעה אסירה בת 17 שרה. כעונש קיבלה האסירה דוח וביטול ביקורי מישפחה למשך חודש.

504

השבוע נרשם מיספר ההרוגים הגבוה ביותר במשך כל חודשי האינדיפאדה בי שבוע אחר. 16 ההרוגים הפלסטינים, שי אינם כוללים את שלושת חברי החוליה שנהרגו בקרב-אש, העלו את מיספר ההרוגים ליותר מ-500.

ביום השני, ה-22 במאי, מסר דובר צה"ל על 388 ההרוגים פלסטיניים בשטחים הכבושים. מיספר זה כולל ההרוגים מירי חיילי צה"ל בלבד.

לפי ספירת "העולם הזה" הגיע מיספר ההרוגים הפלסטיניים ל-504.

לעומת זאת, מוסרים מקורות פלסטיניים על 625 ההרוגים פלסטיניים, לפי הפירוש הבא:

- 429 ההרוגים מירי חיילי צה"ל ומתני חלים.
- 76 ההרוגים כתוצאה משאיפת גזא.
- 49 ההרוגים ממכות ומהתחשמלות.
- 71 ההרוגים מסיבות אחרות.

הרצאות אינדיפאדה

באת"א

תנועת-השלום באוניברסיטת תל-אביב, עוד כאן, המורכבת מסטודנטים וממורים, ביחד עם תא-הסטודנטים של צוואת וקפפוס עורכת השבוע כנסים בכל החוגים באוניברסיטה בנושא "תיאוריה ופראקטיקה — האינדיפאדה בחיננו".

מרצים המתנגדים לכיבוש ירצו, כל אחד בהיבט של תחושת-התמחות שלו, על הנושא. המיכצע יימשך עד ה-28 במאי.

טראמפ לעסקים

בארץ?

עורכי-הדין אייבי נאמן, מי שהיה שותף בחברת "רסקן", ויושב היום בניו-יורק, מתכוון לבנות מוגדל-מישרדים בתל-אביב. לא מן הנמנע ששותפו לפרויקט יהיה המיליונר האמריקאי דונלד טראמפ. לא ברור עדיין מיקום הפרויקט או היקפו.

עונש קיבוצי למוניות

שלוש נילדות-מיטרה עמדו ביום-השבת האחרון בתחנת המוניות הערביות הנוסעות לגדה, ליד שער שכם, וגירשו מוניות שהתקדמו למקום. מסתבר כי הסיבה לגירוש ההמוני של המוניות היתה פחית קולה, שזרק נער יום קודם לכן.

לובי לחוק-המבקר

לישבת המבקרים הפנימיים בישראל מפעילה שרולה חוקה לקראת אישורו בכנסת של חוק-המבקר-הפנימי. מטרתו להגן בחוק על מיקצוע המבקר הפנימי, כדי שמבקר, שפעל בהתאם לסטנדרטים מיקצועיים, יוכל לקבל הגנה מפני מעסיקו, אם יהיה זקוק לה, ותימנע התופעה שמבקרים

פנימיים, שדיווחו מתוך אחריות מיקצועית על הסתאבות מינהלית, נמצאו את עצמם מחוסרי תפקיד.

בארץ 700 מבקרים פנימיים, ועדיין לא קיימת הגדרה חוקית מי יכול לכהן בתפקיד רגיש זה.

יוסיזכרון לאידם

בעולם יצינו 28 במאי את יוסיזכרון העולמי לקורבנות-האיידס, ב-180 ערים, ואילו בישראל יצינו אותו בירושלים ובתל-אביב. בירושלים יהיה דוכן-הסברה, ובתל-אביב יתקיים מופע אמנים בכיכר מלכיות-ישראל. כמופע יושלבו סכסוכיו, הרצאה והדלקת גרות. לדיכר שלומי סטיה, מן-הדויד למלחמה באידס, היענות האמנים היתה גדולה. בינתיים נתנו את הסכמתם להשתתף במופע אריק לביא, יפה ירקוני, מזי כהן, מירי אלתי, דפנה ארמוני ואחרים.

חשבון בנק בהונגריה

הופיע פירסום בעברית, המגלה אך יכול אורח מן השורה לפתוח חשבון-בנק בחו"ל.

בין השאר מסופר במדריך מיהם הישראלים שפתחו חשבונות-בנק בחו"ל, ומדוע נתפסו.

הפירסום ממליץ על מדינה בגוש המזרחי — והונגריה — כיעד אידיאלי להפקדת מטבע זר.

הקו הירוק מתיישר

מקורביו הרב אלעזר שך מיישרים גבר לוח.

אנשי הרב שך מתנגדים לכל פעילות מעבר לקו הירוק. אולם באחרונה גברה מצוקת-הדיור בבני-ברק, והם חיפשו פיר תרונות-דיור בנוסף העיר עימנואל.

מאחר ועימנואל היתה יוזמה של חצרות-הסידות, והרב שך לא תמך בה, מצאו מקורביו מקום, לא-הרחק מעבר לקו הירוק, באזור מודיעין, והם פועלים להקימת יישוב חרדי, שיענה על בעיות הזוגות הצעירים, בבני-ברק.

הסתבר ש מקורביו שך, "ישר" את הגבול, כאשר הראו לרב את מקום היישוב. כך ניתן היה לחשוב שהוא נמצא על גבול הקו הירוק.

סאטמר מתרחקים

מחב"ד

קבוצת קבלנים ישראלית, הפועלת בחו"ל, עוסקת בימים אלה בהכנות להקמת שכונה חרדית חדשה בניו-יורק.

היוזמה לבניית השכונה החדשה באה עקב מצוקת-דיור בברוקלין, והרצון של חלק מאנשי סאטמר שלא לגור בסמוך לחצר חב"ד, שעומה הם נתונים במאבקים מתמידים.

שטרן בקשיי נזילות

הנשיא לשעבר של מרכז-הקבלנים, דויד שטרן, נקלע לקשיי נזילות.

כך עולה מבקשה לפירוק חברת דויד שטרן הנדסה ובניין, שהוגשה לבית-המישפט המחוזי בתל-אביב. שטרן, לשעבר חבר-כנסת, אחיו של יאיר, מייסד לחי, צימצם כשנים האחרונות את פעילותו בתחום הקבלני. לפני שנתיים זכה במפתיע במיכרז בבית-החפוצות בתל-אביב, ועורר את חמת עמיתיו, שטענו כי המיכרז היה תפור.

המיספר החדש של הפקסימיליה של

העולם הזה

הוא: 03-245130

בתום מלחמת העצמאות, בראשית 1949, החליט דוד בן-גוריון, יחד עם כל עמ"ש ישראל, שהבעייה הפלסטינית נפתרה אחת ולתמיד, השם פלסטין נעלם לצמיתות והעם הפלסטיני הלך לעולמו.

כאשר כבש צה"ל את כל חלקי הארץ, במלחמת ששת הימים, נפ"תרה הבעייה הפלסטינית סופית. כל הארץ, שהערכים קוראים לה "פלסטין", עברה לידי השלטון הישראלי. סוף פסקו.

לפני 17 חודש, כאשר פרצה ה"אינפיאדה, הבטיח שריהביטחון יצחק רבין כי היא "תירגע" תוך כמה ימים, והכל יחזור לקדמותו. ביום השני השבוע, ה"22 במאי 1989, היו רוב הכותרות בכל עיתון בבעייה הפלסטינית ולניסיונות ה"נואשים של ממשלת ישראל להת"גונן מפניה במישור הצבאי ובמיר"שור המדיני.

ואלה כותרות העיתון הארץ כי אותו יום:

● כוחות הביטחון עצרו את מנ"היגי חמאס ברצועה ויותר מ-150 פעילים. (דאה להלן).

● פרשנות: מכה קשה (לח"מא"ס). אבל לא מכת-חיסול.

● שני הרוגים ולפחות 20 פצ"עי ירי בשטחים — הורים ושני פועלות ממעלה-אדומים נפצעו. מכוניות נגרמה באבנים והידרדרה לעמק לצד הכביש.

● אש"ף יתמוך בבחירות (בש"טחים הכבושים) אם אצות-הבכרת תתחייב מראש שהתהליך יסתיים בהסדר פוליטי.

● כל אלה הופיעו בעמוד הראשון. ובעמודים הבאים של אותו הגיליון: יוצעו תמריצים ליהודים שי"יחליפו את הפועלים הערבים מ"השטחים.

● שריהביטחון מגיע היום לוו"שינגטון בעוד ארנס מסיים ביקורו בארצות-הברית. (שני הרוגים ו-20 פצ"עו. למכור את תוכנית-הבחירות בשטחים הכבושים).

● גניבת נשק מצה"ל מראיגה מאוד את גורמיהביטחון והמיש"טרה. (הידיעה מתייחסת לנושק ש"נמצא אצל חברי חוליה פלסטינית, שנהרגו בחילופי-אש באזור בית"לחם).

● מאות כלי-נשק נעלמים מדי שנה ממחסני צה"ל בארץ ובשטחים — נגנבים גם תחמושת ורימונים, שמגיעים לידי ערבים בגדה וברצ"ר עה.

● מאמצייפיוס קדחתניים ערב כינוסו של ועידת-הפיסגה הער"בית בקובלנקה. (הידיעה מתייחסת למצב הפוליטי הפנים-ערבי שנוצר בעקבות האינפיאדה).

● אש"ף ידרוש בוועידת-הפיס"גה שמדינות-ערב יכירו בישראל ויתמכו במשאומתן עימה.

● מיצנע עצר נהגיאטובוס ש"המשך בעמוד 12)

הם נוקטים בשתי טאקטיקות שונות. יש להם בעיות שונות

מרכז-הליכוד. זהו הגוף הבוחר בראש המפלגה ובמועמדה לתפקיד ראש הממשלה.

וכאן יש בעייה: מרכז-הליכוד הוא אחד הגופים הימניים הקיצוניים ביותר במדינה. הוא הרבה יותר קיצוני מאשר ציבור-הבוחרים הגדול והמגוון של הליכוד. בגלל סיבות פנימיות, הנובעות ממובנה תנועת-החרות (וגם של הליברלים), מתרכזים במרכז-הליכוד דווקא היסודות הקיצוניים ביותר.

כדי לרכוש את תדר-המנהיגות צריך שרון להופיע כמועמד קיצוני. כך, על כל פנים, הוא מאמין.

יתכן ששרון נוטה גם מטיבעו לסיגנון קיצוני כזה. יתכן שעברו הצבאי מקל עליו דווקא פנייה כזאת אל לב חבריה-המרכז.

אך יש להניח כי השיקול העיקרי שלו הוא זה: כדי להדיח את יצחק שמיר ולעקוף את דודי לוי במרכז-הליכוד, עליו להיות הקיצוני ביותר.

בעבר השמיע שרון לא אחת הצעות לפיתרון הסיכסוך הישראלי-פלס"טיני, שאינו קיצוניות ביותר. יש הסבורים כי שמיר ומשה ארנס קיצוניים, בסתר-ליבם, אף יותר משרון.

שרון הסכים בעבר פומבית להיפגש עם יאסר ערפאת. הוא הכיר עוד בשלב מוקדם כחשיבות אש"ף. והוא התכוון להציע לאש"ף את עזרת צה"ל כדי לתפוס את השליטון בעבר-הירדן, מתוך מגמה לנהל עימו לאחר-מכן משאומתן על פשרה כלשהי בגדה המערבית. ב-ספטמבר השחור 1970 הציע למטכ"ל להתערב לטובת אש"ף נגד המלך חוסיין. שרון לא הכחיש מעולם כי אלה הן ריעותיו וכי הוא דבק בהן גם עכשיו.

אולם ריעות מסוג זה לא לכבוש את מרכז-הליכוד. כדי להגיע ליעד זה, כך נדמה לו, עליו להיות קיצוני שבקיצוני, לקרוא לחיסול אש"ף

ציון צמיר העולם הזה

תרגיל רבין

תרגיל שרון

ויאסר ערפאת אישית, להציע את חיסול האינפיאדה באמצעות שיטות הנשמעות כמרחידימים.

כל הכרוה כואת מרחיקה אותו עוד יותר מן המרכז הפוליטי, ומגבירה את הפחדים, החששות ואף הסיסו שהוא מעורר בחוגים רבים, בייחוד מאז מילחמת-הלבנון.

זוהי הדילמה האמיתית של שרון: כדי לכבוש את מר"כז-הליכוד, עליו לנקוט עמדות המרחיקות אותו מהמרכז הפוליטי במדינה. וככל שהוא מתרחק מהמרכז במדינה, כן יקטנו סיכוייו להתקבל בראש-הממשלה על-ידי הרוב במדינה. זוהי העובדה המתבטאת בסיקרי דעת-הקהל.

דרך ארוכה

מצב זה מקל בהרבה על יצחק שמיר, שאחת ממשיות-חיייו היא כיום למנוע את השליטון מאריאל שרון.

הסיבה לכך נשמעת כפאראדוקס: הדבר אינו נובע רק מן האנטיפאטיה ההדדית השוררת בין שמיר ושרון, אלא גם מחשש עמוק המקנן בליבו של שמיר.

שמיר מאמין שאם שרון יגיע לשלטון, הוא יוותר בנקל על ארץ-ישראל השלמה, בעוד שהוא עצמו, שמיר, הוא שומרי-החומות של שלמות-הארץ.

שרון לא היה מעולם רוויזיוניסט או בית"רי. הוא בא ממחנה-העבודה, ממושבי-עובדים, מן החוגים שהיו שייכים כמעט אוטומטית למחנהו של דוד בן-גוריון. שמיר, רוויזיוניסט ותיק, איש אצ"ל ואחרי-כך איש לח"י, אינו מאמין ללאומיות הצרופה של שרון. גם הנסיכים הרוויזיוניסטים, שאותם מטפה שמיר, מתייחסים אל שרון כחשך תורשתי.

זוהי, על כן, תמונת-המצב כיום: רבין מקובל כיום כמעט על כל מיפלגת-העבודה, וגם על החלק המתון של הליכוד.

שרון מקובל רק על הפלג הקיצוני של הליכוד, מעורר התנגדות בקרב שאר חלקי הליכוד, והתנגדות קנאית ממש אצל כל מיפלגת-העבודה.

כדי להצליח כמצב כזה, משתרעת לפני שרון דרך ארוכה: עליו לכבוש תחילה את מרכז-הליכוד ולהדיח שם את שמיר ושאר מתחריו. אחרי-כך עליו לשנות לחלוטין את תרמיתו הציבורית, כדי להתקבל על דעת רוב הציבור ולהופיע כאיש הממוקם בקירבת המרכז. כל זה תוך שנים מעטות, לפני שממיר יצליח להעביר את השליטון בליכוד לרוויזיוניסטים. התמיכונים הנערבים השבוע בליכוד מסביב לתוכנית שמיר-רבין עומדים כולם בסימן החשבוניות האלה. מבלי להבין את המאבקים בתוך הליכוד, אייפאשר להבין גם את עמדות הגיבורים הראשיים בדראמה.

יצחק רבין ואריאל שרון הם שותפים יריבים ותיקים. לא אחת עזרו זה לזה במרוצת הקאריירה המגוונת שלהם:

● כאשר צמרת צה"ל הכניסה בשעתו את שרון למקרה, באחד הקטעים הקשים של חייו, היה זה רבין שהעניק לו תפקיד, ושעזר לקידומו הצבאי. ● כאשר עמד רבין להיבחר כראש-הממשלה, ועזר וייצמן הכריז שהוא מתמוטט בעיתות-מתת, היה זה שרון שטילפן מתא-טלפון ציבורי, בעזרת אסימונים, לעורכיהעיתונים כדי להכחיש את הדבר.

● כאשר רבין הפך ראש-ממשלה, הוא מינה את שרון — איש המפלגה היריבה — כיועצו הביטחוני.

● כאשר התמנה שרון כשר-הביטחון והטיל מצור על ביירות, הוא לקח עימו את רבין לסוורים, וביקש את עצתו כיצד "להדק את המצור".

עכשיו עומדים רבין ושרון בשני הצדדים של המיתרם לגבי תוכנית שמיר-רבין. הם גם עומדים בשני הקצוות של סיקרי דעת-הקהל. בעוד שרבין מופיע בהם תמיד בראש הטבלה, כשר הבכיר הפופולרי ביותר, מופיע שרון כמעט בתחתית, כשר הבכיר הפחות-פופולרי.

הדבר נובע, בין השאר, מהטאקטיקה ההפוכה של השניים. מקורה בנסיבות פוליטיות אובייקטיביות, אך יש המייחסים את זה גם לאופיים האישי השונה.

התרגיל של רבין

אך הגיע רבין לראש הטבלה? בשלוש שנות כהונתו של ראש-הממשלה, נחשב רבין ככישלון. הפופולריות שלו היתה תחתית. מאז ראשית האינפיאדה, נכשל רבין בכל נבואותיו ותחזיותיו. הוא

ניבא שוב ושוב שהאינפיאדה עומדת ארטרטו "להירגע", וקרה ההיפך. הוא הכריז על מדיניות של שבירת עצמות, והעולם כולו קם עליו. ככל שהגדיל מאז את הברוטאליות של שיטותיו, כן גברה ההתקוממות. השבוע הגיע לשיא חרש, כאשר סגירת הרצועה וגירוש הפועלים מישראל השיגה לכל הריעות, את התוצאה ההפוכה מן המקווה, והיה צורך לבטל את הצעדים בחיפזון.

אולם הפופולריות של רבין איתנה, ואף מתחזקת. הוא מאפיל כיום על שימעון פרס, יריבו הוותיק, ומחק מן המפה את כל ה"מועמדים" שביקשו לרשת את שניהם.

חלק מן ההצלחה הזאת יש לזקוף לזכות תרמיתו של רבין. הוא נראה אמין, אחראי, שקול. דיבורו האישי והתנהגותו הצרכית השורשית משרים סביבו אווירה של ביטחון. בפוליטיקה, התרמית חשובה לעיתים קרובות מן המציאות.

אך עיקר הצלחתו של רבין נובעת מן הטאקטיקה הפוריית שהוא נוקט אותה.

רבין הוא איש מיפלגת-העבודה, המקובל על רבים מאנשי הליכוד. הוא מייקם את עצמו במרכז. כך עולה בידו לאחד סביבו את רובה הגדול של מיפלגת-העבודה, יחד עם חלק ניכר מן הליכוד. הצירוף-יחד של שני כוחות אלה הוא היוצר את הרוב. אם תוכל מיפ"לגת-העבודה ארפעס לעמוד בראש קואליציה חדשה, יהיה רבין המועמד המועדף.

במדינה שבה שולטות שתי מיפלגות גדולות, זהו סוד ההצלחה: המועמד של אחת משתי המיפלגות צריך לשמור על גיבוי הרוב של מיפלגתו שלו, ולזכות בזמנית באהדת חלק משמעותי של המיפלגה השנייה.

רבין מצליח בכך. הוא הולך בדרך זו בצורה עיקבית, מבלי להניח לשום גורם או מאורע להסיט אותו מדרך זו.

טיפולו באינפיאדה מונחה גם הוא על-ידי שיקול בסיסי זה.

התרגיל של שרון

אריאל שרון נוקט את הטאקטיקה ההפוכה בדיוק. הוא מתרחק מן המרכז, ומתבצר בעמדת מיעוט קיצוני.

לפני שרון עומדת בעייה אסטרטגית, שאין יצחק רבין נאלץ להתמודד עימה.

לרבין אין אופוזיציה משמעותית במיפלגתו. גם היונים במיפלגה מקב"לים, איכשהו, את מרותו. כמה מן "היונים" אף שייכים רישמית למחנהו. למשל: אורה נמיר, הרואה את עצמה כמלכת-היונים, ושבה וייס. ניציותו המופלגת של רבין, המקרבת אותו לליכוד, אינה מפריעה ליונים אלה. שרון נתון במצב שונה לחלוטין.

כדי להגיע אל השליטון במדינה, צריך שרון להשתלט קודם כל על

אלי דסה, העולם הזה

עמדות המישור במחסום ארז נראות כאבני גבול. המוני הפועלים החוזרים יושבים על הארץ בחום הלוהט וממתנים למכוניות שיקחו אותם הביתה, בתוך הרצועה

עזרה תתילת

באה במפתיע ובצורה חדה וברורה. כל רשתות-הרדיו, בכל מהדורות-החדשות, בכל היומנים, בכל העיתונים, דיווחו על ההוראה החדשה.

והם התחילו לזרום. בשיירה ארוכה-ארזי כה, משעות הבוקר המוקדמות, בכיוון אחד בלבד: מגוש דן לרצועת-עזה. עשרות פוע' לים, צעירים וזקנים, כהים ובהירים, נמוכים וגבוהים, רוים ושומנים, שעל פני כולם חרוצה בקמטים עבותת-הכפיים הקשה, ובעיני כולם נשקף מבט של תימחון מלווה בחרדה, מעורב כהשלמה עם הגורל.

במקביל הוטל עוצר על כל ערי, כפרי ומחנות הרצועה. אין יוצא ואין בא.

הבאים אל מחסום ארז, מחסום הכניסה לרצועת-עזה, הגיעו במכוניות ישראליות מתל-אביב, במשאיות הנושאות לוחיות-זיהוי כחולות של עזה, ובכל כלי-רכב אחר. אחרים באו במכוניות המעבירים שלהם. כולם נשאו על גבם צורות-צדורות, כל החפצים שהצ' ליוו לאסוף בתקופת מגוריהם בישראל, כל החפצים שיכלו לקחת איתם, ומהר.

מחסום-ארז היה מוצף בחיילי מילואים, איש-איש ותפקידו. לרבים לא היה תפקיד כלל. אלה, גם אלה, הסתובבו בשמש חמה של יום שרב לוהט אנה ואנה, מנופפים בידיהם, אחרים מנופפים באלותיהם, וזירו את השיי רות פנימה אל המחסום.

העוצר הופר

מצידד השני של המחסום התקבצו כל הפלסטינים שבאו מישראל והמתינו כי סבלנות כמעט אפסית לכלי-הרכב שיבואו ויקחו אותם לתוך הרצועה, אל בתיהם שבעוצר. למרות המולת-האנשים, הצדורות, המכוניות, החיילים, לא היה במקום רעש. היה שקט מתוח ונראה היה שלא רק מי שהוטלה עליהם הגזירה אינם יודעים מה מטרותיה ומה

את השיירה היומית הזאת. לא עוד פקקים, לא עוד כביש עמוס לעייפה, לא עוד אספקה קב' עזה של פועלים "שחורים" לבתי-עסק יהודיים בגוש-דן.

אך עדיין היה איזור תל-אביב מלא בעובי דים פלסטיניים תושבי הרצועה. למרות המח' סור שנוצר בשבועות הראשונים של האינתי פאדה, הצליחו חלק מן העסקים היהודיים להתגבר עליו, אחרים נסגרו, ואחרים סידרו לפועלים רישיונות-שהייה בעיר.

ההוראה על החזרת התושבים לבתיהם

משעות הבוקר המאוחרות-מוקדמות — לעיתים שעות הלילה הקטנות — היתה שיירה ארוכה של מכוניות מובילה בשעת רימדומים של בוקר אלפי פועלים מרצועת-עזה אל איזור גוש-דן. זו היתה שיירה ארוכה ורצועה, שתחילתה בכיכר המרכזית שבכניסה לעזה, וסופה במרכזים לאיסוף פועלים בתל-אביב. בשעות הערב היה הכיוון הפוך. השיירה היתה מתחילה אי-שם בתל-אביב ומסתיימת בכיכר שבכניסה לעיר עזה.

האינתיפאדה קטעה, בין שאר הדברים, גם

ב סוף, כאשר העוצר כבר הוסר, הגבול נפתח מחדש לתנועה, והתושבים של רצועת-עזה הורשו לחזור לעבודה בישראל, כבר לא היה ברור בדיוק מה נעשה, איך נעשה, לשם מה נעשה, מה היתה התוכנית — אם היתה כזאת — ואם לא היתה, לשם מה בוצע התרגיל המזור הזה.

במחשבה לאחור, על חמשת הימים שעברו מאז נקראו כל תושביה רצועה לצאת מה כוכים והמקלטים, שבהם הם משוכנים בערי ישראל הגדולות, נראה כאילו היתה למישהו שליפה מן המותן. היו מחשבות תיכנוניות ל"ניצול" השליפה הזאת, אבל איש לא טרח להכין תוכנית של ממש ולבצע אותה.

עם תחילת האינתיפאדה, לפני יותר משנה וחצי, עם תחילתן של השביתות וההשבתות, עם תחילת ההתארגנות הפלסטינית בשטחים הכבושים, כאשר אחת ההוראות הראשונות של כרוזי האינתיפאדה המפורסמים היתה לאסור על יציאת הפלסטינים תושבי הרצועה לעבודה בישראל, השתנה המצב לחלוטין.

מי מבין הפועלים שהחליט להיענות לק ריאת מארגני ההתקוממות, נשאר ברצועה ונטש את מקורות פרנסתו היהודיים. מי שהח' לט שלא להיענות לקריאה ולהמשיך לספק כסף ישראלי למיפחתו, נשאר בדרכים שר גות ללון במרכז הארץ, בעיקר בתל-אביב. לחלק היו רישיונות-שהייה, לחלק לא.

בישראל העדיפו להנפיק יותר רישיונות, כדי שלא ליצור מצוקת עובדים בערים הגד' לות שלאורך מישור-החוף, הערים שאינם "נהנות" מידיים עובדות מן הגדה-המערבית. זאת היתה מגמה בלתי-כתובה, אך מבוצעת. עד שבא היום המר והנמר, שבו החליט מי שהחליט להחזיר את כל אלפי הפועלים ה"שחורים" מישראל בחזרה לבתיהם ברצועה.

שיירה הפוכה

מראות היו מחרדים. כימים שטרם האינתיפאדה היה כיוון התנועה ברור.

זפת שחורה

לדובר צה"ל של מיקוד-הדרום יש תשובה מוכנה (אחת) לכל שאלה שתישאל על צביעת קירות הבתים והחנויות בעזה בזפת שחורה.

רציתי, לתומי, לברר מי נתן את ההוראה הזאת, מה היתה ההוראה, מה היתה מטרת צביעת הקירות, ועוד ועוד שאלות, שעלו בוודאי בראשו של כל מי שצפה בצילומי הטלוויזיה ביום הראשון בערב.

תגובתו של דובר צה"ל היתה כדלקמן:

"צביעת מספר חנויות בצבע שחור נבעה מהבנה מוטעית של הפקודות שניתנו בדבר מחיקת סיסמות.

"עוד אתמול (ביום הראשון) הינחה אלוף-הפקוד ומפקד איזור חבל-עזה לתקן את המעוות, וכבר עובדים אנשי המינהל האזרחי על-מימנת לתקן זאת." תגובה זו מעוררת את הדימוין באשר לאופי קבלת ההחלטות, ולמה שקורה להחלטות אלה במורד הדרגות הצה"ליות.

האם יתכן שמישהו בעל דרגה בכירה שם-לב שבועה — כמו בכל עיר, כפר, מחנה-פלסטיים בגדה וברצועה — מכוסים כל הקירות בשכבות עבות של סיס- מות? האם יתכן שאותו בעל דרגה החליט שחייבים למחוק הכל, והעביר הוראה ברוח זו לפקדיו? האם יתכן שאותו אדם חשב שמי-העוצר הם זמן טוב לערוך מיבצע-ניקוי מסוג זה? האם יתכן שהפקודים העבירו את ההוראה למטה בתוספת של, למשל: "למחוק הכל, להשחיר הכל!" האם יתכן שעד שהגיעה ההוראה זו לכלל ביצוע היא קיבלה את המימדים המיפלטתיים כפי שהופיעו על גבי מירקע הטלוויזיה?

יתכן שמיקרה זה הוא סימלי לכל מה שקרה בשבוע האחרון ברצועת-עזה, כפי שזה נראה למתבונן מבחוץ.

הוראות נשלמו, הורדו לדרגה-הביצוע, בוצעו, ורק אחר-כך התחילו לחשוב על התוצאות, המטרות, ובעיקר על איך נראים הדברים לעיני העולם דרך מצלמות הטלוויזיה והעיתונות.

יהיה בסופה, אלא גם חיילי צה"ל. הם, כרגיל, רק ביצעו פקודות, איש-איש לפי ראות עיניו, לפי מידת האגרסיביות שלו.

התנועה ההמונית של אלפי תושבים אל הרצועה הפרה את העוצר.

אך גם בסמיטות, שבהן לא נראו החוזרים, לא שמרו התושבים באופן מדויק על העוצר, והיו אלה בעיקר הילדים, שיצאו החוצה מן הבתים ושיחקו ברחוב. במקומות

מאת

ענת סרגוסטי

מסויימים אף נורקו אנשים על מכוניות צה"ל. החיילים, כמו בתרגולת ידועה ומוכרת, לא הניחו לתקריות אלה לעבור ללא תגובה. בכל מקום שבו נורקו אנשים, הוצאו מייד כמה מתושבי האיזור מתוך בתיהם, והתבקשו לפנות את האנשים מן הכביש. הם גם נצטוו להתמקד במקום, כדי שהחיילים יבדקו אם ביצעו את המשימה עד תומה, לשביעות רצון נו של המפקד האיזורי.

והתנועה פנימה נמשכה. וככל שהתארכה השירה אל מחוץ לתלאי, כך רבו קריאות תיהם הנואשות של בעלי-העסקים בנושדן לירידים עובדות.

לרגע נרמה הגה שמיבצע זה יתור את ולתמיד את בעיית האבטלה המציקה. מנכ"ל שרות-התעסוקה הודיע כבר ביום הראשון למיבצע, שהשרות לא יוכל למלא את כל הדרישה לעובדים. מהר מאוד התברר שהסיבה לכך איננה עורף מקומות-עבודה, אלא שהעבודות, שבהן עסקו הפלסטינים, אינן מתאימות ליהודים בעלי ידיים עדינות. קשה להאמין שמי שתיכנן — אם תיכנן — את המיבצע חסר-התקדים, חשב על נקודה זו.

לא עברו שעות מעטות והדרישה לידיים עובדות הרחיקה עד מעבר לים, ובמישרדים שונים כבר נשקלה האפשרות לספק מאסות של רישיונות-עבודה לפועלים מיובאים. היו גם יפיינפס שונים, ראשי-ערים ובעלי משרות בכירות אחרות, שיצאו בהצהרות בומבסטיות. הגדיל לעשות מכולם שר החקלאות, אברהם כר-עז, שקרא לתזוזת אוכלוסיית ערביי-ישראל מן הגליל אל מרכז הארץ, כדי לספק את הדרישה לידיים עובדות.

אלי דסה: העולם הזה

רחוב בעזה ביום של עוצר: מישפחות מתגוררות בפתחי הבתים

החוזרים הפרו את העוצר

הסוערים, שליוו את ימיה העוצר ושגרמו למור תם של שישה אנשים ולפציעתם של עשרות אחרים? האם הבין משהו שמבחינת מטרותיה המוצהרות של ממשלת-ישראל סגירת הרצו עה וקביעת הגבול בינה לבין ישראל היא ההיפך הגמור?

והאם חשב משהו — ולוא לרגע — שפתחת שערי מחסום ארז תחזיר את המצב לקדמותו? האם מי שהחליט חשב שהמוני הפועלים יחזרו בשימחה למקומות עבודתם, לכוכים החשוכים, לחרדים הקטנים, למר תפים מתחת לפני האדמה?

כתבים וזרים של גלי-צה"ל, שמיהרו כבר קר היום הראשון למחסום ארז, דיווחו על תנועה דלילה של העושים דרכם מן הרצועה צפונה.

מחסור

במזון

מישהו באחד הכפרים בגדה-המערבית אמר לי ביום השני למיבצע בעזה, שהרבה יותר קל לערוך מיבצעים כאלה ברצועה. בנוסף על כך שהרצועה היא איזור סגור, שכמות המתנחלים היהודים בו היא קטנה יחסית, מעטים הם הפלסטינים באיזור המת-פרנסים מחקלאות.

אילו היו סוגרים את הכפרים בגדה, אמר, לא היו להם קשיים מיוחדים. רוב הכפרים בגדה-המערבית יכולים לספק את תוצרת המזון של עצמם במשך זמן ארוך ביותר. הרצועה, לעומת זאת, בנוייה רובה ממחנות פליטים צפופי אוכלוסייה, שם אין תוצרת מזון מקומית, והם תלויים לחלוטין באספקה מבחוץ.

סגירת הרצועה לזמן ארוך, אפילו ימים אחדים, גורמת בעייה חמורה של מזון. יש להניח שבמקומות רבים ברצועה אכן הורגש מחסור זה. האם מי שתיכנן את המיבצע חשב על כך? האם משהו דאג לתיצורכת מספקת של מזון לכל ימיה העוצר הארוכים?

כרגע, ככל אופן, לא ברור מה היו מטרותיו של המיבצע, אם היו כאלה. לעיתים נראה כי כאשר מופצות התמונות של מעשי צה"ל ברחבי ישראל והעולם, רק אז רואים מקבלי-ההחלטות את תוצאות מעשייהם. רק אז עוצרים רגע לחשוב איך נראים הדברים בחוץ. רק אז מסיקים את המסקנות, שהן לעיתים הפוכות ממה שהוחלט קודם לכן.

לאור עובדה זו אפשר, אולי, להרחיק לכת ולומר שנוכחותה של התיקשורת — גם אם זו לא נמצאת בכל מקום ובכל זמן — ממתנת קצת את פני הדברים.

כמו באותו המיקרה במחסום ארז, ביום השני למיבצע, כאשר חיילי-מילואים הטרידו ללא צורך את החוזרים מישראל, עד שאחר מהם הרים את עיניו וצעק לחברו: "תפסיק, יש כאן עיתונאים וצלמים".

במהלך חודשי האינתיפאדה חזרו מנהיגי האומה שוב ושוב על המישפט: "יש להחזיר את המצב לקדמותו", או "יש לחזור לחיים נורמליים". והנה בא המיבצע הזה ועשה בדיוק את ההיפך מן הרצוי לשילטון. הוא יצר חיץ ברור בין ישראל לרצועה.

יתרה מזאת, אף אחד מן הגופים המופקדים על חי הפלסטינים בשטח הכבוש לא סיפק תוכנית-המשך למיבצע איסוף התושבים לכ"תיהם. לא היו, כך נראה, תעודות חדשות. לא היו רשימות אישורים חדשות.

מה שבלטו היו ההפגנות, ההרוגים והפצוץ עים, שחרגו מימי האינתיפאדה ה"שגירה" תיים.

מישהו, לא ברור מי, החליט, ולא ברור למה, לפתוח ביום הראשון בבוקר את שערי הרצועה מחדש.

האם קשורה החלטה זו לזעקה שקמה ביש"אל ולמחסור שנוצר בידיים עובדות. "שחר רות"? האם קשורה החלטה זו לכך שלא היתה תוכנית מוגדרת ומוכנה, מה לעשות אחרי שכל תושבי הרצועה יחזרו — או יחזרו — לבתיהם? האם קשורה החלטה זו לאירועים

וברצועה המשיך המיבצע להתנהל. ספי"חיו היו בתל-אביב. מישטרת-ישראל סיפקה את השוט, שחיפש את המתחבאים מפני רוע הגזירה, אלה שהחליטו, משום-מה, שלא להי"ענות לקריאה ולהמשיך בעבודתם הרגילה בתוך תחומי מדינת-ישראל. גם קריאותיה של המישטרה לבעלי-העסקים ולמעסיקי הפלסטינים להוריע להם לחזור לבתיהם ברצו"עזה, שודרו שוב ושוב בכל כלי-התיקשורת האלקטרוניים. שלא יעז משהו מהם, חלילה, להסתיר את הפועל שלו בישראל.

שישה

הרוגים

במקביל לקריאות אלה היו בעיתונים ובכלי-התיקשורת האלקטרוניים פרש"נים שונים, שניסו לתת עומק למיבצע. אמרו שהוא נועד להעניש. אמרו שהוא נועד לערוך מיפקד מלא של תושבי הרצועה. אמרו שהוא נועד לספק אישורים חדשים, ובמשרה, לכל היוצאים לעבודה בישראל. אמרו ואמרו, ואיש לא ירע, בעצם, מדוע ולמה.

אלי דסה: העולם הזה

חייל מנוסף באלה בשעה שהוא ניגש לבדוק מכונית במחסום ארז חפסיק, יש פה עיתונאי

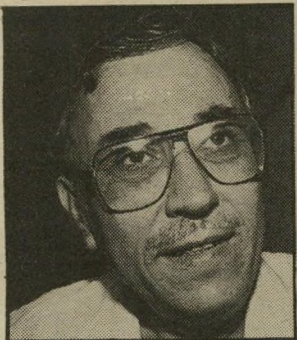
בעוד שאריאל שרון ממשיך לנהל תעמולה אצלם (מימין), ערך "העולם הזה" מישאל בין חברי מרכז-הליכוד

אחרי שהתוכנית המדינית החדשה עברה ברוב גרול בממשלה ובכנסת, וזכתה בתמיכה מסוייגת של הממשלה האמריקאית בוושינגטון, עומד שמיר מול המיכשול המת-גלה בקשה מכולם — קבלת התוכנית במרכז מיפלגתו — הליכוד. 2590 חברי מרכז-הליכוד יכריעו את גורלה. בארוחת-הערב החגיגית, שנערכה ביום החמישי באולם "בית יהודי בסרביה" באפקה, לכבוד היכנסו של ח"כ מיכאל קליינר לכנסת, ובנוכחות מאות חברי מרכז-הליכוד, היתה הזדמנות מצויינת לשאול את חברי-המרכז מה דעתם על התוכנית המדינית של ראש-הממשלה, איך הם מתכוונים להצביע. ברור כי זה מידגם מיקרי למדי, ואין להסיק ממנו מסקנות בטוחות. חברי המרכז, שהשתתפו במישאל, התבקשו לענות על שתי שאלות:

- איך תצביע על התוכנית המדינית, לבשתובא לאיר שור המרכז, ומדוע?
- איך ישפיעו על הצבעתך אימוי שמיר, "ללכת לנשיא" אם ידחה מרכז-הליכוד את תוכניתו?

גידעון סער (פרצ'נסקי) ■

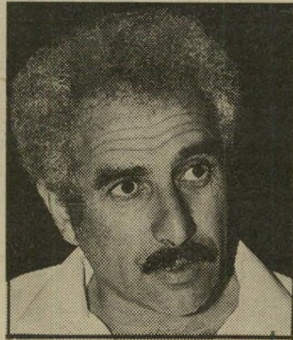
"איך תצביע במרכז על תוכנית שמיר?"

● **ח"כ לשעבר בני שליטא (ליברלים):** כנראה שאצביע נגד. עדיין איני יודע את כל פרטי התוכנית. אני מקווה שראשי הליי-כוד יתאחדו על תוכנית מינימום. יכול להיות שהגיע הזמן לומר לאמריקאים מהם הקווים האדומים שלנו.

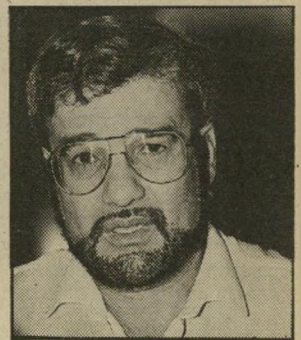
● **דוק מאירבוין (ליברלים):** עדיין לא החלטתי. אני לא מאמין שיהיה איפסם שלום — או אני לא מאמין בכל ההצעות האלה.

● **יוסי גלזברג (לא מזוהה):** אצביע בעד התוכנית. אני סומך על ראשי-הממשלה. מי שמתנגדים לתוכנית — לא באים בידיים נקיות.

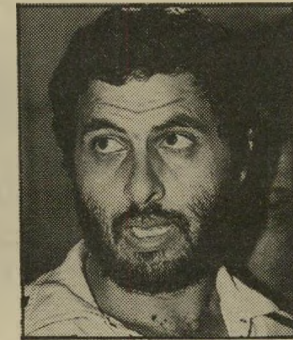
● **ויקטור פרלון (מחנה שי-רון):** אצביע נגד התוכנית. שלום עם הערבים יגרור את מחיקת מדינת ישראל. אני מתנגד לכל הסדר עם העם הפלסטיני. זו לא מדינה. מדובר במרצחים ואיתם אין לדבר. אם שמיר יאיים בהתפרטות אשכול עמדותי מחדש.

● **הד"ר יצחק בן-גור (יו"ר אחד רות ישראל הפלג הרתי בליכוד):** אצביע בעד התוכנית. אי אפשר לדגול בקיפאון כחיים הפוליטיים. התוכנית הזאת היא הרע במיעוט, אך יש לתקנה: לא לשתף בבחירות את ערביי מזרח-ירושלים, ולא להסכים לפיקוח בינלאומי.

● **דירון בהן (מחנה שרון):** אצביע נגד התוכנית. שמיר נכשל במשימה העיקרית של הממשלה — השלטת חוק בשטחי מדינת ישראל. התוכנית היא רק תולדת הכישלון. הוא ורביץ צריכים להתפטר.

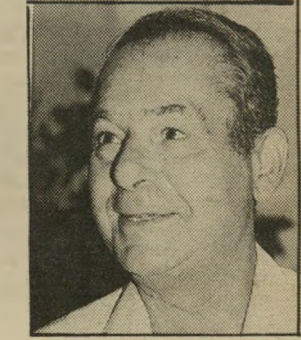
● **ציון בהן (מחנה ניסים):** אני מתלבט. עדיין התוכנית לא הובאה במלואה לציבור. על פניו — אני מסתייג. אין שום קשר להתפרטות — אלא אם שמיר ישכנע אחרת.

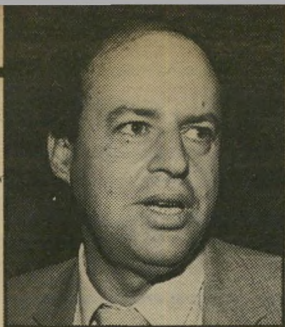
● **זיק בן-זורה (מחנה שי-רון):** אצביע נגד. אנו לא מפחדים מאימוי ראשי-הממשלה, כי מינהל תקין צריך לעמוד במצב-לחץ. הוא נראה לי היסטרי — אם הגיע למצב של איום בהתפרטות.

● **משה לוינקורן (מחנה אי-רנס):** אצביע נגד התוכנית מטעמים אידיאולוגיים. למרות שאני מאמין בראשי-הממשלה, הפעם אצי-ביע נגד. איום ראשי-הממשלה לא ישפיע הפעם על הצבעתי.

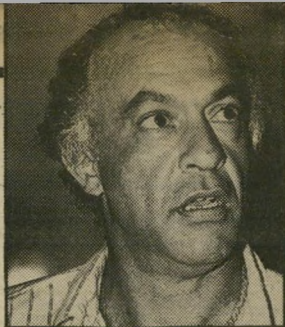
● **צבי פייגלביין (מחנה שי-מיר):** בעד. אני מאמין באמונה שלמה שראש הממשלה ישמור על האינטרסים של עם ישראל וארץ ישראל. אם, חסידחלילה, אי אפשר לסמוך על שמיר, אז אי אפשר לס-מך על אף אחד. אצביע אמון ב-ראשי-הממשלה.

● **ח"כ מיכאל קליינר:** אני אצביע בעד ארץ ישראל. לכל מרכיב מהותי, כולל לאיום ראשי הממשלה תהיה השפעה על ההצבעה. אסור להתחיל צעד ראשון בטרם מוגדר האינתיפאדה כמנהלת. המלחמה באינתיפאדה מתנהלת כחצי לב וכרבע כושר.

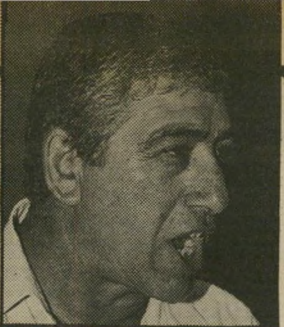
● **ח"כ לשעבר אברהם הירש:** שנינו (הסתדרות העובדים הלאומית): אצביע בעד התוכנית. הסיבות — רבות.

● **אברהם אבירן (מחנה לוי):** אצביע נגד. זו תוכנית גרועה למדינת ישראל. הבחירות צריכות להיות בירדן, ולא בישראל. האיום היחיד שמשפיע עלי הוא על ביטחון מדינת ישראל.

● **דוד מנע (מחנה קצב):** מנכ"ל שירות התעסוקה: אצביע בעד התוכנית. אני חושב שזו תוכנית טובה. אני תומך בעמדתו המדינית של ראש הממשלה.

● **אברהם אזולאי (לא מזר):** (הה): אצביע נגד. אם זה על חשבון ארץ ישראל — ארץ ישראל קודמת לתנועה. מעורבות רבין ופרס בתוכנית מפריעה לי. איום ראשי הממשלה לא משפיע עלי.

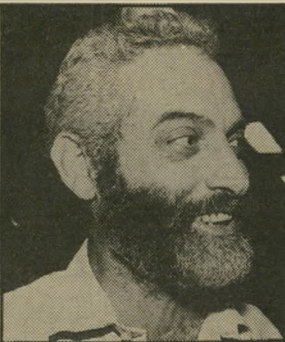
● **צדוק דהרי (מחנה שרון):** נוטה להצביע נגד. עוד לא גיבשתי דיעה סופית. הופתעתי משמיר, כי הוא אדם חזק ושינה הרבה דברים, אולי פחד מפיצוץ הממשלה. איום ראשי הממשלה אינו משפיע עלי.

● **דליה פייקובסקי (מחנה לוי):** אם לא יהיו הבהרות כנראה שאצביע נגד. כי אחרת ניכנע כאן לסחטנות, וברגעים הקריטיים יכריחו אותנו להגיע למדינה פלסטית. ניה. איום ראשי הממשלה לא משפיע עלי כשהארץ בסכנה, ולדעתי, הוא יחזור בו מאימו.

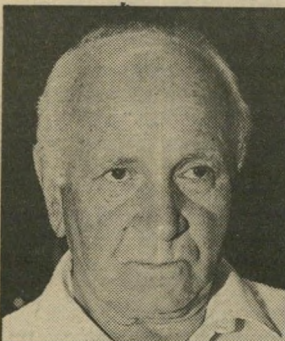
● **דוד צבי (לא מזוהה):** עוד לא החלטתי. כשאשמע את שמיר ושרון מרבים — אז אחליט. עוד לא שמענו את התוכנית כמקורה. איום ראשי הממשלה אינו משפיע עלי.

● **אהרון גרינשטיין (מחנה שרון):** אם התוכנית תיראה כפי שהיא נראית היום — אצביע נגד. לא יתכן ללכת לשום משאומתן לפני שפותרים את בעיית ה"אינתיפאדה". זה תנאי ראשון. אחרת זה משאומתן של כניעה.

● **לאה קליינר:** עדיין לא החלטתי. איום ראשי הממשלה — ישפיע. אני מאמינה ששמיר אמין לגבי מצע הליכוד, ולא מאמינה שהולך אותנו שולל. מקווה שזכר לם בסוף יתלכדו.

● **מיכאל דקל (מחנה שמיר-ארנס):** אצביע בעד. אתמוך בראשי הממשלה. לא שאין לי חשש שות, אבל אני יודע מי ינווט את התוכנית. שמיר ינווט את התוכנית, כך שלא תוקם מדינה פלסטינית, ולא נוותר על ארץ ישראל. אני סומך עליו.

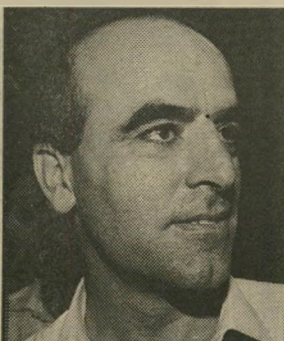
● **גסטון מלכה (מזוהה עם מחנה לוי):** נהיה יותר חכמים רק אחרי השיחה בין שמיר ללוי. לא מאמין ששמיר יתפטר.

● **יוסי ברון (מחנה לוי):** דו"ר בר סיעת הליכוד: אצביע בעד התוכנית. אני חושב שהתוכנית מבוססת על עיקרי תוכנית קמפי"ריוויד, ומי שתמך בקמפי"ריוויד מחוייב לתמוך בתוכנית הזו. יש בה סיכונים — אבל יש לי אמון מלא בראשי הממשלה.

● **שלמה מדמון (לא מזוהה):** נוטה להצביע נגד. יש בתוכנית הזאת סיכון לחלוקת ירושלים וסיכון למדינה. איום ראשי הממשלה אינו משפיע עלי, כי יש אנשים יותר רציניים היכולים להנהיג את המדינה, כמו שרון, מודעי.

● **בן ציון מורדוב (מחנה לוי):** חבר מועצת עיריית תל-אביב: נוטה להצביע נגד. אולי אלמד פרטים נוספים. לא צריך לקיים בחירות ביהודה ושומרון. שום איום לא משפיע עלי.

● **מיכאל פרינץ (מחנה לוי):** יו"ר צעירי הליכוד בתל-אביב: אצביע נגד התוכנית, כי היא מכשירה את הקרקע למדינה פלסטינית. אני מאמין בארץ ישראל השלמה משתי גדות הירדן. אם שמיר ירצה להתפטר על נושא כל-יך מהותי, שיעשה זאת.

● **שאול מנשה (מחנה לוי):** אצביע נגד. לוי יכול לשנות את עמדתו — זו העמדה שלי. הצעתי נגד ממשלת האחדות, וגם הפעם אצביע נגד התוכנית ובעד ארץ ישראל.

● **רפי מיארה (מחנה לוי):** סגן ראש עיריית יבנה: אני בעד התוכנית. לא חשוב מה לוי יאמר, כי זה מהלך כללי של כל המדינה ולא שייך למחנות. זה צעד טקטי, כדי להרפות קצת מהלחץ על ישראל. האימונים של שמיר לא מקובלים עלי.

● **דרור פודמסקי (מחנה שמיר-ארנס):** עוזר השר פת: אצביע בעד התוכנית. כי לדעתי יש שתי אלטרנטיבות: טרנספר או מדינה פלסטינית. מאחר ושתיהן לא אפשריות, זה לא הפיתרון הסר. פי. בסוף אם לא יעשו שום דבר — תהיה מדינה פלסטינית.

● **עורדיהדין סיני קהת (מזר):** כ"ל חזית ארץ ישראל: אני בעד נגד וארגון הצבעה נגד. אני לא מתנגד להליך קמפידיוויד, אבל קמפידיוויד היה הליך של שלום, והליך של שלום לא מנהלים בתקופת מלחמה, והיום זו תקופת מלחמה. איומי שמיר לא רציניים.

מתנחלים.
רעורר שתיים. נוסף על 22 כר תרות אלה, ריבר העיתון באופן שולי גם על המהפכה בסין, הבורסה והספורט.
 באותו יום קרו עוד שני דברים: ● נפתחה חקירה נגד עמוס קינו, על כי כתב כתבה חריפה נגד אותו שופט בנאי, שקבע בהחלטה כי זריקת בקבוקיבערה עליידי יהודי על ערבי אינה דומה לזריקת בקבוקיבערה עליידי ערבי על יהודי.
 ● האירגון אמנסטי, הנהנה מאי מינות בלתימערערת בעולם כר לו, הודיע כי חיילי צה"ל בשטחים הכבושים מוציאים ערביט להורג בלי מישפט.
 ● ערבי נהרג מזריקתאבן על-

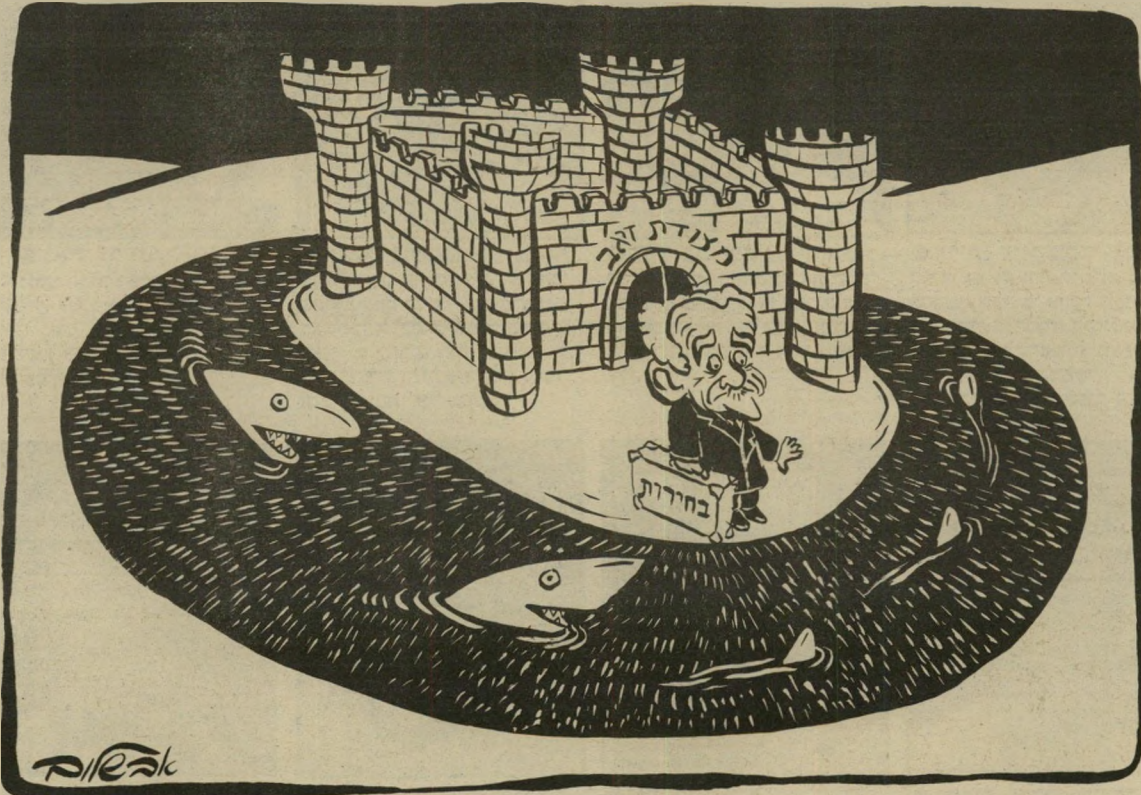
(המשך מעמוד 7)
 ניפץ שמשת מכונת ערבית כנק מה.
 ● טייסים יסייעו למשמרהג" בול באיתור שריפותיער בצפון. (החשד הוא שחלק מן ההצתות הן אלה נעשו בזדון, "על רקע לאומי").
 ● חוללה מצבה לזכר ברל כצ' נלטון ביער בןשמן. (בנוף הידועה נאמר שיש חשד שהמעשה נעשה על רקע לאומי).
 ● "אצל בגין לא היתה מתעורר רת כל מחלוקת" (ראיון עם אריה נאור על המרד בליכוד בעיקבות תוכניתהבחירות בשטחים).
 ● שמיר ולוי קבעו פגישה נוספת מיר עם שובו של ראשהממ שלה מאירופה. (בניל).

מיר חוזר בו מהאיום, על רקע הרוגז של רבים מחברייהמרכז (כפי שמר" אה המישאל), שאינם מחבבים אייר מים.
 עימות חזיתי בין שני המחנות, השקולים פחות או יותר ככוחם, עשוי להביא להתפתחויות מרעיות, במיקרה של ניצחון שרוךלוי מורע: פיצוץ הממשלה, חידוש מלחמתהירושה בליכוד ובמערך, ואולי אף הליכה לבחירות חדשות. אך אפשרות זו היא הפחותסבירה.
 ● לקראת כינוס המרכז ינסה שמיר להגיע לנוסחהסכמה כלשהי עם האופוזיציה הפנימית כי מיפלגתו.
 למשל: הוצאת תושבי מזרח-

התפתחויות אפשריות:

● שמיר יצליח למשוך את השר לוי, תמורת הבטחה כלשהי (למשל שותפות עתידית בתהליך קב לת ההחלטות וקביעת המדיניות), למחנה התומכים בתוכנית. צעד כזה יבטיח את ניצחונו של שמיר במרכז.
 ● לוי יתמיד בהתנגדותו, ויקים חזית משותפת עם השרים שרון, מורעי ומתנגדיהתוכנית האחרים.

למרות שמדובר בעמודים 10 רק במידגם, ניתן להסיק מהמיר שאל כמה מסקנות ברורות:
 ● קיים במרכז גרעין קי שיה נגד התוכנית. רובו מסר בות אידיאולוגיות, חלקו מסיבות כיתתיות או אישיות.
 ● חלק בלתימבוטל מד חברי המרכז טרם החליט כיצד להצביע. לכן, נתנאים ה קיימים, תהיה לעמדתו הסופית של השר דוד לוי השפעה מכרעה לגי כי הכרעת המרכז.
 אמנם יש במתנה מי שמונחים עליידי שיקולים אידיאולוגיים נטו, לכאן או לכאן, אך יש גם "חיי" לים" הממתנים למוצאפיו, והם כנראה לשוךהמאזניים.
 ● ההצבעה על התוכנית היא אידיאולוגית, והוצעה את ההשתייכות המסורתית למחנות הישנים. סורהחלוקה של מאי 1989 שונים מהקווים של מרס 1986 (ועידתחרות המפוצ' צת), ושל יוני 1988 (הבחירות ל פאנל ולשביעיות). אלה הם קווים חדשים, אידיאולוגיים, החוצים את המחנות המסורתיים. עם זאת יש מאפיינים מיוחדים להרכב האידיאולוגי של כל מחנה בתנועה.
 מחנה שמירארנס יתמוך ברובו בעמדת ראשהממשלה, מ תוך נאמנות לראשהממשלה וא מון בו ובנאמנותו האידיאולוגית. אך מיעוט ממחנה זה יתנגד לתוכ נית — למשל, חברי המרכז המת גוררים בשטחים, ותומכיהם של הח"כים צחי הנגבי ומיכאל איתן. מחנה שרון הוא התומכני ביותר בהצבעתו. רובו ככולו יצביע נגד התוכנית, שכן תומכי שרון מהווים את הסמן הימני של הלי כר.
 מחנה לוי הוא המחנה ההט רוגני ביותר מבחינה אידיאולוגית בליכוד. יש בו ניצים, יש בו יונים ויש בו מי שיצביעו לפי עמדת ראשהמחנה.
 בליברלים צפוי רוב נגד ה תוכנית, שיתלכד סביב הציר החדש המתהווה — מורעישרי. תר מי פת וניסים, המעטים יותר, יצביעו ברובם בעד התוכנית.

איך עוברים?

ידי יהודים בכביש אשקלון-קריית גת.

האינתיפאדה לצעוק חמאס

השילטונות טיפחו

במשך שנים את

התנועה

האיסלאמית.

השבוע עצרו את

מנהיגה

במלחמתו בהתקוממות הפלסטינית, פועל צה"ל בחלל ריק. מכי וון שאין מדיניות ממשלתית, נאלץ צה"ל לאלתר, ומעשיו סותרים זה את זה.
 הדבר הורגם השבוע בפעולה דראמטית של זרועותהביטחון: מעצרים של 150 פעילי חמאס, וב ראשם מנהיגם הנערץ, השייח' קטועהרגליים, אחמד יאסין. יחד עימו נעצרו גם סגנו, הר"ר מחמוד אליזהא, שהוזמן רק באחרונה ל-

● תא"ל (מיל') לברן בכנס פרר פסורים ומרצים מן הימין בירושלם: "הקמת מדינה פלסטינית תגרע ממערך המוריעין וההרתעה של מדינת ישראל".
 ● שיח' ישראלילפלסטיני על ה השפעות הפסיכולוגיות של האינתיפאדה.
 ● מישפט לווינגר עומד להיפ תח הבוקר. (לווינגר הואשם בהריות ערבי בחברון. המישפט נדחה).
 ● כרוז 37 של תנועת החמאס שלא הופץ: "השבח לרצועה, שהע לימה שניים מהחיילים הנאציים".
 ● תביעה לפטר שניים מחברי המועצה בבקהאליעריבה בשל עבירותביטחון.
 ● השופט המחוזי בנאי לא נני זף, אולם פרקליטות המדינה עירע רה על החלטתו — בנאי החליט לשחרר את מיכאל ממון, שהשליך בקבוקיבערה על רכב ערבי.
 ● ובשוליים: האלוף מצינע וקציניו ייהנו מקונצרט מיוחד של ה תזמורת הפילהרמונית, שהחליטה לתרום את תרומתה להמשך הכיבוש, עליידי עריכת קונצרט בבית עה, להידוקהיחסים בין הצבא והי

ירושלים מההשתתפות בבחירות, או התנגדות לפיקוח בינלאומי עליה.
 המרכז יתנה את ביצוע התוכנית בסעיפים אלה, וזה יהיה הישג טימלי למחנההמתנגדים. אך צעד כזה עלול להכשיל את התוכנית המדינית עוד לפני שיצאה לדרך, ולכן סביר ששמיר ינקוט צעד כזה רק אם לא תהיה לו כל ברירה.
 ★ ★ ★
 שרון ומורעי ששים אלי קרב. לוי עדיין מתלבט.
 בינתיים נראה שכינוס המרכז נדחה לאמצע החודש הבא (יוני). לשמיר יש יד זמן להוכיח את יכו לתהיתמרון המפורסמת שלו, ואת מלאכתההפרד ומשול" שהוא כי קיא בה.
 רוב חברי הליכוד אינם רוצים היום בחידוש מלחמתהמחנות, ו לכן סביר בהחלט שעד שיכונס המרכז — יגיעו הצדדים להסכמה (או ששמיר יצליח להכניס טריוכין מתנגדים), שתנטול את חומרהג פץ המפורז בימים אלה במצודת זאב.
 גידעון סער (סרצ'נסקי) ■

במיקרה כזה ימצא שמיר במצב קשה. איום ההתפטרות יכול להיות שיקול מוחשי אצל רבים — מכיוון שהוא טומן בחובו את סכנת אובדן השליטון. אך יש סימנים לכך ש-

מצודת-זאב" רותחת

יומן סופשבוע בליכוד:

- 19.00, יום ה', 18/5: מיכאל פרינץ, יו"ר צעירי הליכוד בתל-אביב, מכנס בביתו את ראשי הצעירים של הליכוד מכל סניפי מרחב תל-אביב ומתכנן כינוס-חרוז ארצי ל-30/5, בקריאה לחיסול האינתיפאדה, פיטורי רבין והתנגדות לתוכנית שמיר.
- 20.00, יום ה', 18/5: השר אריאל שרון מגיע לארור חת-ערב תוגיית לכבוד היכנסו של ח"כ מיכאל קליינר לכנס סת, והופך אותה לבימה למיתקפה על התוכנית המדינית של שמיר.
- 12.00, יום ו', 19/5: הנהלת "חזית ארץ-ישראל" מתכנסת במצודת-זאב כדי להתחיל לפעול אירגונית לשיכ מתכנסת במרכז להתנגד לתוכנית שמיר, לקראת ישיבת המרכז.
- 08.00, יום א', 21/5: צעירים וסטודנטים חברי הליכוד מפגינים מול משרד ראשהממשלה בירושלים בעת ישיבת הממשלה, וקוראים לו ולרבין להתפטר, עקב "כיש לונס בחיסול האינתיפאדה".

שיחות פוליטיות עם שר הביטחון הישראלי ושלחי שרי החוץ האמריקאי.

סעודיה, ירדן, ישראל. במשך 17 חודשי האינתיפאדה, לא נגזר עו שלטונות הביטחון בשייח' יא-סין. מסכיבו נעצרו חסידיו, הוא היה בלתי-פגיע.

היו הרבה ניושים לגבי טיבה של חסינות זו. עכשיו יהיו הרבה ניושים לגבי טיבת מעצרו. אין כל הגיון — לא כזו ולא כזו.

תנועת ההתנגדות האיסלאמית (חמאס) בראשיהיבות שלה בעיר-בית) לא נולדה אתמול, ולא יש מאין. היא טופחה במשך שנים על-ידי שלושה גורמים:

● **סעודיה**, שהעניקה לה תמיכה כספית רבה.
● **ירדן**, שתמכה בה בעקיפין, על-ידי מתן חסות למסורות-הלי-מור הדתיים ברצועה.
● **המימשל הצבאי הישראלי**, שהעניק לה יחס מיוחד, כמו לכלל החוגים הקנאיים-הדתיים בג'דה וברצועה.

הפרד ומשול. יחס המימשל הצבאי היה מבוסס על הכלל הרומי-אי העתיק: "הפרד ומשול". אמנם, אנשי המימשל ידעו היטב כי לה-מאס מטרות הרבה יותר קיצוניות ממטרות אש"ף. אבל בעיני המימי של היה משום חיוב בעצם קיומה של תנועה, המתחרה באש"ף והפר-געת כמונופול שלו בשטחים הכבו-שים.

למעשה קיוו זרועות הביטחון כי חמאס תשרת אותן בשתי צו-רות:

● תפגל את שורות הפלסטי-נים, תפגע בכוחו של אש"ף ותיצור מריבות פנימיות.
● תעניק אליבי נוסף לממשל-לתי-ישראל, שתוכל לטעון כי אש"ף אינו מייצג את הפלסטינים, ושחונקות קיצוניות מונעות מראש כל הסדר מדיני.

חמאס רוגלת במדינה איסלא-מית כללית, ומתנגדת למדינה לאומית פלסטינית. היא רואה באש"ף גוף של כופרים, מכיוון שהוא גוף חילוני ורבי-דתי (מוסלמים, נוצרים מכל הסוגים, דרוזים ועוד). **המטאבו נשבר.** כפי שניתן היה לצפות מראש, קם הגולם על מטפחיו.

ככל שגברה השפעת חמאס, בי-יחוד ברצועת-עזה, בגלל נכונות חבריה הקנאיים לחרף את נפשם, כן גברו הלבטים בקרב זרועות-ה-ביטחון. הן חששו שמעצר "השייח" (כפי שהכל קוראים לו) יצית עוד יותר את אש האינתיפאדה. הן גם לא רצו להודות בטעות שנעשתה במהלך של שנים.

השבו נשבר טאבו זה. כוחות הביטחון פועלים עתה גם נגד לירי-בים של אש"ף.

מישורה דגל שחור

מפקד-המישורה מקל את חבר-הפרלמנט. גואטמלה? פנמה? צ'ילה?

זה קורה ברפובליקת-בנגווא-מרי (המשך בעמוד 14)

בעייה ושמה ערמונית או: מדוע נותח פרס?

בשם המיושן של המחלה — היפר-טרופיה (הגדלה של הערמונית). ארנומה של הערמונית היא גוש שפיר הגדל במרכז הערמונית, ה-רוחף הצידה את הבלוטות הקטנות האחרות. דבר זה משפיע על הגד-לה של הבלוטה.

קשה להטיל שתן

אם התפתחות המחלה ה-פוצה הזאת מדרגים בשלוש רמות:

משים גם בטיפול על-ידי הורמ-נים, כמו מטילסטוסטרון, סינס-טרול.

הטיפול הניתוחי היה מקובל מאוד עד הזמן האחרון. ניתוחים נעשו במקרים הכאים: במצב ש-צר צורך בהכנסת קטטר לשלפ-ר חית-השתן, כדי להוציא את השתן; במקרים של היווצרות אבנים ב-לפוחית-השתן; סימנים של שינוי-ים במיבנה האנטומי ובתיפקוד-של הכליות; במקרים שיש דימום-מורכי-השתן.

ניתוח נעשה בשיטות שונות ובי-

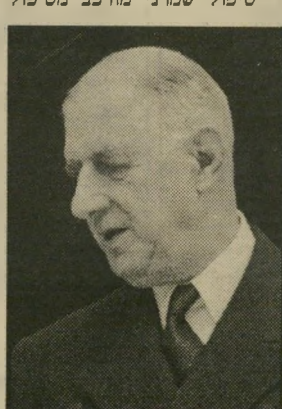
● קושי במתן-שתן, והטלת-שתן לעיתים קרובות יותר, במיוחד במחצית השנייה של הלילה. החו-לה עומד וצריך לחכות להטלת השתן, שלא באה בקלות. גם הזום של השתן נופל למטה. "על הנע-ליים", ובהפסקות.

● קושי להוציא את כל השתן משלפוחית-השתן. בשלפוחית נ-ש ארים בין 400 ל-600 סמ"ק של שתן. החולה מאבד תיאבון, מרגיש חולשה כללית ועייפות.

● החולה כמעט ואינו מצליח להטיל שתן. ההרחבה של שלפ-ר חית-השתן עוברת ומתפשטת ל-מעלה, בדרכי-השתן, עד הכליות.

האם הניתוח בלתי-נמנע?

הטיפול במחלה זו מחולק ל-שני חלקים: טיפול שמרני ו-טיפול ניתוחי.

ד"ר ילי מודלמן

בהרגלים, בהתנהגות כללית של החולה ובשינויים. למשל: חייבים למנוע עצירות, לערוך טיולים רג-ליים, למנוע התקדויות וגם הת-מות-ייתר במיטה. בשלב זה משת-

גישה שונה: דרך הבטן, דרך שלפ-ר חית-השתן, דרך צינור-השתן (אור-טרו) בהרדמה מקומית, בהרדמה כללית ובהרדמה איזורית (דרך עמוד-השדרה).

"מרטיבים" המיכנסיים

בכל מיקרה, בשיטות השונות של הניתוחים, לא תמיד התו-צאות מעודדות. ידועים מיקרים של הידרדרות מצבו הנפשי של המנותח. שינויים רבים בפסיכולו-גיה שלו, בהתנהגותו כלפי הסוב-בים, ירידה ביכולת לעבוד ושינוי-יים במנטליות.

לא מעט אנשים, נושאי תפקי-דים רמים, ירדו מהבימה הפוליטית עקב שינויים באישיותם כתוצאה (או לפחות לאחר) הוצאת בלוטת-הערמונית בשלמותה או כאופן-חלקי.

דוגמה בולטת — שינויים שח-לו באישיותו של שליש בריטי-המור-עצות, ליאונרד ברו'נינג, לאחר ה-ניתוח. כנ"ל: שארל דה-גול. ראיתי עשרות פעמים שינויים שחלו בפאציינטים, שהיכרתי אותם במי-שך עשרות שנים כרופא.

סופר ישראלי ידוע, למשל, שע-בר את הניתוח, סובל מאז באופן משמעותי מתוצאותיו (הרגו אותי בניתוח" אמר לי). לא מעט אנשים שעברו את הניתוח הזה סובלים מפגיעה בסוגרי-השריר של צינור-השתן, וסובלים מאי-החזקת השתן בתוך שלפוחית-השתן — "מרטי-בים את המיכנסיים".

פגיעה בסוגרי-השריר אינה נית-נת לתקון. יש, כמובן, גם ירידה משמעי-תית של כוח-הגברא (פוטנציה), ו-חוסרי-יכולת כמעט טוטאלי להפי-רות.

ברור שלא כל גבר בגיל 65-67 חייב או רוצה להפרות, אך עצם העובדה של אוברן היכולת הזאת

גם משפיע קשות על המצב הפסי-כולוגי. יש אומרים שבמיקרים מסוימים לא חוזרת לעולם היכר-לת האינטלקטואלית לתפקד אצל גבר שעבר ניתוח זה.

לא תמיד ניתוח

עקב עובדות אלה ואי-שבי-עות רצון מתוצאותיו של הניתוח והסיכונים הרבים — בט-וח המייד ובוטוח ארוך יותר — מנסים כיום יותר ויותר למנוע ניתוחים, ועוברים לטיפולים שמר-ניים. הטיפולים כוללים שימוש רחב בצימח-ירפואה, פיסיות-ראפיה כללית ומקומית, ושימוש במגוון הרחב של תרופות. כל הטיפולים האלה מיועדים לשיפור מצב שרי-ריה-הערמונית (חיזוק הטונוס), הגד-לת ההפרשה ויצירתה החופשית מהערמונית. טיפול שמרני אינו גורם לירידה באישיותו של הגבר, ולכן הוא עדיף.

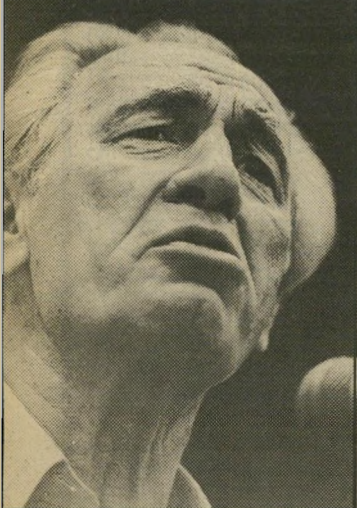
חלק חשוב מאוד בטיפול הוא רפואה מונעת. במקרים רבים ניתן למנוע את הגדלת הערמונית על-ידי מתן ייעוץ נכון לגבי שינויים

ניתוח זה יכול לגרום לשינויים באישיות, להידרדרות מצבו הנפשי של המנותח ולירידה ביכולתו לעבוד

בהרגלי-החיים. מתן טיפול קל בתחילת המחלה יכול לעצור אף את ההגדלה של ארנומה. מקובל כיום שגברים מתייעצים עם רופאים שונים, לפני שמחלי-טים על טיפול דראמתי בפרוסט-טה, כמו ניתוח.

מחלת אינטלקטואלים

הגדלת-הערמונית נחשבת כמחלתם של האינטלקטוא-לים: חוסר פעילות גופנית, ישיבה

ד"ר ילי מודלמן

פרס טיפול שמרני עדיף

ממושכת, אכילה לא-מסודרת וחיי-מין לא-שיגרתיים גורמים למחלה זו. לכן, במיוחד אנשי המיקצועות האינטלקטואלים חייבים בזמן הג-רון לערוך בדיקות ולהתחיל ברפ-ואת-נמע, לפני הגעתם למצב המ-סוכן.

המצב מסוכן, מפני שטמונה בו סכנה של שינויים רבים ומצב בלי-תי-הפיק.

במדיונה

(המשך מעמוד 13)

כדאמריקאית: מפקדהמישטרה מקלל את חברהפרלמנט, והרדיו הממשלתי משדר את הקללות. ברפובליקתבנגל מרכזאמריקאית יכול להיות לדבר גם המשך: חברהפרלמנט נעלם לפתע, וכעבור כמה ימים נמצאת גופתו המרוטטת מושלכת בצד אחד הכבישים. בישראל הדבר השני אינו יכול לקרות. הדבר הראשון קרה השבוע.

"תחתית החברה". חברה פרלמנט הוא עכדאליהאב דראור שה. בראיון, שפורסם בעיתון כוויי ת, העלה האשמות חמורות כלפי מישרהגבול. הוא טען כי הוא עורר "טבח" בשטחים הכבושים. כוויי תו היתה, כנראה, להרג תושבי הכפר נחאלין, שעליו מתח דוח רישמי של צה"ל ביקורת קשה. דראושה גם אמר שמישרהגבול מורכב ממתחתית החברה הישראלית.

התגובה באה מפי משולם עמית, מפקד מישרהגבול, הכפוף ל"מישטרת ישראל". הוא קילל את דראושה, האשים אותו בכגידה ("הקול קול דראושה, והירדני יד אש"ף"), וטען כי דראושה עצמו בא מתחתית החברה.

אילו השמיץ המפקד ח"כ יהודי, היתה המדינה מתפוצצת מזעם. היועץ המישטרי היה מתערב, מפ"כ"ל המישטרה היה מתנצל, המפקד בעלהפה היה מודה מייד.

מכיוון שדראושה הוא ח"כ ערבי, שנבחר על ידי בוחרים ערביים, שום דבר כזה לא קרה. הדבר נראה טיביעי לגמרי.

חוק ומחוקק. אפשר להתווכח על סיגנונו של דראושה, ועל הבמה שבה השמיע את הדברים, אך הספקות לגבי מישרהגבול הם עמוקים.

מישרהגבול הוא הצבא השני כיר היחיד במדינה. הוא גם משתמש בשטח הלקוחה כולה ממישטרים קולוניאליים זרים: גיוס של בני מיעוט לאומייתי אחד כדי ליכא מיעוט לאומייתי אחר. כך עשו הצרפתים בכל מושבותיהם.

השבוע מצא מנהיג העדה הדרוזית, השייח' אמין טריף, לנכון להודיע לבני עדתו במישרהגבול את מיצוות דתם: שלא לקלל נשים, שלא לזלזל בחייהאדם, ועוד.

מאז לילאיהמים בכפרקאסם, באוקטובר 1956, כאשר ביצעה יחידה של מישרהגבול את הגדול בפשיעהמילחמה בתולדות ישראל, נושא מישרהגבול על גבו חטטרת. ימייהאינתיפאדה מעלים זיכרונות אלה מחדש.

לא פעם הועלה החשד כי הרוח במישרהגבול מזכירה את תורת מאיר כהנא. לפני שבועיים נמצאה לכך הוכחה עקיפה: ראש עיריית רמתגן, שהיה בעבר מפקד מישרהגבול, קודמו של משולם עמית בתפקיד זה, השמיע פומבית דיעות נוסח כהנא.

אך תהיה האמת או אייהאמת ב"דברי דראושה כאשר תהיה: עצם התופעה של מפקדמישטרה, שתפקידו הוא לאכוף את החוק, מקלל פומבית את חבר הרשות המיחוקקת, לא תתואר במדינה דמוקרטית כלשהי. גם על תופעה זו מתנופה דגל שחור.

אגאתה כריסטי באה לעפולה. שער מיפעל. חוגלה" סגור. בפנים הכל רוחש - פועלים, מנהלים, שוטרים, חוקרים. אין פיתרון

דעל ב"חיתול"ים

רות הן עגלות!
כ"ז בכוכר, ביום הראשון, הגיעו אנשי מישטרת הבוקר לעבודתם.
גלית בר
(המשך בעמוד 46)

ולאיים שישברו את המצלמה. כשהוסבר להם שמותר לצלם בתחום הכלל, השיב אחד הגברתנים, שקרדם לכן ריביר בחיור רחב: "עם בחור רות אני בכלל לא מדבר: כל הבחור

לאפשר כניסה לשטח המיפעל ב"ענה שזה יגביר את הפאניקה. הצלם עמד מחוץ למיפעל ורצה לצלם את השערים הסגורים. הגברתנים הופיעו מייד והתחילו לצעוק

מנהלי חברת חוונה ניסו לשמור על איפוק, אך ללא הצלחה. עצבנותם ניכרה בהתנהגותם.

במיפעל הטיטולים, השייד ל"חוונה, ליד עפולה, היתה הרעלה מיסתורית. העובדת סיגל דויד מתה. העובר אלי כדודיד מאושפז במצב חמור ביחידה לטיפול נשימתי בבית החולים העמק. בשערי המיפעל, שהמשיך לפעול כרגיל, עמדו שלושה צעירים גברתנים, שהראו בחיור את הדרך אל מישריההנהלה.

עמוס ענתות, המנכ"ל, ענה כי נימוס על השאלות. הוא לא היה מוכן לומר מה, לדעתו, הסיבה להרעלה. הוא אף לא היה מוכן לומר כפה מלא שזו הרעלה. "ודון? זה לא עיסקנו? תפקידי הוא לעזור לבוודקים, ולא לפרש בעצמי".

ענתות לא הסכים שהעובדים ירואיינו. לבסוף הסכים להזמין עובדת אחת. כל ניסיון לצאת מתחומי מישרו נבלם על ידי שלושת הגברתנים.

איזה רעל?

לצלם אושר לצלם את המיפעל על מנקודה מרוחקת, בטענה של חשש שסודות מיקצועיים מקריהיצור יצולמו. ענתות גם תירץ את סירובו

פועלת שוקרון
חוששת להיידו

מנכ"ל ענתות
לא להגביר פאניקה

צילום: חיים חיים

אינני יודע מדוע

"לא, לא, הפגנה קטנה. ממש פיצלה", אמר הכתב (בסיני).
 "קטנה מאוד? נו, טוב, נהיה זהירים. כתוב שהיו שם חצי מיליון".
 נזכרתי בבדיחה זו השבוע כאשר קראתי מדי יום על הפגנות בפקינג. מיליון. שני מיליון. ועוד איזה מיליון בשנחאי. ובשאר עריהם.
 מחוזה מרהים. מיליונים מפגינים. בסדר מופתי. קבוצות קבוצות. תוך שמירת מרחק זו מזו. וכולם בחיך.
 ומולם החיילים. בלי נשק. לא מחיכים, אבל גם לא בהבעה של רצח בעיניים.
 וראשיהם משלה הולך לבקר את ראשי ההתקוממות בבתי החולים, שם הם שובתים רעב נגדו, ומשוחח עימם כדי לשכנעם. ואחר כך יוצא לכיכר ומחליף דברים עם המפגינים ברמקול ידני פרימיטיבי, שאינו פועל כל כך. ועושה את הכל, לפני שהוא מטיל מיטטר צבאי. בלי הרגים. בלי פצועים.
 האם זה אפשרי באירופה? שארל דה גול יוצא לשרת סך מישל כדי לשוחח פנים אל פנים עם הסטורנטים המתקוממים, במאי 1968? צחק שמיר משוטט לבדו בשוק של עזה, כדי לעמוד במאיוניו על תלונות המתקוממים?
 רק בסין. עם גרול. תרתי משמע.

נהריה אינה גרמנית!

לפני הקמת המדינה, כאשר תוכנית החלוקה ריחפה באוויר ולא היתה עדיין מגובשת, נפוצה בארץ בדיחה:

סבג

ראש עיריית נהריה ציוה לתלות בכניסה לעיריה שלט: "פלסטין או ארץ-ישראל — נהריה תישאר גרמנית!"
 נהריה כבר מזמן אינה גרמנית. היא עברה מאז הרבה גילגולים. זה טוב. החיים נמשכים. אבל מייסדיה בוודאי לא העלו על דעתם כי כאחד הימים יתכן בתפקיד ראש העיר יהיה של נהריה זקי סג, שישלח מכתבים לאזרחים ובהם הדרישה הנמרצת שלא למכור או להשכיר דירות לערבים.

ושאינו שוכח להוסיף: כמה מהידידים הטובים ביותר שלי הם ערבים. בגרמנית זה מצלצל יותר טוב.

חווייה של כומר

יש לי ידידה אמריקאית שהיא כומר. (כומר? כומר? על כל פנים, כומר ממין נקבה).

כשהיכרתי אותה לפני שנים, היא היתה סתם אשה צעירה, שהעמידה את עצמה לרשות עניינים טובים, כגון כינון שלום בין ישראל והערבים. במסיגרת זו נוצרה ההיכרות בינינו. ברבות הימים החליטה להתמסר כולה לדת הנוצרית, ועכשיו היא עומדת בראש קהילה גדולה באחת מערי ארצות-הברית.

לפני כמה ימים פיצלה לי וסיפרה לי סיפור: "הייתי בעקבה. שהיתי בחור בלחץ, רציתי להתקלח והפצתי את מכשירי הטלוויזיה, כמין מוסיקת רוק. בעוורי במיקלחת שמעתי קול מוכר. הסתכלתי וראיתי את פניך על המירקע."

"שאלתי את עצמי: מה עושה אורי בטלוויזיה הירדנית? ואז תפסתי, לפתע, שהשפה אינה ערבית אלא עברית. הבנתי שזה שידור של הטלוויזיה הישראלית. זה היה מזוז מאוד בעיניי. זה היה מזוז גם בעיניי, כאשר אותו הדבר ממש קרה לי בשעתו, כשביקרתי אתי בעקבה. גם אני הייתי בחורי המלון, גם אני הפעלתי את מכשירי הטלוויזיה, וגם אני שמעתי לפתע את שמי בוקע מן המקלט. היה זה יומן-החדשות של הטלוויזיה הישראלית, שסיפר על חלקי באיתור גופתו של חייל ישראלי בבית-קברות בקאהיר."

בעצם, אין בזה שום דבר מזוז, אם לוקחים בחשבון שעקבה נושקת לאילת. על הגבול ממש נמצאת הווילה היפה של המלך חוסיין.

עכשיו, כשטאבה חזרה למצרים, נוצר משולש של שלושה אתרים קרובים-קרובים בשלוש ארצות: אילת-עקבה-טאבה. בעצם זהו מרובע, כי הגבול הסעודי קרוב גם הוא, כמעט מול טאבה. כשנסעתי מעקבה לגבול הסעודי, תמהתי על קירבה זו. לאורך כל הדרך משתרע הנמל הענקי של עקבה. אני חולם על חיום שבו ניתן יהיה לנסוע מאילת לטאבה, לעלות שם על המעבורת ולשוט לעקבה, לקפוץ לסעודיה הסמוכה ולחזור, כל זה בכמה שעות, בלי רכונים ובלי בולשיט.

כעבור 30 שנה שוטטתי הרבה בסיטוט עגמי מפני שירידי סעיר חמאמי, נציג אשף בלונדון, ביקש ממני לצלם את הבית שבו גדל כילד. צילמתי הרבה בתים ישנים ויפים, שלחתי לו הרבה תצלומים, אך לא איתרתי את הבית הנכון. כאשר נרצח חמאמי חרלתי מלחפשי.
 את שרידיה האחרונים של יפו ורוצים עכשיו להרוס. כדי לנטוע פארק על המיובלה (כמה סמלים) ולבנות בו שכונה של

וילות אירופיות. סביון-לדירה. צ'ץ-טאון. תוכנית הטלוויזיה הסתובבה במעגלים, שאלה שוב ושוב מדוע. דובר על רווח כלכלי, בורות, הפליה ועוד. כך הסבירו זאת יורם שדה, בן האלוף ששיחקתי איתו בבית אביו בעגמי כשהינן בן 3, השחקן יוסף שילוח, הסופר יעקוב אורלנר.

לי יש תשובה אחת. היא פשוטה להפליא. מאז ראשית המיפעל הציוני, יש בו נטיה תהכרתית למחוק ולהשמיד כל זכר לעובדה שפעם היה חי בארץ זו עם אחר, מיוחד, ערבי. לכן נהרסים הבניינים היפהפיים, ונבנות במקור מן קוביות של בטון. לכן רצה דוד בן-גוריון להרוס את חומת-ירושלים הנחרת, מייד אחרי מלחמת ששת-הימים. לכן הרס תלמידו, טדי קולק, את שכונת-המוגרבנים והקים את מיגרש-החנייה הלאומי מול הכותל. לכן נמחקו מעל פני הארמה 300 כפרים ערביים כתחום הקו הירוק בשנים הראשונות של המדינה. לכן מתעוררת אחרי כל פיגוע הדרישה ההיסטרית "למחוק" כפר זה או אחר. לכן מפוצצים את הבתים של מישפחות ששיכלו זה עתה את בניהן. לכן רוצים קנאיי הטריוף להרוס את כיפת-הסלע.

לכל דבר יש נימוק. הנימוק אינו חשוב. חשוב הרחף התת-הכרתי, למחוק אלפי שנים מן ההיסטוריה של הארץ הזאת, ולא להשאיר בה זכר אלא לתקופות שבהן ישבו יהודים בחלקים של הארץ. בתוספת כמה פסלים רומאיים, יצירות-פסיפס ויוגניות ומבצרים צלבניים. באלה אין איש.

יפו היא עיר עתיקה-עתיקה. מכאן ירד הנביא יונה לים. כאשר אחריו הערים, היה זה אך טבעי לקרוא לעיר המאוחרת כולה יפו, או — לכל היותר — יפורת-לאיב. אך בחוצפה היסטורית נבראה העיר תל-אביב-יפו, עיר בת 40 שנה ועיר בת 4000 שנה.

ישאל השואל: אם אני כל-כך אוהב את יפו, מדוע אינני גר בה?

פשוט אינני יכול לגור בבית, שנבנה עליידי אדם, שהוא או צאצאיו, חיים עתה בביתקה עלובה במתנה-הפליטים, וחולמים על הבית שאני גר בו.

בסדרה נאמר כי "ערביי יפו ברחו". בשעות של שיחות נפש סיפר לי סעיד חמאמי איך שלחה ההגנה, זמן-מה אחרי כיבוש העיר במאי 1948, משאיות. וכיצד הוא, ילד בן 7, וכל מישפחתו, הועמדו על משאית והוסעו לסביבות רמלה. וכיצד אמרו להם שם: יאללה, לכו לעזה. זה קרה אחרי הקרב, שבמ הלכו ברחו רבים בסירות בדרך הים, כפי שהראתה הטלוויזיה בתוכנית אחרת.

עכשיו זורקים נכדיהם את האבנים ובקבוקי-התבערה. אולי הם השרידים האמיתיים של יפו האמיתית.

מיליון פה,

מיליון שם

בסוף שנות ה-50, בימי ההפגנות של ואדי-סליב בחיפה, הונחה על שולחני ידיעה של סוכנות-הידיעות הסינית.

נאמר כי בישראל ערכו חצי מיליון פועלים הפגנה תחת הסיסמה "לחם ועבודה".

שברנו לעצמנו את הראש: איך נולדה ידיעה כזאת? חצי מיליון?

אחד מחברי-המערך טען שזה קרה כך: במישר הראשי של הסוכנות בפקינג אמר כתב לעורך: "קיבלנו כרגע ידיעה שהיתה הפגנה בישראל. אבל זאת היתה הפגנה די קטנה."

"כמה היו שם?" שאל העורך, "חמישה מיליון?"

אולי זה בעיקבות יום-השואה, הסרט על קלאוס בארבי וכל מיני חוויות אחרות, שעברו עלי באחרונה.

השבוע חשבתי הרבה על הימים ההם. מילה אחת חזרה אלי שוב ושוב: אקציה.

הגרמנים עורכים מצוד-אדם על היהודים, כדי לכלוא אותם בגטו.

שכנים מלשינים על היהודים המתחבאים בדירות, וגם על היהודים אשר מעבירים טובי-לב עוורים להם להתחזות כגויים.

אנה פראנק. קבוצות-קבוצות של יהודים המתקבצים במקומות-האיסוף, חבילות בידיהם, כדי להישלח לגטאות.

פולנים, נאצים הולנדיים ודומיהם צועקים ברחובות: "מוות ליהודים!"

ראשי-עיריות המציבים בגאווה שלטים: "עיר זו נקיה מיהודים!"

שופט המכריז: "אין דימיון בין מעשהו של גרמני, המנסה לחסל יהודי, ובין מעשהו של יהודי, המנסה לרצוח גרמני!"

השאלה המטרידה, החוררת שוב ושוב: אילו הייתי גרמני, ויהודי היה דופק על דלתי ואומר לי: "אנא, הסתר אותי, הגרמנים מחפשים אותי בכפר שלי" — מה הייתי עושה? מה היו עושים השכנים שלי, הידידים שלי, האנשים שאני מעריך ומוקיר?

אקציה. מצוד-אדם. גטו...

לעזאזל, מדוע אינני יכול להיפטר מן הדימויים האחרים האלה?

מתים מזה

הסידרה המצויינת של הטלוויזיה הישראלית על המהפך של 1977 כללה מישפט אחד, שכל אדם צריך ללמדו בעל-פה.

הוא נאמר על-ידי יונתן גפן. הוא הסביר שמעולם לא התעניין בפוליטיקה, שהפוליטיקה נראתה לו כמשהו לא רציני, שאינו שייך לחיים.

עד ליום-הכיפורים, 1973. "לפתע הבנתי שמפוליטיקה קה מתים", אמר גפן בפשטות.

מכיוון שחיייתי את 10 השנים הראשונות של חיי בגרמניה, בימי עלייתם של הנאצים לשלטון, אני ידעתי תמיד ש-מפוליטיקה אפשר למות. הכי

רה זו מרחפת מאז על כל חיי. יש לנו שוב רור חדש, ה'אמין כי הפוליטיקה היא קישקוש, חגטריש, "הכל דיבורים", דבר בטל שכל אדם רציני ירחק ממנו.

הוא עלול להתעורר, כאחד הימים, ולהיווכח לפתע, כמו יונתן גפן, שמפוליטיקה הוא מת.

גפן

יפו, אהובתי

ועוד תוכנית מאלפת בטלוויזיה: הוויכוח על "מידורן יפו", על המיובלה המלכתית בשפת-הים של עגמי.

אני אוהב את יפו. לא חיי אהבתי אותה.

מאז השעות הראשונות שלי בארץ, כמה ימים אחרי יום-הידרתי העשירי, ביליתי ביפו. כפי שכבר סיפרתי הרבה פעמים: היא קסמה לי ממש ממבט ראשון. הקולות. הריחות. הכיכרות. התנויות בלי חלונות-ראווה. הבתים המיוזרחים, שנראו לי יפהפיים. פני 1933.

אחר-כך, כשהייתי בן 14 והתחלתי לעבור אצל עורך-דין — גם זה סיפורי הרבה פעמים — הייתי פעמיים-שלוש בשבוע ביפו. היו שם כמה מבתי-המישפט, ומישרד מושל-המחוז, ומישרד האהבה (הטאבו). טיפלת שם בעניינים, היכרתי באופן שיטתי עמיתים ערביים, אכלתי בזה וכל מיני מתמקים (הייתי רזה כמקל), ואהבתי, אהבתי את העיר הזאת.

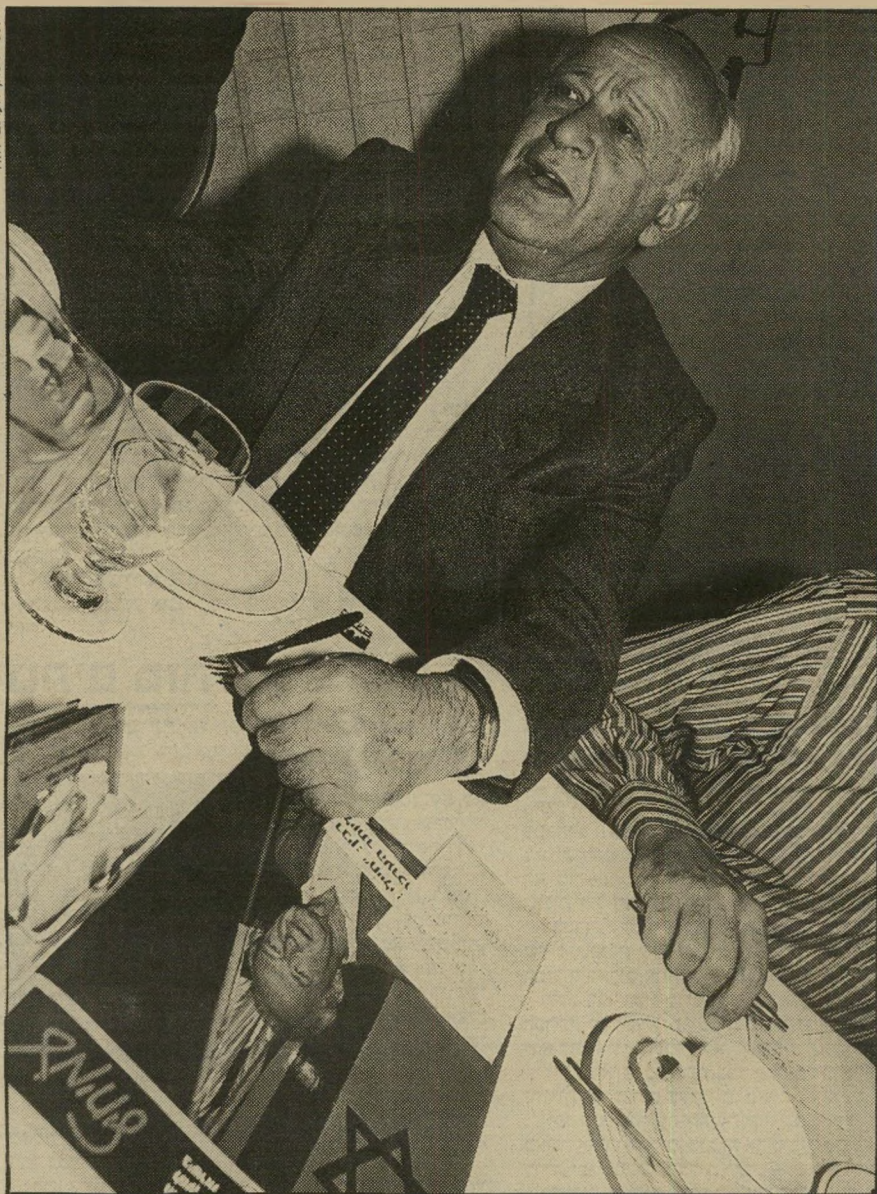
עיר ערבית.

לא אחת נסעתי מיפו לירושלים באוטובוס של "שירות אל-באסאט אל-זוואנייה" (חברת האוטובוסים הלאומית).

פעם, כשטיילו הבריטים עוצר ומיטטר צבאי על כל היישוב היהודי (מוזכר משהו?), ואני הייתי במיקרה בטיול בחברון, חזרתי באוטובוסים ערביים על לשדרות המלך ג'ורג' (כיום שדרות ירושלים, מה שנשאר מהן) והתגנבתי הביתה, בצפון תל-אביב, דרך רחובות צדדיים וחצרות אחריות.

כמה ימים לפני מלחמת-העצמאות ביקרתי בפעם האחרונה ביפו. היתה לי למסור למערכת העיתונים הערביים גילוי-דעת מטעם "קבוצת במאבן" שהקמתי, ובו קראנו לאח וזה שמית בין התנועה הלאומית הערבית והתנועה הלאומית העברית. האווירה היתה קוררת, מאיימת. יהודים כבר לא היו ביפו. לא ידעתי שאני נפרד.

אלי דסל, העולם הזה

דב שילנסקי יושב-ראש הכנסת, יושב בשולחן הכבוד במסיבה של ותיקי חרות והאצ"ל. לימינו יושב חבר-הכנסת בני בגין, ולשמאלו חבר-הכנסת רובי ריבלין. על שולחנו של שילנסקי הונח ביטאון "האגודה למען החייל", שנשא על שערו את דיוקנו של שר-הביטחון יצחק רבין. בינו לבין חבר-הכנסת ריבלין היה מונח פתק, שהופנה לחבר-הכנסת בגין, ובו נאמר: "בני, כפי שציפיתי רוב התקשורת ח... כאן. נדמה לי שגם כתב קול ישראל. מה עם?! ומי זה?" לא ברור מי כתב את הפתק הזה - שילנסקי או ריבלין. שולחן הכבוד איכלס חברי-כנסת ואת אברהם אפל, יו"ר סניף חרות תל-אביב, שבנו דודי מעורב כעת בפרשת-שחיתות המעסיקה את המישטרה ואת התיקשורת. המיילים החסרות אינן ברורות, ועל כן קשות לפיענוח.

רחל אבריל, העולם הזה

שימעון קדם המכונה צ'פאי, איש-העסקים והבוהמה, מאנשי "כסית", היה מיווד פעם עם דוגמנית-העבר ירדנה גורביץ, שהיתה לו כבת-מישפחה. גור-ביץ, המוכרת כאחת הנשים היפות בארץ, שמחה לפגוש את צ'פאי, שאותו לא ראתה זמן רב.

■ בסוף השבוע שעבר קיבל הרופא **ישראל נגריס**, מומחה בינלאומי למחלות אף-אוזן-גרון וחבר באגודה הבינלאומית של רופאי-התיאטרון, הזמנה לביקור אצל פרופסור **לי דה**, מנהל בית-החולים לזמרים בשנחאי שבסין. השניים הכירו זה את זה בקונגרס בינלאומי לרפואת-אמנויות. כי שיחות בין השניים הופתע נגריס לגלות שלגברים בסין אין קול בריטון, ולכן אין להם אופרה בסינגון המערבי המקובל, אלא מקהלה, או שיש אופרה שזמרי הבריטון שבה אינם סינים. עובדה נוספת שגילה היא שהסינים והר הורים הם העמים היחידים בעולם שאצלם קול הגברים מתחלף ב-12 גילים, בעוד שבשאר העמים מתחלף הקול אצל גילאי 12-11.

■ המלונאי **אלי ספשוורד**, חברת-הרחים **שימעון שור**, רץ והלורד **מרכוס זיו** ורעייתו בילו את סוף-השבוע במלון סר נוסטה שבשפת ים-המלח. הם עברו שם טיפול-בריאות שונים, הכוללים מסאז'ים ואמבטיות בוק. פפושור העתיק את מקום מושבו הקבוע ללונדון, ואת רשת-המלונות שבבעלותו מנהל בנו, **יואב**, שהוא המלונאי הצעיר ביותר בארץ בתפקיד כה בכיר.

■ לפני כחודש נעצר מאיר סוריסה, כתב נ"י צה"ל באילת,

■ ראש עיריית באר-שבע, **יצחק רגז**, מוכר כאדם המקפיד מאוד על גימוסיו ולבושה. הוא מופיע לעבודה ענוב עניבה, ולעיתים במיקסטרון תואם. באחד מימי השבוע ביקרה אצלו מישל-חת של תורמים מארצות-הברית. חברי הקבוצה הגיעו ללישכתו בלבוש קיצי מאוד לא-פורמלי. רגז לא היסס ושלח אותם בחזרה למלונם, כדי שיחליפו את בגדי-הם ויתלבשו בהתאם. הוא הסביר להם שהוא עושה הפרדה בין פגיונות בענייני-עסקים לפגיונות חברתיות, שאינן מחייבות לבוש פורמלי.

■ במסיבה שערך שר-הביטחון, **יצחק רבין**, כלטה בתו, **דליה פילוסוף** ששחררה לא מכבר מבית-החולים תל-השומר, שם היתה מאושפזת בגלל בעיית-ילד. אל רלה היתה צמודה האחות של יצחק רבין, המתגררת בקיבוץ מנרה.

■ רקדני להקת בת-שבע היו אורח-הכבוד במסיבה שנערכה לכבודם בביתה של יהודית **גוטסורד**, מבעלי חברת-האופי נה נוסקס. במסיבה נכח גם **אייבי נתן** שהתעניין בנסיעה הבה של הלהקה לפולין. אחד האורחים ערך היכרות בינו לבין **מיכל שפלגר**, היחצנית של הלהקה. בסיום המסיבה טוכם שאייבי נתן יצטרף לסיוור הלהקה בפולין.

אלי דסל, העולם הזה

דניאל ברבי (משמאל) הדוגמנית שהיתה נשואה זמן קצר לאלון ברנוביץ, בן למישפחת הקבלנים עתירת-הכספים, והנשואה כיום באושר לאיש-העסקים האילתי טינו ברבי, נמצאת בחודשי-ההריון האחרונים. היא טסה מאילת לאירוע תל-אביבי, שבו פגשה את ידידתה, הדוגמנית הוותיקה תמי שחורי, הנשואה לעדי הרמלך, בן למישפחה הר-חובותית, שאף היא בהריון. השתיים ערכו השוואות בין כרסיהן.

■ **אבי קינר**, שחקן, אחיו של **אלון אבוטבול**, גם הוא שחקן, אינו נוגע בסיגריות ובאל-כוהול כבר זה כמה חודשים. הוא החליט על כך בגלל מות אביו, בגיל 65, מהתקף לב. החלטה נר-ספת: לחזור לשמו המקורי, ול-היות מעתה אבי אבוטבול.

■ **אשר ראובני**, אמרגן ר-מפיק, הגיע לפתיחת מועדון יפואי ופגש בכניסה את **ברי סמימן**, רקדנית-בטן, שהגיעה לבושה בבגדי-ריקוד, מוכנה ל-הופעה. ראובני, שעד כמה שהיה ידוע לו, רקדנית אחרת היתה צריכה להופיע, רכובה על גמל, נכנס לזיכוכ עם סימון. בשלב כלשהו הוא איבד את סבלנותו. די, לא איכפת לי מי תופיע, אמר, ומצירי את יכולה לרכוב על חמור. בהמשך הערב הוא נהרס לראות שרקדנית-בטן אחרת, **אלכסיס**, נכנסת למקום, רכובה על חמור. התברר ששכירת גמל היתה יקרה מדי.

■ **נעמי רזן וזוהר אדלואב**

את הסרט הזה מאז שהיתה ילדה קטנה.

■ **הזמרת עדנה לב** ובתה **נטלי** נסעו באחרונה לביקור קצר בארצות-הברית. אחד העי-תונים הפך את הביקור למשהו אחר: עדנה התייאשה מהארץ, כתבו שם, היא לקחה את בתה והן חזרו לאמריקה. ידיעה זו הספיקה לאחראית על רישום תלמידים לכיתה א' בבית-ספרה המיועד של נטלי למחוק אותה מן הרשי-מה, ולהודיע במכתב רישמי ל-מישרר-החינוך ש-האם והבת עזבו את הארץ, אין צורך לשריין מקום.

■ **המלצרית הכי יפה בעיר** היא, קרוב לוודאי, **יערית בן-יעקב** (21), בתם של הפזימור נאית **שימורית אור** והעיתונאי **ורדי בן-יעקב**. יערית התחילה ללמוד ספרות אנגלית ולשונות קלאסיות, כשהוריה מממנים את לימודיה. את אמי-הכיס שלה היא מעדיפה להרוויח בעצמה, במיל-צור בקפה בצפון תל-אביב.

■ **אומרים** שאחרי גיל מסר-יים קשה יותר לרדת במישקל, אבל אם רוצים מאוד, אפשר להצליח בכל גיל. **שלי חושן** (55), יושבת-ראש אגודת יד ביד (הקדן להצלת חי-אדם) שקלה לפני חודש וחצי 85 קילו. כיום היא שוקלת 10 קילו פחות. הדיאטה שלה: בבוקר משקה וג' בינה רזה, בצהריים ארוחה רגי-לה, בלי להגשים בקלוריות, וב-ערב גבינה רזה ושתי פריכיות אורז.

■ **לשחקן** הקולנוע המנוח **יול ברינר**, שנראה באחרונה על האקרנים בסרט האחים קר-מזוב, יש בת בשם **לארק** (סוג של ציפור), העובדת בברלין כי-עוזרת-בימאי בתחום הקולנוע. ללארק (30) יש בארץ ידידים טובים — **סילים כרמל**, הער-סקת בפארא-פסיכולוגיה, ובעלה **ישראל**. היתה לה הפתעה נעי-מה כאשר הגיעה לביקור קצר בארץ, ובדיוק אז הוקדן נבחר על-כתיב אביה. לארק צפתה בסרט והתרגשה מאוד. היא לא ראתה

אלי דסל, העולם הזה

ניקול הלפרין

מלכת-היופי של ישראל, המתמודדת חנה גם בכישורים ספורטיביים מרשימים. במסיבה שנערכה ערב נסיעתה הניפה את איש חי-הלילה שלמה בן-דוד, השוקל יותר מ-50 ק"ג. כמו כן גברה בהורדת-ידיים על אחדים מהגברים.

בימאי המהולל לבלות את הבק-רים על שפתי-הים, ואת שעות ה-לילה המאוחרות בפאבים ובמוע-דונים השונים שב-עיר. כוריא-גרף המחזמר, **ז'אן מוס**, קיבל במהלך אחת החזרות שיחת-טל-פון שבישרה לו שהוא נבחר על-ידי ממשלת-צרפת להכין את כל הרקדנים ולהקות-המחול, שיופ-יעו בתגיות ה-200 למהפכה ה-צרפתית. השחקן-זמר **מישה בקר**, המגלם את רמות המנחה, נאלץ לעמוד קשה מכולם. הכנת האיפור על פניו אורכת שעות-ימי-שלוש, כך שהיה עליו להגיע לה-זרות לפני כולם.

■ **כישרונה של** הציירת הצ-עירה **יעל קנרק** מוטל עדיין בספק-מה, אך כישוריה בתחום היחצנות חזקים במיוחד. אחרי שני פרויקטים גדולים שזכו ב-סיקור תיקשורתי רחב היא עסו-קה בעריכת תערוכה של נבחרי ישראל בכלכלה, וביניהם איש-הביטוח **יוסי חבמל**, הבנקאי **אורי רקנאטי**, התעשיינים **אלי הורביין**, **סטף ורטהיימר** ואחרים. אך מאחר והנחריים עסו-קים בעשיית כסף, ואין להם זמן כדי לעמוד שעות מול הציירת, כדי שזאת תנציח אותם על הבד, החליטה קנרק לנקוט בטכניקה אחרת: היא תצלם את הנבחרים ותשתמש בצילומים כמודלים לציוריה. שיטה זו כבר נוסתה על-ידי ציירות אחרות.

■ **בקבלת-פנים לכבוד** השי-רוחרום, בקפה הבימה, ישבו יצ-חק **רביץ**, **דן שומרון**, **אבי-הו בן-נר** ונשותיהם סביב שול-חן אחד. בשלב כלשהו במשך הערב נעלמה לפתע **לאה רביץ** לשעה ארוכה. כאשר הלכו לחפש אותה, היא נמצאה בחנות-הספ-רים הצמודה לקפה, כשהבילת ספרים בידיה.

בחדש שגרם להצתה באחד מ-בתי-המלון באילת, ולאחר מכן ריווח על-ידי. המיטרה טענה שהוא יום את האירוע. סוויסה ישב במעצר ושחרר, אחרי ש-הודה באחרים מסעיפיה-אישום. כעת, אחרי שיחרורו, הוא טוען שהוא הודה כתוצאה מלחץ ש-הופעל עליו. לרבריו יש לו קל-

פסוקי השבוע

- **בועז שמירא ב.ה.א רץ: "רבים במיפלגת העבודה מאחלים עתה לשימרון פרס אריכות ימים, אך לא אריכות כהונה!"**
- **עולים מאוכזבים מדרוס-אמריקה, במרכז הקליטה בכרמיאל שב-גליל: "אנחנו חיים כאן כל השנה כמו בחגים. אר-כלים כמו ביום-כיפור, גרים כמו בסוכות, ולבו-שים כמו במורים!"**
- **אשה, בבית-הדין ה-רבני בתל-אביב, שבעלה ביקש להתגרש ממנה, מכיוון, שלדבריו, בגדה בו: "נכון. בגדתי בו! אז מה? הוא מולדת!"**

טת, שבעזרתה יוכל להוכיח את חפותו.

■ **בעוד כשבוע יעלה** המסך על המחזמר קברט, בהפקת תי-אטרון הבימה. אז יפליטו כל המעורבים בעניין אנחת-הרוחה. הבימאי הצרפתי הנודע **ג'רום סבארי** הכתיב לשחקנים לוח-זמנים שונה לחלוטין ממה שמי קובל בארץ. החזרות החלו בשעה 2 בצהריים ונמשכו עד לשעה 1 בלילה. לוח-זמנים זה איפשר ל-

■ **דוגמנית וחשפנית**, המוכרת בכינוי "הישבן של המדינה" הגיעה לפתיחה של מועדון חדש, והתבקשה להפגין את גופה בכניסה למקום. צלם-העיתונות עופר קרני ביקש לצלמה בפוזו סכסית. לצורך העניין הוא עמד על ברכיו, ובשתי ידיו ניסה להסביר לה איך לעמוד. אחרי כמה דקות של שיתוף-פעולה הדוק, הוא נותר על ברכיו.

כיום בהיר, אמרו בכפר, אפשר לראות את שפלת-החוף, עד הים. באותו יום ראינו רק אד סמיך של חום ועור חום.

סיסמות

בכל הצבעים

בכפר הזה, כמו בכל כפר ועיר בגדה המערבית וברצועת-עזה, היו כל הגדרות וקירות-ההתים, הפונים לחזית הרחובות, מכויסים בשכבות-שכבות של סיסמות. סיסמות בגדול, סיסמות בגודל, בכל הצבעים, מכל המינים. האדום לקומוניסטים, השחור לפת"ח, הירוק לחאמאס והכחול לחזית העממית. יש סדר. בכפר נעמה 2500 תושבים. באופן קצת יוצא-דופן, הסבירו שם, יש בכפר נציגים של כל הפלגים של אש"ף, כל תתי-הפלגים, גם

מאת

ענת סרגוסטי

המורדים, גם חזית הסירוב, כולם מיוצגים שם בצורה זו או אחרת, בגודל זה או אחר. קבוצה של ארבעה צעירים פגשה אותנו במבואות הכפר. הם הלכו לפני המכונית, הנשיאת לוחית-זיהוי ישראלית-צהובה, כדי שהילדים לא יתפתו לירות עליה אבנים. התהלכו, כך אמרו לנו, המיצעד, אמור להתקיים בשעה 5 אחרי-הצהריים. מאחר ושעה זו היתה עוד רחוקה, לקחו אותנו לאחד הבתים כדי להמתין. ישבנו בקצה שדה חקלאי הצמוד לבית, בצילם של עצי שקד מוריקים, שהפרי עמוס על ענפיהם. למרות החום הכבד, ששרר באותו היום, היתה בין העצים רוח נעימה.

השבוע. כפר נידח בגדה המערבית. עצרת של החזית העממית לשיחרור פלסטין. דגלים. סיסמות. כרזות. ואומים. קהל. רמקולים. זאת יכולה להיות מעין חזרה כללית:

אסיפת בחירות

האווירה היתה כמעט פסטורלית. מדי פעם נשמעה נעימת חמור, נביחות של כלבים, ציוץ של ציפורים. הכל מסביב היה ירוק, מעובד. על רבים מחוטי-החשמל בכפר התנופפו להם דיגלי-פלסטין ובכמה מקומות הבחנתי בחוטם התלולים ברישול על העמודים, אות לדגל שהוסר מהם. בגלל מיקומו הנידח של הכפר אין הצבא מגיע אליו לעיתים קרובות. בפעם האחרונה היה במקום ביקור צבאי לפני שלושה שבועות. ביקורים כאלה מתרחשים בממוצע רק פעם בחודש — בניגוד למקומות אחרים, שבהם יש ביקורים יומיים, ליליים, או לפחות שבועיים. במקום שבתנו בצל העצים אפשר היה לראות את בניין בית-הספר, שבו נערכה הה-

פקקי התנועה נפתחו כאילו בבת-אחת, ושקט מתוח נפל על העיר. זמן לא רב אחר-כך נודע לנו שמתארגנת תהלוכה בכפר נעמה, שמצפון-מערב לרמא-לה. את הדרך לכפר עשינו בכביש צר, מפותל בין הרים וואדיות, דרך כפרים קטנים, דרך מחסומי-אבנים שהותווה להם מסלול חלופי, דרך עמודי-חשמל הנושאים בגאווה את דיגלי-פלסטין הקטנים, דרך קבוצות של ילדים קטנים שהחזיקו אבנים בידיהם, דרך מבטים נועזים של תושבים, דרך קיטעי-נוף קטנים, גבעות ירוקות, מטעי שקדים. הכפר נעמה אינו שוכן על שום ציר-תנועה ראשי. אין הוא חוצץ בין שום התנחלות לשום התנחלות. הוא רחוק מכל מקום, על ההרים.

החצר התחילה להתמלא אטיאט, ולולא השפה הערבית, אפשר היה בקלות לחשוב שמתארגנת במקום עצרת של עולום עכשווי. של תומכי חוקה-ישראל, של מחייבי גיוס בחורי-שיכות לצה"ל, או של כל גוף פוליטי או חברתי אחר. אבל זו לא היתה עצרת של אחד הגופים האלה. זו היתה עצרת מתוכננת של אנשי החזית העממית לשיחרור פלסטין, שבהנהגת ג'ורג' חבש.

יום

שיגרת

התחיל כיום "שיגרת" באיזור רמא-לה. יום ללא אירועים חריגים, ללא התקהלויות יוצאות-דופן, ללא הפגנות סדר, אפילו ללא הפגנות שקטות. זה היה יום רווי-מתח, כמו כל שאר ימי האינתיפאדה, שבו הכל מצפים בדריכות לרגע שבו יקרה משהו. שעות-הבוקר, שהן שעות המיסחר היומי, היו סואנות. ברמאללה היו פקקים, כמו בכל יום. ג'פים צבאיים, מוגנים ברשתות ברזל, נעו במהירות ברחובות הצרים, משתדלים שלא להיכנס לחיכוכים מיותרים עם התושבים, הממהרים לערוך את קניותיהם ולחזור אל בתיהם לפני פרוץ ההפגנות. אלה פורצות, בדרך-כלל, בתפר שבין שעות-המיסחר לשעות-השבתה של אחרי-הצהריים. או, כשהרחובות עדיין חומים אדם, יש למפגינים ולזורקי-אבנים איפה להסייג, לתר, לאן לברוח, בין מי להיטמע.

באותו היום לא קרה כלום. המיסחר התנהל תוך כדי פעילות של קנייה ומכירה, ובשעה 12 — בדיוק מדהים — התחילו כל החנויות להיסגר. רעש מתכתי של מנעולים, של בריחים ושל סגירת תריסי-ברזל כבדים הציף את חוסי-הצהריים המעיף. אנשים עמוסי סלים מיהרו להיעלם בסמטות הצרות של העיר, עזבו בזריזות את הרחובות הראשיים.

את ההתארגנות ראיתי מרחוק, בקו"ש. היה חם, ואד סמיך עלה מהקרקע והפך את הראות למעורפלת. על בניין קטן, ליד בניין בית-הספר במרכז הכפר, נתלו פתאום שני דיגלי-פלסטין גדולים.

התכונה מסביב לבניין היתה גדולה. צעירים באו ויצאו, עלו וירדו במדרגות, התרוצצו בחצר הגדולה. קשה היה לזהות אותם מרחוק, קשה היה להבחין מה הם עושים בדיוק.

החום הכבד, האוויר הסמיך, המקום הזר, הפעילות הרחוקה וחוסר-הידיעה הגבירו את המתח.

ואז קראו לנו לבוא ולהצטרף לצעירים ולתושבי-הכפר. הגענו אל חצר בית-הספר, במקום התרוצצו הרבה ילדים, בחורים צעירים, נערות ונשים. לאחדים מהם, כך נראה, היה תפקיד, והם הלכו במהירות לכיוון זה או אחר. אחרים עסקו בשיחות שונות. ילדים קטנים התרוצצו בחצר, משחקים, צוחקים, מברכים.

התפאורה היתה מושלמת. על בניין קטן, בנוי בטון אפור-חשוף, התנופפו ברוח חמה שני דיגלי-פלסטין, משני צידי הגג. ליד אחד הרגלים, על דורמים ממתכת, היתה מורבכת תמונה ציבורית של אבו-ג'יהאד. במקומות שונים על עמודי-הבניין היו תלויות תמונותיו של ה"ר ג'ורג' חבש.

מעל המדרגות היתה תלויה כרזת-כרזת-שארמה: "21 שנה לאונס פלסטין! נמשיך את המאבק עד להשגת מטרותינו הלאומיות!" כל שאר הבניין היה מכוסה גם הוא בכרזות בות על הקיר עצמו ובכרזות קרטון שנתלו לצורך האירוע.

מאחורי המירפסת ניצב רמקול מגביר-קול, וכמה בחורים עסקו בחיבורו אל המיקרופון שהובא במיוחד למקום. כצר המדרגות עמדו מגולגלות כרזות על כריסטולים לבנים וורודים, צמודים למקלות דקים.

עזרת נשים: נשות הכפר על מדרגות בית-הספר לחוד, בצל

לוחיכדורסל במרכז הכפר: דגל פלסטיני, תמונות של ערפאת וחבש, סמל הזין של החזית העממית, כתובת „פלסטיין החופשית” ו„יחי יום השנה לייסוד פת״ח”

מן הכתב, וגם בחור שהסתיר את פניו בכופיה ארומה — שהאינתיפאדה תימשך עד לשחרור פלסטיין. דיבריהם של הנואמים הלהיבו את הצעירים, שעמדו ממול, ואת הנשים שצפו בנפרד, ומדי פעם פרצו מחאות כפיים סוערות של הקהל, בצירוף קריאות יעידור וסיסמות שונות.

למביט מהצד, ולמי שאינו דובר את השפה הערבית, יכלה העצרת להיראות בקלות כמו אסיפת בחירות מקומית, אם וכאשר יוסכם בין הצדדים על עריכתן. פלג אחד של אש״ף קורא לתושבים לתמוך בו. אנשי החזית העממית, שהתקבצו וכאו, כמו שנאמר לי, מ־12 כפרי האזור, מנו רק עשרות מעטות של משתתפים.

אילו היו הפלסטינים עומדים עכשיו לפני מערכת בחירות, אילו היה השילטון הישראלי מאפשר עריכת בחירות חופשיות, חופש התאגדות וחופשית עמולה לפני הבחירות, היו בוודאי האסיפות המיפלגיות נראות כפי שנראתה באותו היום העצרת הזאת.

קשה היה להבחין במתח באוויר. איש לא נראה כאילו הוא חושש מכניסה פתאומית של הצבא למקום, מכך שהחילים יתפסו את התושבים בשעת מעשה אסור. יש להניח שבמבואות השונים של הכפר עמדו ילדים, או נערים, בעמדות תצפית, והיו מודיעים אילו רכב צבאי או רכב לאימונה היה שם פעמיו אל הכפר. אז, בוודאי, היו הכל מתארגנים במהירות כדי להעלים את הראיות, או לחילופין — מתארגנים כאיש אחד כדי למנוע בהפגנה את כניסתם של הורים למי קום.

אך שום דבר מן הרברים האלה לא קרה באותו היום. הכל עבר בשקט, כמו באופן שיגרתי.

הספר התאספה קבוצת נשים גדולה. במרכז החצר היה פעם מיגרשיכדורסל. עכשיו התקלפה לה ריצפת הבטון, ופינתה את מקומה לעפר המאובק שהיה מתחתיה. לוחות הסלים הפכו מישטח נוח לתליית תמונות ולציוור כרזות פוליטיות.

על אחד הלוחות היתה מודבקת תמונה של יאסר ערפאת, ומתחתיה הכתובת: „יחי יום השנה להקמת פת״ח” ליד תמונה זו היו מודבקות שתי תמונות של הרוגי האינתיפאדה. על הלוח השני היה צויר אמנותי של דגל פלסטיין. על הפס השחור שלו נכתב „פלסטיין חופשית”. ועליו היתה מצוירת יד, בתנועת האות וי לניצחון. מתחת לצויר הדי היתה מודבקת תמונתו של ג'ורג' חבש, לידה תמונתו של יאסר ערפאת, ומעל לשניהם חץ שחור עבה, סמל החזית העממית של ג'ורג' חבש. שני לוחות הסלים היו מנוקבים מפגיעות של כדורים. כך, לפחות, זה נראה. ואז, כשהמיקרופון כבר היה מחובר, כאשר כל הילדים סיימו לכרסם את קלחי ההירס, כאשר הנשים והנערות תפסו את מקומן בנפרד על המדרגות ועל המירפסת של בית הספר, כאשר הבחורים הצעירים, רובם עטויי כופיות שחורות לצווארם, סיימו להתקבץ במרכז הרחבה — ניתן האות לפתיחת העצרת.

הנואמים, כולם צעירים, עלו כזה אחד זה על הבימה המאולתרת בתוך מירפסת מוצלת. הם עמדו רחוק מסף המירפסת, ובקישו שלא לצלמם. קול הנואמים הירדה בין הוואריות והגיע, בוודאי, עד למרחוק. הכל דיברו באופן זה או אחר על האינתיפאדה, עליהם שהיא לא תיפסק, ועל התנגדותם הנמרצת לעריכת בחירות תחת הכיבוש. הם אמרו, כל הנואמים כיניהם גם בחורה צעירה בג'נס, שקראה

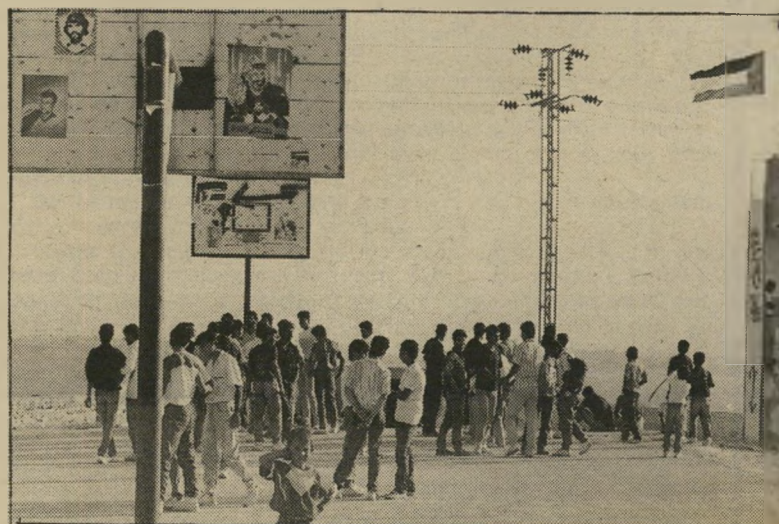
היה אמור להיערך במקום מיצער של צעירים במדים, אלא עצרת של אנשי החזית העממית. במשך השעה ששהינו במקום, לפני תחילת העצרת, אפשר היה לראות התארגנות רגילה שלפני עצרת — ההתעסקות הרגילה סביב הרמקול, הדגלים, הסיסמות, הכרזות ואיסוף האנשים. מסביב היו הרבה ילדים קטנים. שני ילדים בעלי רלייפלסטיק, ובו תירס הם לכל דורש (חצי שקל הקלח). ילד אחד, שבא רכוב על חמור מקומי. כמה ילדים שרצו זה אחרי זה. אחרים שיחקו בחפצים שונים. על מירפסת הבניין הראשי של בית

תארגנות. בזמן שחיכינו שם הבחנו במכוניות עמוסות המגיעות לכפר. מסתבר שאלה היו אנשי החזית העממית מכל הכפרים בסביבה, שהוזמנו גם הם לאירוע, שהתגלה אחר־כך כעצרת של החזית.

תירס בדלי

קראת השעה היעודה נלקחנה לחצר בית הספר. בניגוד למידע שקיבלנו, לא

הגברים בחצר בית הספר בעת העצרת מחאות כפיים וקריאות

דפנה ברק ריאיון בני יורק את אסתי לאודר

(וגם את בנה המשתמש בכספה כדי להיבחר כראשיהעיד)

„ישוראל פגעה בי!“ לעולם לא אשכח!“

כן, בני לינדר מנהל אותו.
● את עצמך עדיין סעילה בחבר?
רה?
אם אני פעילה? אני לא מאמינה אני מש-
תגעת ממך!
לעולם לא אוכל להפסיק: יש לי סדריו-
ם כזה, ואת עוד מאחרת לי. ועוד איך אני פעי-
לה?

● מהו המומו שלך בחיים?
אני רוצה שאנשים ייראו טוב. נתמקד בני-
שים: כשאשה נכנסת לחדר, כולם מביטים
כיצד היא נראית. אין מה לעשות. למרות כל
התיאוריות הפמיניסטיות, זהו הדבר הראשון
שמפיע.

יש נשים שכולם מרגישים בכניסתן, כולם
מסתובבים, מתחילים להתלחש. כשאת קמה
בבוקר, את לא נראית בדיוק ככה.
יש נשים שלא נראות טוב במיוחד כשהן
פוקחות את העיניים במיטה. רק חסר להן
שתיארינה כך במשך כל היום:

ממתינה. מרוב מבוכה הצלחתי להתקבל, אבל
הקציבו לי כמה דקות בלבד.
תוך 10 דקות, שיניתי את פניי לחלוטין.
מרחתי קצת סומק, צללית, קרס-ביס, אדם
ונראית שונה.

האחרית הביטה בי בתדהמה ושאלה: „מה
עשית? איזה פלא קרה כאן?“
היא שכרה אותי בו במקום, וכך התחלתי.
אבל הפואנטה היא שחייכתי במשך יום שלם
לשם כך. התמדת, ולא התייאשתי. מישו
אחר היה קם אחרי שעה ועוד.

● הסיפור שאת מספרת לי קרה
אחרי מלחמת העולם השנייה.

כן, הייתי אז עקרת בית. מישפחתי היתה
מעורבת בייצור כימיקלים. החלוקה ביני לבין
בעלי היתה שהוא שלט בטכניקה, ואילו אני
— בשיווק, במכירה. המיפנה הגדול בחברה
בא כשפיתחתי את המודעות ליופי, בעזרת
הקמתם של מכונייפוי.

● העסק הוא עדיין מישפחתי?

שהוא רק (ראה תמונה). שמעת אותי אתמול
נואמת בערו? לא! הפסדת! היה לי נאום...

● חברת הקוסמטיקה שלך, אסתי
לאודר, נחשבת כאחת החברות הי-
קרתיות ביותר בעולם. מהו סוד הצ-
לחתך?

אני הונגריה — זה הסוד! הרנגרייה:
ההונגרים יודעים לעבוד, הם חרוצים, הם
יודעים להגדיר מטרות בחיים.
נכון שלחומר הקוסמטיקה שלי יש אי-
כות, אבל אני יודעת למכור.

אספר לך סיפור מתחילת דרכי, ותביני את
ההבדל: בתחילה לא ידעתי איך לשווק את
המוצרים שלי, וחשבתי שהם טובים. הלכתי
עם מיווה קטנה, שהכילה את מוצריי, לחי-
נות יוקרתית וביקשתי פגישה של 10 דקות
עם האחראית. ביקש ממני להמתין. המתנתי
מ"9 בבוקר עד 5 אחריצהריים. איש לא
ניגש אלי. לבסוף קמתי והזכרתי שאני עדיין

● מסתובבת שמרעות שלא התי-
להבת במיוחד מהמודעות של רי-
נלד בנך לראשות עיריית ניו יורק.
מה זה? כל אמא תומכת בילד שלה: אני
תומכת, בו בכל דרך אפשרית...

● למשל, בכסף?
אבל תלוי איך משתמשים בכסף. הוא תרם
לילדים נזקקים בניו יורק, מימן עבורם קייט-
נות. הוא פעיל מאוד בניו יורק. אל תסתכלי
בי ככה!

● את באמת חושבת שיש לך סי-
כוי להיבחר?

מה זאת אומרת? אם הילד רוצה להיות
ראשי-עיר — הוא יהיה ראשי-עיר! אני בכלל
לא מבינה את השאלה. בשבילי — הוא היה
ראשי-עיר עוד הרבה לפני שהכרין שהוא
„ריץ“.

זה ממש שטויות, מה שמפיצים. עובדה:
עמיתי לצירו כשהוא הכריז ב־30 בינואר

כשיש אמא כזאת מסרסת...

יש לאסתי לאודר מין ביטחון ורודנות, הנובעים אולי מעצם העובדה שבנות
אימפריה כלי-כך מרשימה, כמו שנהוג לומר, „בעשר אצבעות“. הביטחון הזה
מבוסס, באמריקה החומרנית, על הרבה-תרבה כסף. כמה „הרבה“? רק למען
הסדר הטוב: גורדון זקס, אחד ממנהיגי היהדות באמריקה ועשיר בזכות עצמו,
שליווה אותי לפגישה עם לאודר, לא הבין בדיוק ממה אני מודאגת. „אז מה אם
שכחת את מיספר הבית“, נזף בי בדרך לגברת, „אסתי-לאודר! בכל בית
ברחוב יאמרו לנו היכן היא! בטח כל הרחוב שלה!“ הוא דיבר על „HER KIND
OF MONEY“ (סוג הכסף שלה).

למרות סוג הכסף שלה, לאסתי לאודר יש נקודת-תורפה. עקב-אכילס שלה
הוא מדינת-ישראל. לאודר כל הראיון, שהתנהל בצורה די מצחיקה (אני שואלת,
לאודר אינה בדיוק שומעת, צועקת: „מה! מה השאלה?“ ואחרי שעוזריה חוזרים
על שאלתי בצעקות, היא עונה בדיוק, אבל בדיוק, על מה שמתחשק לה... עד
שאני נאלצת לשאול בשנית, היא שוב צועקת: „מה!“...) היא היתה תוקפנית עד
שהגענו לנקודה הרגישה — ישראל.

לאודר — כך יצא לה בטעות מהפה — נפגעה אי-פעם על-ידי ישראל, עוד
כשהיתה קטנה, כשנוקדה לדחיפות ולעידוד. עד עצם היום הזה, כשהיא כבר
מפורסמת, מצליחה, ענקית, ועשירה, היא סוחבת את הפגיעה הזאת עימה. זוהי
מין צלקת שלעולם אינה מגלירה. אילו היתה מבנה, הוסיפה, שאני ממש
ישראלית — גרה בישראל! — לא היתה מעניקה לי ראיון.

לקראת סוף הפגישה הצטרף אלינו בנה רונלד. הוא היה בין ריצה לריצה,
במיסגרת מירצו לראשות-עיריית ניו יורק.
ללאודר אין, לכאורה, סיכויים ממשיים לזכות במירוץ. כשהוא לבדו, הוא
מנסה לצייר תמונה אופטימית, משכנעת, אבל לא נראה משוכנע בסיכויו.
כשהוא ליד אמא — זהו סיפור שונה לגמרי. „הילד“ נראה פתאום קצת מול, קצת
בבד-פה.

הלשונות הנבזיות מספרות שהוא „הכיבשה השחורה“ במישפחתי-לאודר,
ואילו אחיו, לינדר, המנהל את העסק המישפחתי, מוצלח יותר. עכשיו בא
הצ'אנס של רונלד להוכיח ההיפך. הכסף של אמא שלו, וכל האנשים העובדים
למען שיפור תדמיתו, הכותבים את נאומיו, המייצגים (לבטח גם תמונת הכסף
של אמא) מקמים לו יתרון. מאידך, הכסף ומעריך-הציפיות הגבוה מהבן-של-
אסתי-לאודר מכביד.

כמה דקות בחברת אסתי ובנה גרמו לי להבין לנפשו של לאודר, ולסלוח לו
את חוסר-הברק, האפרוריות, חוסר-הביטחון-העצמי וההופעה המנוחנת-משוה.
בי באמת, עם אמא כזאת מסרסת, למה כבר אפשר לצפות?

את מלכת-הקוסמטיקה אסתי לאודר ובנה רונלד, בנה לינדר ושאר
השבת על עוזריו ודובריו פגשתי באירוע שאמור היה להיות נוצץ — ארוחת-
ערב לכבוד רונלד לאודר, המועמד לראשות עיריית ניו יורק. הארוחה נערכה
מטעם אירגון יהודי, ובמיסגרתה כובד לאודר-הבן בכל מיני כיבודים ומחמאות.
איש לא ידע להסביר לי איזה מעשה ספציפי זיכה את לאודר בכבוד המשעמם
והמתארך הזה (ארבע שעות!). פרט לעובדה שהוא „נר-שלאסתי-לאודר“,
שמיספחתה תורמת הרבה-הרבה (איש גם לא ידע לפרט כמה זה „הרבה“) כסף
לישראל ולאירגונים יהודיים.

כולם הקפידו להדגיש שהאירוע המחוייט הזה אינו קשור — חלילה וחס! —
לעובדה שלאודר מתמודד על ראשות העירייה בבחירות הקרובות, ושכבר פתח
במערכת-הרעיונות הרעיונית והיקרה שלו.

כיבודים מעין אלה, המעידים על תמיכת המימסד היהודי ואישים נוספים
במתמודד, אינם מוזיקים לאיש בעיר בעלת צביון יהודי כמו ניו יורק. אבל
מכיוון שהוסבר לי ש„זה לא קשור“ — אז בטח כל הפסטיבל היהודי-ישראלי הזה,
הנאומים שביטחו של לאודר, הצילומים עם נציגים יהודיים וישראלים,
הליקווקים — הכל היה מיקרי. בטעות זה יצא כלי-כך מחניף עבור לאודר, בעיתוי
כלי-כך חיוני עבורו. קורה.

המחמאות נשפכו באורח ישיר על רונלד לאודר, אך פזלו גם לעברה של
האמא, שרואה ריחפה באולם, הגברת אסתי לאודר, ששמה מתנוסס על מוצריי-
קוסמטיקה יוקרתיים ברחבי העולם, והאימפריה שלה נחשבת כאחת המובילות
בשוק-היופי. אשה חסרת-גיל. כל גיל שיעלה על הדעת — יכול להתיישב לגמרי-
לארץ על הגברת.

את מניה המתוחים והמגוהצים מקמטים — אף לא קמט אחד — מעטר שיער
בלונדי בתיסרוקת נוקשה. הלבוש עוד יותר נוקשה. גם הגברת עצמה נוקשה.
דומיננטית!

בסופו של הערב הבלתי-נשכח הזה, קבעתי מועד כדי לראיון את הגברת
לאודר. למחרת המתנה לי הודעה בזאת הלשון ממזכירתה: „הגברת לאודר
החליטה לראות אותך ב־2 בעהריים בדיוק!“ הודעה שלי שהשעה אינה מתאימה
לי הותירה את המזכירה באלם-פה, עד שהצליחה לגמגם: „אבל זאת השעה
שהגברת לאודר החליטה לא נהוג להתווכח עימה...“

לא התווכחתי, אבל איחרתי. לאסתי לאודר היה קשה מאוד לעכל עובדה זו
— את עזות-המצח הזאת מצידילי — ומדי כמה דקות היא הזכירה לי את דבר
איחורי, עשתה פאוזת כדי שאתנצל וכשאני בוששתי להגיב, המשיכה בשלה, עד
להערה הבאה בדבר איחורי, וחוזר-חלילה.

רגע ההודעה על הכניסה למירוץ הפוליטי: רונלד זוכה בנושקה מאמו. מימין: אשתו

אמא, שאיפשר לך חריגות שבאלה. יש לי רקורד משלי. אני לא רק הבן של אמא!

● קשה להיות הבן של אפתי לאורד?

ראית אותנו כעת ביחד ולחוד, התרשמת בוודאי מדרגת הפעילות שלה, מהאישיות שלה, מהיחס שהיא יוצרת כלפיה. תשפטי בעצמך.

● יש להניח שאתה "ריץ" על דה קולות היהודיים בניו יורק. על אותם הקולות בריוק מתמודד גם ראשי העיר הנוכחי, אד קוין, הדמוקרטי, שגם הוא יהודי. זה מקטין את סיכוייך?

אני לא חושב שזאת שאלה של העברת השליטון מיהודי ליהודי. קוץ' מכהן בניו יורק כבר תקופת זמן. ללא כל קשר ליהדותו, קיימות בניו יורק בעיות חריפות של איכות חיים: פשע, סמים, חינוך ציבורי לקוי, חוסר ברור וחלוקה בלתי נכונה של המיסוי. אלה סוגי מתכוון לנפנף מול קוץ' את הרגל היהודי ולנסות להוכיח מי טוב יותר ליהודים.

● ממי אתה חושש ביותר מבין המועמדים? מדיקסון, הנתמך עליידי ג'ימי ג'קסון? מקוין? או מג'וליאני, שהיה התובע הכללי של ניו יורק? אני לא רץ נגד, אלא בעד. אני משתדל להתרכז בעצמי ובסיכויי, לא מבזבז זמן על דברים שוליים.

● בתור "הבן של אפתי לאורד" אתה חייב לנצח.

למה את מתכוונת? ● לבד שאמא שלך הודיעה לי, ש'אם הילד רוצה להיות ראשי-עיר הוא יהיה!'

מתאים לה לומר דבר כזה. אני אהיה, אני אנצח.

"אני לא רק הבן של אמא!"

● מהם סיכוייך לזכות בראשות עיריית ניו יורק?

לא הייתי יושב איתך, מתראיין, נחשף, לו לא הייתי משוכנע — אבל משוכנע! — שאנצח!

● זוכר את רגע ההחלטה, "לרוץ"? זה היה מתישהו ברצמבר. הייתי משוכנע שניו יורק יכולה לחזור להיות עיר נהדרת כמו שהייתה ו...

● ואתה תחזיר אותה לקדמון תה?

כן, אני מאמין שאני יכול לשנות. ● התמונה שלך מופיעה בתדירות די גבוהה בטלוויזיה בימים אלה. מדוע התחלת את מסעך הציבורי מוקדם בליכך?

פניי שאני המועמד הפחות ידוע מבין המועמדים. היתה לי ברירה? המישרדים האלה, זאת רק שאלה של כסף...

● במיקרה שלך, כסף של אמא? ידעתי שתגידו אבל אני עושה "קמפיין" (מסע בחירות) כבר שלושה חודשים, רץ מ'מקום למקום, נואם, מופיע. יש לי ניסיון ציבורי משל עצמי. אל תשכחי שכינתתי כשג'יר ארצות הברית בווינה בתקופה הפרובלמטית של קורט ולדהיים.

● כיהנת אולי קצת יותר משנה. כן, אחריכך פרשת. איש לא ביקש ממני לפרוש — עשיתי זאת ביוזמתי.

● זה קצת חריג, לכהן תקופות קצרות שבאלה בשרות הדיפלומטי. היו לי סיבות. התכוונתי להירתם לשרות הציבורי, "לרוץ" לפוליטיקה.

● וכמובן הית הגב הכלכלי של

צם, באחרונה התחלתי לטוס בקווקור. בכלל, את הכסף עשיתי פה, באמריקה, אז כאן אני צריכה להיות. מה יש לי לחפש במ'קום אחר בעולם?

● אני מוכירה יהודי או שניים ש'יש להם מה לחפש בישראל.

יהודיה, ואני לא חושבת שאני צריכה להרגיש זאת. כולם מדגישים, אבל אני — לא! אני לא יהודיה דתית, אבל אני יהודיה גאה, טובה. האמיני לי. אז מה את מנסה לרמוז?

● שאולי יש לך בעייה ריגשית לגבי ישראל, ולכן התחילו למכור שם את מוצרייך באיחור בליכך רב. מוכרים את מוצריי בישראל? זה לא נכון!

לא יכול להיות! אין לי עניין בכך! ● זאת פשוט עובדה.

לא יכול להיות! אולי הם נמכרים בדרך עקיפה, אבל לא בדרך רשמית, ישירה. אין על מה להתווכח: לא מוכרים!

● מוכרים, מוכרים. אבל מה פשר הנימה האגרסיבית?

לפני שנים רציתי למכור מוצרים לישר'אל, מאוד רציתי. עשיתי את כל ההכנות לשם כך. ואז הסתבר לי שהלנה רובינשטיין ורבלון איימו שאם מוצריי נכנסים לשוק הישראלי — הן תנקטנה צעדים.

החברה שלי עוד לא היתה במימדיה הנוכ'חיים, ואנשים בישראל התכופו למישמע האימים של מתחריי.

זה נורא כאב לי. פניתי אז לאבא אבן, הוא לא יכול היה לעזור. אולי לא התמצא בשדה הקוסמטיקה.

אני לא מוכירה לעולם את הסיפור הזה, שומרת זאת עמוק בליבי. גררת אותי לדבר על כך, אבל אין לי כל עניין למכור את מוצריי בישראל, וכיום, כשאני גדולה, אין לי גם צורך.

אז לאור זה שאני תורמת ועוזרת, אל תבק'ר אותי ואל תשאלו איזו יהודיה אני.

את יודעת מדוע כלה נראית תמיד במי'טבה?

● מדוע? מפני שזהו היום היחיד שבו ממש איכפת לה כיצד היא נראית. אז היא טורחת ומטפחת את עצמה, ומתאפרת, ומתקשטת.

המטרה שלי היא לעזור לנשים יפהפיות להיראות כך לאורך זמן, ולראוג שגם מי שהטבע לא חנן אותה ביופי מהמם — תיראה במיטבה.

● יוסי חיצוני הוא בליכך חשוב, כדי להפוך למוטו מרכזי בחיים?

מה היא שואלת? אני לא מאמינה! כאילו שאת לא יודעת עד כמה זה חשוב בחיים!

● "אסתי לאורד" התפתחה לאימי 'סריה בזכות המראה החיצוני שלך, או שיש לך עוד כמה תכונות, "פחות חזויות" בחיים?

אני הגעתי לאן שהגעתי מפני שהתמדתי. זוהי התכונה מספר 1 שלי — התמדה. אני אפילו לא שאפתנית כשם שאני מתמידה.

אבל אני מבינה לאיזה פח את מנסה להפיל אותי. את אולי חושבת שיהיה לך...

התמדה היא גם הסוד של הקוסמטיקה שלי. בעזרת התמדה אשה תוכל להיראות יפהפיה לאורך זמן. זה הכל עניין של דבקות במטרה והתמדה.

● את יהודיה.

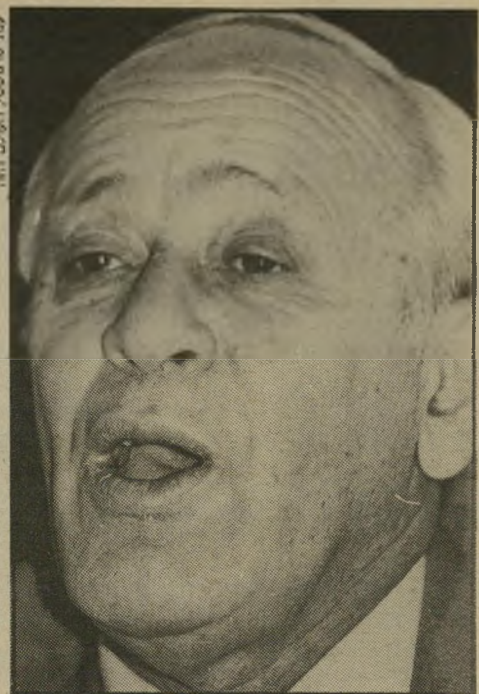
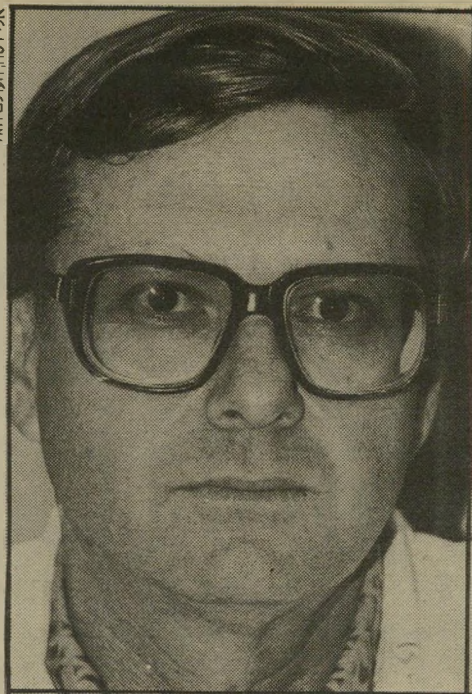
נכון. ● מה שמכונה "יהודיה גאה"?

כן. ● ביקרת פעם בישראל?

מעולם לא, מה פתאום! ● מדוע?

מפני... איזו מין שאלה זאת? ● שאלה. מדוע?

מפני שאני לא טסה, אף פעם לא טסה. אני נוסעת רק ברכבת ברחבי ארצות הברית. כע'

נעם קריב: „איי-אפשר לפסול ניסויים בבעלי-חיים!“

הליגה הבינלאומית של רופאים נגד ניסויים בבעלי-חיים פירסמה גילוי-דעת, שממנו ניתן ללמוד כי מחקרים רפואיים, המסתמכים על ניסויים בבעלי-חיים, הם סכנה והטעניית הרפואה האנושית, וכי חיות אינן יכולות לשמש מודל ניסויי לבני-אדם. שאלתי את הד"ר נעם קריב, מנהל בית-החיות בבית-הספר לרפואה באוניברסיטת תל-אביב, מהי דעתו על הקביעה.

זה נשמע לי מפתיע, אבסורדי. אם הדבר נכון, זה מחייב ועדות-חקירה בעולם כולו ובישראל, אבל ניסויים בבעלי-חיים הם שלב אחד במחקר, ובשלבים מסויימים אין דרך חליפת.

לדוגמה: כל מה שקשור להשתלות לב וכליות. זוהי טכניקה שלמדו ותירגלו רק על בעלי-חיים. השתלות קרנית הז, למשל, ניתוח שיגרתי כיום, אך בתחילה, עד שנלמדו הטכניקות, זה בוצע רק על בעלי-חיים. ואלה רק דוגמות בודדות.

● **נאמר כי תגובת החיות שונה מתגובת בני-האדם. אז איך אפשר להסיק מסקנות לגבי תרופות המתייחסות לבני-אדם?**

את בודאי שמעת על חומר בשם פניצילין. יש אחוז מסויים באוכלוסיה שהוא רגיש לו. 95 אחוזים נהנים ממנו, וזה שקיימים חריגים אינו פוסל את השימוש בפניצילין. להיפך, זוהי אחת מפריצות-הדרך הגדולות בתחום הרפואה. כל דבר צריך לברוק ביסודיות, ואם בעלי-חיים מסויים

שושנה בייר: „למישרד-החינוך אין אומץ לשנות בחינות!“

ביקורת חריפה על בחינות-הבגרות, במתכונת שהן נערכות היום, נשמעת השבוע מיושבת-ראש אירגון המורים העלי-סודיים, שושנה בייר. האם את אשת-בשורה לציבור התלמידים, שאלתי את בייר. האם מדברייך אפשר ללמוד שסוף-סוף יגיעו ימות המשיח ויבטלו בחינות-הבגרות?

הרעיון איננו לבטל את בחינות-הבגרות. במציאות הגוכי חית, תלמידים רואים בבחינות אמצעי להתקבל לאוניברסיטה, ואם הבחינות יבוטלו, תלמידים לא יראו טעם בלימודים בבית-הספר התיכון, ואז נחטיא את המסדר. יש להקטין במידה ניכרת את השפעת מה שקרוי מיבחני-המגן, ואולי לבטל אותם לחלוטין. יש ליצור מיספר אחיד של יחידות, שבהן תלמידים יכולים להיבחן ולקבל ציוני-בגרות, כדי להפסיק את המירוץ אחרי בוגסים. בטווח הא-רוך יש למצוא דרך להרחיב את מעמד בית-הספר והלי-מודים הנלמדים במשך השנים, ולא להתבסס רק על ציוני-בגרות.

● **איך מבצעים את זה הלכה למעשה? פשוט במבטלים?**

כדי לבצע, צריך קודם כל לקבל החלטה עקרונית, כי מדוע היא עדיין לא קיימת. כל עוד מישרד-החינוך לא יחליט שבית-הספר התיכון אינו מכינה קדם-אקדמית, אלא שלב חינוכי בפני עצמו, אין מה להיכנס לשלבי-ביצוע. הבעיה היא שבית-הספר האינטרני והאקסטרני נעשים דר-מים. בשניהם לומדים היום רק לבגרות.

חינוך

● **אז מה את מציעה?**
אם הכיוון הוא בית-הדרוש לבחינות-בגרות, אפשר לבי-טל את בית-הספר האינטרני, ולהשאיר רק את בית-הספר האקסטרניים. אבל אם מחליטים שבכל זאת יש הכולל בין שתי הגישות, יש לעשות הכל, כדי שבית-הספר האינטרני לא יהיה רק מכינה קדם-אקדמית.

● **קיבלתם כבר תגובות להצעה?**
יש איתנו מנהל האגף לחינוך עלי-סודי, אברהם אמיר. הרברים מטרידים גם את מישרד-החינוך. השאלה היא אם יש להם האומץ הדרוש כדי לבצע.

● **ומה נראה לך?**
במציאות הישראלית לא נראה לי שהם יפגינו אומץ כזה. (אורית זרובב)

דב שילונסקי: „לא הפרזתי באמירת שבחי בגין. להיפך!“

לפי הנוהג המקובל, לפני נאוים-בכורה של ח"כ חדש מציין היו"ר כי זהו נאוים-הבכורה, ומבקש שלא לקרוא קריאות-ביניים. לפי אותו הנוהג, מברך הנואם הבא את הח"כ הטרי בכמה מילים. בשבוע שעבר חרג יו"ר הכנסת, דב שילונסקי, מה-מינהג, ובירך את ח"כ בני בגין, אחרי נאוים-הבכורה שלו, במשך דקות ארוכות ופירט את שבחיו בפניו. שאלתי את היו"ר שילונסקי מדוע.

בדרך כלל מברך את מי שנואם נאוים-בכורה הח"כ העולה אחרי. כאשר הנואם הוא אחרון, הנוהג הוא שהיו"ר מברך אותו. אילו היתה רשימה של 20 נואמים, ובגין היה העשירי ברשימה, היה מברך אותו הח"כ הנואם אחריו, לא משנה מאיזו סיעה. אבל מאחר והיה אחרון, הנוהג הוא שהיו"ר הוא המברך, ובהתאם לאותו הנוהג אני נהגתי.

לפני הנואם של בגין הודעתי שבהתאם לנוהג לא מקובל לקרוא קריאות-ביניים בנאוים-בכורה. אגב, בגין עצמו הודיע שאין לו כל התנגדות לקריאות-ביניים. משסיים בגין את הנואם, ומאחר ולא היה נואם אחר שיברך אותו, בירכתי אותו בעצמי.

● **נאמר שלמאזניים באולפן-המליאה זה היה מביד-משהו, מרוב פירוט שבחיו בפניו.**

הייתי צריך לומר הרבה יותר, אך הגבלתי את עצמי, ולא הארכת מעל המקובל. ואם היו ח"כים, שמילה טובה על מה שקשו לו כל התנגדות להם, אני מצטער. אבל זה לא חייב למנוע ממני לברך בהתאם לנוהג.

כנסת

אני שמח שהמיקרה זימן בידי לברך את בני היקר, שאני אוהב אותו מאז היותו ילד. היכרתי אותו כילד, ואני עוקב אחריו לאורך כל חייו, ומאז שהיכרתי אותו יותר, למדתי לאהוב אותו יותר. כל זה לא אמרתי, ואולי שלא בצדק.

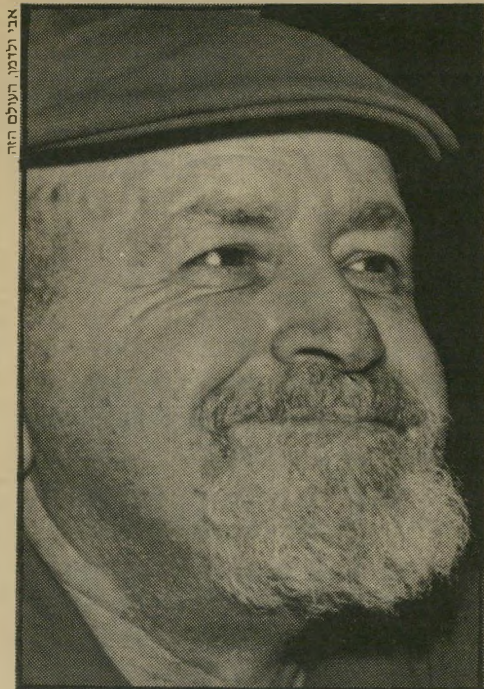
● **אתה לא מוצא שיש כאן אפליה לטובה, שי-כן ח"כים חדשים אחרים אינם זוכים בדרך כלל בהתייחסות מופלגת כזאת?**

לא נכון. אם היתה פה אפליה, זו היתה אפליה לרעה, ולא לטובה. היפנו את תשומת-ליבי לכך שהייתי קצר יותר מה-מקובל. ואני מתפלל אם מישו טען שהנאום היה ארוך. אילו הייתי צריך לברך כל ח"כ אחר ממפלגה שאינה שלי, הייתי נוהג באותה הצורה. אני מחפש דברים טובים בכל אדם, ובכל אדם יש דברים טובים. (אורית זרובב)

ניסויים

רגיש לתרופה מסויימת, זה אינו אומר שכל בעלי-החיים רגישים לה. יש בקרב בני-האדם תגובות שונות לגבי תרופות שונות. כאשר מסיימים סידרת-ניסיונות בבעלי-חיים, מבצעים ניסיונות קליניים בבני-אדם, ואי-אפשר לפסול תרופה מפני שחלק מהאוכלוסיה רגישה לה.

● **החלטות כאלה ישפיעו על המחקר?**
עד היום אין תחליף לניסויים. לדוגמה, מחלת שיתוק-הי-לדים (פוליו). הניסיונות הראשונים בוצעו בכליות-קופים, והם המקור לחיסון למחלה. גם במחקר שנעשה היום במחלת האיידס מחפשים היום מודלים בבעלי-חיים, כי המחקר היום תקוע. (אורית זרובב)

דני מירני, העולם הזה

דידי מנוסי:

„אני חושב שהומור בא עם הגנים!“

אחרי שהוא מספר לנו, המבוגרים, בדיחות כבר שנים רבות, החליט דידי מנוסי להקדיש ספר בדיחות לילדים. „בדיחות לילדים“ הוא ספר חדש שיצא בימים אלה, ואחרי שקראתי בו, לא בדיוק הבנתי מה ההבדל בין הומור לילדים והומור לגדולים, ולכן שאלתי את המחבר.

זו שאלה קשה מאוד.

● אז תתאמץ קצת. החיים זה לא רק בדיחות. תענה לי ברצינות: מה דעתך על ההבדל שבין הומור לילדים והומור לגדולים?

יש הומור למבוגרים, שילדים לא מסוגלים להבין, מאחר ומערכת האסטימציית שלהם מצומצמת יותר. לכן חייבים מראש לתחום את ההומור לעולם שבו הילד נמצא, ושאותו הוא מכיר.

● בעת קריאת הספר „בדיחות לילדים“, שמתי לב שאין בדיחות גסות: זה הכל?

את בחירת הבדיחות לספר הזה עשו בהוצאה. הם לקחו פשוט את שלושת ספריי הקודמים, והוציאו מתוכם את הבדיחות הלא-גסות, ואת אלה שלפי דעתם הילד יכול להבין.

● זה מה שעשׂו בהוצאה. אבל אותי מעניין מה אתה חושב. אני טוענת שהומור זה דבר שבא עם הגנים ולא עם הגיל, ולכן אני לוחצת עליך.

גם אני חושב שהומור בא עם הגנים, ולכן אין, אולי, הבדל ביכולת לייצר הומור בין סטנים וגדולים. אבל לגבי הכנת הומור, והכושר לראות את הקוריוז, יש משמעות לגיל, להשכלה, לאוצר-המילים.

הומור

● במילים אחרות, גם אתה חושב שילדים נולדים בעלי הומור או בלעדיו, ואחר-כך, במשך השנים, מי שיש להם הומור מצליחים להשתמש בו יותר, בעיקבות ההשכלה שהם רוכשים.

אני חושב שזה נכון.

● אז למה לא לתת לילד ספר-בדיחות רגיל, ושיבין מה שיבין?

שמענו מהורים רבים שהם לא מכניסים את הספרים הקודמים שלי הביתה, כי הילדים רוצים לקרוא בהם, אבל ההורים לא רוצים שהילדים יקראו גיבולייפה וגסויות. אז הנה ספר-בדיחות בלי גסויות, שכל אחר יכול להכניס הבית. (דניאלה שמי)

אסנת יחנסי, העולם הזה

אסנת ישינסקי:

„אני לא מעלה בדעתי שגילי נעלב!“

קודם כל עלי לצייץ שאני מעריצה גדולה של השח-קנית והחקיינית המצויינת אסנת וישינסקי. אולי דווקא בגלל זה פגע בי החיקוי של הילד גילי, בתוכנית האחרונה של „סיבה למסיבה“. נדמה לי שיש איזה חוק בלתי-כתוב שלא מעליבים ילדים, ולא עושים פארודיה על מי שעדיין לא מסוגל להבין אותה. שאלתי את אסנת אם היא לא חושבת שפגעה בילד.

אני לא חושבת. ראיתי אותו בערב חדש, והוא נראה ילד בעל שתי רגליים על הקרקע, מאושש, מעודד ויכול לדאוג לעצמו. אני בטוחה שהוא לא נעלב. דברים כאלה צריך לקחת בהומור.

● זה את ואני יודעות. השאלה היא אם לילד בן 12 יש די הומור כדי שלא להיעלב כשהומור מופנה כלפיו.

אני לא צחקתי עליו. אני רק חיקיתי אותו. אגב, גם גילי הוא חיקוי, ושמעתי אותו מחקה את הזמרת ריטה בצורה נפלאה. לכן אני לא יכולה להעלות על דעתי שהוא ייעלב ממה שעשיתי.

● אולי הוא טילמן לך אחרי „סיבה למסיבה“?

זה לא.

בידור

● לסיכום — אתה בעד קיומו של כרוז פרטי? אמנם ציינתי צד חיובי, אך אני מוותר על הופעתו במיג'רש. עיבוד טוב ניתן לקבל גם ללא כרוז. (עורך רכשמן)

עידן שור, העולם הזה

יעקב שור:

„ניתן לקבל עידוד גם ללא כרוז!“

אסור לכרוז להמריץ את הקהל ולעודד את הנבחרת. במישחק שנערך בין נבחרת-ישראל לבין ירי-בתה מניו-זילנד התברר כי כרוז ישראלי הודיע שנותרו חמש דקות לסיום המישחק, ואף ביקש עי-דוד מהקהל.

נציגי ניו-זילנד התלוננו על-כך אצל המשקיף מט-עם פיפ"א, הורסט שטידט. זה הבהיר לנבחרת-ישראל שאם יופרו ההוראות לגבי עידוד הנבחרת והמרצת הקהל, באמצעות כרוז, תועמד ישראל לדין מישמעותי, וצפויה לעונש מפיפ"א.

שאלתי את יעקב שור, שחקן קבוצת הכדורגל בית"ר ירושלים אם הוא מסכים עם ההחלטות של פיפ"א.

זה תלוי אם מדובר בכרוז מטעם פיפ"א או מטעם ההתאחדות לכדורגל או בכרוז פרטי, המייצג אהרי קבוצה מסויימת.

● נניח שהכרוז הוא פרטי, כפי שהיה במישחק חק נגד נבחרת ניו-זילנד. האם אתה, כשחקן, מסכים עם ההחלטות?

בהחלט! גורמים חיצוניים כמו כרוז עלולים לפגוע בכור וברמת הריכוז של השחקן. אהדים שופיעו למישחק באופן חופשי ורקמקולים בידם יגרמו לאנדרלמוסיה.

● שיחתק במישחקים שבהם הופיע כרוז?

כן! למשל במישחק שנערך בחיפה בין בית"ר ירושלים לבין מכבי חיפה. לפני כמה שנים. הכרוז עודד את הקבוצה היריבה, צעק ואף התבטא במילים מעליבות. ככך הוא הפריע ופגע בכושר-המישחק שלי.

כדורגל

● האם פעילותו של כרוז כזה פוגעת בקהליה צופים?

פה יש גם צד חיובי. הכרוז מעורר את עידוד הקהל בעת הצורך, ובכך תורם לאווירה בין השחקנים לאהדים. לעומת זאת כרוז יכול לפגוע בקהל. כרוז פרטי מייצג את עצמו, ואינו אובייקטיבי. בלהט-דיבורו הוא יכול לגרום למתח, להתלהטות הרחות ולריב בין אהדים. השפעתו היא עצומה, וסוחפת אחרי אהדים. בהתנהגותו הוא פוגע בתרמית הקבוצה והאהדים, שלמעשה לא תמיד מסכימים עם ריעותיו.

● לסיכום — אתה בעד קיומו של כרוז פרטי? אמנם ציינתי צד חיובי, אך אני מוותר על הופעתו במיג'רש. עיבוד טוב ניתן לקבל גם ללא כרוז. (עורך רכשמן)

במדינה

פרשות

קשרים

כיצד בחר צבי וולף בסניגור?

אילנה אלון

רק במדינה כליכך קטנה כישראל זה יכול לקרות. כיצד הגיע צבי וולף, קצין המיטרה לשעבר, נושאי כלים של דויד בלס לשעבר, אל עורכי הדין דני שיינמן, המייצג אותו?

פרקליט שיינמן נאמנות ללקוח

אפשרות אחת, העולה במוחו של מי שמכיר את השחקנים, יכולה להיות העובדה כי וולף עשה את ההתמחות שלו כעורך דין אצל עורכת הדין הלנה ביילין, אשתו של יוסי ביילין, כאשר היתה תובעת בפרקליטות מחוז המרכז. הלנה ביילין פרשה מאז מהפרק ליטות, והיא עובדת כיום במשרד עורכי הדין דין דויד ליבאי ודן שיינמן. אלא שמסתבר כי לא זו היתה הסיבה לבחירתו של וולף. הסיבה מקורה דווקא בייבוב קודמת בין וולף ושיינמן. התיק שהקפיד את וולף לתהילה, כקצין

הבולדוזר הלירי

מזל שלי אלי לגדא, ראש עיריית הרצליה, נקשר לדברים רבים בעבר — לאריאל שרון, לסגירת כביש ראשי בהפגנה פוליטית ולתקיפת שוטרת. כמו שרון עצמו, הוא נחשב כבולדוזר. אבל עד היום טרם חשד בו איש כי מתחת לתבנית הקשוחה מסתתר משורר לירי עדין נפש, הכותב שירי אהבה ואדיקציה לרצון.

בשירו הראשון, שהוקלט השבוע לתוכנית הילדים זהו זה, מתגלה ראשי העיר כאדם רגיש, אדומים, פחדנים ושקוע. הלחן הוא של נחום הימן, והזמירה היא של להקת צעירים מהרצליה, הקשורה לעירייה.

כמו

אגדה

על גב מצוק בעיר העתיקה כורע ברך

כמו נרקיס על דרך מלך הביצה כמו כלי-השיט

הכוכבים כמו ריבוא טיפות כורכר הפרדים מקור יופיך אהבתך ראשית הבית בראי המים כמו סוף של קיץ

כוכב במערת העטלף בקצה שמיים בפרדסים נשקף יופיך נופך על גב מצוק כאגדה מתוך המים

בבואתה באופק ערש חלומך חוזה הבית ואדמתה מגבול דמותה אהבתך נמל שונה אבל מוכר ליבך פועם. ראשית הבית בסוף השיט בסוף הקיץ.

על תום האדמה המתעלף בחום הקיץ

כמו חלום כמו אגדה בדיונות אל התכול האינוסופי כמו סוף של קיץ

כמו כלישיט העולה בחמוקים ממעוף העיט יורד הליל כגלימת חול זהובה

כמו העיט היורד על הדגה ראשית הבית בראי המים כמו סוף של קיץ

צעיר לצווארך בדרך הרומית כורעת

גלימת החול הזהובה

לשופט הוגש רק מיספרטלפון ושם פרטי של בעליו, "דני". בדעיבר הסתבר כי אותו דני הוא דן שיינמן, שיחד עם הפרופסור ליבאי היה סניגורו של רונן שגיא-שני. ציטות בלתי-חוקי זה הגיע לדיון נרחב בבית-המשפט, כאשר הסניגורים מאשימים את וולף בתרגיל מלוכלך. למרות שוולף הוא שניצח באותו עניין — שני הנאשמים הורשעו ונידונו למאסר-עולם

מיטרה, היה פיענוח רצח הברוקר יעקב אל-טרוכין בתל-אביב. במישפט נאשמו והורשעו גיל ברגל ורונן שגיא-שני. מלאכת המיטרה ומלאכת התביעה בתיק זה היו קשות ומסובכות. וולף הדגים שם את כל תכסיו ותיכמו ניו.

בין היתר התברר כי המיטרה קיבלה כי בתי-המשפט צריצות לטלפון של אחד הסניגורים של הנאשמים. הצו התקבל כאשר

— התרשם כנראה מאוד מלהט הטיעונים של שיינמן, ומנאמנותו ללקוח. על כן, כאשר מצא וולף את עצמו עצור ומסובך בפרשה חדשה, בחר בשיינמן כסניגורו.

מישפט

האלפרונים

ילכו לבג"ץ

הנאשמים במישפט אלפרון

יוסו לברר אם הוויתור על

ההקראה הוא חוקי.

אילנה אלון

בסוף השבוע ימלאו 60 יום למעצרים של הנאשמים בתיק המוכר בשם "תיק אלפרון". על פי החוק יש לשחרר את עצירים, אם תוך תקופה זו טרם הוקרא באוזניהם כתבי-האישום.

בישיבה האחרונה של בתי-המשפט, התיק השופט אריה סגלסון, כי בהתנהגותם של הנאשמים והפרעותיהם בדיון, הוא רואה ויד תור על זכותם להקראה.

ברור לגמרי כי הנאשמים לא יראו עין בעין עם החלטתו זו של השופט, ועם תום 60 הימים יבקשו את שיחרורם ממעצר עקב אי-הקראה של כתבי-האישום. אם בקשתם תידחה — כפי שסביר להניח — הם יפנו בעתיד רה לבית-המשפט הגבוה לצדק.

אלא שמסתבר כי גם למיקרה כזה היה כבר תקדים במישפט הישראלי. לפני שנים אחרות טען נאשם, שלא קיבל את זכות-ההקראה, ושי בתי-המשפט החליט כי הוא ויתר עליה. הבי"ץ קבע אז שבתי-המשפט לא ייכנע לטירי-טורים של נאשמים, ולא יתן להם לשלוח בדיון המישפטי. נאשם המפריע להקראה ייחשב כמי שוויתר עליה.

אם האלפרונים לא ימנו לעצמם סניגורים עד אז, כדאי שיענינו בתקדימים המישפטיים בעניין.

למזרח הרחוק SAS EuroClass

קופנהגן

שדה התעופה המשוכלל והמודרני ביותר באירופה.

לבנגקוק (6 פעמים בשבוע).

לבייג'ינג (פעם בשבוע).

(פקין)

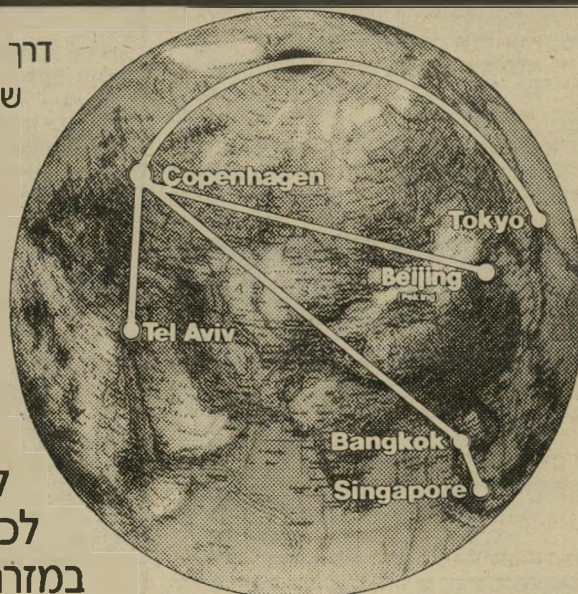
לסינגפור (6 פעמים בשבוע).

לטוקיו (7 פעמים בשבוע).

קשר מהיר ונוח

לכל הערים הראשיות

במזרח הרחוק.

SAS

The Businessman's Airline

פרטים מלאים אצל סוכן הנסיעות שלך או ס.א.ס רח' בן יהודה 1, טל. 03-5101177, תל-אביב.

דברים קטנים

אף ספריבישול עברי אחר לא ראה אור בחרש האחרון... העולם שותק.

בקה לונדון בדיוגנופיסנטר, עוגה עולה שיבעה-שמונה שקלים (יותר מארבעה דולר), ומילק-שייק אותו דבר. הפראירים לא מתים. להיפך, הם מתרבים כל הזמן.

מה הייתם עושים לנבלה/נבלות, שהפיצו את הסיפור כי מצאו את החייל אילן סערון, וגם הוסיפו פרטים מאוד עסיסיים על אופן המצאותו? אני יודעת בדיוק מה הייתי עושה לנבלה/נבלות, אבל אסור לכתוב את זה בעיי תון.

ידיד (כחיים לא ראיתי אותו), יחיאל ספי"ר, הסביר לי שזה לא לגמרי נכון שישיראל דוגלת במדיניות של גירוש. "תראי איזה מא"צים הם עשו כדי שאשתו של אברג'יהאר לא תהיה גרושה."

ככה אמר לי ספרא. ואם מותר בדיחות על יהודים אז מותר גם בדיחות על ערבים. שיווי יין.

קרח אחד אמר לי לכתוב, ליריעת שאר הקרחים והמתקרחים, ששמפו פריניין. עלה ארצה מארצות-הברית, וממש מעכשיו אפשר לקנות אותו פה, ולהפסיק לבקש טובות מכל מיני דיילים ודיילות. (הוא, כנראה, יודע על מה הוא מדבר, הקרח).

האם זה עוזר? לפי הקרח הגדון, זה עוזר בצדדים ולא כליכך באמצע, אבל קרח אחד זו כטח לא דוגמה מספיקה.

טיול טרום-חול, בארץ

לילדים מרי פעם שתפוחים, למשל, גדלים על העצים, ולא בתוך קופסות פלסטיק, כי לאנשים עובדים מגיעה חופשה קצרה פה ושם, אפילו לפי תנאי אמנת ז'נבה (זה כשביל העורך שלי)... כי קיבוץ יראון מפרסם ברכים שיש לו חדרים ימים להשכרה.

או נסענו. בכביש-החוף ואחר-כך בווארי מילק עד יוקנעם ומיוקני עמ, בכביש החדש, עד צומת גולני, ומשם בכביש עכרצפת, דרך מירון, דרך ברעם, סאסא ו... שעתיים וחצי ואנחנו ביראון.

עוד לפני שקיבלנו את החדרים שלנו, התפזרו הילדים. הגדול הלך לחפש — וגם מצא — אולם-כדורסל, ושם הוא שהה במשך רוב זמן שהותנו בקיבוץ, להוציא גיחות קצרות לחדריה-אכול.

הבן הקטן, לעומת זאת, מצא חבר בערך 10 דקות לאחר הגיענו, ושניהם נעלמו להם, וכל שלוש שעות הייתי רק עוברת בקיבוץ כדי לראות שהם עוד ישנם (וזכר לאופי העירוני שלי).

ביראון מקבלים חדר יפה עם מיקלחת, מיטבחון קטן וסל ענק של תפוחי-עץ, וגם ארוחת-בוקר ב־35 שקלים לבן-אדם גדול וחצי מזה לבן-אדם קטן, בגיל, לא בגובה.

כשביל הכסף הזה מותר להשתמש בכל מה שהקיבוץ מציע לחבריו, כלומר חדרי-האכול הקיבוצי, סרטים, הרצאות, מיגרשי-מישחקים ליל-דים, אולמות-ספורט, ביקורים בפנית החי הנהדרת, ואפילו דיג באגם המלאכותי שהקימו באמצע הקיבוץ וגם מילאו אותו בדרגים. הדרגים שדגת הם שלד, ותמורת סכום סימלי אתה יכול לשכור ציוד גריל ולצלול את הדרגים ליד החדר שלך — למיקרה שחופשה בלי מגגל זה לא הסיגנון שלך.

מה עוד יש שם? הדרך לטיול עצמי בסביבה, שהיא באמת מרהיבה ביפיה ומועדרו לאורחים, הכולל כורסות וטלוויזיה ובר קטן עם קפה ועוגה, ורותי וורדה שמגישות אותם בחיוך רחב.

כן, יש גם רכיבה על סוסים, מספרה וטיפול קוסמטי ואפילו פאב וחנות המוכרת את תוצרת הגליל. וכמובן נוף ועוד נוף ועוד נוף ומזג-אוויר ששיכנע אותנו להזמין מקום לחורש אוגוסט המגיעיל של תל-אביב.

עכשיו כבר מותר לי לנסוע לחו"ל?

לפני כל ביקור שלי בחו"ל, אני נוסעת לטייל כמה ימים במרחבי ישראל, כדי שחס וחלילה לא אפגוש, למשל ביוגוסלביה, איזה שמוק ישראלי שיגיד לי "סנובים, באילת כבר היית?" או "שוויצריה, בקיבוץ יראון כבר היית?"

מעגן סירות באגם המלאכותי בקיבוץ יראון
כל השורות שמקבלים חברי המשק

אז אני דווקא הייתי בקיבוץ יראון, שכגליל המערבי בסוף-השבוע שעבר. למה?
כי יפה מאוד בגליל בתקופה זאת של השנה, כי צריד להראות

מחליף צורה מעץ

כסא מתקפל ההופך לסולם
שני מצבים, שלושה שימושים

למרות שאנחנו כבר בקטע אחר, אני עדיין ביראון. יש להם שם נגריה, שמייצרת פטנטים ואני, כידוע, על פטנטים ממליצה תמיד. זה לא נהדר, הסולם הזה, שהופך לכסא ולהיפך? או הכסא-הינקה, שהופך לכסא ושול-חן לילד? כן, הם מוכרים את זה גם בערים הגדולות. כשקם, במשכיר לצרכן... לא יר-דעת איפה עוד, אבל שווה לחפש.

להיראות.

כן, אמא ואבא, אני בהריון, אני יודעת כמה קיוויתם להיות סבתא וסבא, ואני יודעת שתקבלו בברכה את התינוק, ותתנו לו אותה אהבה, מסי-רות, רכות ודאגה, כמו שנתתם לי כשהייתי ילדה קטנה. הסיבה לכך שדחינו את הנישואין היא מפני שהחבר שלי עבר בדיקת-דם, שגילתה בדמו זיהום, ואני חטפתי זאת ממנו. מזה אפשר להיפטר בקלות בעזרת הפניצילין שאני לוקחת כל יום.

אני יודעת שתקבלו אותו בזרועות פ"תוחות כבן-מישפחה, אפילו שהוא כזה לא כליכך. "מחונך" ומוצא-מוגזע ודת אחרים מאשר שלנו, אך אני יודעת שמידת הסובלנות הקיימת בכס תגרום לכך שלא יטריד אותכם שבע עורו שונה קצת משלנו. אני בטוחה שתאהבו אותו כמו שאני אוהבת אותו. גם הרקע המישפחתי שלו טוב. סיפרו לי שאביו היה לוחם נועז בכפר האפריקאי שממנו בא. עכשיו, אחרי שעידכנתי אתכם ב"מה שקרה לי, אני רוצה לספר לכם שלא הייתה שריפה בחדרי, ולא סבלתי מחת"כים ושריטות, לא הייתי בבית-חולים ואינני בהריון, אין לי מחלת-מין ואין בחור "כזה" בחיי.

מה שכן הוא שקיבלתי 4 בהיסטוריה ו-5 במתמטיקה, ואני מבקשת שתראו את הציונים האלה במימדים הנכונים.

בתכם האוהבת

חינוך

לפני שבועיים פירסמתי במדור זה תיזכור רת מילר להוריו, שנשלחה אלי מארצות-הברית. בדואר חוזר קיבלתי מיכתב נחמד מאוד, מאת הקורא שימחה שרון, שהוא מורה ומחנך ביוקנעם.

שרון מספר לי שיש עוד קטעים, שעוזרים ליחסי הורים-ילדים, ושאותם נהוג לקרוא לי פני התלמידים, בשיעור המתח, ולפני ההי-רים באסיפות-הורים. המורה שרון אף טרח ושלח לי שני קטעים כאלה.

הנה אחד מהקטעים, אשר לפי דעתי הוא חשוב יותר מאלף הסברים, ומועיל יותר מאי-לף התנצלויות.

תקראו בעצמכם:

אמא ואבא יקרים

כבר שלושה חודשים מאז עזבתי את הבית ואת בית-הספר, אני מצטערת מאוד על חוסר-ההתחשבות כשלא כתבתי, אך אני אעדיכן אתכם עד לרגע זה. לפני שתמשיכו לקרוא, בבקשה שבו, אל תמשיכו לקרוא את דברי, אלא אם כן אתם יושבים — בסדר?

ובכן, כעת אני במצב סביר בהחלט, החתכים, השריטות והמכות שחטפתי כתוצאה מקפיצתי מחלון חדרי, כאשר פרצה בו אש, זמן קצר לאחר שהגעתי לכאן, כמעט נרפאו.

הייתי בבית-חולים רק שבועיים, וכעת הראיה שלי בסדר, וכאבי-הראש פוקדים אותי לעיתים רחוקות, אולי פעם אחת ביום בקושי. למזלי ראה את האש בחדרי ואת קפיצתי מהחלון בחור, העובד בתחנת-דלק סמוכה, והוא קרא למכבי-האש ולאמבולנס.

הוא ביקר אותי בבית החולים, ומאחר ולא היה לי היכן להתגורר, כי חדרי נשרף, הוא היה די אדיב כדי להציע לי מגורים בדירתו. זה למעשה בסך-הכל חדר פשוט, והוא בחור נחמד, והתאהבתי... ואפילו תכננו להתחתן, לא קבענו את התאריך המדוייק, רק רצינו שזה יהיה לפני שההריון שלי יתחיל

כסא לתינוק ההופך לכסא שולחן
מיקות עד בנרות

תאומות על הגובה
המרשים בגובה ובמידות, נושא

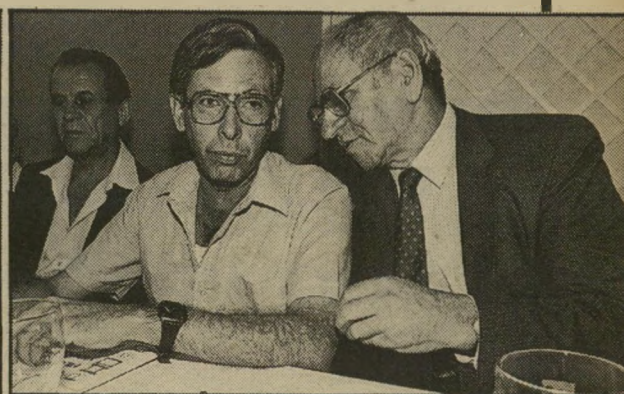

השנים האחרונות מפעילי "הוועד למען החייל".
אלמוג, מוותיקי האצ"ל, בא לאירוע בחברת
רעייתו ושומר במשך כל הערב על פרופיל נמוך.

הבלש הכרטי דוד אלמוג, שהיה
ממשיכו של הבלש
העברי הראשון דוד תדהר, היה במשך עשרות

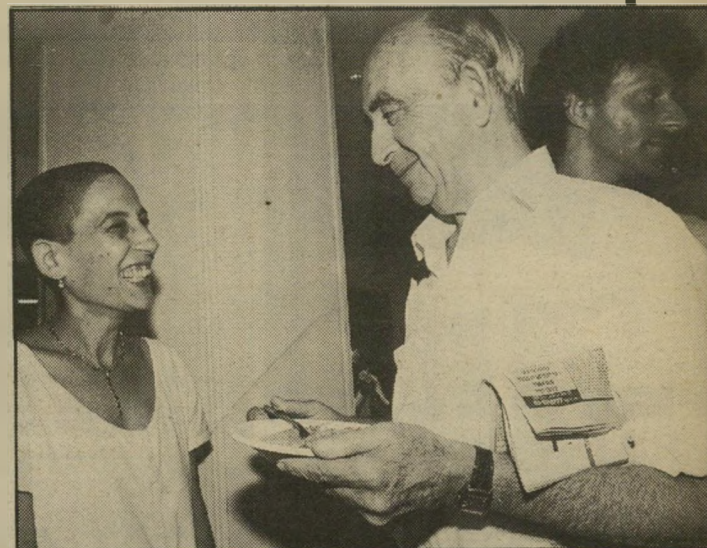
הבורח יוסק'ה נחמיאס (מימין) היה חייל בצבא הבריטי וחי
בר האצ"ל. הוא נלכד על-ידי הבריטים, וישב בכלא עכו.
היום הוא מנצח במסגרת המוסקאן האצ"ל ביפו. לצידו המלווה חיים שיק.

הנסיך בני בגין חבר-הכנסת ובנו של מנחם בגין היה
אחד מהאחרים הפופולריים במפגש. לש-
מאלו ישב אברהם אפל, יושב ראש סניף חרות בתל-אביב.

נחמד נמו

הפיזמונאי אהוד מנור ראוי
לכמה כתרים. מעבר לעוכרה שהוא
אחד היוצרים הפוריים ביותר באי
רץ, שסיריו מושמעים כבר שנים
רבות וגם הספיקו לייצג את ישראל
בעשרות פסטיבלים ותחרויות, הוא
גם אחד האנשים הסימפטיים ביותר
כמה שקריו עולם הזמר הישראלי.
האיש הזה פשוט נחמד נטו.
תמיד יש לו מילה טובה, תמיד
חמוש בחיוך. לקראת המופע הגדול
שלו, שיתקיים בקרוב, נערכה לו
מסיבה מישפחתית בקפה ארומה
בתל-אביב. בקומה השנייה התקב-
צו יוצרים, מבצעים ואנשי-תיקשור
רת, שהיו מאוחדים בפירגון למנור.
ומי נראו במסיבה? **ששה ארי**
גוב, שושנה דמארי, ריבקה
זוהר, מתי כספי, קובי אוז
שרת וחברתו עדה ואילנית ו-
ברווגה אלי טמיר. לרעבים הוג-
שו תפוחי-אדמה ברטנים שונים
ושעועית ברוטב עגבניות, והמש-
קאות כללו מיץ תפוזים ופונץ.

בת הכת ריבקה זוהר, הזמרת שהיתה חברה בכת של
שלמה קאלו, במפגש עם המלחין הוותיק
סשה ארגוב. אהוד מנור (בצילום משמאל) מחבק את אילנית.

חובטת בו שרון בריר. המתאגרף רב-השרירים הסיר את חולצתו לצורך הצילום, וחשף משה של שרירים ופיצעונים. חיכוך גילה צורך דחוף בכתר.

כל האוונים המתאגרף הכושי מק-אב נס מקבל נוק-אאוט מה-דוגמנית אדית בורנשטיין (מימין), ומהצד השני

כיבוש

אמריקה

האחיות סוגלית ואיריס שי-פירא הן כבר שם דבר בארץ. השתיים, תאומות בלונדיות מחיפה, קצינות-לשעבר בחיל-הים, הפכו בשנתיים האחרונות לחביבות התיקשורת.

עד לפני שנה אי-אפשר היה ל-הבריל בין השתיים, ואז אורה אומץ איריס, הדומיננטית שביניהן, ועבדה שינוי קוסמטי באפה. השתיים, שהן תגלית של מאגר-גנת התצוגות שלווה בן-גל, החליטו שהן רוצות גם לראות עיר-לם, קרי ארצות-הברית.

ביום החמישי האחרון הן ערכו מסכת-פרידה ענקית בפאב של צצה ברמת-השרון, בנוכחות כל היפים והיפות של עולם האופנה.

ניות את התאומות איריס (מימין) וסוגלית שפירא, שמואוד נהנו להשקיף מעל כולם, אך כשהתבקשו לחזור לצורת הצילום, על כך הן לא כל כך נהנו מהעניין.

מקל בבטן רקדנית-הבטן קיפצה ופיזזה על השולחנות וניסתה לעורר את הגברים בכל מיני טכניקות ריקוד, שקצת קשה להגדירן כריקודי-בטן. אחד הגברים שיתנו איתה פעולה והחזיק את המקל מכוון לביטנה.

כתב: זוהר אוהליאב, צילם: אלי דסה

בחברת המלחינה המוכשרת נורית הירש. משיתוף-הפעולה שלה עם אהוד מנור נוצרו במהלך השנים שירים רבים וטובים, המהווים נכסי צאן ברזל בזמר העברי.

הזמר חנן יובל, שבשנים האחרונות עוסק בפעילות מור-מורבה, וללא יחסי-ציבור כמרבית הזמרים,

קולנוע

חדר

חובה לראות

ומכריקים על שתי נערות, אחת עירונית ואחת כפרית, המלמדות זו את זו פרקימוסר ומינהגי חיים.

*** **רג ישמו נדה** (טיי) לתל אביב, מוצג גם בירושלים ובחיפה, אונליה) — אחד הדגים הנדירים באקווריום הקולנועי, היורד לשחות בקומדיה ואינו מתקנה. ג'ון (מלון פולטי) מוטי פייטון קליז כתב תסריט והיגס את דמויותיו כך שכל רגע הוא בידור, שגינות, רומנטיקה ועוד קצת. צוות מיקצועי לא מפגר אחריו: ג'יימילי קרטיס מתגלה כקומיקאית אירונית. לידה מייד קל פאלין כגמגמן תמים וקווין קליין כמאהב המפסידן (אוסקר מישנה).

*** **הירש בקאנטרי** (נורדון, אונליה) — סרט בריטי, רגיש, נבון ומצולם יפה על תרבות מול בורות, רגישות מול תיכסולים. מישק מעולה — כרגיל אצל האנגלים.

*** **עברויות קטנה** (דיונוף, צרפת) — גירסה נשית ל-400 המלקות, מצטיינת במאפיין של פרנסואה טריפו, בעל הרעיון המקורי. תהליך התבגרות ואהבת קולנוע. שארלוט גינס בורג מצטיינת.

*** **פלה הכובש** (מו) סיאון, דנמרק) — עובד אדמה שוודי ובנו מלטים ממולדתם העניה, ומחפשים עתיד ורוד ירי

תל אביב: מיכתב מאשה אלמונית, בנל המילחמה היא, פלה הכובש, קפה בנר, ארבע ההרפתקות של רנט ומיראבל, מי הפליל את רונר רביטק הדיק טמור הנדול, חודש בקאנטרי, עבריינית קטנה.

חיפה: מי הפליל את רונר רביטק

ירושלים: שדרות החיטה האדומים, פלה הכובש, ארבע ההרפתקות של רנט ומיראבל, מי הפליל את רונר רביטק הדיק טמור הנדול.

תל אביב:

*** **מיכתב מאשה אלמונית** (תכלת, ארצות-הברית) — סרט שחור-לבן של מאכס אופולס משנת 1938, שיכול להביס בקלות את הסרטים שנעשו 50 שנה אחריו. סיפור אהבה טוטאלי על נערה שהתאהבה בפסנתרן פוחח ולמרות שי בילתה עימו לילה אחד של אהבה וילדה את ילדו בכוחות עצמה שמרה לו אמונים במסירות והקריבה את חייה למענו. לואי ז'ורדן וג'ון פונטיין נהנים משרביטו הקסום של אופולס.

*** **הדיקטטור הגדול** (פאר, מוצג גם בירושלים)

קלודט קולבר וגרי קופר: דורקרב

כך, שלא יהיה לו מן העניין שום תענוג. השניים, גרי קופר וקלודט קולבר מתנצחים במשך שעה וחצי, והאהבה מנצחת בסופו של דבר. מה שיפה, זו הדרך לניצחון. החיזורים הנתקלים בסירוב מוחץ. בן האצולה (דיוויד ניבן בחיתוליו), שנאלץ להיות מזכירו של המיליונר, והוא אך בקושי יודע לכתוב. ועוד התחכמויות שונות ומשונות, כי הדימויון הטובה של בילי וילדר וצ'ארלס בראקט התסריטאים, ותחת ידו האמונה של לוביטש האחד והיחיד.

שחקנים יאנג, ווד, וקפלס: דמויות דקות

קצת ואחר-כך איאפשר להפסיק. סירטו של האורלד בקר יכול היה להיות משל מרתק על עולם-העסקים המודרני, שהבן הפך בו למושא אבסטרקטי. הוא יכול היה גם לשמש אזהרה מפחידה נגד השימוש בקוקאין. אבל ראשית חוכמה, צריך היה, לשם כך, לבנות דמויות יותר עבות וממשיות מלני בראון ואשתו לינדה, שהם שופים ומשעממים למדי. ג'יימס וודס אמנם עצבני ומתוח מן הרגע הראשון ושון יאנג יפה, אבל זה לא מספיק.

מריל סטריפ: אשמות התיקשורת

כדי למכור עיתונים, והצביעות של המיטרה והפרקליטים, שבעיניהם כל העניין אינו אלא התכתשות שבה צריך לנצח, ללא שום קשר עם הצדק. מעל הכל, הוא כועס על דעת-הקהל הנבערת, המוכנה תמיד להאמין לרע ביותר ולספק לכל שמועה כנפיים.

מאחר שהוא מסיר כל ספק מן הדמויות של לינדה ובעלה, הוא גם מפחית במידה רבה את העניין של הסרט, המהווה כנראה בבואה נאמנה לפרשה, אך מתאים יותר למסה פילוסופית.

אילוף הסוד

אשתו השמינית של כחול הזקן (דיונוף, תל-אביב, ארצות-הברית) —

איש לא עושה קומדיות כאלה, אפילו היום, 51 שנה אחרי שארנסט לוביטש עשה את הסרט הזה. זה קל, קולה, מבריק, ומלא בהמצאות שרק לוביטש יכול היה להמציא כמותו.

מיליוני אמריקאי בריבירה הולך לקנות פיג'מה. הוא מבקש לרכוש רק את החולצה, כי אינו משתמש במיכנסיים, והוא מיליוני משום שהוא יודע לא לקנות את מה שאינו צריך. החנות כולה על הרגליים כאשר מופיעה גברת חנינית ומתנדבת לקנות את החצי השני, וכך מתחיל הסיפור אילוף הסוד נוסח לוביטש. היא בתו של מארקו, ובתור שכזאת, נצטרך לשולשל ארוכה של עצלנים חסרי-מעש ותועלת. הוא סמל הפיריון הנמרץ והפעלתני. הוא רוצה לכבוש אותה בקיסמו וגם בכספו, אם לא הולך אחרת. היא אינה מוכנה למכור את עצמה במחיר, ואם כבר בכסף, היא תגבה אותו

מה מריץ את לני?

הדחיפה לצמרת (פאר, תל-אביב, ארצות-הברית) — כל מי שפגש פעם

סוכן-ביטוח חלקלק, המוכר ללקוח את אבר המצבה עוד לפני שהחל לחוש בכאב-ראש, יודע בוודאי למי הכוונה בדמות של לני בראון בסרט זה. בראון הוא אחד שמאמין ביכולתו למכור — משהו אחר ממילא אינו יודע — רק אם יתנו לו הזדמנות.

בני-יורק כולם מוכרים, וזה קשה. אבל יש גואל, בדמות איש-עסקים מקליפונייה המאמץ אותו, לוקח אותו לחוף המערבי ומלמד אותו איך למכור קרקעות בעסקות מטרות ממס לרופאים ולפרקליטים הטובעים בכסף. העסקים משגשגים מיד, עוד מיליוני בן-לילה צץ לעולם, עד שנפוצה שמועה כי הממשלה עומדת לחסל את מקלט-המס. בן-לילה, נעלמים הלקוחות של בראון כלא היו והוא, שהחל להיות לא רק על מה שירוויח אתמול והיום, אלא גם על מה שירוויח מחרתיים, נשאר תקוע בחבובות. כדי להתעורר, מסנימים קצת, ואחר-כך עוד

בגנות הרשעות

זעקה באפלה (בן יהוד, תל-אביב, אוסטרליה) — הסיפור מבוסס על

פרשה אמיתית שזיעזעה את אוסטרליה בעשור האחרון. ב-1980 הואשמה לינדה צ'מברלין כי רצחה את בתה התינוקת, עזריה, כאשר חנתה יחד עם בעלה, מייקל, ושני בניה, רגנלי צוק איירס אחת, במסיגרת חופשה. טענותיה, שכלב פרא חטף את התינוקת מן האותל לא התקבלו, ולמרות שלא היו שום הוכחות ממשיות לאשמתה ושום מניע לא נמצא כדי להסביר את המעשה, נידונה למאסר עולם ועבודת-מרד. חמש שנים לאחר מכן, נמצא פריט מלבושה של התינוקת במידבר, שהוכיח שטענת האם צודקת, אבל רק בשנה שעברה, במישפט חוזר, הוסר ממנה כל חשד.

הבימאי פרד שפוי אינו מעוניין בעצם בהוכחת חפותה של לינדה צ'מברלין, שהיא לגביו מובנת מאליה. מה שמעסיק אותו, זו הנבזות של אמצעי-התיקשורת, שחיטטו בלי שום תי-חשבות ובלי שום אחריות והמציאו עובדות

סירטי קולנוע בטלוויזיה

*** **גבעת הזעם והנקם** (יום רביעי, 24 במאי, 22:05) — מערבון מיקצועי על שריף, שצריך לשלוף רוצח מתוך עיירה, שבה כולם הם בני בריתו. ג'ון סטרג'ס (דו קרב באר-קיי קוראל) ביים את קרק דאגלס ואנתוני קווין. (1959)

*** **חרטום** (יום שישי, 26 במאי, 22:30) — סרט בהחלט אקטואלי, גם אם לא דווקא בזווית שמציג הבימאי בזיל דרדן. העימות בין גנרל גורדון לבין השבטים המוסלמים בסודאן. צ'רלטון הסטון, הגנרל הבריטי ביש-המזל מתעמת עם לורנס אוליביה המנהיג את השבטים המורדים, עם ש-חקנים כמו ראלף ריצ'ארדסון וריצ'ארד ג'ונסון. (1966)

*** **סיפור שונה** (יום רביעי, 31 במאי, 22:05) — הומו מחלק דירה עם לסבית. בהתחלה הם רבים, אחר כך הם מסתדרים. מן הימים שלפני האיידס, אבל עשוי בחיבות ובאווירה אוהדת. פרי קינג ומג פוסטר הם בני הזוג המוזר. בימאי: פול ארון. (1978)

תר בדנמרק השכנה. קדרות החיים מוארת בחום האנושי של הרמוניות ובאהבה שיש לבימאי בילי אוגוסט אליהן. עם מאכס פון סידוב (האוסקר הסרט הזה).

*** **איש הגשם** (שחק, מוצג גם בירושלים ובחיפה, ארצות הברית) — אלוף האוסקר רים של השנה. ראסטין הופמן הוא אוטיסט היורש שלושה מיליון דולר, קרוז הוא אחיו. המבקש לגזול ממנו את הירושה. בארי לוונסון ביים במיומנות רבה.

*** **יחסים מסוכנים** (רב חן, מוצג גם בירושלים ובחיפה) — שחיתות וגיוון של האצולה הצרפתית המשתעשעת במישחקי-כוח על חשבון החלישים. גלן קלוז, שכמעט וזכתה באוסקר, ג'ון מלקוביץ ומישל פיפר הם כולם בסדר, אבל הדיקטטור משכנע יותר מהם. והיא אכן קיבלה אוסקר.

עדנה פיינרז

היא רואה את חברי הכנסת כפי שאיש אינו רואה אותם. אותה זה מצחיק

עוֹדֶרֶת פּוֹלִמְנִטְרִית

מים. כל דבר זה, פורום, פורום הארכע, פורום ה-12, פורום ה-14, פורום השיבועה. במשך הזמן למדתי שזאת השיטה, והבנתי שאני צריכה להתחיל לזכור מי שייך לכל אחד מהפורומים.

עניבות

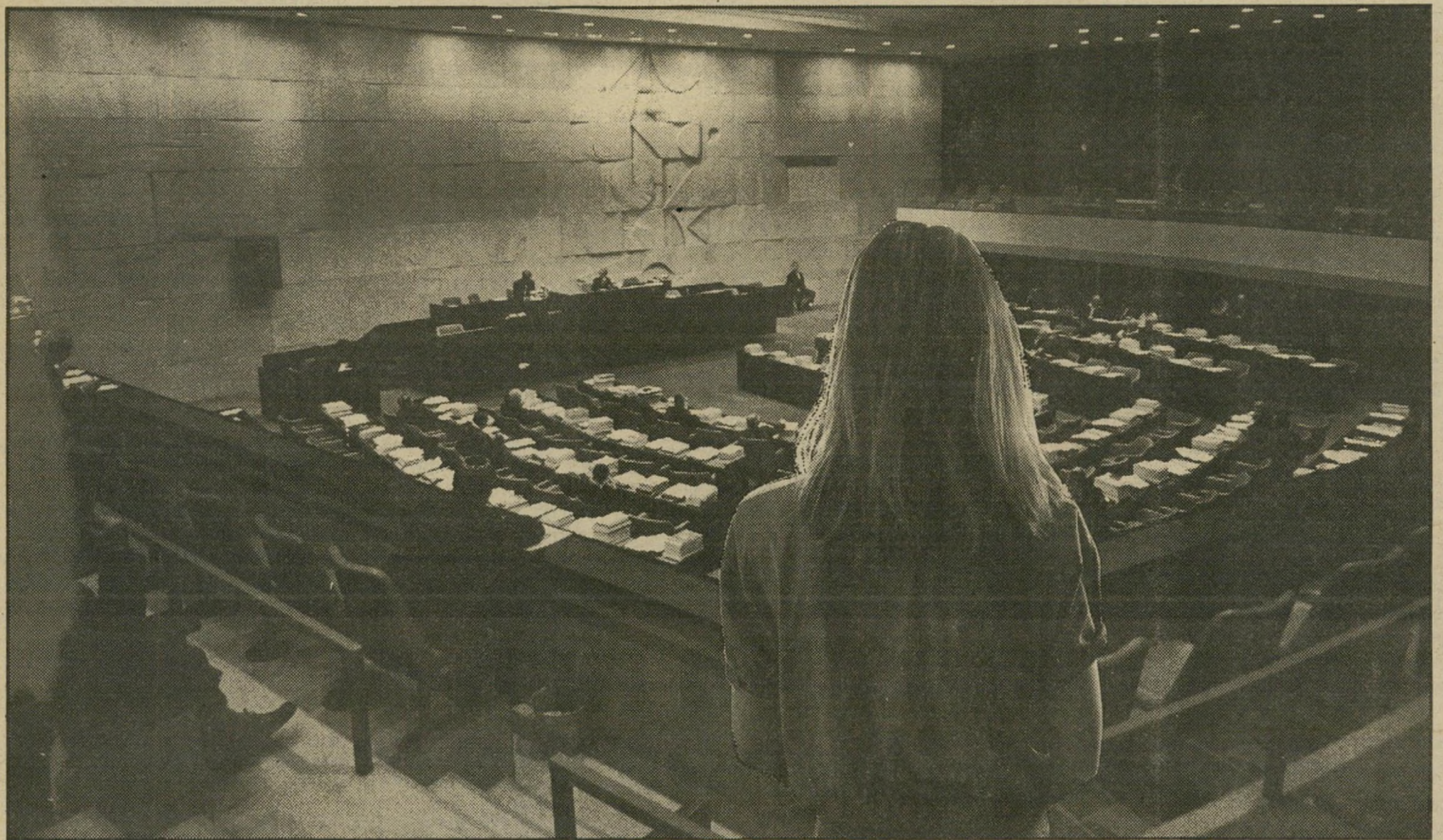
אדומות

במהרה למדה אפרת מי הן הדמויות החשובות ומי שולי. מעמדות יש בין חברי הכנסת, ולא פחות בין העיתונאים. לאלימלך רם כולם מלקקים. חוץ מדרעי. מי שלא הולך לו אצל אלימלך רם, מנסה את מזלו אצל אלי ניסן מהטלוויזיה בערבית. אחרים בתור באה חבורת הסנובים: אמנון דנקנר, דן מרגלית, דן רביב וצבי זרחיה.

א ברום בורג הוא חתיך, אבל תפוס חזק. בכל ערב מתקשר לאשתו ואומר: יעלי, אני כבר בא לעזור לך להשכיב. חיים רמון, למרות פרצופו המתוק כסר כריה, הוא חריף מאוד, וחובב נשים מאוד. כיבי נחניהו נורא ממור, וכמובן חתיך. רב שילנסקי — ממש סבא שילנסקי. שולמית אלוני וגאולה כהן — היפה והחיה.

על אברהם רביץ אין לי דברים רעים להגיד. על אריה ררעי יש לי הרבה דברים טובים להגיד. הוא תמיד בא בזמן. לא מתחנחן לעיתונאים ואין לו מניירות של פוליטיקאי. טוב, הוא רק בן 29, אני מאמינה שעם הזמן ילמד.

„מיסדרונות הכנסת טעונים במתח מיני. גם אצל הח"כ שלי ההורמונים עובדים...”

בעצם, לגבי זרחיה אני לא בטוחה שהוא סנוב. אבל הוא מסתובב בעניבות אדומות רועשות, המקנות לו מראה מתנשא.

הכריזכנות לא בדיוק אוהבים את העיתור, אבל חלק משפילים עצמם בשביל כותרת. דווקא את רב גילהר מוניצ'ה, שהוא אמנם צעיר, מאוד מעריכים. הוא עושה את העבודה שלו מאוד יפה.

אני באופן אישי אוהבת את דורון רוזני בלום מחדשנות, שלא מסתובב שם, אבל מתאר יפה את „לבושיההלייור”.

מתח

מיני

אפרת יודעת לספר שמיסדרונות הכנסת טעונים במתח מיני. היא מפחדת לסיפר את כל האמת, אבל מוכנה לספר סיפורים קטנים ולא־מזיקים.

אני אולי פרובוקטיבית. קצת בלבוש, קצת בדיבור. או אני נכנסת למעלית, צחי

גלית פר

(המשך בעמוד 32)

„לא אצל כולם העבודה מתנהלת כך. להיות עוזר של יוסי שריד או דדי צוקר נראה לי ציפר אדיר. קודם כל, מתעסקים יותר בתכל'ס ופחות בבולשיט. דבר שני, הם דוגמה לאנשים חושבים, שמוציאים בעצמם את הנקודות החשובות שעליהן הם רוצים לנאום. אני תמיד במתח נוראי, וחשש, שהי נושאים שנראים לי חשובים, ייראו לח"כ שלי כלא־רציניים. לפעמים הוא קורא את הנאום שהכנתי לו, דקה לפני תורו לנאום. אחר־כך, אם יש בעיות, אני כבר חוטפת על הראש.”

אפרת מספרת שבמפלגות הגדולות, לרוב חברי הכנסת כלל לא איכפת מה נעשה. חלק נכבד מהם באים לבקר בכנסת כדי לקדם אינטרסים אישיים, ומסתלקים ברגע שאפשר. „חשוב שלמוכירת־סיעה יהיו ציפורניים ארוכות. אחד מתפקידי העיקריים הוא ממש לתפוס אותם פיסית, שלא יברחו לפני הצב"ע חשבוות.

כשהגעתי לכנסת היה משא־ומתן להקמת הקואליציה, ואז התעסקו הרבה בשטויות. כל מיני דיונים ואינסוף שיחות. להפתעתי, אחרי הקמת הממשלה המשיכו בשיטת הפורור

שהם מקבלים כל מיני טובות־הנאה, או שסתם הם חושבים שייצא להם משהו. תפקידי זה לכתוב לו את נאומיו, לחפש נושאים לשאלות, ובכלל לנהל לו את החיים הפרלמנטריים.”

פורום לכל

דבר

אפרת מקבלת משכורת של 740 ש"ח בחודש. ימי־עבודתה בכנסת — שני, שלישי ורביעי — נחשבים כחצי־מישרה. למעשה העבודה היא סביב השעון. היא צריכה להקשיב למהדורות־החדשות העיקריות, לקרוא כמה שיותר עיתונים, לכתוב בבית נאומים, ולהופיע לפגישות שאינן ביי־מיידיות.

בכל יום שישי הוא מכנס את כל עוזריו. הוא קורא להם. ההכמולוגים. יושבים ומדברים ודנים בכל מיני נושאים. הוא בעיקר איש־אירגון ופחות איש שחושב, לכן יש לו צורך בצוות שיחשוב עבורו, והוא יודע להפעיל אותו יפה מאוד.

„רדיד ליבאי הוא ג'נטלמן. „דן מרידור הוא חביב הקהל. DECENT. „דדי צוקר — הוא נשוי? „יוסי שריד הוא אחד שחבל לפספס את חרצובות לשונו. „ואריק שרון, למרות גודלו, לא רואים אותו.”

אפרת (שם בדוי), היא עוזרת פרלמנטרית מאז הבחירות האחרונות. היא בת 24, לומדת מדעי־המדינה באוניברסיטה בירושלים, אבל את רוב שעותיה מקדישה לעבודתה בכנסת. יש לי המון סיפורים על הכנסת והי מסתובבים בה. האמת היא שממרבית הסיפורים אפשר לבכות, כי זה עצוב שכך מתנהגים נבחרים־עמנו. אבל אפשר גם להסתכל מהצד ולצחוק. עליהם, ועלינו, שאנו קוראים להם נבחרים.”

לגבי העבודה, לא ניתן לעשות הכללה, כי היא שונה מאוד מחבר־כנסת אחד להבדל. „חבר־הכנסת שאני עובדת איתו הוא לא חכם גדול, בלשון המעטה. פרט לי יש לו צוות של שישה עוזרים. אני היחידה שאת השכר שלי מקבלת מהמדינה. האחרים עובדים מפני

נתן זך מראיין את יצחק לאור לרגל חזרתו של הצנחן, אפריים חוזר לצבא
אל הבימה, עם החלמתו של דליק וולניץ

לשקר או לדבר על אמת

בפתח המחזה שלך, "אפריים חוזר לצבא", אתה מצטט שתי שורות משיר של ברכט: "שאחריים ידברו על חרפתם/ אני מדבר על שלי". הכיבוש נתפס אצלך כחרפה. אבל חרפה של מי? של מתנגדי?

— כשאתה עובר ברחוב ואתה רואה איש אחר — נניח שהוא מעט חזק יותר — מכה איש אחר, ואתה אינך יכול לעשות רבר כדי לעזור לו, אתה חש בושה. ואם כמה אנשים מכים את האחד, אתה חש בושה עוד יותר גדולה. ואם סביב למכים מתקבצים עוד יותר אנשים, מעוררים את המכים, נותנים להם מדר פנים ובעיקר עוסקים בזלילה, אין לך מה לעשות, אלא לחוש חרפה.

תחושה של אשמה?

— ועל זה נאמר בתפילתו: "על חטא שחטאנו בחוסר מעש".

כלומר?

— עירן האינתיפאדה הוא בוודאי שיא הברוטאליות, שמדינת ישראל גילתה אי פעם, באופן כליכך מתמשך. נכון שהיה גם מרחק הרמתי של מילחמת-הלבנון, שנהרגו בה יותר מ-20 אלף בני-אדם, רובם אזרחים, אבל במלחמת-הלבנון שילמנו מחיר כמעט מיידי על הברוטאליות הזאת, ולכן גם האפקט שלה היה עמוק יותר על התודעה הקיבוצית הישראלית. אפשר היה לגלגל עיניים למרומים ולשקר בעזרת סטיינברג טיפס פובליציסטיים ולומר "מלחמת ים ברירה", או "טעות מוסרית", כמו שעשו כל כך הרבה מוחים בלתי-מדייקים בניסוחיהם, אבל בעצם הכוונה היתה אז: "לא היה ברירה". נתקע צה"ל שלנו? כאן באינתיפאדה — הבהמיות והאכזריות חוגגות, אבל ההסתגלות וההמוניות אליהן נוחה מאוד. התשלום הוא כמעט רק בהתבהמות.

כלומר, יש קונסנזוס?

— לא, דווקא אין קונסנזוס. למרות המאמצים האדירים ליצור קונסנזוס, כלומר ליישר את הקו של כל הנבוכים, השואלים, הלא-מסכימים. למשל, עכשיו בנינו הכי חזק, שמציעים שמדינת ישראל תהיה כמעט הראשונה בתולדות מדינת ישראל שמיפלגות פוליטיות — ובהחלט לא מיפלגות שוליים ואני מקווה, שהן תעמורנה במאמץ הזה — המקבלות את העמדה הבסיסית של הצד שכנגד: כלומר הגדרת המלחמה של הצד האחר ומטרתה של המלחמה הזאת: שחרור לאומי והקמת מדינה עצמאית. מכאן הניסיון העקשני של השליטון לבנות "הסכמה לאומית", לצורך זה שוב מוציאים מהמגזרים את הטכסיסים החבוטים ביותר, ובלבד שאפשר יהיה לקרוא לאותה אירישות קתה חושית, המאפיינת את השלב האפל הזה, שאנחנו חיים בו, כשם "קונסנזוס" למרות שאין כזה. כדאי לקרוא מה שכותבים אותם אנשים, שההיסטוריון של תקופתנו יכנה אותם בוודאי כשם "תועמלני מערכת הביטחון". קח למשל אותו עיתונאי-מנהל נודע ואת המישט הזה, שכתב: "נראה כי שר הביטחון טרם הבין שההסכמה הלאומית הרחבה ללחום באינתיפאדה מותנית בהנחה, שצה"ל פועל בשטחים ביד קשה, כדי להבטיח

את החוק והסדר והביטחון האיש". כמה קבין של צביעות, צידקנות ורישעות התקבצו במישט המיתמם הזה. כשאומרים שהעברית שלנו מזדנית ומזדהמת בתקופת האינתיפאדה, מתכוונים למישט מוטען זה: "צה"ל פועל בשטחים ביד קשה, כדי להבטיח את החוק והסדר והביטחון האיש". אתה מבין כמה זוהמה יש בגילגול-העיניים הזה למרד?

למשל?

— למשל, כמה סטריאוטיפים לשוניים, האמורים לכסות את עיני הקורא כדי שלא יתמודד עם המציאות, דווקא על רקע הטיעון השיקרי: "יד קשה", "חוק וסדר", "הביטחון האיש". כמה זוועות עומדות מעבר לביטוי "יד קשה"? מהו אותו "חוק וסדר" שצריך להבטיח? מהו "הביטחון האיש"? ומעל לכל, ההנחה הכמעט מובנת מאליה ברמגוניה הזאת, כאילו יש "הסכמה לאומית"? אבל הרי אין הסכמה לאומית, וזאת המחד הקונפורמיסטי-ההתייבב נגד, וזאת העצה לות לצאת ולהתנגד. לצאת החוצה מהשורה. מוסוליני, כנאום שלא התיר לפרסם, ולכן נחשף רק אחרי תלייתו, אמר ש-האכזריות — הכרחית: עליה להיות אכזריות של ניתוח ואין להוכיחה תמיד

יצחק לאור

כפומבי — אזרחים מן השורה ישלימו עם האלימות, כל עוד ידובר בה רק לאחר שבוצע". זה בדיוק מה שקורה אצלנו ולזה קורא התועמלן הנזכר "הסכמה לאומית", שאינה אלא, בלשונו היותר-מדייקת של מוסוליני, "השלמה עם האלימות", לאחר שכבר צעה". אלא מה? צריך לעטוף את האכזריות הזוועתית היומיומית הזאת באצטלה של פיוף, ולשם כך ררושים תועמלנים. מיתוס רווח הוא שהמשכיל הממוצע אצלנו הוא ליברל. ליברל? כמממנת, כבעלת ברך-לכל ליברל, אבל בהסתברות גבוהה מאוד, הוא ליברל שעובר את השליטון בדרכים שונות. היסטורית, זה נובע, בוודאי, מהמרכזיות העצומה של המדינה (כולל מערכת הביטחון) בחיי-הרוח, כמממנת, כבעלת בית, כמפרסמת ענקית, כבעלת כוח עצום ליצירת מיני טאבו וכו' וכו', אבל זה כבר סיפור אחר.

דרכו של מחזהו של יצחק לאור, "אפריים חוזר לצבא" אל הבימה היתה מן הקשות שידע מחזה כלשהו בשנים האחרונות. תחילה נתקבל על-ידי תיאטרון חיפה, אחר נפסל בידי הצנזורה. לאור, שעתיד לבג"ץ, הצליח להביא לביטול האיסור — אבל אז כבר חזר בו תיאטרון חיפה, מחשש תגובות המימסד העירוני וקהל המנויים. לאור לא אמר נואש ובעזרת קומץ אמנים וידידים הצליח להעלות את ההצגה ב"צוותא" ואז מקבל השחקן הראשי, דליק וולניץ, התקף-לב בליל הצגת-הבכורה. אבל בריאיון שלו מדבר לאור לא רק על מחזהו ועל דמותו הלא-מצודדת של התיאטרון הממוסד-מסובסד בישראל.

גם סופרים ומשוררים משמשים כ"תועמלנים?"

— המשורר מאיר ויזלטיר, בהרצאה שני שא בברקלי לפני כמה חודשים, טען שיש הברל גדול בין המשוררים העבריים לפרו-איקונים, מבחינת חוסר יכולתם של הסופרים לתאר באופן קונקרטי את הסבל הישראלי, שאותו גרמה המדינה לנתיניה (ואני כרגע בכלל לא בטוח שהניסוח שלי מדויק). אני יכול להעיד שבשלב הראשון של מלחמת-הלבנון לא היה שום קושי לגייס משוררים למחאה. להיפך. גם לא מחזאים. לעומת זאת, היה קשה מאוד להשיג חתימה של סופרים לעצומת "די", למשל. אפילו יורם קניוק סירב לחתום בשלב ההוא. מפתיע עד כמה הפרו-איקונים אצלנו זהירים יותר, שלא לנסח זאת אחרת. אף משורר עברי, כולל אהרון שבתאי, שהוא נאשיסט, אפילו על פי הצהרתו שלו, לא ירד מעולם לדרגה התועמלנית של אה-רון מגד. אלא מה? אהרון מגד יישב לך ויביא לך את כל ההוכחות, שהוא היה תמיד נגד הכיבוש. וזה אולי נכון, מילולית. כלומר, זה בכלל לא מעניין, משום שהוא תועמלן של השליטון, במובן הכי נוח שתועמלן של השליטון עובר בפאזה של האחרות הלאומית-אינתיפאדה: בוחר לו ואריאנט בין פרס לשמיר ומקשקש קצת, מייסר קצת את הקריזונים מימין (כהנא? גנר?) ואחר כך מייסר את ההקצנה בשמאל. מגד היה בטח גם נגד מלחמת-הלבנון, אבל דהר וזימר נכבשים לבנון את פי הטבע והנפו. (מזל שיש ארכיוני עיתונות. צריך יהיה פעם לעשות חוברת לזכר כל הרגלי לבנון ושתתרכו כמה שכתבו התועמלנים).

עכשיו, שאתה מפנה אותי למאמר של אותו עיתונאי-מנחה ידוע (אני מקפיד באחרונה שלא לקרוא אותו), אני רואה שהוא נכתב דווקא מתוך עמדה של הטפת-מוסר ליברלית כנגד רבין!

— רוב המאמרים הנכתבים אצלנו בעד הכיבוש ובעד האכזריות, נכתבים מתוך עמדה ליברלית. זה לא אומר שכל המאמרים הליברליים מגינים על הכיבוש, חס וחלילה. אבל לאט-לאט מתפתחת אצלנו תעמולה כפולה. בשביל מי שכבר אין לו עקבות מוסריות, יש יובל נאמן, בנימין נתניהו, שמיה, ארנס, רוני מילוא, מודעי, רבין, או סירה שלמה של עיתונאים ימניים פרו-עם, שהחלו את דרכם כעליית-אנה של עיתונות ליברלית-מקומנית (ומוכיכים בסיגנונם הפרוע את העיתונות הפרו-נאצית באירופה של שנות ה-30). אבל בשביל העליית היש-ראלית, זו השיכבה הקובעת, שערכיה התגבשו עוד בטרם היות הגדה המערבית ל"יהודה ושומרון", "יו"ש", "יש"ע", "יוש"ע" וכו', יש צורך בטיעונים אחרים. למשל — "כמה נורא להרוג ילדים בהפגנות, הבה נכעס על הפלסטינים — למה הם שולחים ילדים להפגנות?"

ובשקדנים מהסוגים הללו עוסק המ-חזה שלך, "אפריים חוזר לצבא"?

— לפני שראיתי את הבימוי הרגיש כל

כך של אתי רזניק, שהבינה, לדעתי, נכון מאוד כמה מינורית חייבת להיות הצגת תיאטרון, בשביל שהטכסט יישמע, ולפני שראיתי את הדמות היפהפה שבנה דליק וולניץ, הייתי אולי מסכים איתך, שאפריים הוא שקרן, כמו השקרנים בשרות הכיבוש. אבל אפריים הוא קצין-צנא, המשתתף בעצמו בווזעה. כלומר הוא לא תועמלן, אלא אדם המצוי בתוך-תוכה של הפעולה עצמה, ולכן יש מידה גדולה יותר של אותנטיות בשקרים שהוא משקר לעצמו ולאחרים. אפריים קרוב יותר, לדעתי, לשקרים שהישראלי מן השורה נאלץ לחיות איתם יום יום, לשקר אותם יום יום, אם הוא משתתף בפועל במכונת-הכיבוש.

אל תגיד לי שאתה אוהב את אפריים?

— אני לא יודע. לפעמים אני אוהב אותו. לפעמים אני מתעב אותו. לפעמים אין לי כוח אליו. לפעמים אני רוצה שלא יהיה. לפעמים אני רוצה לשנות את דעתי. החמאי לי מאוד, שמאיר פעיל, למשל, אהב את המחזה הזה, לא משום שהוא קורא חשוב יותר של המחזה, מאי"ב יהושע, למשל, שגם אהב את המחזה, אלא משום שאפשר לומר, שמבחינה הפור-ליטית מאיר פעיל שייך לדור של האפריים-מים, או ליתר דיוק: לדור שחינך את אפריים. וגם אני, חרף הקאריירה הצבאית המינימלית-טית שלי, באתי מאותם מקומות וטילתי באותם טיולים ושרתי אותם שירים ופיתחתי הרבה מאוד מנגנונים, כמו אפריים. אנחנו שנינו מאותו הכפר. אנחנו שנינו מאותה "חולצה כחולה". תאר לך כמה אני אהבתי את הגבעטרון.

לכן גם העוינות וחוסר-ההגינות של "על המישמר" כלפי ההצגה?

— ייתכן. אבל שוב — העוינות שאני פגשתי בשנים האחרונות, במישור של הכתיבה, באה תמיד מהתועמלנים, לא מהאנשים המרגישים, החיים את הפעולה עצמה. חברים מהקיבוץ הארצי, שהיו בהצגה, התרגשו מאוד. כלומר, אתה יכול לייסר את האפריים שבצופה, אבל הצופה עורגו נכון לאהור את האירוע, כי לתיאטרון באים מתוך כוונה להסתכל במראה ולכאוב. זה התועמלן — רק הוא מופקד על משטמה נגד הביקורת שלך. הוא לא בא להרגיש, אלא בא למיין, במיקרה הטוב, לפקח ולפסול — במיקרה הרע. וזה נכון לגבי הרבה מאוד מישורים של האמנות הפוליטית. אנשים הושרים ומקשיבים לשיר פוליטי, יכולים להתרגש, או לבכות, או לכי-אוב, או להתרגש. זה התועמלן שמפיח אחר כך את הסקנדל, כי הוא מופקד על זה.

אתה משתמש הרבה במילה "תועמ"לן", ואתה בעצם מדבר רק על תועמלנים מטעם השליטון.

— אלה התועמלנים היחידים שאני מכיר.

לשמאל, או לאופוזיציה, אין תועמ-לנים?

— אצלנו? פחות מדי. אין מי שמשלם להם. תועמלנים לא עוברים בחינם. אבל לשמאל ולאופוזיציה אין גם תיאטרון, עיי-תונים, בימה לריאליזם מיידים, מוסדות. תאר לך, סופרים אצלנו זקוקים לתיווך של

עיתון ולשון העיתון, כדי לנהל דרישה על ספרות. עד כדי כך.

אתה נשמע מריר...

— אני לא מריר. אבל אני נרתע בכל פעם מחדש, כשאני רואה את העצלנות האיומה של חלק גדול מאנשי השמאל. יש באפריים חוזר לצבא מישפט אחד, שאותו אומר החייל הימני לאפריים, שהוא בעצם אוהב להיות לי מהחיים ומהצדק. והוא צודק, אם מותר לי לומר כך על חייל שנמצא אצל מפקדו בבירור, משום שהרג נער מפגין. אצלנו, כלומר בשמאל הישראלי, פותחים בלי הרף חזיתות, אבל לא מוכנים להישאר שם. מתחייבים, אבל רק עד חופשת הקיץ, או שנת השבתון, מתאמצים, אבל רק אם זה לא יוצר אי-נוחות; עובד דים קשה, אבל רק לקראת הבחירות. הדוניהם הולך טוב עם פאציפיזם והדוניהם הולך טוב עם אנטי-לאומנות והדוניהם הולך טוב כמעט עם כל סוג של אופוזיציה. יש לו רק מיגרעת אחת, להדוניהם הנהגתני — הוא מתעייף מהר ומוכן אפילו לעבור לצד הנגדי, אם הצד הנגדי מבטיח לו הנאות דומות. בעל-הבית הנהגתני הוא כמו חור בקרקעית. הוא יטביע אותך.

איפה, אם כך, החזית שלך?

— נו טוב, הרי החזית שלי, היא כמו צלב על הגב, ההצגה הזאת. בהתחלה הלכתי איתה לתיאטרון הממוסד (זה היה עוד בהשפעת תקופת המחלוקת הפוריה כל-כך של מילי-חמת-הלבנון. מי עוד זוכר אותה? זה כמו לפני עידנים). אחר כך הושלכתי לכלבי הצנוורה. אחר כך הלכתי לבד לבג"ץ ואחר כך הלכתי לעשות תיאטרון בחוץ. אני חושב שאפשר לעשות תיאטרון בחוץ. אשר לי, היום, אני כבר לא בטוח כל כך שהייתי רוצה לעשות תיאטרון בתוך המערכת הזאת, הלאומית. באמת. רק אל תתפוס אותי במילה. אני אומר שאני לא בטוח. תראה, תפאורה פוליטית יפהפיה כמו שעשתה טלי יצחקי להצגה, עם ציור הרקע שלה, לא היתה עובדת בתיאטרון הממוסד, מה שלא יהיה. בגלל תוכן הציור. טלי לא תוכל אף פעם לעשות תפאורה פוליטית כזאת בתיאטרון חיפה, שם היא מוצאת את פרנסתה. אני גם לא בטוח שהמוסיקה המורכבת, המאוד פוליטית של שוש רייזמן ויוסי מרחיים, היתה עובדת בתיאטרון הממוסד. התיאטרון אצלנו מרגיל את קהלו — יותר ויותר — לנומיות אחרות, ירודות יותר, של "מה זה תיאטרון".

מה זה תיאטרון?

— אה, זו שאלה גדולה מדי לראיון עיתון נאי: תיאטרון יכול להיות האמנות המעוותת ביותר, ותיאטרון יכול להיות אמנות פוקחת עיניים, יותר מכל אמנות אחרת. כי מה קורה בתיאטרון? שחקן על הבימה קורא לך, או לשחקן אחר, בשם (כלומר, במילה). המילה יכולה להיות שקר, והיא יכולה להיות גם ריבוי על אודות אמת, בהתאם למה שהשחקן והבימה והמחזאי רוצים: לשקר או לדבר אמת. אלו שתי האפשרויות: לשקר או לדבר אמת.

ההצגה חוזרת בימים אלה לבימה?

— כן. לשימחתי, דליק וולניץ מחלים ומתעקש כבר לחזור ולהציג. השבוע, חודש אחר שהגיע המאמץ העצום שלנו אל קו הניצח, הבכורה, אנחנו מתחילים קצת מחדש. יש לנו עוד הרבה עבודה. היו לנו רק שתי הצגות, באותו ערב ראשון, וגם אז התכוונו להמשיך ולעבוד, לשפץ, לתפור, בהתאם לתגובות של חברים ואוהדים. זו היתה הצגת הרצה במובן המלא של המילה. צריך עוד לקצר ולשפץ. כמה הרבה עבודה יש וכמה מעט כסף וכמה הרבה אויבים.

אתה לא מגזים בתיאור העיונות?

— תשמע סיפור. הבימאית והתפאורנית

הגישו בקשה למח"ן, מוסד של "קרן תל אביב לספרות". כל מי שישב בישיבה שם הוא בוודאי ליבראל. גר קינר ודויד זינדר תומס לוי וכמובן דויד אלכסנדר. כולם גם מלמדים תיאטרון באוניברסיטת תל-אביב. אנשי כבוד כולם, בלשונם של ויליאם הטוב. חלקם היו רוצים בוודאי לעשות גם תיאטרון, בלי לקחת סיכונים, כמובן, אבל בינתיים הם בעיקר יושבים בוועדות. הם החליטו לא לעזור לנו ובלי לגמק, כמובן. אחר כך מישוה עירער, כנראה, או הרגיש לא בנוח. לא אנחנו

אפריים לדבורקה לצאת לטיול והיא מציעה לו ביושב סרקסטי ללבוש את מיכנסיו, אחרי שלא הבחין כי נשאר בתחתוניו ואחרי שניאותה באמת לטייל, תוך שהיא מפטירה, "טוב, ש" לא נישאר לבד עם סכס ועם עצמנו", שוב עולה האור. אפריים עומד בחלון ומביט החוצה, כשהוא חובש כומתה ומושט אותה ושוב חובש אותה, כאי-לו החלון הוא מראה. היא עסוקה בפריקת המיזוודה הקטנה, או ה-

אסתי קוסוביצקי (דבורקה) ודליק וולניץ (אפריים) בהצגה "אפריים חוזר לצבא"

עירערנו. ומה עשו הפקידונים? נאמר לי שהם ישבו ושינו את ההחלטה והחליטו שדווקא כן מגיעה לנו הקצבה, אלא שכיוון שההצגה כבר עומדת על הבימה, הם כבר לא יכולים לתת לנו כסף, משום שזה נגד התקנון לתת כסף להצגה שכבר עומדת. אתה הבנת את זה? ארבעה מרצים לתיאטרון באוניברסיטה ובקלות כזאת מגלמים תפקידים של פקידונים בסדר טוטאליטארי. אז מה אתה רוצה מהחייל הפשוט ברחוב של סכס?

ובאמת היית כל כך לבד?

— לפעמים. לא תמיד. בזמן המאבק נגד הצנוורה נעזרתי בעוררין-דין נפלא — דב חנין, שקבר את הצנוורה, והיתה גם טלי יצחקי, מההתחלה, ויותר מכל, היתה חברתי אלינה. אבל הרבה מאוד פעמים הייתי לבד מאוד. לא טוב היות האדם לבדו, אבל גם לא כבוד גדול כל כך.

אתה מרוצה מהראיון הזה?

— לא הייתי יכול לשאול את עצמי שאלות יותר טובות.

אפריים חוזר לצבא

(הקטע היחיד שנוסף למחזה בזמן הר עבודה על ההצגה ולא הופיע בדפוס) בסיום הסצנה שבה מציג

דבורקה: (צוחקת) ואתה באמת לא זוכר שהזמנת אותי לבוא?

אפריים: (לא בטוח) מתי?
דבורקה: (מבוכת) כמה פעמים. אמרתי לך (מחססת) שאהיה בסביבה, בטיול, ואתה הזמנת אותי להיכנס לך, אבל לא אפילו של לא אעז להיות כאן בסביבה, בלי להיכנס אליך (אט-אט משחזרת), ואני אמרתי לך שאני לא רוצה להפתיע אותך ולהפוך למעסה עליך ואתה ממש נפגעת ואמרת שלא אשכח שאני אשתך וששום דבר שאתה עושה כאן איננו סוד בשבילי, חוץ מסודות ביטחוניים במיוחד. זוכר?

אפריים: (בחיך) אני אמרתי את כל זה?
דבורקה: (מחיכת) מילה במילה. (פאוזה). אולי היא בודה את כל זה או אולי אני חלמתי את כל זה, אפריים?

אפריים: (מתעייף לרגע) אולי אני מתחיל להסתיד. לא חשוב, עכשיו שאת כאן — Welcome.

דבורקה: (ערמומית) אבל אני יכולה לנ"סוע מכאן, אם אתה רוצה.

אפריים: מה פתאום לנסוע? רק באת. (מוטרד). פאוזה. חוזר לנושא) באמת דיברנו על זה שתבואי?

דבורקה: (צוחקת) כן. (פאוזה). לא. (שינוי) אולי אני בודה הכל. (שינוי) אתה מזדקן.

אפריים: (כועס קצת) אני לא מזדקן, דבורקה. אני רק לא זוכר שאמרתי לך לבוא לכאן. (חושב). יודע שלא) לא יכול להיות שהזמנתי אותך לכאן. (פאוזה) כאן אני לבד. לבד. כאן טוב לי להיות לבד. כאן כמעט שכחתי כבר שאני נשוי. מתי זה היה?

דבורקה: (מקפלת חולצה) מתי היה מה?

נכנסת נחמה. שיער מזור. מרוש-לת. יחפה. לוקחת בשקט את הגיטרה. מבחינה בדבורקה ורוצה לסתת, מה גם שאפריים מראה לה בתנועת-יד להתחמף. אבל אז היא מבינה שוב באפריים ושוב בדבורקה, הממשיכה להוציא דברים מהתיק. נדמה כאילו יש לה דברים בתיק שאותם היא מוציאה, לאורך כל האירוע. כשנחמה מחליטה כבר לעזוב, אפריים מבחין שדבורקה ואתה הכל והוא משהה את החיילת עם הגיטרה.

אפריים: (המפקד) כן נחמה, מה העניין? את לא רואה שאני קצת עסוק כרגע?

נחמה: (בדלת. נפגעת) אה, רציתי להגיד... מה רציתי להגיד? (שהות) אה, כן, שהחזירו מישוה מאי-פהשוה. (שהות) אבל מאיפה? (שהות) אה, כן, מחקירה. (שהות) אבל את מי החזירו מחקירה? (שהות) אה כן, את הסטודנט.

דבורקה: (סרקסטית בשקט, לאפריים) פתחת מעונות סטודנטים? פתחת אוניברסיטה? לא, בטח סגרת אר-ניברסיטה.

אפריים: (לנחמה) איזה סטודנט? (שותקת). לנחמה. כמעט צועק) על איזה סטודנט את מדברת? אני לא יודע מה את רוצה!

נחמה: הסטודנט שעצרתם או כלילה כי שביל להוציא ממנו את הכתובות של הרפוס. אתה ארל יודע. בטח שכחת, אפריים. (נושכת את שפי-תיה, באיפוק גדול) החזירו אותו עם פנים מרוסקות... אתה מוכרח לגשת לראות אותו, אפריים. עכשיו...

(המשך מעמוד 31)

אפריים: (צועק קצת) או שאני השתגעתי, או שכולכן משוגעות. על איזה סטורנט את מדברת? על איזה חקירה את מדברת? מה זה בכלל עניינך? מאיפה את יודעת את מי אני מבקש לחקור ואת מי אני מבקש לא לחקור. (פאווה, שינוי) וחוז' מזה, אני מאוד עסוק עכ' שיו, נחמה' לה, אשתי באה ואני מוכרח לסגור כמה עניינים מישפחתיים.

נחמה:

(מהרל, בנחמדות ובקסם רב) אה, את רבוקה. אני נחמה. דיי ברנו (מקסימה) בטלפון. נכון? נעים מאוד. תכלו בנעימים. (שינוי) אתם נוסעים לטיול בטי' בע? תבקשי ממנו שיראה לך את השמורה. חוץ מזה, אני מצטערת על המתחה הזאת. באמת שלא היה שום סטורנט מרוסק (ויר צאת).

רבוקה: הרמה יודרת, אפריים.

כבר חזר. (פאווה) אולי הוא ה' סטורנט. (בשקט, בקול רוער) אתה באמת לא מתבייש אפ' ריים?
אפריים: (כועס, שוטם) תמיד את מטיילת על ציר הרחמים, האשמה, הצדק. אפילו כשאת מדברת על הטבע, את מדברת על פרחים וכחורים. רבוקה, כשאת רואה תינוק מת' ייפת, את לא צריכה לרחם עליו. הוא יגדל. הוא יהיה גבר חזק. תני לו לבכות. (ניגש לחלון) בור' אי לחלון. (היא נשארת במקומה, מתיישבת) תבטי. הם לא אני שים חלשים, רבוקה. הם לא זקוקים לרחמים שלך. הם לא זקוקים לתחנונים שלך (השות) לפעמים אני מסתכל עליהם, סתם ככה, כשהם הולכים מה' שוק. ננה חזק הזה עם המקל המגולף והעכאיה הלכנה: הוא ראה את התורכים, אחר כך את האנגלים, אחר כך את הירדנים,

שלמה סדן (גדליה) ודליק וולניץ (אפריים) בהצגה "אפריים הולך לצבא"

אפריים: למה את מתכוונת?
רבוקה: לרמה, אפריים.
אפריים: (מאופק) רק אל תתחילי, רבוקה. קה. רק אני חוזרת עכשיו מהטבע, רוצה לטייל?

רבוקה: (עייפה) אני רוצה לרבר. **אפריים:** אפשר לרבר גם בטבע. לא?
רבוקה: (אולי אני חוזרת עכשיו מהטבע, אפריים? הרי אני באתי עם חר' בכייהטבע לראות את הפריחה הגדירה בשמורה.

אפריים: (בשקט) באמת? (בתימהון חשד' ני) רבוקה, את באת לראות את הפריחה בשמורה שלנו?

רבוקה: (יבשה) כן, מה כל כך מוזר?
אפריים: (חשני מאוד) כאן? בשטחים הכבושים?

רבוקה: פריחה, אפריים, פריחה. וכל הדיבורים האלה על לא לטייל על כידוני הצבא? איך ניסחת את זה? דווקא יפה ניסחת את זה. (צוחק קצת) כמעט השתכנעתי.

רבוקה: עברתי אירגון. לא עוד כאב על בני-אדם נכחדים וזרים. עכשיו כואב לי רק על פרחים נכחדים. לא על בני-אדם. (ברקע הופכות רבבות לבכי אשה רחוק)
אפריים: את מדברת ברצינות? אני כבר לא מכיר אותך.

רבוקה: (מחליפה מישחק) לא, אפריים. באתי לבקר ידידה שלי שעצורה אצלך.

אפריים: (יבש) אין לי אף עציר, רבוקה. הרי את יודעת. זאת שנכנסה, סתם דיברה.

רבוקה: אשה מבוגרת. אם לבנים מבוג' רים. (פאווה) עצרו אותה, כדי ש' אחר מהם, הצעיר, הסטורנט, יחזרו לראך. (פאווה) אולי הוא

רבוקה: עכשיו שאתה אומר את זה, אני בעצם שמה לב שלא באת הביר' תה, אפריים, כבר די הרבה זמן. לא?
אפריים: (שקט ועייף) רק אל תתחילי עם זה.

רבוקה: אני בהריון. **אפריים:** אז במצבך את צריכה להתרוצץ בין הסימטות של העיר הארורה הזאת? את יודעת שמגאו מדמיע נשים בהריון מפילות?

רבוקה: (סרקסטית) מה אתה אומר? **אפריים:** בחיי. היה לי רופא מילואימניק, הוא גילה לי.

רבוקה: (עוזבת את הנושא) אפריים, אני בהריון. אתה מבין?

אפריים: (פאווה ממושכת. נוקשה) מתי ההפלה?

רבוקה: לא תהיה הפלה! **אפריים:** (ניגש אליה. שומעים את נחמה שרה. הוא חובש את הכומתה) את זקנה מרי בשביל ללדת, רבוקה. זה לא טוב בשבילך, לא טוב בשביל התינוק ומאור-מאור לא טוב בשבילי. תשאירי את הוולדנות למיזרח התיכון. (צוחק וגומר) אנחנו גזע שוקע, רבוקה. קה. לא שמעת שהמערב שוקע? **רבוקה:** (בתיצוב) אתה והפטפטנות שלך.

אפריים: (ניגש לטלפון, מנסה בכמה תנור' עות להשיג את המרכזיה) הלו, זה אפריים. מרכזיה? (מציג קצין עצבני) למה זה לוקח לכם כל כך הרבה זמן לענות? לא יהיה סוף לבלגן הזה שם? את רוצה שאני אורק אותך? (לרבוקה, בחבי' בות) קצת פחד על כלום ואחר כך הכל מתבצע הכי טוב. (לטל' פון) תראי, האשה שלי צריכה לעשות כמה שיחות חשובות לתלאיבי או לירושלים. את תעזרי לה. כן? כן, עוד דבר אחר, אם אני אשמע שהיתה האונה, (גם מאוד) אני מרים אותך על כזה טיל, שגם לכל החברים שלי (לרבוקה, בנוקשות) אני יוצא עכשיו, רבוקה. עד שאני חוזר, יש לך תור להפלה. בסדר? (שינוי) ברור של מי שדעתו ה' קבלה) אנחנו באמת לא זקוקים עכשיו לצרה הזאת. את הבנת אותי?

רבוקה: (בחלון) למי אני צריכה לצלצל? **אפריים:** (ביציאה) מי עשה את ההפלה הקודמת? הוא היה בסדר. לא?

רבוקה: (עוצרת אותה) אתה לא רוצה מי' שהו בשביל לספר לו על החיים שלך?

אפריים: אין מה לספר על החיים שלי. **רבוקה:** אני רוצה לספר למישהו על ה' חיים שלי. כשאני אספר אותם לילד שלי, הם יהיו כל-כך יפים. אפילו החיים שלך, אפריים, (אוי) חות ברחמה) אפריים, יש כאן חיים. (לוקחת את ידו ומנסה להעבירה על רחמה. הוא נרתע) זה לא מרגש אותך, שיש לי כאן חיים? (שינוי) אתה לא מבין כמה זה קרוש? (מנסה שוב) פתאום הזמן שעובר, שאול, שמת, לא מכאיב, לא רק מכאיב. כל רגע שאתה מאבד מחייך, מישוה קרוב לך, אהוב, מקבל ממך. אל תשפוך ככה את הזמן.

אפריים: (נחוש ורע) נחמה, אני חוזר בעוד שעה ועד אז הכל מסוסם וגמור. כן?

רבוקה: כמה שאתה לא אוהב את עצמך, אפריים. כמה שאתה עייף (יוצא) רגע, חוזר! (לברד) אוה, לא, רבוקה, הפעם הילד יהיה ילד ולא רם. (השות) שילך אפריים לעזאזל.

חושך

(המשך מעמוד 29)

הנגבי אחריי. אני יוצאת מהמעלית, והוא יוצא אחריי. כך ימים שלמים. עיתונאי מסוים מראיינ' נפלא, לכן כשהתחיל להפ' שיש אותי במבטיו, זה די פירגן לי. לפחות בחור אינטליגנטי. אבל החברה שלו תמיד בסביבה.

גם אצל הח'כ שלי, ההורמונים עוברים. זה כבר לא מצחיק. נסענו ביהוד' כלילה והוא קצת נגע, קצת ליטף, דברים שאפשר לעבור עליהם בשתיקה. כשהגענו לבית, בשכונה מרכזית בירושלים, משום-מה הוא ניסה לנשק אותי. יצאתי מהאוטו בסערה וחשתי שהוא הבין שהוא לא בדיוק לסעמי. אני לא שמר' נית, אבל לא בכוח! אילו הייתי עוזרת של דרי צוקר, אולי הייתי מסכימה.

"יום אחד הח'כ שלי צילצל לביתי וביקש שאגיע אליו, כי הוא רוצה לרבר איתי. בשיא תמימותי באתי אליו. בכל זאת יש לו מישפחה, ולא העליתי על דעתי. הוא הגיש לי קפה ועוגיות, דיבר על עבודה, וכשסיים אמר שהוא לא סובל את הפורמליות בינינו. לפני שהספקתי להגיד ג'ק רובינסון, הייתי שרועה על המיטה והוא גוהר מעלי. איכס! העפתי אותו והסתלקתי.

"למחרת באתי למישרד, ובראמיתיות ב' קשתי מכולם לצאת מהחדר. ניגשתי אליו ובקול חד וברור אמרתי לו: אני מבקשת שזה לא יקרה יותר, כי אם זה יקרה פעם נוספת תצטרך למצוא לך עוזרת אחרת!"

"בהתחלה חשתי להגיש נגדו תלונה, אבל במחשבה שנייה ידעתי שזה יגרם לשני' נו עוגמת-נפש, וחוז' מזה זאת נורמה בכנסת."

הח"כ

ובת הרב

אפרת מספרת שכל הרכילות מגי' עות ממלון רמדה. הם מרכלים זה על זה. יש הרבה רומאנים. פעם היה מיקרה של חבר' כנסת מהליכוד, שהיה לו סיפור עם בת של רב. אפרת זועזעה מהסיפור.

"גדמה לי אפילו שהוא שילם לה. בעי' תונים לא פירסמו את שמו, אבל כולם בכנסת יודעים מי הוא. לצערי, מתייחסים אליו בדיוק כמו קודם לכן. עברו על זה לסדר-היום. אני לא!"

גם אני מסתכלת. פרט למאבטחים, אין הרבה ששוים מבט. אלה חתיכים באמת. פעם גם ראיתי בחור יהודי-אור, מהמם, התחלתי לרבר איתו, והוא אמר לי שהוא עובד עם ביבי נתניהו. אבל לצערי מאז לא ראיתי אותו."

אפרת כמעט אינה הולכת למינון הח"כים. לכל עוזר פרלמנטרי יש אישור לחתום על החשבון שם בשם הח"כ שלו. הח"כ מקבל תקציב נוסף עבור העוור.

"לא השתמשתי בזכות-ההחתימה. אני תמיד שותה קפה ומשלמת מכספי. פעם ישבתי עם הצהר במינון, ופינקתי את עצמי בכוונה. לא רציתי להשתמש בזכות-ההחתימה, אבל חברתי אמרה לי שכך מקובל, וזה בסדר. כשרציתי לחתום, התברר לי שהח'כ שלי ביטל את זכות-ההחתימה שלי. איש קטן — מה לעי' שות."

שיטת

השעון המעורר

למרות הכל, אפרת אוהבת את העבודה בכנסת. יש אתגרים, יש מקום ליוזמה אישית, יש אנשים מעניינים ויש יחסי-עבודה טובים.

"האדם המשעשע ביותר בכנסת זה דב שילנסקי. הוא פשוט מצחיק. פעם הוא רצה להזמין לנאום את חנן פורת, ואחריי את יוסף עזרן. אבל הוא באמת קצת זקן, אז הוא אמר: רשת-הדיבור, לחנן פורת ואחריי חנן עזרן. "ההמצאה החדשה שלו זה שעון מעורר. הוא לא מצליח להשתלט על שרים, העונים על שאלתא וחורגים מומנם. אבל הוא אדם חכם ומצא פיתרון. הביא שעון מעורר, המ' צלצל ברעש הכי מעצבן שיש, אחרי הזמן הקצוב. צילצולי השעון מהדהדים בכל המלי' אה. טוטוטוטו, טוטוטוטו, טוטוטוטו..."

**מרים
בימיני**

מזל החודש:

תאומים איך תידאה השנה הקרובה?

מזל תאומים שייך למזלות הכפולים, מה שאינו מקל על חייו. גם כאשר מבטיחים לו שנה טובה – הוא יעבור לא מעט ימים שבהם יסבול בכל זאת. אמנם שנה אינה יכולה להיות טובה בכל תחום, אולם מעבר לזה, אישיותו של מזל תאומים היא שמקשה עליו להיות מהחיים. מי שמכיר את בני תאומים יאמר

שאינו זה נכון. הם תמיד שמחים. יש להם בדיחה מפולפלת או הערה מצחיקה לכל מצב ולכל אדם. הם מוסיפים את התבלין לכל התכנסות קטנה או גדולה. כשהם נוכחים הכל מרגיש משביר צעיר, רענן ואיזו שימחה או אף תיקווה ששום דבר לא יכול להיות רע באמת. זוהי הרגשה שחשים בנוכחות ילד. ילד, גם כשרע לו, חש שלעתידי יש בכל זאת הרבה מה להציע לו.

מזל תאומים קצת יותר מורכב, מ' כיוון שהוא מכיל בתוכו שני אנשים. התאומים נחמדים וקלילים כלפי חוץ, בחברה, בעבודה ובכל מקום. אך בפנים הם סובלים. לעיתים קרובות הם פסימיים, דאגניים, ביקורתיים וסובלים מ' מה שאנשים עושים. הם אינם ממהרים להעיר, כי הם שונאים ריב. אבל הם שומרים הרבה בפנים ואוכלים את עצמם.

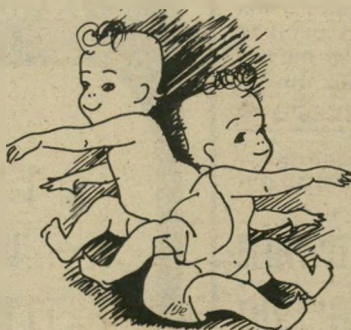
בתוך-תוכם קשה להם. בחברה טוב להם: כך הם אינם יכולים להתרכז במה שקורה בתוכם ומצבם נסבל יותר. זוהי השנה של התאומים. כוכב יופיטר (צדק), שנקרא המיטיב הגדול, נמצא עכשיו במזל תאומים. יופיטר קשור בהתפתחות, בהתרחבות, בצמיחה ובהתפשטות. כך שבשנה כזו רבים מבני המזל עשויים להחליף עבודה, תפקיד, לצאת לחו"ל, ללמוד, לעבור די' רה, להחליף מכונית או למצוא אהבה, להינשא או להגדיל את המשפחה. איך תראה השנה הקרובה לבני מזל תאומים?

עבודה. קאריירה

יופיטר יעזור במיוחד בתחום זה.

חלקם כבר עשו את השינוי. האחרים מתכוונים לשינוי. תאומים אוהבים לשנות ולגוון מדי פעם. הם משתגעים משיגרה ללא חידוש. גם אם לא כולם יעברו עבודה או תפקיד, חשוב לדעת שמעמדם בעבודה חזק.

יתכן מאוד שמנסים לפעול נגדם, אבל הם ייצאו טוב מכל דבר. השנה הזו תהיה אמנם עמוסה בעבודה, אך תהיה

זו עבודה מעניינת, מקדמת וכזו המזכה את בעליה בהערכת הסביבה. הם לא צריכים לחשוש מלקבל על עצמם אחריות נוספת או לקבל תפקיד סמכותי, שבו עליהם לקבוע לאחרים מה לעשות. אנשים יקבלו זאת כמובן מ' אליו, והם עצמם יצליחו, ויזכוהו תושיה וכישרון בתחום שבו הם עוסקים. מעברו של יופיטר למזל סרטן בחודש אוגוסט שני מפסיק את ההצלחה. להיפך, בית שני (סרטן) מתייחס מיידית לעבודה, כך שבמשך השנה הם יבססו את הישגיהם. חשוב שיהיו בטוחים

מתחילים להרגיש טוב יותר. קשרים עם ארצות אחרות מעודדים. יתכן שתוכלו כבר לתכנן את נסיעתכם הבאה לחו"ל. אבל עליכם לקחת ב' חשבון שכל מה שתח' ליטו כרגע אינו סופי. ייתכנו שינויים, אך יהיה קל יותר. הברי' אות משתפרת, אם כי בקצב איטי מהרגע' בעבודה אתם מעור' רים הערכה רבה. יי' תכן שתצטרכו להילחם על הצעות ורע' יונות, אבל הסיכוי לנצח במאבק טוב.

קצת קשה. החודש האחרון היה נחמד, ולכן השינוי מכביד יותר. אבל זה לא לזמן רב, ולכן על חשקו במרה שחור' רה. אינכם מרגישים טוב. הבריאות מציקה. ויש לכם בעיות כספיות. חובעים מכס העלווים' נבונים. ייתכן שיש כאן טעות, אבל רצוי שתח' חינו ל' ביוני. אז אפשר יהיה לגלות את מקור' הפשוטות. בני מזל דים יבטיחו אתכם בין ה'27 ל'29 בחודש. אל תוותרו בכוחם, הם אמנם פועלים בצורה אחרת. אבל אינם חלשים.

אתם זוכים לעליה בפופולריות בקרב המין השני, נהנים מקשרים חדשים או מהידוק היחסים ה' קיימים. אבל יש ש' חים הדורשים מכס יותר ויותר ושינוי' פעולה. אין זה הזמן להתעקש על רצונ' תיכם. בעבודה קצת קשה. מישוה מנסה לרחוק את רגליכם, אבל זה לא יילך. ב' כספים מסתמני שיפור' קל. נצלו את התקופה, אך הימנעו מ' הוציא כספים למטרות שאינן הכרחיות.

27 בספטמבר - 22 באוקטובר

21 ביוני - 20 ביולי

בימים אלה אתם נוטים לפתח ידידויות חדשות ומהדקים ידידות קיימות, אבל אתם חייבים להיות חים. ידידים יכולים עכשיו לדבר מאחורי גבכם ולגרום לכם נזק. אל תתפתו ואל תספרו דברים שעדיף להשאיר בסוד. הימנ' עו מלשתף אחרים ב' תוכניותיכם לעתיד. ה'28 וה'29 די קשים ומדכאים. צפויה לכם חוויה רומנטית מסעירה ביותר בין ה'26 ל'28 בחודש.

מצבכם במקום העבודה מאוד עדין ורגיש. במקומות העבודה שבהם אתם עובדים מע' רבים אתכם. אבל יש מ' שמנסה להפנות אתכם ולתפוס אתכם בשגיאה חמורה. היו זהירים בכל מה שקשור ליחסים עם הבוס או עם כל ספקות אחרת. הדור הצעיר ב' מישפחה מקשה עלי' כמ' עליכם להעמיד את כל מ' שבה אליכם בטעות במקום. הפעם הצדק בחלט אתכם. הפעמי' לא הימנעו איציה בכל מה שקשור לח' האהבה שלכם.

22 באוגוסט - 22 בספטמבר

היכרויות חדשות יגוונו את התקופה ויקלו על ההרגשה. לא קל בעבודה וב' חיי המישפחה. כדאי שתפנו את הפעילויות הרבות שלכם לתח' מים אחרים שבהם יכול להיות טוב יותר. אפשר ליהנות מטי' לים, מיפגשים חבר' תיים, לימודים ונסי' עות. לא להתלהב מ' די ולא לאבד את ח' שיטת ההגיוני, כדי שהשימחה לא תיהפך לאכזבה. ה'28 וה'29 קצת קשים. חשוב לנוח הרבה.

עניינים כספיים יביאים לעורר אתכם להתנה' נות יותר זהירה. אין זה הזמן לזלזל בכל הנוגע כנושא הכספים. עליכם לעשות הכל כדי להב' פית שבנתידי לא תיכנסו לחישובים מדיקה שאי' אפשר יהיה לצאת מ' פנה. מצב הרוח קצת כבד בין ה'24 ל'28 בחור' דש. פרידה מאולצת ש' לא תוכננה על יד' אחד מהצדדים תקשה על' ההרגשה. אולם מה'29 יהיה לכם קל יותר, ותקבלו פיצוי על הסבל. בריאותכם הטובה תקל מאוד על ההרגשה.

מתחילה תקופת ימי ההולדת. מצב' רוח משתפר. מרקורי, הכוכב שלכם, ע' דיין בנסיגה, וזה דו' רש מכס מחשבה והתאפקות. יש לכם נטיה לספר ולסמוך על מי שאינו ראוי ל' אמון. היזהרו מדי' בורים מיותרים, אתם עלולים להיפגע. חיי' האהבה שלכם מב' טיחים תקופה מסח' ררת ומרגשת. ב'ני' מין השני נמשכים אליכם ומחפשים דרך להתקרב. עכשיו תיהנו מאהבה, ובשפע.

21 במאי - 20 ביוני

בעצמם, ימחקו את הספקות, יהיו של' מים עם הרגשתם ויפגינו יותר ביטחון. זוהי השנה שלהם וטוב שינצלו כל הזדמנות כדי להתקדם.

כספים

כאן המצב הרבה יותר עגום. כסף אינו התחום המלציה שלהם השנה. גם מי שאינו סובל ממחסור, גם מי שיש לו כסף והוא מבוסס, או עיסוקו בכספים, ירגיש ששום דבר אינו הולך בקלות. צריך לעמוד על המישור. דווקא בכל הקשור לעיסקות, לעסקים, לירושות, למענקים, להפרשים, להגרלות וכו', יש אפשרות להרוויח פתאום בהפתעה, אך גם להפ' סיד, או להיאבק על כסף שבעצם שייך להם. זו אינה שנה נוחה מהבחינה הכספית.

מגורים

בעניין זה המצב קצת מוזר. למרות הנסיבות הכספיות העגומות יתברר ש' דווקא השנה אפשר לעבור דירה, לשפץ את הנוכחית ובקיצור, להיטיב את תנאי המגורים. אולי המעבר יגרום לחוסר ב' כסף, אבל מצב המגורים ישתפר.

נסיעות

אם עוד יימצא להם מעט ממון, אין ספק שישתמשו בו לצורך נסיעה לחו"ל. מי שבאמת לא יוכלו לנסוע יצפו לאורחים מארצות אחרות. זה אולי נראה קשה, אבל יהיה מהנה ונחמד. טיולים משותפים באר', ביוליים בבתי' מלון ובמקומות-בידור יתנו להם קצת (המשך בעמוד 34)

21 בדצמבר - 19 בינואר

אתם נהנים ביותר מהתחום הרומנטי. אתם מבוקשים מאוד עלידי בני המין השני. תוכלו להתפנק ולהרשות לעצמכם ליהנות יותר מהחיים. בעבודה המצב קצת יותר קל, אבל עדיין חשוב שתהיו ערים למתנגדים סמויים, הפועלים בדרכים לא מקובלות. סכום-כסף ממקור בלתי צפוי עשוי להגיע בסביבות ה'29 בחודש. שימרו עליו היטב. אל תצאו מיד לבזבז' כסף זה. תזדקקו לו.

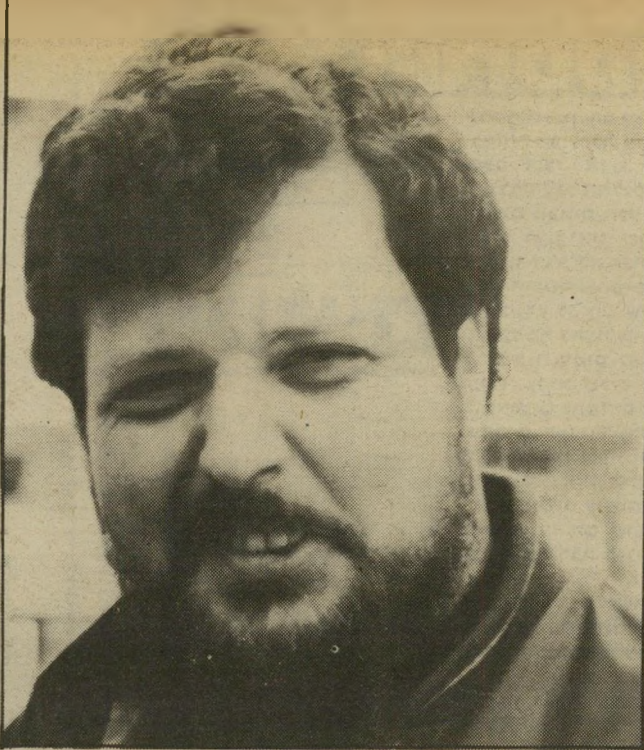
ענייני מגורים מסרידים אתכם. דברים מח' קלקלים ואחם נכנסים להוצאה כספית לא מתוכננת. העניין הוא ש' אייפאשר לוותר על אד' חם דברים. אין זה הזמן להחליט לשפץ או ל' ארנן את הדירה בצורה שונה ואל תתעקשו על' זה. זה יקח יותר זמן ו'20 כסף 'מהם שווה יקח' בזמן מתאים יותר. ה'26 וב'27 ייתכן ויכוח עם מישוה קרוב מאוד. זה עלול להתפתח לריב גדול. הימנעו מח' אליכם ב'28 בחודש ואז יפתרו הרבה בעיות.

19 בפברואר - 20 במרץ

21 בנובמבר - 20 בדצמבר

לא אדם כמוהו "יתלכלך" בשביל כסום כה פעוט.

ספריית וידאו

כאשר בא פלג לברוק את החווה שהכין קאהן, גילה ל הפתעתו כי כתוב שם שתחת הש" קעה כספית נרשם בחווה שהש" קעתו של פלג מתבטאת בהוספת 200 קלטות לספרייה. קאהן הסביר כי רישום פיקטיבי זה עדיף מב" לדאוג, מכיוון שערבן של 200

כשה פלג, עובדיקבוק, חשב כי מצא את עיסקת חייו כאשר קרא בעיתון על הצעה לשותפות בספריית וידאו. כאשר הוזמן ל ווילה של משה קאהן בכפר-שמר" יהו, כדי לרדן בפרטי העיסקה, היה כבר מסוחרר לחלוטין. אמנם, בשיחת-טלפון ביקש קא" הן כסום של 20-15 אלף דולר תמור" רת השותפות, אך הסכים לדבר עם הקיבוצניק גם כאשר התברר לו שכל השקעתו יכולה להסתכם לכל היותר ב-10 אלפים דולר. בפגישה בוויילה שלו, המרוהטת בפאר, הסביר קאהן לקיבוצניק כי

כמו סרט וידאו

קלטות וידאו עולה בהרבה על 8000 דולר, הסכום שהשקיע פלג בספרייה. בתשובה לשאלה אמר כי במיק" רה של פירוק השותפות, לא יסכים ממילא להחזיר קלטות במקום כסף, מכיוון שערבן של הקלטות גדול בהרבה מערך ההשקעה. הוא הצביע על פיסקה בחווה שבה נאמר שער" כה של קלטת אחת הוא 50 דולר. לבסוף ביקר פלג בספרייה, וגיי" לה לתרהמתו שהיא מורכבת מע" טיפות בלויות ומשומשות ומסר" טים שחוקים, שנשאו עליהם חות" מות של ספריות-השאלה קורמות. עוד יותר הרהימה אותו העובדה כי בכרסט-המנויים לא היו 150 איש, כפי שהובטח לו, אלא 76 בל" בר, ולגבי 40 מהם היה כתוב שהם מנויים של ספרייה אחרת של קאהן. שבוע הראשון הצטרפו לספ" ריה שלושה מנויים בלבד, והגיעו תלונות על איכות הסרטים. פלג

הוא איש עסקים החובקים-עולם. לדבריו, יש לו כמה ספריות וידאו, ובהן 10 אלפים קלטות. על הספ" ריה בכפר-שמריהו, שאותה הציע לשותפות, סיפר קאהן כי יש בה יותר מ-1000 קלטות, וכי תוך שני חודשי הפעלתה הכניסה אלפי דולר לארים, ויש בה כבר 150 מנויים. פלג עבר ליד הספרייה במרכז כפר-שמריהו, והתרשם שזהו מיכ" רהיזה. מכיוון שעזב את הקיבוצי רק כמה חודשים קודם לכן, והיה זקוק להכנסה חודשית, חשב כי זוהי מתנת אלוהים עבורו. בפגישה השנייה דרש קאהן מיקדמה בסך 2000 דולר, אך הס" תפק בזמנים בסך 1500 דולר. כאשר ביקשו פלג ואשתו קבלה על כספם, הגיב קאהן ספק בעלבון ספק בגיחוך. הוא אמר כי תמוזה בעיניו בקשהו, מאחר שהם מקבלים לידיהם רכוש ששווי 60 אלף דולר בלי שום ביטחונות, וכי

הורסקוב

(המשך מעמוד 33)

מהרגשה שהם יצאו לבלות חופשה בארץ אחרת.

לימודים

אם הם מתלבטים, שיחליטו לחיוב. השנה יילך להם בלי" מודים. לא חשוב באיזה תחום. הרי הם חייבים ללמוד ולדעת הרבה שטחים. הכל מעניין או" תם. הם לא חייבים לעסוק בזה אחר כך, אבל הם מאוד נהנים מלימודים. חלקם יישלחו לה" שתלמות קצרה בחו"ל ומה צ" ריך יותר מזה?

מישפחה

כאן המצב קצת קשה. הו" רים מבוגרים או קרובים קשי"

נחמדים כלפי חוץ, סובלים ודאגנים מבפנים. שונאים לריב, אבל אוכלים את עצמם. זוהי החזות הכפולה של בני מזל תאומים

שים הזקוקים להם ונשענים עליהם, יהפכו את השנה לכב" דה. בכל מה שקשור לתחום זה הבשורות השנה לא יהיו טו" בות במיוחד. יתכן שבני-מיש" פחה מבוגרים יחוו לא טוב ומצבם אף ידרדר. מבחינה זו התקופה אינה שמחה, ואין בה הבטחות לשיפור. כדאי שיקחו זאת בחשבון, יגייסו כוחות ויתארגנו. אגב, אלה מביניהם הסובלים ממח" לות כרוניות או מהפרעות שו" נות בבריאות חייבים לגשת להיבדק. זו אינה שנה של מח" לות, אך יש בעיות מסויימות העולות בכל זאת להתפתח.

ומה שבינו לבניה

כאן ההבטחות גדולות. מצ" פה להם הרבה אהבה. ושוב, כשמדובר במזל תאומים, ברור שחלקם יחוו פרידות ואחר-כך יהנו מאהבה חדשה. כל מי שחיי האהבה שלו קצת צולעים או לא בריאים, עשוי להגיע למסקנה שטוב להיפרד ולמ" צוא קשר בריא יותר. לפעמים זה לא יהיה מתוך בחירה, אלא הנסיבות יביאו לכך. פרשות מוסתרות יתגלו פת" אום, ויחייבו שינוי מסויים. הפנויים שבין בני תאומים יהנו מפרשות-אהבה חדשות. צפר" יות הרבה היכרות חדשות. זה יכול לקרות אפילו ליד הבית או במקום-העבודה או הלימודים. לא צריך לחפש. זה יגיע מעצמו. כאשר לכמילויות בחיי-האהבה שלהם, זוהי עוב" דה מוכרת, הם מוסיים בכך, ואפשר לסמוך עליהם שיידעו להסתדר.

חתום על מנוי שנתי העולם הזה השבועון של ישראל

והעיתון יגיע אליך — בכל יום שלישי — לביתך, או למישרדך, על-ידי שליח*

(* באזורי-ההפצה בלבד)

ח"ג: 232262-03 מחלקת המנויים

מאיפה אתה יודע? קראתי

העולם הזה השבועון של ישראל

חתמת מנוי? חתמתי!

משה קאהן (מימין) אחיה של אלישבע, המאהבת המפורסמת של משה דיין, חוזר שוב לחדשות ולבית-המישפט. הוא לא יכול להפסיק לרמות

בסופו של עניין פסק בית-הדין מישפט כי הוא מאמין ללא סייג לתובע, ועל כן פסק כי החוב המי קורי בסך 6700 ש"ח יוכה בהפרכי הצמדה ובריבית עונשית של 10 אחוז לשנה. כמובן הטיל בית-הדין מישפט על הנתבע הוצאות עוני שיות בסכום של 15 אלף ש"ח. בכך הגיע גורל הפיצוי המגיע לפלג לסך של 65 אלף ש"ח, עשרת מונים מסכום התביעה המקורי.

וכך סיכם בית-המישפט: "חומ" רת התנהגותו של הנתבע, הן במ" שא ומתן הטרור-חוזי, הן בחווה עצמו, והן בניהול המישפט, מהווה לדידי נימוק מספיק לפסוק ריבית של 10 אחוז לשנה... הנתבע, בטע" נות-סרק ובדרכי-כחש, אילץ את הנתבע לנהל מישפט ארוך ומייגע, על הטרחה וההוצאות הכרוכות בכך, כדי להשיג השבת כסף, כש" אין הוא חוסך ממנו גם האשמת" שוא בפלילים.

"בנסיבות אלה, החריגות בחומ" רת, מותר לבית-המישפט ליתן בפסיקת ההוצאות ביטוי מוחשי לפסלות התנהגותו של קאהן."

קרובות תוך זילזול בוטה בכומר-חשיבתו של השופט. "כמעט בכל עניין מן העניינים שעליהם העיד, מתגלה יחסו הג" מיש להפליא של קאהן לעובדות, וחוסר רתיעתו לומר דבר והיפוכו בנשימה אחת."

השמצה... רישעות...

ה שופט, שהתרשם כל-כך לרעה מהנתבע, כתב עליו: "עם כישלוננו של ניסיון נואל זה לשטות בבית-המישפט, ועם הוד" את הנתבע כי אין בידו חווה אחר, לא נותר לי אלא לקבוע שרבריו הראשונים לא היו אלא חוליה בשרשרת כוביו הארוכה." על הט" ענה כי פלג פרש מהעסק בעיקבות מעילה שהתגלתה על-ידי חוקרי מס"ערך-מוסף, קבע השופט חד וחלק: "ראיה היא להיעדר כל מע" צורים מוסריים אצל הנתבע, בהיו" תה השמצה ודונית וחטרת-שחר... רישעות היא שהניעה את הנתבע להוציא ריבת יריבו רעה."

את קלישות הקשר שבין השכלה ואינטליגנציה לבין חוכמת-הח" יים."

בית-המישפט בדק אחת לאחת את הראיות, ולא התקשה לקבוע גירסתו של מי היא האמיתית. "לא

לעיתים קרובות פטור בית-המיש" פט מהתלבטות של ממש בשאלת הערפתה של גירסה על פני רעותה, כפי שזכיתי במישפט זה," כתב ה" שופט. "עדויות של קאהן הותירה את הרושם שאין הוא נלאה מל" סובב את זולתו בכחש, וכי לא ויתר" על הניסיון ללכוד גם את בית-המישפט ברשת כוביו, לעיתים

לשתפו במחצית מריווחי הספריה. קאהן הכחיש בכל תוקף שקיבל סכום-כסף כלשהו מירי פלג, זולת 100 אלף שקל ישן, תמורת 10 קל"טות משומשות. לרבריו לא הפסיק פלג את שותפותו בספריה בגלל תלונות על מצבה, אלא מפני שמס" ערך-מוסף תפס אותו במעילה. קובע השופט: "ניסיון-החיים אי" נו מלמד כלל כי ציבור קורבנו" תיהם של רמאים מורכב כולו, או אף ברובו, מפרימיטיבים שאינם יודעים בין מינים לשמאלם. אדר" בא, ניסיון-החיים מלמד לא אחת

גילה כי 30-20 סרטים מתוך המ" לא אינם ראויים לשימוש. "תוחלת ההצלחה, שקיננה בלי" בו של התובע, לא ארכה יותר מ-10 ימים ובדרכם לפגישה עם רואה" החשבון של העסק, הפתיע את שני הנוכחים האחרים בדרישתו לפרק את השותפות," כותב השופט יורם גליון, שישב בדיון בתיבתו של פלג להחזרת כספו.

פלג, שלמד בדרך הקשה את החיים שמחוץ לקיבוץ, הלך לתחנה המרכזית בתל-אביב וביקש לברר מחירה של קלטת-וידאו. הסתבר

שרה-ביטחון דיין (1968) צעירה אלמונית ואכזרית

פרשת אלישבע: הכל בגלל האח

רה של ניסיון לקבל דבר במי" רמה ובשבעות-שקר. מסתבר כי האח הקטן של אלישבע ממשיך בקאריירה ש-בחר לעצמו.

כאשר התגלתה הסתבכות חד" שה שלו עם החוק. אחרי שנים רבות שבהן שהה בניכר, חזר קאהן לישראל והורשע על-ידי השופט דויד בר-אופיר בעבי-

אר כמה כיתות. אחר-כך נתפס בגניבת בקבוקי-חלב וניפוץ שמשות. בגיל 18 נזקפו כבר לחובותו תישעה תיקים פלי-ליים.

זמן קצר אחרי מילחמת ששת-המים נאשם משה בקב" לת דבר במרימה ובמשיכת צ"ק ללא כיסוי. הוא הורשע ונידון לשלושה חודשים מאסר על-תנאי.

משה קאהן עמד אז לנסוע לאביו, לארצות-הברית, וקנה מיזורה בהמחאה בנקאית ש-בה ערך תיקון קטן. הוא נעצר שוב, ואחותו חששה כי הפעם יופעל נגדו המאסר על-תנאי, והוא יילך לכלא.

אלישבע ואמה הפכו עולמות כדי לעזור לבן, וכך הגיעו גם למשה דיין. שיחת-הטלפון ה-תמימה גררה בעיקבותיה פר" שת-אבהים סוערת בין שרה-ביטחון והתופרת הקטנה, בע" לת הרקע המפוקפק-מאוד. השניים היו נפגשים במקו" מות שונים ובחדרי-מלון, ודיין נהג לשוחח בחברתה על כל ענייני-הביטחון הסודיים של המדינה. מירסוס הפרשה על-ידי העולם הזה גרם לסנסציה עולמית ולאומית, כמו פרשת פרופימו בבריטניה.

בתצלום היסטורי נראות אלישבע ואמה, בשורה הרא" שונה של כנס מיפגות-רפ"י, כאשר בשורה מאחור נראים משה דיין ושימקון פרס. העולם הזה מירסם גם תצלום זה. עזרתה של אלישבע לאחיה לא הועילה. הפצ"ר לא ביטל את כתב-האישום. בעיסקת" טיעון עם הפרקליטות הודה משה קאהן באשמה, והמאסר" על-תנאי נגדו לא הומעל.

באפריל 1988 חזר קאהן ל-חדשות (העולם הזה 20.4.88).

אלישבע וציונים ואמה (1968) דרך מיטת שרה-ביטחון אל הפצ"ר

לו כי מחירה של קלטת, כמו אלה שבספריה, אינו עולה על 12 דולר, וכי קלטת חדשה מחירה 25 דולר בלבד. כך גילה כי הפיקציה, ש-200 קלטות שוות 8000 דולר, אינה קרובה למציאות.

רשת "זבים"

א ב אדם תמים כמו פלג הבין כי נפל בפת, וכי הדרך היחידה לצאת היא לפרק את השותפות ולדרוש את כספו בחזרה. אלא שהוא נענה על-ידי קאהן כי לעולם לא יוכל להוכיח שנתן כסף, ולא קלטות. הוא היה מוכן להחזיר רק קלטות.

כשכלו כל הקיצין פנה פלג ל-בית-המישפט, ודרש את החזרת 8000 הדולר שהשקיע בספריה. בבית-המישפט העיד קאהן כי לצורך השותפות לא דיבר עם פלג על השקעה כלשהי, בין כספית ובין אחרת, אם כי לא יכול היה להיזכר בתקדים כלשהו של שותפות תמור" רת השקעת עבודה בלבד. לרבריו הציע פלג מיוזמתו לתרום את סר"טיו לספריה, וזה שיכנע את קאהן

★ ★ ★

★ ★ ★

★ ★ ★

★ ★ ★

★ ★ ★

אותה לפני

★ ★ ★

★ ★ ★

★ ★ ★

★ ★ ★

★ ★ ★

שהעבירה אל

★ ★ ★

36

הפסטיבל האמיתי הוא בחינם

פסטיבל

בתוכנית.
● התלוננו שגורש ההיצע הבלתי־ניתן למיצוי מעורר את הקהל לבחור באמנים המפורסמים. בוחרי הרפרטואר מתחשבים בדרישה זו, ומעדיפים לכלול בתוכנית את המופעים והאמנים הידועים בלבד.

● ביקשו לדעת מהו הקו המנחה של הפסטיבל. תחת הכותרת שהגדירו מנהל הפסטיבל: "האמנות של המאה ה־20", אפשר, כך נטען, להכניס כל דבר.

פסטיבלים שונים, ובכל זאת הדימיון בין הביקורות רב. אי־אפשר לטעון שהתופעה נובעת מעייפות כללית של מבקרים, מכיוון שפסטיבל ניו־יורק חנך ב־1988 את שנתו הראשונה. הדימיון בביקורות נובע מהדימיון הרב בתוכנם של הפסטיבלים השונים. שורת הפסטיבלים העולמיים מתבססת על מופעים היוצרים תרבות מיוחדת חדשה: תרבות הפסטיבלים.

זוהי תרבות המשתדלת להרשים את "כולם", לדבר אל "כל העמים", והעיקר: לא להרגיז אף אחד.

הפירסומות, הכתבות בטלוויזיה ובעיתון, נים, השמעת המבקרים עלידי ההנהלות, ומישחקי הכיסאות־המוסקיליים שבין המבקרים והמנהלים — כל אלה מלווים את אותם המופעים, העוברים מפסטיבל לפסטיבל על פני העולם כולו.

במאבקי הכוח ובוויכוחים נפרדת תשוקה אמיתית, ומועלים רגשות אותנטיים. הסיום הפסטיבל. הם תפוחים לקהל הרחב, בחינם, מעל דפי העיתונות. כאן כמו בניו־יורק.

לאומיות וספונסרים פרטיים. וביקורת?
גם זו לא חסרה בפסטיבל הניו־יורקי.
● שאלו: האם העיר זקוקה בכלל לפסטיבל? האם הפסטיבל תורם או כולס את היצירה המקומית?

כישלון כלכלי בגלל האינתיפאדה והתיקשורת

● טענו שהתמיכה של הספונסרים מעוררת אמנים להישאר בתחום הקונסרטו כדי לזכות במימון.

● אמנים ומבקרים דיברו על "הסחר" חורתי" התקופת את הקהל. מאות אלפי אנשים התרוצצו בתחומת פיספוס תמידית. במתן שנוצר לא היה הקהל פנוי ופתוח לחוויה אמנותית אמיתית, הוא עסק ב"לסמן איקסים

במוצא־שבת פתחה האופרה הישראלית את אירועי פסטיבל ישראל 1989. המאבקים סביב הפסטיבל התחילו זמן רב לפני כן. מערכת ההשמעות ההדריות, שהוחלפו בין הנהלת הפסטיבל לבין העיתונאים והמבקרים היא בחזקת סנונית המבשרת את העתיד.

אין זה סוד, שהיקף מכירת הכרטיסים מצומצם, ביחס למצב בשנים קודמות. נראה שכבר עכשיו עסקים משני עבריה־המיתרס בחיפוש אחרי האשמים, בהכנת אליבי, ובייכוננים איך אפשר יהיה לבצע את הנפילה הצפויה לקידומים אישיים.

עודד קוטלר, המנהל האמנותי של הפסטיבל, תולה את האשמה באינתיפאדה, במיתון הכלכלי, ובחוסר־פירגון של עיתונאים. הללו, לטענתו, עייפים ומשועממים.

חנה רובינשטיין, המפיקה של הפסטיבל, רגועה. בפסטיבל אדינבורג נשמעו אותן התלונות.

האם בכל הפסטיבלים מופיעות ביקורות דומות?

הפסטיבל הדומה ביותר מבחינה מיבנית לפסטיבל־ישראל הוא הפסטיבל הבינלאומי לאמנויות־הבימה של ניו־יורק. אבל המיספרים שונים:

ב־55 מוקדים שונים במנהטן, הועלו קרוב ל־1000 מופעים, 99 פרימיירות, 170 להקות, שייצגו 30 מדינות. 1.5 מיליון בני־אדם צפו בהופעות הפסטיבל, 30% מהם תיירים.

פסטיבל ניו־יורק, שתקציבו היה 8.5 מיליון דולר, מומן בעיקר על־ידי חברות רב־

מחשבה פולנית

ראיון אחר — והפעם עם הזמרת אורה זיטנר, לרגל העלאת מופע היחיד הראשון שלה: אושר אחר. ערב שירים צרפתיים, בעיקר משל ז'ק פרוור וז'ק ברל. אלמלא היית זמרת, מה היית עושה?

אני חושבת שהייתי אוספת פוסטרים של זמרים אחרים.

● בסקאלה התל־אביבית של "OUT-IN", איפה את ממקמת את עצמך?

אם אומרים על פרנק סינטרה שהוא פאסה, דהיינו, OUT מוחלט, אז לא איכפת לי להצטרף.

● מה התמרור הכי חביב עליך?

האט.

● איזה פוליטיקאי הכי מושך אתך?

אני לא סובלת פוליטיקאים. הפוליטיקה

זמרת זיטנר: להיות פאסה עם פרנק סינטרה

היא בית־קברות לאידאולוגיות. יצא רציני, אה?

● מתי ובאיזה נסיבות היית מוכנה להיות ראש־ממשלה?

בין 2 ל־4 אחריה־צהריים. לא, ברצינות, אילו היו זמנים את ראש־הממשלה למועדון ה"התחבון". הייתי מוכנה להחליף אותו.

● למה היית מעניקה פרס־נובל?

למי שימצא חסה בטעם עוגת־קצפת.

● איך זה שאת עדיין לא קיבלת פרס־נובל?

אני מתכו. הורעתי בבית שכאשר יתקשרו מאוסלו שירשמו הודעה. זה בשבילי.

● על מה את חושבת חמש דקות לפני שאת נרדמת?

אני חושבת בנענועים על אלה שאני חייבת להם כסף, ומשתתפת בצערים. מחשבה פולנית נכון? אבל חיינית.

"א יידישע מעשה"

כנס

בדרן בודו: יחוס דרערכי

לעשות שלום עליכם.

מה יהיה עתיד השפה?

"צריך לעשות משהו כדי לקרב צעירים. למרות שאינני יורע בדיוק מה. זה טוב שהתחילו ללמד אידיש בבתי־הספר, אבל אני לא בטוח שזה יעזור. שפה זה עניין שצריך לחיות בתוכו, כדי לאהוב אותו. ובניתיים אני רואה איך מידלדלות השורות בקהל. הדור שהבין ואהב את השפה הולך לאט־לאט ונעלם."

בכנס ידברו בעברית על המוטיבים המאפיינים של התרבות האירישית.

א יידישע מעשה יסופר עליידי בודו, שמר ליק עצמון ואחרים. מי שזו שפתו האהובה והנשכחת אסור לו לפספס. כמה פעמים תהיינה הזדמנויות כאלה?

ביים. סיפורים שנולדו בעיירה, ועברו מפה לאוזן כמשך מאות בשנים. הכדיחות צמחו באופן טבעי, וכמוהן הקללות. אין כמו קללות באידיש."

סיפור של בודו משקף את היחס הדו־ערכי של הישראלים לשפה היהודית, הגלותית.

בודו הגיע ארצה בגיל 17 מרומניה, מיעיד רה שמנתה 3000 יהודים. שם החיים התנהלו באידיש. בארץ ניסה להשתלב מחד ככלי האפשר בתרבות המקומית. הוא שירת שש וחצי שנים בלהקות צבאיות. אחר־כך עבר בתיאטרון חיפה.

אל האירוש שב במיקרה. הזמינו אותו לתת הופעה לקראת חגיגות 100 שנים לתיאטרון האירישי בעולם. "זה היה חבוי בי כל הזמן, אבל האירוש הוא עורר את זה מחדש."

"לא מעט זקנים אמרו לי שגרמתי להם לצחוק אולי בפעם האחרונה."

"אני מקבל כל הזמן הרבה מאוד מיכתבים. לא פחות מהומר אדם."

בודו מתייחס גם לביקורת שהושמעה נגדו:

"טענו בארץ, שהרפרטואר של ההצגות שלי איננו רציני. אני מעלה הפקות פרטיות, ובהפקות כאלה אתה צריך לתת לקהל מה שהוא רוצה. אני מנסה בכל הכוח לסחוב את העגלה הזו כבר הרבה שנים. אני מעלה באידיש דברים שאי־אפשר לתרגם אותם, מכיוון שהתרגום יהרוס אותם. ובכל זאת אני מודה — אילו היה לי תקציב, הייתי מעדיף

לפני שנים אחדות נשאל יצחק שבסי־זינגר אם הוא רואה לעתידה של שפת־האידיש. הוא ענה: "בארצות־הברית בלבד ישנם כמה מאות אלפי סטודנטים, והם כולם יהיו זקוקים ביום מן הימים לנושא לעבודת־דוקטורט. לכן אני לא רואה."

כשקיבל את פרס־נובל, אמר: לאיריש מגיע פרס־נובל לגסיסה. היא גוססת כבר 20 שנה.

עכשיו מנסים להנשים בהנשמה מלאכר תית את הזקנה המפרפרת. הצבר הצעיר, הבז לגלות, היה בטוח שיכנה במחירי־התרבות חדשה וטובה יותר. עכשיו הוא התבגר, השי לים עם ניפוח חלומותיו, ורגע לפני הפרידה הוא מבקש מחילה.

בבית אריאלה יוזמנו ב־6 וב־7 ביולי מר־צים, חוקרים ואמנים, לכנס מספרים וסיפורים באיריש.

בעיני יעקב בודו יש בכך סימליות כפולה: במשך שנים העלה מחזות באידיש, ולא זכה באהדה מצד המימסד. הזמנה להשתתפות בכנס הזה, ועוד באירועי־הפתיחה, היא ההכרה שיחל לה.

בערב הפתיחה הוא יעלה את נעדיק און פריילנר, פרודיה על המחזה האירישי.

"במחזה אירישי גם אם חורגת היא אמא טובה", הוא מסביר, "וכמוכן שאי־אפשר בלי החותנות, למרות שעם כל הקללות שנפלו על ראשה במחזאות האירישית, פלא שהיא עוד חיה."

"הסיפורים האירישיים הם סיפורים נאי־

בשערי גן־עדן

איוטריה

במבוא למבוא הוא מרצה במשך 20 דקות כלכד. מסביר מהם הקורסים האפשריים למתחילים, ומה משיגים בכל אחד מהם. אחר־כך יש זמן לשאלות.

בחורה בת 20, שיער אדום צבוע וסיגנון דיבור גס, מגלה מדוע הגיעה לשם: "לפני שבע שנים היה לי חלום. בחלום נכנסתי למערה שחורה, ובקצה המערה היה אור, והאור אמר לי בואי אלי. אני לא חושבת את עצמי לאיזה רב, אבל התחלתי לחשוב, מה זה אומר?"

"על זה תקבלי תשובה בקורס לגילגול

בסביבה טובה במרכז־הקניות התל־אביבי, ביום ראשון בערב, מציעים לקבוצת "מחפשים" רבי־גילית דרך ברזק אל "האור". גבר בשנות ה־30 לחייו, לבוש בשחורים, כמו כל אורחי שינקין־בוגרשוב, מבטיח לנוכחים, שאם רק יתאזרו בסבלנות, הוא יוכל אותם צעד אחר צעד אל גן־עדן.

הקבלה מגלה את הדרך להצית את האור בפנים. אבל צריכים לרצות, אנחנו יודעים למה המשיח עוד לא בא, ויודעים מה צריך לעשות כדי שהוא יבוא, אבל אתם לא מעוניינים."

סקנדל

קריסטין קילר היתה בת 18. מג' רייסדייוויס היתה בת 16. שנה לאחר שהשתיים נפגשו פרצה אחת משערוריית המין המסעירות והע' סיסיות ביותר של המאה הנוכחית, שבעיקבותיה נפלה ממשלתי-ברי' טניה של הרולד מקמילן.

הדבר קרה ב־1963 וזכה בכינוי "פרשת פרופימו", על שם שר' המלחמה הבריטי, ג'ון פרופימו, שנאלץ להתפטר, בעיקבות משור' לשייח'ס שכלל מלכודת גם את נערתי-הטלפון קריסטין קילר והנסי' פח הימי הרוסי בלונדון, יוג'ין איכ' נוב.

מאחר והתגלה שקריסטין קילר שכבה עם שני האישים הללו (כמור' כן, לא רק עם שניים אלה, וכמובן' לא בחדר) והתעורר החשש שידר' עות מסוגות התגלגלו אף הן בין הסרינים, זכתה הפרשה בהדים רבים ובסיקור עולמי.

בימים אלה משחררת לונדון (לא הרישמית, כמובן) את הגירסה שלה, שזכתה בסיוע מצד הקילרית עצמה, אשר יעצה לכותביה-הסרטי והקפידה על הריק בפרטים. בסרט החרש, משולש-היחסים

קריסטין קילר (1963) בת 18 מפילה ממשלה

הוא בעצם מרובע. והצלע הרביעית היא דמותו של רופא האריסטוקרטי, סטיבן וורד. בעצם, לפי עדות הסרט, הוא הקורבן האמיתי של הפרשה. וורד היה האיש אשר הפגיש את המעורבים בעניין, וזה היה פישוע היחיד. אולם כאשר פריצה השערוריה הוא הפך הנאשם הישמי, והאשמתו הסיטה את תשומת-הלב הציבורית לזמנמה ממה שבאמת התרחש.

וורד נמצא אשם עלידי חברי מושבעים בסרסרות וחיים על רוי' חיה של זונה (קילר), והתאבד. בסרט מגלם את דמותו של וורד השחקן הבריטי הגדול, ג'ון הרט, הוכרז לטובה מהסרט איש הפיל' על הדמות שהוא מגלם בסרט אומר הרט שפישעו היחיד של וורד היה שאבה חברת האנשים היפים, והוא לכל היעוץ קורבן של צנרי' עות חברתית.

לא נפקד בסרט גם מקומה של מיוודעתנו מג' רייסדייוויס, חברי' תהלימיקצו של קריסטין קילר. השתיים טוענות כמה וכמה פעמים,

ניוירוק

סכס בשלט רחוק

החרדה מפני מחלת-האיידס פגעה קשות בעיסקי המין המיסחרי של ניוירוק. סוכנויות-היליוו הרבות שבעיר, שעיקר הכנסותיהן נבע משליחת נערות ונערי ליווי לבתי-הלקוחות ולבתי-מלון, החלו פונות לעיסוקים אחרים.

כך כבר החלו לשגשג סוכנויות שעיסוקן "סכס בשלט-רחוק", כלומר, הלקוח מתקשר עם מיספר-טלפון של סוכנות מסוימת ומבקש לנהל שיחה אירוטית עם מושא חלומותיו. בשיחה מסוג זה יכול הלקוח לומר כל מה שהוא רוצה, ולבקש לשמוע מבני-יוגו לסכס הטלפוני ככל העולה על רוחו, החל מגניחות וציוצים סכסיים ועד לקללות, מילים גסות ופקודות. בשעה ששיחה אינטליגנטית זו מתנהלת, יכול הלקוח לקפץ לו בחדרו ולעסוק בעבודות-כפיים ברוכה (כשהדבר האחרון שהוא חושב עליו זה אשתו), בעוד ששותפתו לאירוע הטלפוני מסיימת לגחך או מורידה קליפות של מלפפונים מפרצופה. אתה יכול גם לבקש לעשות סכס טלפוני עם גבר (אבל אתה הרי בטח לא תבקש דבר כזה).

לכל הדיעות זוהי צורת-הסכס האנונימית ביותר, וכמובן — הבטוחה ביותר. עשרות סוכנויות, המתמחות בתחום הזה, החלו צצות בתקופה האחרונה, והן זוכות בהצלחה לא-מבוטלת.

סכס טלפוני אין גבול לדימיון ואין דבר שהוא חריג. כאן כל מוזרות הופכת במהרה לנורמה. כך, שאם היה לך חלום-ילדות פראי לעשות את זה עם זקנה טיבטית חסרת-שיניים או עם ילדה כושית בעלת רגל מעץ, הן פשוט נמצאות שם (והן בוודאי גם אותה האשה עצמה).

כשאני מצוייד בדימיון הפראי שלי, ועדיין תחת רושם השיחה שלי עם האוסקר ההוא (ומעורר המדידה שהאנשים שאני אדבר איתם נראים פחות טוב ממני), החלטתי להתקשר עם אחת הסוכנויות.

קול נעים למדי של אשה ענה לי, ושאל איך אפשר לעזור לי. ניסיתי להישמע נבון מעט וביקשתי לנהל שיחה עם אשה מהסוג הגרול הזה. משהו כמו נהגת-משאית עם פלומת-שפם קטנה, שתהיה לא כל-כך רחוצה, כזאת שבחיים שלה לא נפגשה עם המילה "חן".

"משהו שקשור עם אמא?" שאלה אותי האשה בעדינות.

"לא, דווקא עם אבא," עניתי.

"יש לנו בדיוק מה שאתה מחפש," אמרה לי. (נו, באמת, היא ממש

חיכתה רק לי, המילצת!)

"יופי," לחשתי.

"תן לי בבקשה את מיספר כרטיס-האשראי שלך, וזה יעלה לך 20

דולר," אמרה לי.

נתתי, והיא קישרה אותי עם ברטה.

"היי," אמר לי קול צווחני מהעבר השני של הקו, "אני סוזי..."

"לא, את ברטה: שילמתי 20 דולר, או את ברטה ואת נהגת-משאית."

"טוב, אני ברטה, איך לקרוא לך?"

"פסח גרופר" (הצטערת שאלה היה לי מיספר כרטיס-האשראי שלו).

"קוקי, אתה לבושה?" (למה שאלת אותי איך לקרוא לי?)

"חלקי כזה, לא לגמרי."

"אתה רוצה שאני אפשיט אותך?" שאלה.

ברטה

אחיה רוצה שאני אדורך עליך."

"את לא צריכה לבקש, את צריכה לקרוע לי את הבגדים, את הלא נהגת-משאית," שאגתי עליה בטלפון.

"אני קורעת לך את הבגדים וזורקת אותך לריצפה, אתה רוצה שאני

אדורך עליך?"

"הוי, כן, כן" (סוף סוף היא נכנסת לתפקיד, חשבתי לעצמי).

"טוב, אז אני דורכת עליך עכשיו בנעלי-העקב שלי..."

"את לא יכולה לדורך עלי בנעלי-העקב שלך," צרחתי עליה, "את

נהגת-משאית, אין לך נעלי-עקב בכלל, יש לך נעלי-עבודה כאלו, עם בוק,

את מרגיזה אותי." (היא בטח היתה סוהרת מהגסטאפו עם הלקוח הקודם

שלה).

הרגשתי שהיא מתחילה להישבר שם בצד השני של הקו, והחלטתי

לקצר לה את הסיסוף של השיחה איתי ואמרתי לה: "תשמעי, ברטה, זה לא

היום שלנו. אני אתקשר אלייך מחר, אולי נעשה את זה שוב, ואת תעשי

בינתיים שיעורי-בייט, בסדר, קוקי?"

הנחתי את השפופרת.

אם אתם בניוירוק ונתקלים באשה מבוהלת, המורדת נעלי-עבודה

מגושמות כאלו, שתדעו לכם שזו ברטה.

האיש ליד הבר

ניוירוק

שנתיים לו להבין שאני בעד שיחה. הוא הציג את עצמו בשם אוסקר (לדעתי היה מתאים לו הרבה יותר השם שרגא). לא רציתי להישמע סקרן מדי, ולשאול אותו מיד כי התחלה כמה הוא עוסק, אז שאלתי אותו את זה כשאלה שגויה. הוא הסתכל לצדדים, הנמיך את קולו ואמר לי: "אתה לא תאמין לי אם אגיד לך."

"נסה אותי."

במבוכה קלה הוא התחיל להסי'

ביר לי בערך כך: "אני עובד במקום

שיש בו טלפון, ואם אתה מתקשר

למיספר-הטלפון הזה, אנחנו מתחיי'

לים לעשות סכס טלפוני."

הסתיימות כמעט עפו לי מהפה

מההלם. זה לא שלא ידעתי שיש

דבר כזה, אבל הרעיון שאנשים

(גברים ונשים), מתקשרים לסוכנות

שהוא עובד בה, ומבקשים לנהל

שיחה אירוטית בטלפון עם גבר-

חלומותיהם ונותנים דרור לפני

זיות שלהם, ואילו מצידו האחר של

הקו יושב התולעת הזה ומשמיע

להם גניחות (ואולי הוא גם רוקם

גובלנים באותו זמן), זה הרס אותי.

לצערי נאלצנו להפסיק את ה'

שיחה המאלפת הזו, כי הוא צריך

היה ללכת ל"עבודה" ואני לפגישה

שלי. נפרדנו (לא ברמעות, כמובן),

אך לא לפני שהוא הוציא ממני הב'

טחה לבוא ולבקר אותו במקום-הע'

בודה שלו ולהכיר את הצוות העור'

בר איתו. (אני מת לראות אותם),

970-FREN(Ch)

970-3736

YOU
WANT
TO
TRY
IT
THE
FRENCH
WAY

CALL
NOW
THE
FRENCH
CONNXXXTION

מודעת סכס טלפוני
התולעת משמיעה ניווחות

התחתית של העיר ולהשמיע חירי'
חרים כאלה, והנוסע לידך מעיף
בך מבט זועף, האומר: תיחנק יותר
בשקט, בבקשה, אתה מטריד אותי.

לי אין בעייה לדבר עם אנשים.
אני יכול לנהל שיחה עם כל דבר
שלא מת. במיקרה זה גם מתתי
לדעת כמה הדלות הזה עוסק, כך

באחר-צהריים ניוירוקי גשום
אחד מצאתי את עצמי מקדים בש'
עתיים לפגישה בעיר. כדי להרוג
זמן נכנסתי לבית-קפה סמוך, ישב'

תני ליד הבר והזמנתי קפה.

המקום היה אפרורי ומשמים

להפליא, המון פלסטיקים ופור'

מייקות, בקיצור, פיהוק אחר ענקי.

מלבדי היו במקום שני אנשים נוס'

פים. אחד ליד שולחן מרוחק ושני

לידי הבר.

מאחר ולא היה לי משהו אחר

לעשות, נעצתי מבטים באיש שעל

הבר. הוא מאוד התאים למקום,

אפור, דלוח, מקריט, ממושכו, בן

40 כזה פלוס-מינוס 10 שנים, מר'

שזו שאם שואלים אותך כמה אתה

חושב שהוא עוסק, אתה מיד משיב

שהוא עובד בדואר ומרפס את

ספריה-הטלפונים של בתיים.

נעיצת המבטים שלי גרמה לו

כמו אכזר שאק, או — להבדיל

— שישנה ארכיולוגו או רונן מר'

לוא, מעורבים בעשוריה מהסוג

הזה ותורמים, מבלי שהתכוונו

לכך, לנפילת הממשלה או לסתם

ויוור רוסטי? תחשבו על זה:

בנות, אתן לא חושבות שקטע

כזה יכול להיות יותר מסעיר מאשר

לעמוד ברגל אחת על גלגל של

מכונת תחלי-ברוק?

התעוררתי: ההיסטוריה עוד תר'

דה לכן על כך:

רודף השמלות

נבחר ♦ לנשיא-ארגונייה (שיינס, לפי חוקת-ארגונייה, לפי תפקידו רק בעוד כחצי שנה) קארלוס סאול מנז (57), מנהיג איחוד העבודה הפרוניטי. מנז, בנם של כורמים אמידים יוצאי טוריה, נולד מוסלמי, אך התנצר בצעירותו, למד מישפטים, נכלא בעת השלטון הצבאי ונבחר, לאחר נשוי לבת יוצא-טוריה גם הוא, שי אותה פגש בעת טיול בדמשק, וידוע ברדיפת-השמלות שלו ובעי סוקים לאיפולטיים נוספים כמי-רודף-מכוניות וטיים.

מטפס ההרים

נבחר ♦ לנשיא-יוגוסלביה, לפי תקופת-כהונה של שנה אחת ה"ר (לכלכלה) יאנו דרנובסק (39), סלובני לפי מוצאו והנשיא הצעיר ביותר בהיסטוריה. ארצו, ריר, נובסק הוא בנקאי לשעבר השולט בחמש לשונות (סלובנית, אנגלית, צרפתית, ספרדית וגרמנית) והמר בה לעסוק בספורט (בעיקר טניס, ג'וגינג וטיפוס-הרים).

מושל התחתון

נבחר ♦ בקאהיר, יוסי-הולדו 60 של גנרל יוסוף סברי אברטאלב, שררה-הגנה של מצרים זה חודש ימים. אברטאלב, קצין-תותחנים מצטיין מאז שנים את האקדמיה הצבאית בגיל 19, הוא אב לשלושה (רופא, מהנדסת ומנהל-תחשבות), שהתפרסם כי שנים האחרונות בתפקידיו האזרחיים דווקא: מושל צפון-סיני, שר הפיתוח, ומושל קאהיר, שבה קידם (והשלים) את נושא הרכבת התחתית.

חיטה הצמרת

נפטור ♦ בירושלים, בגיל 76, בעיצומו של מישחק טניס, הנם הייליג, לשעבר אלוף-הטניס של הבירה ומי שנודע יותר כחיט צמרת, שמאז עלתו יורחב כסוף שנות ה-30, מאוסטריה, הצטופפו בחנויות אופנת-הגברים שלו (בי שעתו, במרכז ירושלים מול בניין גורלי ובכל רחוב אלנבי בתל אביב) ראשי היישוב של טרם מדינת ישראל המדינה בשנותיה הראשונות, על-מנת שיתפור להם את חליפות-הייצוג שלהם.

נציב ההעפלה

נפטור ♦ בתל-אביב, בגיל 77, אליה גליעזר, מראשי בית-ד לשעבר ומי שהיה יו"ר איגוד-האופטיקאים. פירסומו העיקרי של גליעזר, ליד ליטא, ובזה אחז זה נציב בית-ד בליטא, לטביה, אסתר ניה, צ'כוסלובקיה וארץ-ישראל, בא לו מפעילותו כאחד מראשי המארגני ההעפלה לארץ ערב מילת מת-העולם השנייה. במסווה של סוכנות-נסיעות למיזרח הרחוק ריר כו גליעזר בפאריס מעפילים, שי הפליגו, בסופו של דבר, מנמלי דרום-צרפת ארצה (ומפורסמת כי אוניות אלה: הפאריסה, שפרקה את מיטענה החי בשלום בחוף תל-אביב, בקירבתו עלתה על שירותן ושילדה ניצב במקום כמשך שנים רבות).

ניתוח אחר-המוות של האירוויזיון מגלה: מי אנחנו? הפניי-בקה!

כלי-מיתר וכלי-קצב, ואז היא תיז מורת ביזור לכל דבר, שהבירה הם נגנים מעולים. באיגוד הנגנים הוחלט שהם מפסידים בכך כסף, וגם את העי קרון שרק נגני האיגוד נגנו בתוכ-גיט-טלוויזיה, והם הודיעו למעב-רים לא למסור לנו את העיבורים. כך שנשארו עם תזמורת ללא עי-בורים.

לכן הוחלט לחזור למתכונת ה-קודמת, של הקלטות פלייבק. אפי-שר לומר שנגרנו לפלייבק. היתה אפשרות שהזמרים יופיעו עם פלייבק, אבל ישירו בשירור וזי. אבל הבימאי חגי מאוטנר ואני החלטנו לא לקחת סיכון, מכיוון שהקדם צולם באולפן החדש. ידענו שעלולות להיווצר בעיות טכניות, והדפנו שלא להעמיד את האולפן החדש במבחן, בתוכנית מורכבת כל-כך. אני לא יודע למה יש אנשים האומרים שחבל שהקדם לא היה בשירור חי. אבל זוהי דיעה אישית של כל אחד. אין כללים בנושא הזה: היו זמרים שנבחרו עם פליי-בק, וזכו בהצלחה גדולה. אף אחד לא הוכיח שזמר ששר טוב בפליי-בק אינו יודע לשיר טוב עם תיז מורת בשירור חי. עד כאן חנוך חסון.

אין דיעה אישית!

גבי הרעיון להשתמש ב-תימורת צה"ל, סיפר חבר באיגוד-הנגנים, שביקש להישאר בעילום-שם: מיישור המליץ לאורי פורת, שלא כל-כך מבין במוסיקה,

העלייה על הבימה, והופעה חיה לפני קהל. ההתרגשות של הזמרים מוציאה לפעמים את היפה והמרש שבהם.

בצילומים של שירי הקדם, מע-מידים את הזמרים שוב ושוב לפני המצלמות — כמה פעמים יכול זמר לתת הופעה מרגשת, חמה, מלאת-אנרגיה? הזמרים צריכים לשיר את השירים שלהם פעמים רבות, לפעמים 20 או 30 פעם. "הגיע הזמן שנפסול את השיטה הפסולה הזאת של פלייבקים, שי-טה שאינה קיימת כמעט בשום ארץ באירופה. אני מאמין שהמפיקים, שבזוויא יהיו שותפים להחלטה מה יהיה בשנה הבאה, ראו את התוצאה השנה, ויסיקו את המסקנות."

"כולם עושים זאת"

חנוך חסון, מפיק הקדם אירוויזיון זה 17 שנה, יש דיעה הפוכה.

אומר חסון: 70 אחוז מן המדינות המשתתפות באירוויזיון, בחירת הזמר נעשית לפי סרטים מוקלטים ומצור למים מראש. אז אנחנו לא חריגים בעניין הפלייבק. מן ההתחלה חשבונו שפלייבק בקדם זה רעיון טוב. הרי הבחירה נעשית לפי צורת ההופעה. קיימת תיאוריה מבוססת למדי האומרת שזמר, המצליח בטלוויזיה, יכול לנצח זמר המצליח פחות בטל-וויזיה. הראשון נצח, אפילו אם שר רו פחות טוב.

המטרה שלנו היתה לצלם הכי טוב שאפשר, ואת זה אפשר לעשות רק כאשר יש פלייבק. והופעות הזמרים, אכן, היו מרשימות מאוד. מצלמים את הזמר פעמים רבות — 10, 20 ואפילו יותר — ואז משר-רים את הטייק הטוב ביותר. לכן הקהל בבית רואה קריינים בשירור חי, וצילום שנעשה יום-יומיים קודם לכן — צילום שגם בו אין שירה חיה, אלא פלייבק. כך נעשות 95 אחוז מתוכניות-הטל-וויזיה בארץ, וכך גם מקובל בעולם בתוכניות מסוג זה.

במישפט אחד: החלטנו על פלייבק, מכיוון שהצילום היה חשוב לנו יותר. השנה החלטנו על תוכנית פומי בית גדולה עם תזמורת, הכל בשי-דור חי. חורשים אחרים לפנינו השתמשו רשות-השירור בתזמור-רת-צה"ל, בתוכנית היו זמרים, ועי-לה הרעיון להשתמש בתזמורת זו גם בקדם. יש להבדיל בין תזמורת-צה"ל, המנגנת מארשים באירועים, לבין התזמורת המורחבת, בתוספת

הזן מכינם בהקלטות-אולפן. אני משוכנעת שאין אפילו אחד במיך-צוע שחושב שהפלייבק הוא רעיון טוב. עובדה שער היום זה לא הוכיח את עצמו. היינו בסדר גמור עם יוהר ועופרה וטולדנו, אבל הם היו עוברים מצויין בקדם גם בשירור חי.

"אי-אפשר להאשים"

מוסיקאי קובי (הללויה) אר-שרת, מתחזה בקוב בקדם: "רשות-השירור, ברוב הדר ופי-אר, הודיעה השנה על חידוש פסי-טיבל-הימר במתכונת הישנה והטיר-כה, עם תזמורת, בשירור חי. הפעם האחרונה שזה היה בשירור חי, הי-תה כאשר השיר הללויה זכה במ-קום הראשון, ב-1979. מאז עברו 10 שנים."

ב-1987 זה היה חצי-חי — פסי-קול של התימורת, והזמרים שרו בשירור חי. הוחלט על שירור חי, אבל מישהו ברשות החליט, משום-מה, שצריך להביא לשירור חי רווי-קא את תזמורת צה"ל. "איגוד המוסיקאים התנגד לכך — מה פתאום תזמורת צבאית שתשתף באירוע שהוא אזרחי לחי-לוטי? בכך נלקחת עבודה מחברי-האיגוד, שכל השנה משתתפים ב-כל הקשור למוסיקה הקלה בארץ. וגם לוקחים מהם את הפרנסה, וגם לוקחים את 'הסוכריה' — הופעה באירוע חגיגי וחשוב. זו היתה החי-לטה ממש לאילעניין, להביא תיז מורת צבאית לאירוע כזה."

רשות-השירור לא הסכימה כי שום פנים ואופן לשנות את ההח-לטה, והציעה פשרה — ללכת חצי-דרך לקראת איגוד-המוסיקאים, עלי-דיו הזמנת סקציות נגנייה-מיר-תרים של התזמורת הפילהרמו-נית, לצד נגני נשיפה וקצב של תזמורת צה"ל. איגוד המוסיקאים התנגד, מכיוון שיש כאן עניין עקי-רוגי.

"לא הגיעו לפשרה, ורשות-ה-שירור החליטה ששוב יהיה פליי-בק. את התוצאה ראינו באירוע-הזמיר-אני חושב שגילוי הוא ילד מאוד מוכשר, שהיה נתון בלחץ גדול מאוד, שבו לא יכול היה לעמוד. "אי-אפשר להאשים אותו, אלא את השיטה, שאיפשרה לשלוח ליד לייצג את המדינה. בחוקה של האירוויזיון אין סעיף המתירים להשתתפות ילדים, מכיוון שאף אחד לא צפה שכן יקרה. הרי זה פסטיבל של זמרים בוגרים, לא פסטיבל-ילדים. את הפריצה הזאת בחוק ניצל מי שניצל, שלחו את הילד, וראינו את התוצאה. "לדעתי, לוקחים מהאנשים את הרבר שלמענו הם קיימים — רגע

ציון צמיר, העולם הזה

מפיק חסון 95% עושים בפלייבק" על תזמורת-צה"ל. חברי איגוד-ה-נגנים מחו עליך, ופורת הודיע שהאיגוד לא יכתוב לו מה לעשות. במקרה הזה לא היה מדובר בכסף, מכיוון שבקופת הרשות נשאר הר-בה כסף — 100 מיליון שקל". על השאלה מדוע התעקשה רשות-השירור דווקא על תזמורת צה"ל, ענה חסון: "הרשות לא תסי-כים שמישהו יחליט שבבילה עם מי ולמה ואין לנגן. הרשות רצתה בתזמורת-צה"ל המעולה, כניצוח יצחק גרציאני, האחד והיחיד. הר-שות הבחירה שרק הרשות תחליט מי יופיע בתוכניותיה". אז מה יהיה בשנה הבאה — יהיה קדם חי, או שוב פלייבק? חסון: "ברגע שהנהלת רשות-ה-שירור תחליט, בקרוב, נודיע". ומה הוא עצמו מעדיף? "אני לא נותן ראיין אישי. לא מעניין מה אני חושב. אני ממלא את החלטות הרשות."

מאיד לינשץ

אהבה, עד גבול!

אהבנו את שמיר אהבת נפש. הערצנו את מפקד הלח"י, שרץ ב־פרדסים עם אקדח ביד ונלחם בבריטים עד לסילוקם מכאן בבר־שת־פנים. זכרנו את שנותיו ב־"מוסד", ואת נאמנותו לתורת ד'בוטנסקי ול־תנועת־החרות.

אהבנו את שמיר, שעמד מול פרס וחי־בורותו, ונוכח כל העוֹלָם לם כולו, בניסיון הנוֹר־אל להביא עלינו את אסון הוועידה הבינ־לאומית הכופה. כי בדנו את האיש על קור־רוחו ועצביו־הבר־זל שגילה, ברגעים קריטיים של משא־מתן פנימי וחיצוני, מול יריבים וידידים בארץ וברחבי תבל.

שמיר בפרדסים ואקדח ביד

אהבנו את שמיר, שהוביל את המחנה הלאומי לניצחון אלקטורלי. ראינו אותו בגדר־לתו, כשהסיט את האש התיק־בריתיים מ־ישראל לכיוון ההנהגה הפלסטינית. שמחנו בהצלחתו, כשגרם למהפך כללי בדעת־הקהל העולמית, מעוינות גלויה למדינת היהודים, עד לנכונות להנהיג כלפינו באובייקטיביות יחסית.

אך ארץ ישראל חשובה יותר מ־אשר איש זה או אחר. האדמה הרי רועדת מתחת לרגליו, והאסון כבר עבר את מפתח דלתו. האינ־תימאדה, שורש ראש ולענה, הור־סת בארץ הקודש כל חלקה טובה. גם תוכנית הבחירות של שמיר ורביץ אינה נותנת תשובה הולמת לבעייה הבוערת.

כי קשה עד בלתי־אפשרי להע־

ניק לאיש אחד ויחיד צ'ק פתוח מדיני־ביטחוני. אסור לבנות את עתיד האומה כולה על בסיס יכוֹל־לת העמידה של בן־תמותה. מדינה אינה יכולה להמר על גורלה, אפילו כשהקרו־פיה בקאזינו מבטיח נאמנה, לסובב את גלגל־הרולטה ל־טובתה. אין לנו ארץ אחרת, שנוכל לנסות עליה את המתכון ה־מדיני המוצע. אין לנו שום אפשרות לקחת סיכונים מיותרים, כי לא נקבל מאף אחד את ההזדמנות השנ־ייה.

והרי בדרך לבחירות המוצעות בשטחים ממתנות אלף ואחת מכשולות ותקלות. ה־מצרים יכולים לחמם את הגבול ולקרר את השלום. האמריקאים יושבים ב־שקט, בהמתנה דרוכה לקו ה־התחלה, שיקבע מרכז הליכוד. אש־ף טרם החל לפעול על ידידיו באירופה ובאמריקה, ועד לא אמר לאנשיו בירושלים אפילו את ה־מילה הראשונה. ראש־הממשלה, שהיה לנו ברא, הוא לא בדיוק נער צעיר. צריך גם לזכור, כי פרס משמאל מחפש את שעת־הכושר לחזור בגדול.

כך שחובה קדושה לשרטט עכ־שיו את הקו. צריך לעזור לשמיר להציב היום את הבלמים לעתיד. אין כאן עניין אישי כנגד המנהיג, יש כאן עניין אישי הנוגע לכל איש ואשה במדינה, הנמצאת בעיצומה של מלחמה על המשך קיומה.

ענת גטניו

משמאל לשמאל

צד שמאל הוא הצד שלי במפה הפוליטית. בישראל, מוסכם כי מי שהוא ר"צ, שינוי, מפ"ם ור"ק — הוא בשמאל. אבל כעיקרו, אני מסרבת אף להצביע. שהרי בעיני, ה־120 הם גונבי דעת ההמון, כולל אותם הח"כים השמאלנים־כביכול.

ורווקא כאן, בפינה האחרת של העולם הזה, אספר על השמאל, ומשמאל לו. אולי ישמע קול הפעילים בשטח למען השלום, גם מי שתובעים צדק חברתי בשכונות ובעיריות־הפיתוח (שמעתם עליהם, מפ"מניקים?). תובא המחאה כנגד הצבועים, שתפסו לעצמם עמ־רות כוח והשפעה, תוך כדי אפס עשייה.

הנה, למשל, יש לשמאל גוף חביב, גדול ורחב — המרכז לשלום שמו. תודו, יופי של שם, ובין חבריו נמצאים אהובי־הקהל: שוֹלֵם למית אלוני, אורה נמיר, יוסי שריד, ווליד צאק, קיבוצניקים טובים ואחרים. מנהלי המרכז אמורים לגייס כספים בעולם הגדול לטובת פעילויות המקדמות שלום, שיוויון וצדק חברתי.

הרולארים הירקנים צריכים להיות המנוף לקידום המעשים בשטח, שלשמם הושגו הצ'קים השמנים. הכסף נאסף, השלום עדיין לא בא, ואפילו צ'ק חברתי לא בדיוק הושג. אבל החברה הטובה והלבנבנים בראשות המרכז לשלום (יש שם גם כמה ערכים, כמה, כמו הפולני, המספר כי יש לו גם חבר מרוקאי) ממשיכים להתיישר על יצועם בלילות הטיסות הטרנס־אטלנטיות, ובימים העמוסים ארוחות עם תורמים.

ובארץ נשאים אנשים תמימים כמו רויד

דוגמנית סימונסון

נמרו. ורצו לספר לחברה ב־חדשות

בקיבוץ גבעתיים (מאוחד), שהתה כמת־נרבת הדוגמנית הדנית רנה סימונסון. היפה־פיה, הנחשבת כ־פנים של שנות ה־80, קטפה פומלות בימים ועברה במיטות שונות בל־לות. כך, על כל פנים, סיפקו החברה פרטים

חמו מהקריות. אחת לארבעה חודשים לערך הוא טורח ועמל להוציא גליון של עיתון אחר. זה עיתון, שעיקר עניינו מחאה כלפי המיסר והוקעת הצביעות והאימפוטנטיות השוררים בו. 2500 שקלים הוא תקציב הגליון, ועל כך נוספת ההשפלה בבקשת הנדבה מספקי־הנייר ובעלי־הדפוס. הכותבים אינם מקבלים שכר, כמובן, למרות הגלויים החשובים והראויים לפירסום, יותר מהרבה מאמרים פובליציסטיים מתחכמים כעיתון צהבה יומי כלשהו.

והמרכז לשלום תומך או עוזר? מה פתאום. מה להם ולו? ובכלל, למה מוכרחים מחאה? ועוד נגד המיסר? ותבין, מר חמו, ארון וילי גפני מהנהלה, נמצא עכשיו בנסיעה חשובה להשגת תרומה נאה. שתהיה לך סבלנות, רויד חמו. גפני חוזר עוד כמה שבועות, ואתה הרי במילא דפוק מהקריות.

צריך גם לדעת, כי יש המון אנשים טובים ונאיבים בעולם הגדול, ביניהם אנשי־ממון בעלי חזון. חלומם הוא מדינה דרלאומית בארץ ישראל, ותומכתם לטובת העניין רבה. יבורכו החברים העמלים סביב הגלובוס, בראיה כנה לקליטת המשאבים המקורשים לשלום ולחברה סוציאליסטית בריאה. לא פשוט לפעול למען המטרות הנאצלות על בטן מלאה, כשעדיין לא מולאה רשימת הקניות שהגישה המישפחה. שהרי אי־אפשר לדרוש מכולם להתנדב לפעולה של ממש, כאן ברחובות החשופים וטולי־המזגים.

החרוצים שבינינו, מי שמשתוקקים באמת לעשות ולשנות, חייבים לקוות, כי בחזרת הטיילים הנכבדים תביא בסיכומם של דבר גם מוזמנים. שנוכל להתארגן טוב יותר, ולהוציא כתבי־עת, ולצאת להפגנות ומחאות. על גבינו מתייר לו ציבור העבים בעולם. על סמך פעילותנו מתרמים את הנרבים. מוכרים אותנו כסמל ודוגמה לשמאלנות הנאורה, אך שוכחים לציין כי מחננו כבר אינו בדיוק טהור. רדיפת הבצע, השררה והכבוד הפכו ממנו לסימני־היכר גם של מימסר השמאל.

הכותבת הינה עיתונאית פעילת שמאל

נדיבים לחדשות. גם לאישים ידועים שמוֹר־רה הזכות האלמנטרית לפרטיות במישור האישי. לא מדובר כאן בזכות הציבור לדעת, אלא בכבוד האדם. ידוע שהגבר הישראלי גומר מהר ורץ לספר לחברה; אך הכתבה מה־וה רוגמה לעיתונות צהובה כמלוא ריש־עותה. מדוע מצא לנכון העיתון חדשות להפשט את היפהפיה הדנית עירוס ועריה עבור כל עם ישראל חברים? לעורכים, לכות־בים ולקיצוצניקים חסרי־הערכים פיתרונים

שלום לרדיוקים

להיפרר בשלום. יהודים לכאן וערכים לשם, זו התפיסה ההולכת ורווחת בציבור הי־הישראלי. לא מדובר כאן בזכות הציבור לדעת, אלא בכבוד האדם. ידוע שהגבר הישראלי גומר מהר ורץ לספר לחברה; אך הכתבה מה־וה רוגמה לעיתונות צהובה כמלוא ריש־עותה. מדוע מצא לנכון העיתון חדשות להפשט את היפהפיה הדנית עירוס ועריה עבור כל עם ישראל חברים? לעורכים, לכות־בים ולקיצוצניקים חסרי־הערכים פיתרונים

דינאלה אשכנזי

איזון חוזר

מ'י הבוס

הפלסטינים לא מפרדים בין רת ומדינה חילונית. אישים מעזה סיפרו לרביץ "אש־ף הוא אלוהינו". בשמיים אלה הוא אכבר, אבל בארץ יאסר ערפאת קובע מי מהם יהיה ומי ימות. ואם רוצים לדעת מהי חלקת האלוהים הקטנה של היר־כראי לעיין בחזון ערביי ארץ ישראל. מראו על אוישר בן ה־17 נש־אל על ידי מעסיקו במסעדה, אמנון נחמיאס (הפרלמנט של ראשון). איך אתה חושב לעשות כאן שלום? וזה ענה: "רוצה ממשלה שלנו וצבא משלנו ואת הארמה חורה". את הארמה? נשאל, "כן, כל אדם חוזר לאר־מתו" (ולסבו ב־48 היה פרס וחמור בייבנה. זו

שאלה של שכיות

בסימפוזיון על מדיניותה הגרעינית של ישראל, הציג הד"ר שי פלדמן כי ניסוג לקו הירוק (קווי אושוויץ) על־פי אבא אבן ונב־היר חרממשמעית: מי שיפתח במלחמה נגדנו נגיב כלפיו בשימוש בנשק גרעיני. צנוע במימדיו, תיאוריה מרתקת מבית־היוצר של "המחנה השפוי", הטוען כי אין פיתרונות של "ובאנג וגמרנו".

הבנים של שנות ה־80 בחצר המשק

החרדים לדמות חברתנו, בעיקבות האי־רועים "עשר דקות מכפר סבא", עלולים למ־צוא סיבה לדאגה גם "חמש דקות מחררה".

אנארכיה

פקיד בכיר מאוד במשרד ראש הממשלה בירושלים אמר השבוע, שלדעתו תוכנית ההחלטות שלפסטינים ביהודה, שומרון וחבל עזה, "הגיעה לנקודה, שאין ממנה חזרה". כלומר, אין זה משנה כלל באם מרכז הליכוד יחליט כך או אחרת, ואין זה קובע מה חושבים בעלי התוכנית, הטוענים שבאמצעותה בעצם ימנעו הקמת מדינה פלסטינית-אש"ף.

התוכנית הזאת, המשיך אותו פקיד בכיר, היא בסיס לשני נויים: בשלב הבא, תוך שבועות לא רבים, תאלץ ארצות הברית את הממשלה, שהבחינות יכללו גם את ערכי מיוזרח ירושלים. ימצאו פיתרון כמו, למשל, שפלסטינים אלה יצביעו בקונסוליה האמריקאית שם. האמריקאים גם יגרמו לממשלה להבטיח את בחירת אנשי אש"ף, במסגרת ערובות, שיידרשו לעריכת "בחירות חופשיות" ו"נוכחות משקיפים ניטראליים".

לכן, העריך אותו פקיד בכיר, המצוי בחומר הסודי ביותר במשרד ראש הממשלה, בשלב הזה, מתקדם תהליך הקמתה של מדינה פלסטינית בקצב מדהים, על כל מה שנגזר מכך לגבי עתידה של הבירה — ירושלים.

לאור הערכת-מצב פסימית זאת, כיצד קורה שיש מבעלי התוכנית, שעדיין שואגים "לא ניתן אף שעל לערבים" ועוד מוסיפים את הסיסמות: "לעולם לא אש"ף", "לא תקום מדינה פלסטינית"? האם הם משקרים לציבור ביוזעין? או אולי הם מאמינים בעצם מה שפיהם אומרים?

הפער הזה, בין הסיסמות וההצהרות של בעלי-התוכנית לבין הערכות-המצב — הפסימיות כולן — של מומחים שונים במשרד ראש הממשלה ובמערכת הביטחון על כל שלוחותיה, הוא מדהים. רק לעיתים נדירות, בתולדות המדינה, אירע שצמרת שריה-הממשלה תאמר דבר אחד — ואילו ניירות המומחים יאמרו את ההיפך הגמור.

כבוא היום, כאשר יונחו לפני הציבור המיברקים והמיס מכים הללו, המצויים כיום בלשכות ראש הממשלה ושרה ביטחון, רק אז יירע הציבור עד כמה מעט הוא ידע על המצב בשלב מכריע בתולדות מדינתו.

★ ★ ★

אבל כבר מעכשיו ניתן לשאול, אף מבלי לקבוע מי צודק בוויכוח הלאומי הנוקב, האם אותה תוכנית גורלית התקבלה בתהליך תקין של קבלת החלטות. תהליך המבטיח, בראש ובראשונה, שנשקלו עד הסוף הסיכונים של הקמת מדינה פלסטינית וחלוקתה מחדש של ירושלים, ואחרי-שלוש שנים, "התחלת משא-ומתן על פיתרון הקבע". אלה הם חלומות — משום שברגע שבו תקום האוטונומיה היא שתהיה רהיורה המדינה הפלסטינית, הקורמת דה-פאקטו, מדי יום, עור וגידים בשטח, נוכח פשיטת-הרגל הביטחונית הישראלית. לא שלוש שנים. ולא חמש שנים. אלא — מדי.

אשכול וגולדה מאיר, למרות "המיטבחים" שלהם, ויכרל מנחם בגין, עברו בהחלטותיהם הגורליות דרך כל מוריו הגיהנומים הדמוקרטיים. עם כל כעסם על הדלפות של סודות מדינה מדיניהם, הם לא היססו להביא לשם את העניינים הכמוסים ביותר.

נראה שאין הצעה או תוכנית אחת בנושא חיוני שמנחם בגין כראש-הממשלה לא הביא קודם לכן לדיונים בוועדות שרים, או בוועדות קצינים ופקידים, שהוסמכו על ידו כחוק, לאורך כל המשא-ומתן לשלום עם מצריים פעלו צוותים במטכ"ל, במשרד הביטחון ובמשרד ראש הממשלה, שברקו הכינו את הניירות לדיונים ולהחלטות.

אין זה אומר שגם עבודת מטה מבוצרת זו מחסנת את הממשלה מקבלת החלטות שגויות. אבל לפחות הציבור יודע,

פקיד בכיר בירושלים: "הגענו לנקודה שאין ממנה חזרה"

לא רק שתהליך קבלת החלטות הוא תקין, אלא שהושקעו בו מיטב המוחות בין הנבחנים, במשרד-הממשלה ובכנסת.

כמובן שסך כל הדיונים המדיניים-ביטחוניים, הבא לידי ביטוי בהחלטות הממשלה, אינו יכול להיות גדול יותר מסך כל מישקל המומחים, המקיפים את ראש-הממשלה. ולעיתים המדובר הוא במישקל נוצה. אבל זהו מחירה של הדמוקרטיה. וכאשר, מלווה בשירי הבכירים בקמפ-דייוויד החליט בגין שהוא יעקור את היישובים בסיני, הוא לא שחק במתבואים. הוא בא וסיפר לעם את האמת, ככל שהאכיזה. כי בעיניו, כמי שריה מנהיג אמיתי, לא הכסא היה חשוב, אלא הנושא הלאומי, אף במערומיו המכאיבים ביותר.

רית ונוהל מסודר של קבלת החלטות שם, הופתעו שוב הישראליים כשלמרו ששניים וחצי שנים הסכימו שיעיראק, המשתמש בנשק כימיקלי, תניח צינור-נפט לאורך ירדן, כדי שישאלי לשעבר ירדנים במכה אחת כמה מאות מיליוני דולר, ויתעל אחדים מהם בחזרה לקופה מילגתית. כמובן שגם תכנית זו הוטלה מהממשלה.

אמרו שהאנארכיה הזאת תיפסק עם הרוטציה, והיא בעצם המחיר הכבד שיש לשלם כדי להבטיח מימושה.

להיפך, המצב רק הוחמר מאז אוקטובר 1986. וכאשר במרץ 1988 הורעו היחסים עם ארצות הברית במידה חסרת-תקדים, לאור אוזלת-היד הממשלתית-צבאית, בטיפול בפורעים הפלסטינים, לא התקיים שם אף דיון אחד, כיצד להתמודד עם

הדיון המדיני-ביטחוני של רוהיה אינו עולה על סך המוחות המקיפים אותו

הבעיה — המדינית והתדמיתית. להיפך, עד לרגע האחרון סיפרו ראשי השילטון בקבינט שארצות הברית לעולם לא תכיר באש"ף, והופתעו, כמובן, שכמעט למחרת היום החליטה וושינגטון לפתוח בדילוג עם אירגון-הטרור.

לא רק שחוסלו כל עבודת-מטה תקינה, וכל הליך נורמלי של קבלת החלטות, אלא, כפי שסיפרה לי אישיות החוזרת ומופיעה תדירות לפני הקבינט: "אנו באים לשם רק כדי לדווח. והרושם שלי הוא שהקבינט משותק. אין מי שיקבל החלטות, אף בעקבות הדיווחים החמורים ביותר המובאים לפניו..."

לכן אין להתפלא שלשיא האנארכיה הגיע המצב בתהליך קבלת-ההחלטות בממשלה בשבועות שקדמו לאישור האוטו-מטי של "תוכנית הבחירות" עלידי הכנסת.

מה שידעו עיתונאים — לא נמסר לשרים באף פורום אחד. יותר מזה, התוכנית בושלה, בקווי-היסוד שלה ולעיתים אף בניסוחיה מעורפלים בכוונה, תוך התייעצות — לפחות לא רשמית — עם האמריקאים. הם הכירו אותה לפרטיה — אף לפני שהובאה לידיעת שריה-הממשלה. מצב שהזכיר לי את פעילות האמריקאים בסייגון, ויאסנאם בקיץ 1970, עת הכי תיבו שם לשילטון את מהלכו.

מלכתחילה נזרק לחלל, עלידי שר-הביטחון, הנושא ה-אופראטיבי העיקרי בתוכנית, הבחירות והפלסטינים. שר או שניים, המקורבים לראש-הממשלה, שיכנעו אותו שייאמץ את הממשלה בושינגטון קיבלה את פרטיה עוד לפני שראש הממשלה הגיע, מתוח, לושינגטון, לחוץ עלידי הכישלון הביטחוני וסיפורי המשבר הצפוי ביחסים עם ארצות הברית. אך ברגע שהאמריקאים שמעו, עוד בטרם הביקור, מפקיד ישראלי, שנשלח אליהם לפי תביעתם, כי ראש-הממשלה מביא את רעיון שר-הביטחון, כבר נתמלא רצונם ולא היה צורך בשום משבר.

הממשלה, הקבינט והכנסת לא שמעו על כך דבר ממשי — לא לפני הביקור בארצות הברית, ואף לא לאחריו. שניים שלושה שרים ופקיד וחצי הביאו לראש-הממשלה את התוכנית לעוסה, אחרי שעברה בחינה מוקדמת במסגרת האמריקאית. במקביל סבך שגריר ארצות הברית בין שרים שונים ועשה נפשות לתוכנית, שעדיין לא הוצגה.

רק אז, בתום חודשים של פעילות חשאית — מלווה בהדלפות לעיתונות — נקראה מליאת-הממשלה לאשר את התוכנית בישיבה מרתונית — כי המישלחת האמריקאית המתונה בחרה הסמוך לקבל את המיסמך חתום בידי ממשלת ישראל.

★ ★ ★

כרגוריון העלה את ישראל למעמד של עם. בגין ביסס את העם במדינה. ממשלת-אחרות מחזירה את המדינה למחלת. אם כך התקבלה החלטה, העלולה להשפיע על גורלו של כל ישראל, קל לתאר כיצד לא יתנהלו הדברים ולא תתקבל נה החלטות הנכונות ברגעים קריטיים עוד יותר הצפויים לבוא.

במצב אנארכיסטי זה, המוכתב עלידי צמרת-השילטון, מה הפלא שראש-הממשלה אינו מהסס לבסס את התוכנית על אדם אחד — על עצמו, באומרו שהיה מצביע נגדה אילו יריבו הפוליטי היה מביא אותה.

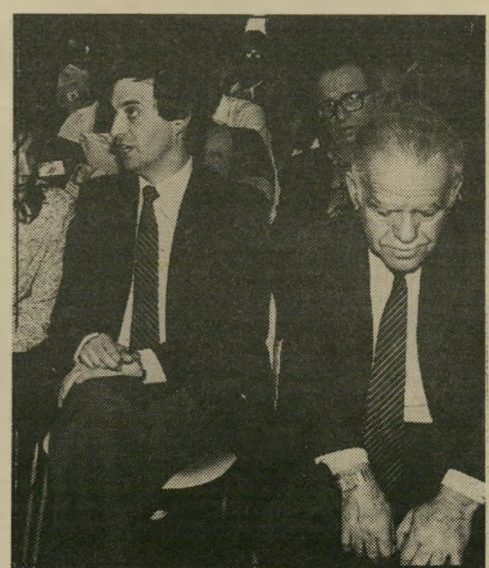
"אני ואפסי עוד", אחרי המבול, שיטת ה"חאפ", שיטת ה"סמוך" בעברית מדוברת.

חוק וסדר מתחילים בממשלה. רק אז ניתן לחזור ולהשליט סם בשטח עצמו.

לשיא התהליך הדמוקרטי התקין הגיע מנחם בגין בעת שניהל בראשות ממשלתו את מלחמת-הלבנון, במשך ימים ולילות ולאורך חודשים ארוכים. הממשלה כולה ישבה כור עדת-שרים לענייני-ביטחון, ודיווח שוטף ומקיף נמסר לוועד דת-החוק-הביטחון של הכנסת. למרות שהיה ידוע ששרים וחברי-כנסת מדליפים, תוך כדי המלחמה הקשה, סודות כמו סים, כולל מיבצעים, לא ויתר בגין כהוא זה על התהליך החיוני של קבלת החלטות ואישור. יכולים היו שרים לרוץ לפני תום הישיבה כדי לבשר, מסיבות פוליטיות ואישיות, לעיתונאים הרצים לכבוש את רובע חיסאלום בדרום-ביי-רות, וחברי-כנסת יכלו להדליף על גיוס כוחות נוספים להדיק המצור על בירור — אבל מנחם בגין בשלו, ובצדק.

★ ★ ★

כי במאבקים גורליים אולי אין עם ששלים מחיר כבד יותר מאשר היהודים, בעיקר כאשר מנהיגיו כרוו מהתמודדות עם האמת אשר הוטלה אף ממנו. בממשלת האחרות הלאומית קרה הדבר.

שמיר ומרדור
בין סיפר לעם את האמת

בבוקר חורפי אחד ב-1986 התעורר הציבור לשמוע שמדינת ישראל מעורבת עד לצווארה בפרשת "איראנגייס". ייתכן ולא ניתן היה לכזב בטענות לממשלה, אילו לפחות ועדת השרים לביטחון ("הקבינט") היתה מקבלת את ההחלטה, אחרי דיונים יסודיים וממצים. אבל התברר, שמכירת הנשק לאיראן ותיעול מיליוני דולארים ונשק לקונטרס, התקבלו על ידי שניים-שלושה שרים ושניים וחצי פקידים בירושלים. במיסת-רים, הרחק מעיני הממשלה ואפילו מעיני תת-הוועדה הסודית לענייני מודיעין בכנסת.

הנוק שנגרם לישראל בארצות-הברית הוא קשה להערכה. הצורה החובבנית שבה נוהלה ההפרתה, בעיקר בחלק השני, מערערת עד הסוף את מעמדה של מדינה, הנשיא האמריקאי הידודית ביותר של ישראל — רונלד רגן.

עד עצם היום הזה לא נמסר לקבינט ריכוז מלא על ספיחי הפרשה, כולל על דבריי-שקר של פקידים ושרים ישראלים, ושימוש לא תקין של מיליוני דולר במישרייה-הממשלה. באותה דרך ניסו להעמיד את הקבינט והממשלה לפני עובדה מוגמרת, ולהחתים אותה על נייר מפוקפק מאוד, שהושג בדרכים עוד יותר מפוקפקות, והמכונה "הסכם לונדון" עם המלך חוסיין, באפריל 1986. ההסכם, שהיה שווה פחות מהנייר שעליו נכתב, הפך איל-כירל, שכמעט קיעקע את הממשלה. בשעה שתהליך תקין של קבלת החלטות אולי היה מנוע את הביזיון כולו.

מאוחר יותר, ורק בגלל תהליך מישפטי תקין בארצות-הב-

אני הייתי מחזיר לפלסטינים 95% מעזה, שכס... חברון... *
נהר הירדן הזעיר והקטן אינו יכול לשרת כסכין – לחתוך את הגוף הפלסטיני לשני חצאים. * עמדתי יכולה לשכון בצוותא עם המונטליות של שרון ושמיד לזמן קצר מאוד: אנחנו חלוקים לגבי עתיד המדינה. * הסיכויים שישראל או העם היהודי יהפכו לנורמלים היום קטנים מאוד.

מר פרס, האם תעמוד על הדף קת כל הגדה המערבית ורצועת עזה?

בפירוש לא.

האם תוכל לתת לי הגדרה למה שלא יהיה איכפת לך שיכלל במדינה הפלסטינית?

בהכללה רחבה, איזורים צפופי-אוכלוסיה אני הייתי מחזיר לפלסטינים, ללא כל היסוס. רצועות-הקרקע הנחוצות לביטחוננו – אנו נשאיר לעצמנו. לרעיון, הייתי מחזיר, קרוב לוודאי, 95% מעזה; אני הייתי מוסר שליטה בערים הראשיות בגדה המערבית.

למה אתה מתכוון ב"שליטה"? האם אתה תיתן את הערים בחזרה לפלסטינים, כן או לא?

(היסוס ממושך, ואחר כך): כן, אדוני! אני לא רואה שום סיבה מדוע עלינו לנהל את שכס או חברון.

ראיון

רענן ר. לוריא

אתה פוליטיקאי מאוד נכון. אני מנסה לתקוע יתד מעבר להליכתך על כהונות בביטויים כמו "לנהל". מה שאתה מתכוון זה: הבה ניתן לערים, כדוגמת שכס וחברון, להיות חלק מהמדינה הפלסטינית, נקודה? אני הייתי מעדיף לקרוא לזה מדינה פלסטינית-ירדנית.

באמת, מר פרס...

בסדר, בפירוש לא חלק של ישראל... אני הייתי מנסה, במאמץ רב, להשיג אלטרנטיבה לשליטתן הירדנית-פלסטינית, משום שיש לנו שתי בעיות, שאותן אני רוצה להבהיר: אני מדבר על מצב פוליטי ועל הערכות צבאיות. מבחינה צבאית הייתי רוצה לראות רק שני צבאות: ירדני וישראלי. צבא ירדני נוגע במימי הירדן מהמזרח, וצבא ישראלי נוגע במים המערביים. או, אף, איני רואה כל סיבה

ערך בעינינו. והוא, לראות פדרציה ירדנית-פלסטינית. ניסיוני מראה שכאשר שני צדדים נמצאים באי-הסכמה, התוצאות עשויות להיטות עמדה שלישית, שאף אחד משני הצדדים מעולם לא הציע או לא לקח בחשבון.

כיצד יכולה עמדתך לשכון עם המנטליות הפוליטית של שמיר ושרון? היא יכולה לשכון. במשך זמן קצר מאוד. בסיסית, אנחנו חלוקים לגבי עתיד המדינה. אני שייך למפלגה המאמינה בפשרה טרי-טוראלית – מה שערכים ואמריקאים מכנים "שטחים תמורת שלום". אני אומר זאת

היחידה לעשות מדינה ליהודית זה להביא לרוב יהודי. אני לא הייתי נשען על כל אמצעי אחר, שאינו יכול להבטיח את אופיה של ארצנו כמדינה דמוקרטית, ואת אופיה של מדינתנו, אלא בעזרת קיום רוב ברור.

מתי אתה עומד לקום ולומר: "מספיק זרי, זה בדיוק מה שמצפוני מכתוב לי, אפילו אם לא אחיה בכל עמדה בקבינט, מצפוני יהיה נקי בעצם עשיית הדבר הנכון?"

ברגע שאחליט להפסיק לעסוק באסטרטגיה ולהפוך למטיף. אני לא מטיף. אני אינני נושא דרשה. אני אומר לעמנו פעם אחר פעם: במשך 4000 שנה לא שלטנו בעם הערבי; הבה לא נהיה טיפשים לעשות זאת עתה. אני אומר, הבה נחזיר שטחים תמורת שלום ולמען אופיה המוסרי של ארצנו. הבה נבין כי לפלסטינים יש רצונות משלהם.

בוא ניקח את רמת-הגולן. איזו זה מציג מצב מאוד מעניין, מנקודת מבטך שלך, שכן אין בו כל ערכים, ולכן אין כל צורך, מבחינה חברתית, "להפטר" מאוכלוסיה ערבית. אבל אין זה במושגים תנ"כיים "ישראל השלמה". האם יהיה נכון להתחזר את רמת-הגולן?

ובכן, אין אני מרגיש צורך להשמיע את כל ההצהרות בעולם, רק מפני שאתה שואל שאלות, אבל אומר את זאת: האסד אל-אסד הינו, אסטרטגית, המנהיג הערבי הקיצוני ביותר. אינני רואה אותו מתגמש בעתיד הקרוב. כך שהבעיה אינה קיימת. בסיסית, אמרנו שהחלטה 242 מתייחסת לרמת-הגולן גם כן. וההתייחסות תהיה אסטרטגית.

איך אתם יכולים להפוך את היחידה הישראלית ואת ישראל ליותר מושכות, הרבה יותר מושכות, לא רק לפוטנציאל המהגרים היהודים מברית-המעצמות, שאומרים בבירור כי ברצונם ללכת לאמריקה ולא לישראל?

ב-1948 הקסם של ישראל היה הריבונות, החזרת החיים היהודיים לאחר הפסקה של 2000 שנה. ב-1989 הקסם של ישראל מוכרח להיות השלום. הצירוף של מדינה, שנוצרה כנגד כל-כך הרבה סיכויים, והשלום, המוצג כנגד כל-כך הרבה חשדות, הוא הצירוף הדראמטי ביותר שאני מסוגל לחשוב עליו. אבל שלום זה מצב נורמלי, ואין בכך די עבור ישראל להיות "נורמלית". גם ורמונט אינה במצב מילחי-מה עם שכנותיה, דבר שהוא מצב

גלויות, ואני אשלם את המחיר בעבור זה. שרון טוען כי יש מדינה פלסטינית מיוזמה לירדן, ושמיד והוא רוצים לתבוע את כל השטחים בישראל עצמה; כתוצאה מכך – 20 שנים מעכשיו יהיה בישראל רוב ערבי. האם אלה יהיו "פיתרונות הג'ונייז", מנקודת מבטך?

לא. אתה יודע, כמה מהם מניחים, כי התושבים הפלסטינים של הגדה המערבית ורצועת-עזה יישארו לנצח תנאים ירדניים. אם לא תמצא את הפיתרון ירדן עולה לבטל את אזהרותם, ואז הם יהפכו לאזרחי ישראל. היום הם כבר מהווים 38% מהתושבים היושבים בין נהר הירדן ליס-התיכון. וברור, שכאני מדבר על המדינה היהודית, הדרך

לא כך. אני ער לעובדה שאנו נמצאים באי-הסכמה. זו הסיבה מדוע אנו צריכים משאומתן. כשהפלסטינים יבחרו את מנהיגיהם-נציגיהם, הם יבואו עם מערכת-הרעיונות שלהם, ואנו נבוא עם מערכת-הרעיונות שלנו. בסיסית, אתה באמת רוצה "לי שחרר" את ישראל מאיזורים מרובי-אוכלוסיה ערבית, נקודה. נכון או לא נכון?

כן. בתוספת שלום – אלה הן התוכניות.

אתה מוכן להסכים, בסיכומי של דבר, למדינה פלסטינית שתהיה מפורזת? שוב, אני אצטרך להביע את הפיתרון המור

נורמלי. ישראל חייבת להיות מושג-כת עבור מהגרים בעתיד.

ובכן, הסיכויים שישראל או העם היהודי יהפכו לנורמליים הם מאוד קלושים... (צחק) — אנו אנשים בלתי-ירדניים. כך היינו, כך, כנראה, נישאר. ה"ספציאליטה של הבית" בהקשר לישראל ולעם היהודי הוא ההעדרה הברורה של השיפוט הרוחני וההישגיות. אני מקווה שישראל תהיה מרכז ללימודים, מרכז רוחני, מרכז ידע, מרכז נון-קונפורמיסטי, במובן האינטלקטואלי.

מדוע אתה משתמש במילה "תיקונה"? אתה נמצא בעמדה שבה

פרס: "התנחלויות ישראליות יצטרכו לחיות בשילטון"

מדוע נצטרך לשלוט, לנהל, למשול — איזה ביטוי שאתה רוצה? בחיי העם הפלסטיני. נהר הירדן הזעיר והקטן אינו יכול לשמש כסכין — לחתוך את הגוף הפלסטיני לשני חצאים. אתם אומרים: ניתן להם בחירות חופשיות. האם אתה באמת מתכוון שהבחירות הקרובות יהיו חופשיות?

כן, מאה אחוז...

מאה אחוז... בסדר... אבל, מצד שני, אתה מכריז כי מישאלת-ליבך תהיה מדינה פלסטינית-ירדנית. אם, למשל, הפלסטינים שייבחרו יחליטו להיות חלק מנורווגיה, או צריכה להיות זכותם, שכן זו המשמעות של בחירות חופשיות. בשעה שאני מכ-

האם

הליכוד מתאבד?

לעיתים נדמה שהליכוד פוחד מהשילטון, שלא נוח לו בו. לעיתים הוא חרל פתאום להתמודד עם מפלגת העבודה, כאילו היה להתגוננות מתמדת. תיקשורת טוטאלית, טאריט, העשויה כמעט כולה עור אחר, רוצחת זה שנים את אופיו של הליכוד ואת אופי מנהיגיו, בהאשימה אותם בנטיית אנטי-דמוקרטיות. בגלל זה, ייתכן, שהוא רואה חובה לעצמו להוכיח שוב ושוב את דבקו בקידמה. כתוצאה מכך נכנס הליכוד מדי פעם לתוך מלכודת שקופה של איזה רעיון נפוח המשמש כפיתיון.

קשה להבין איך מסכים הליכוד לשינוי שיטת הבחירות ביחד עם מפלגת העבודה. שהרי עבורו זו מלכודת מסוכנת ביותר. ההצעה קובעת אחידות חסימה של ארבעה חברי כנסת, כאשר 60 חברי-כנסת ייבחרו ברשימות ארציות, לפי השיטה הנוכחית, ולגבי היתר תחולק הארץ ל-20 איזורי-בחירה, שכל אחד מהם ייבחר שלושה מועמדים על כסיס אישי.

אם החלטות אלה יעברו בכנסת זה יהיה אסון לליכוד. מימין עלול אחידות החסימה למחוק את התחייה, צומת ומולדת — שלוש מפלגות הקרובות ברוחן לליכוד, ומועמדות לקואליציה עימו כאלטרנטיבה למפלגת העבודה.

משקפים מעריכים כי החלטות הוועדה לשינוי שיטת הבחירות עשויות לשנות את המפה הפוליטית (ידיעות אחרונות 18.5.89). כיום הולך ויורד כוחה של מפלגת העבודה, ואילו כוחו של הליכוד עולה, שימרון פרס עצמו מעיד על כך. האם זה אינטרס של הליכוד להשתתף במהלך העלול להפסיק תהליך זה?

אם יתקבל חוק שינוי שיטת הבחירות, יש חשש שמערכת הבחירות הבאה תתנהל באי-וודיה נוחה למפלגת העבודה, המחויבת מסורתית לאידיאולוגיה, המבליטה את מערכות הערכים ההומאניסטית — שלום, ניקיון-כפיים, מימשל תקין, צדק חברתי וכיוצא בזה.

היום, כאשר אנו נדרשים על-ידי ערבים ברחובות ערינו, חיללנו נחשפים בטרמפיות ונרצחים, התנועה בכבישים נעשית פחות ופחות בטוחה, גם בתחומי הקו הירוק, שרד תינו ופועל כפינו עולים באש, ערבים מחבלים במכוון כענפי כלכלה עיקריים, כגון תיירות, הבעיות הלאומיות והפרוגרמה הלאומית הן העומדות עכשיו על הפרק, ובאלה אין מפלגת העבודה יכולה להתחרות בליכוד.

שינוי שיטת הבחירות יסח את דעת הבוחרים מהבעיות הלאומיות: החרדוש שבבחיירות האישיות יעורר סקרנות, העלולה להוליד תלהבות. מערכת הבחירות תעסוק יותר ויותר באישיות של המועמדים, ולא בשאלות קיומיות, הנותנות עדיפות להצבעה לליכוד.

אימת אחידות החסימה עלולה להחזיר את ר"ץ הביתה, ואולי גם את שינוי. מפלגות תריות, הנוצמות על הבגידה שבגד בהן הליכוד, עלולות להצטרף לקואליציה עם מפלגת העבודה. אם יקרה כדבר הזה, השאלה היא שיהווה את מרכז הממשלה הבאה. כך יחזור הליכוד לאופוזיציה, שהיא, כפי הנראה, המגרש הביתי שלו.

מרדכי הורוביץ

סמן ימני

אן ליטני

לא קונים

שיטחיותם של הפרשנים הפוליטיים הגיעה בימים אלו לשיא חשוד. התייחסותם להתנגדות לתוכנית שמיר-רבין, כאילו היא בסך-הכל ברית של נגעים מרומים ויריבים אינטרסנטים, הינה

ליטני

שרון

מורדי

את עמלת התיווך כבר יהיו אנשים מסויימים שיקבלו.

אוכלים חרא

„נכשל ניסיון לסלק את הפועלים הערביים מאיכילוב“, זה נוסח הכותרת, שהתפרסמה במקומון תל-אביבי. אותם הפועלים עשו צרכיהם באוכל שהגישו לחולים, גנבו סכנים מחדר-ניתוח, הפיצו כרזית-עמולה והניפו דיגלי אשף על הגג של איכילוב. מעשים שלא מפריעים להם להמשיך ולשרת את הציבור באותו מוסד, כי „אין מי שיחליפם“. נדמה שכל עוד שר-התאשפז באיכילוב, או חלילה אחד מבני-משפחתו, ימשיכו המאושפזים „לאכול חרא“. ואילו אנו נסתפק בה-עמלת עין ובתפילה חרישית שבעת צרה לא יאשפזנו דווקא הם.

על ידה: יוגבל ומרבה-ניינים, תקופת-המעבר, עד לכינוסה של הוועידה הבינלאומית, עד למסמכים של חצי שנה.

דמשק: מובארכ אינו אחראי לשלום

בשבוע שעבר הוחלפו מחמאות בפומבי בין נשיאי מצרים וסוריה. מובארכ ניצל ביקור באוניברסיטת קאדיר, והורה לאסר על „ההצהרה הטובה“ שפירסם דובר ארמון הנשיאות הסורי, ג'ובראן קאריה. הצהרה נקבע כי „סוריה איננה מתנגדת עוד להשבת תפוחי-המלך בפניסגת ראשי מדינות ערב“, שתתקיי השבוע במארוק. השבועון המצרי, עבדאל-מג'יד, מסר לשורק-אל-אוסאט, כי מצרים מהשיבה את ההכרזה הסורית „כצעד בדרך הנכונה, והבעת-רצון סורית לשיתוף-פעולה, על מנת לשרת את האינטרסים הערביים“. סגן-הנשיא הסורי, ח'אם, השיב השבוע למחמאות המצריות בהצהרה: „מובארכ אינו אחראי להסכמי השלום עם ישראל.“

עיתונות ערבית

ערפאת משער אח חוכית שמיר

השבועון המצרי אח' סאעה (10.5.89) מביא דיווח מפאריס על תוצאות ביקור ערפאת בצרפת. הכתבה פותחת בדבריו של ערפאת בנמלה-תעופה, כשנשאל לאן מועד דות פניה: „אני הולך במסעי האחרון לפי לסטין“, ענה. השבועון טוען לגילויים ראשונים על הצעות מוגדרות, שמסרן וערפאת הגיעו אליהן „על מנת לשפר את תוכנית שמיר ולפתח אותה...“ השבועון מציין שלוש נקודות לשיפור תוכנית שמיר, שהוסכם עליהן בפאריס: אשף לא יודיע בפומבי שתנאי ראשון לבחירות הוא נסיגה ישראלית, אלא ידרוש פיקוח בינלאומי אשף גם יסכים לווסו ישראלי על אישים בלתי-רצויים, כאשר „המועצה החוקית“ שתיבחר, תמנה את המישלחת הפלסטינית, ואשף יסכים לייצוג

כולתך לומר: בחרו בי בראש-ממשלה, וזה מה שאנו הולכים לעשות מישראל, תחת טייסי-קרב נפלאים, אני אעשה פרופסורים ומצביאים נפלאים...
בעיית האמיתית, כפי שאני מאמין, כבד אדם, כמנהיג, היא אי-האמון, שבה הרבה אנשים רוחשים כלפי הערבים. עקב מילחמות וטרור הם עלולים לחוש, שמה שאני מציע הוא נאיבי מעט, תמים, מקדים את זמנו. כך, רק בדיקלום הרברים שאני מחשיב כמובנים היסטורית ומוצדקים פוליטית, אין לי קהל רחב מספיק.

האם אתה רואה, במצב נורמלי, נגיד בערך 30-20 שנה מעכשיו, את נכדך נישאים לערבים?
לא. אנו עומדים עם כה קטן, שאנו חייבים להיות מאוד רגילים, כדי לא לאבד אפילו מיספרים קטנים, מהצירוף המינימלי שלנו כעם. אתה יודע, כפי שאמרתי מקודם, העם היהודי כבר ברוח, אך קטן בגוף. אנו אי-ברנו, ואי-ברנו ואי-ברנו...
אך איך ביכולתך לראות חיזיון מדינה דמוקרטית אמיתית, שבה חיים אנשים בשלום, עושים הכל ביחד, הולכים לאותם בתי-ספר, ולא מתקיימת התערבות טיבעית של אוכלוסיה באשר אנשים צעירים מתאהבים, מתחתנים?

אני מציע שהמדינה תתערב בהאכה. זהו עניין לבחירה ולהחלטה פרטית לחלוטין. אבל פסיכולוגית, ומנקודת הסתכלות מנטלית הייתי רוצה לשמור את אנשינו עם זהותם העצמית. לא הייתי משתמש בחוקים או בתקנות — אין לנו כאלה, אפילו עכשיו. הייתי מנסה להסביר לצעירינו — הבה נירשאר חיים. אינכם יכולים לקיים יהדות בלי יהודים.

מר פרס, במהלך תהליך ייסוד מדינה פלסטינית עתידית אפשרית, יהיה מצב שבו התנהלויות ישראל ליות, שנמצאות עכשיו בטרטוריה ערבית, יאלצו להתמנות. האם אתה מסכים עם שאלתי?

לא. אני חושב שהי יכולות להישאר במקור מן הנוכחי. כמו שיש ישובים ערביים בשלי טון יהודי, כך אפשר שיהיו ישובים יהודיים בשילטון לא יהודי.

במדינה פלסטינית?
במדינה ירדנית-פלסטינית.

מר פרס, האם אתה „גבר של נשים“?

למה אתה מתכוון?

האם המין השני מעורר רבות את דימויך?

כן. אני מאוד אוהב את אימרתו של אנגלס: „כל אשה היא ציביליזציה כוכת עצמה.“

מר פרס, האם אתה נמשך לנשים?

אחרת לא הייתי גבר.

בכתיבת שמורות ל-CARTOONNEWS INC. N.Y.

פנויים לגמרי, פנויות לגמרי

ליד הבר: גברים, אוכל, בירה
הנשים לא חברתן

צא חן בעיניו, הוא לא יסרב לה. אצלי לא עיקרון קדוש, להכיר נשים דווקא בדרך זו או אחרת... לבחורות הבאות בגפן אין סיכוי יים רבים לפגוש מישהו, אם לא

„בשל יחסי ההם כלפי שיי, לא יתכן שיגיע למקום מסויים ולא אקלוט אותו.“ הנשים במקום מעניינות אותו פחות. „נכון שאפשר כאן להכיר

אחר פאבים כמו השופטים. בוננה, ואחרי מקום בוחמי כמו כסית. ה- פאב הזה נראה כאמצע.“ לפתע הוא מתעורר. למקום מגיע שיי גלור, אלילנעורי.

מופרע עלידי שירת הצועדים ל- מירפסט האחורית. הם נדחפים. הם דוחפים. ממשיכים להיצמד, מאזי- נים למוסיקה פנימית שלהם.

„מתאימה לראש שלי“

אל המקום מגיע עורך-הדין יורם שפטל, חביב, מרעיף חיו- כים לכל עבר, יוצק חיים באווירה הקפואה.

יורם הוא אורח-קבע במקום, מ- אז שנפתח לפני שלוש שנים. כאן הוא מרגיש נינוח, „מתלבש כהוויי- תי, ללא תחפושת. בבית-המשפט עלי להקפיד בלבוש, כי המיקצוע מחייב.“

הוא בא למקום עטוי תכשיטים וחרוזים עבודת-יד, מזכרות ממס- עותיו הרבים בעולם.

הפעם הוא בא לבר. בדרך-כלל הוא מגיע למקום בלוויית חברים או ידידות.

„אני מגיע לכאן לבילוי. זה כמו לצאת לבית-קפה. המקום אינו רע- שני, אינו מצועצע. האוכל מצויי. האנשים בסדר. האווירה נחמדה. אני לא אוהב את סוג האנשים ה- יושבים בבית-הקפה אלבטנדר ב- יהודה-המכבי, הבאים לראות, וכ- עיקר להיראות. אני לא משתגע

לום שיש, שעה 5. אין נפש חיה בפאב נקסט, בדרך להדר- יוסף, שהוא עכשיו IN לפנויים ולי- פנויות. המקום נקי ושקט.

בשעה 5.30 מתחילים להגיע צמיר-צמרים של נשים, וטיפטוף קל של גברים.

שעה 5.45: שירות-שיירות של גברים מגיעות בבתי-אחת, כאילו נדברו ביניהם.

שעה 6: פלישה המונית. גברים בכל הגילים, המידות והצבעים זור- מים לתוך הפאב, הצר מלהכילם. הם הולכים הלך וחזור, הלוך וחזור, ידיהם בכיסם, הליכתם זור- קה, לבושם מרושל. ג'ינסים מהו- הם, חולצות פרומות, מבליטות חזה שעיר וכרס נעה במלוא משמ- ניה.

הם זורמים מן החצר, נכנסים אל הטרקלין, צועדים כמו במסע-הלור- ייה, עושים סיבוב וממשיכים להלך בקצב אחיד, מנוטנון, בשיירה אינ- סופית.

מדי פעם מתעכב מבטו של מי מהם על בחורה, ונודד כהרף-עין, בקצב המטרונום, אל חברתה. המקום כבר רוחש אדם, אבל הם ממשיכים לצעוד, לחפש, לבהות. התזמורת מתחילה לנגן. רעש מחריש-אוזניים. מיספר זוגות ק- מים לרקוד בתנועת-ימחול איטית. רבוקים זה לזה. מזיעים. ריקודם

נשים באות בגפן: שלוש מוסקטריות
רק הברבים בתמונות מסתכלים

תיזמנה בעצמן, או אם ידיר כלש- הו לא יציגן לפני מכר.

שרה ונירה, מזכירות בכירות, כבנות 40, יושבות בשולחן בודד, סועדות את ליבן ונראות מרוכזות בשיתח. הן מגיעות לכאן לעיתים „כי זה מקום סולידי, פתוח ונעים, לעומת פאבים אחרים. שתי בחורות יכולות לשבת כאן בשקט ולשוחח בלי שאף גבר אחר יטריד אותן.“ „מאמינות שאפשר להכיר כאן בן-זוג“, הן אומרות בנימה ובהבעה

נשים בקלות, וחלק מהגברים אף בא למטרה זו. אבל אינני נוהג להתחיל במקומות ציבוריים. זה נוגד את האופי שלי, ויש לי די הורמנויות להכיר. אני חושש גם פן אהיה מיטרד, אף שחלק מהנשים מגיע לכאן במפורש כדי שיתחילו איתן.“

יורם, שהוא עדיין רווק, בן 40, אינו משתוקק להיכנס בעול-הגיי- שואין. „להיות רווק זה מדי כיף מכדי לרצות להפסיק עם זה“, הוא

הנשים הפנויות מתלוננות. גנ- אין הגברים המשועממים מביטינ

מפקקת. להצטלם? „שאלוהים ירחם... רק זה חסר לנו.“ במירפסט האחורית יושבים הא- נשים ללא-ניע. מעטים משוחחים ביניהם. היתר בוחים. ממתינים ל- נס, מחכים שמשהו ישעשע אותם, יורם שיחה, יעיר אותם מקיפאונם. בחורות נאות יושבות בשול- חנות סמוכים. אף גבר אחר אינו פותח איתן בשיחה. שולחים לעברן מבט חסר-הבעה.

הבחורות משוחחות ביניהן. מה- כות שהפסלים ינועו, יפתחו בשיחה

אומר, „כשאני מתבונן בחיי הנישו- אין של חבריי, המנהלים חיי-מיש- פחה יגעים, לא מתעוררים בי רג- שייקנאה לסטאטוס שלהם. חסרו- נות חיי-הנישואין מושכים יותר את תשומת-ליבי מאשר יתרונותי- הם...“

מבט מיואש

אכן, יורם אינו מזכה במבט את הבחורות הנחמדות מכל עבר. אבל אם תיגש אליו אחת שתמי

לקוחה דאר

המקום מעניק הרגשה של בית...“

לקוח שפטל

מקום טוב באמצע“

לי, הוא גבר לבבי ושופע קסם אישי. נשוי, כמובן. מסעותיו הרבים בעולם, פתיחותו והשיחות שהוא אוהב לנהל עם ידידות, הפכו אותו לפסיכולוג בוערי-אנפין, המבין למצוקותיהן של נשים.

"הנשים כאן בארץ לחוצות, בשל הלחץ החברתי המופעל עליהן למצוא שותף לחיים" — מושג שהפך כבר מזמן לעסק. השיקולים הכלכליים מנחים את הפנויים והפניות כבואם לבחור שותף/שותפה לחיים. אני מכיר רבות שמתות' למצוא בן-זוג, אך כשנוצר כבר מגע ביניהם, היא אומרת: אבל אין לו כלום."

כאחד המגיע למקום רק בימי השישי, כדי לפגוש חברים ישנים וחברים, הוא מכיר היטב את קהל האורחים "מהמעמד הבינוני ומעלה", בני 35-50, בעלי ניסיון-חיים ומודעות לחשיבות הכסף.

"אני מכיר גרושות רבות המגיעות לכאן, שעדיין לא רוצות להתחתן. מצבן של הרווקות קשה יותר. הן מגיעות לכאן בלתי-ביררה, וביתן פורצות בבכי, שכן חשו במקום כבשוק בשר."

"רוב הגברים המגיעים לכאן אינם פתוחים. לא יודעים ליצור קשר. לא יודעים לחזר. רובם סובלים מניווני שרירים. הם אפטיים, נושאים מיטען-צד, קשה לעורר בהם ריגושים."

אפשר אמנם לרקוד כאן, אף לגיטלי, אך כשמדובר בגברים הנושאים טראומות של חיי-נישואין כושלים, קשה לפנות מהם לקשר רציני. רוב הגברים מחפשים להתפרק, תרים אחר היכרות שיתחית.

עמי הוא דמות יוצאת-דופן במסע. משוחח בפתיחות עם אנשים, מוזמן נשים לשולחן ומצליח לדרוך בכך. את צריכה לבקש מחברים שיכירו לך ידיד. הוא מנרע עצה מקורית למודאגת אחת.

אשתו מרשה לו לבוא לבדו. "כמו שהולכים למישחק-כדורסל, אפשר ללכת לפגוש חברים ולבנות לוח שעה מאושרת." לדבריו, יש לו בבית אשה נהדרת. "לכן אני נשוי איתה כבר 24 שנים, וכל החברים

אכתה טל, צילם: אלי דסה
(המשך בעמוד 46)

צמיפות ליד הבר
שוחים, מעשנים, בוהים

גבוהה וחטובת-גוף. היא הגיעה עם חברה הנשוי וידידיו, נשואים כ"כדי-ככה", מפקירה עצמה לרוח המי-לשפת מעל ולגיפופי חברה מתחת, ונראית מאושרת מהחיים. חברה, איש-עסקים, הוא בעל כישרון נדיר לנהל במקביל שתי מערכות-חיים. הוא מעניק לרלי הרגשה טובה, רואה לה, נוטל אותה למסעור תיו בחוף-לארץ והיא, שמזמן חדר לה לחפש בן-זוג רציני, שקועה באהבה. כל רגע שהיא נמצאת במי-חיצת אהובה מסב לה אושר. אז מה הפלא שהיא נהנית כאן?

"שוק בשר"

עמי גרנות (49), כלכל כלכל בחברת ארנעל, חבר של רפי שאור

בחרת בפאב כסוג של בילוי. אני מעדיפה לצאת להצגה, לסרט ולבלות בשיתוף-דעים. אני אהה לפה לעיתים, כי לא לחוץ כאן. המקום מרווח, מעניק הרגשה של בית."

גבר יפה-הואר, בן 33, שישב בשולחן מרוחק והתבונן בכרמלה שעה ארוכה קיבל אומץ וניגש אליה. "קודם לכן הציגו אותו לפי-ניי", היא מסבירה את פשר היוזמה שפקדה את הבחור. בשלב הראשון הוא מבקש ממנה את מיספרה-הטלפון. מה שבטוח בטוח. אחרי 10 דקות, משראה שהיא עסוקה איתנו בשיחה, קיפץ לפתע ממקומו והסילק, לא לפני ששאל אותה בזעם: "תגידי, נתת לי את הטלפון מפני שרצית או שהיה לך לא-ניעים?" "לכאן לא צריך להגיע עם צי-פיות", אומרת רלי (50), בלונדית

להתייחס לדבריו של כל אידיוט, אבל המילים עשו את שלהן.

בסיס כלכלי

נשים אינן רותות כאן נחת בארץ מיוחד. למשל: כרמלה דאר והבה כהן, בלונדיות מטופחות, כבנות 35.

והבה, שהצליחה לזכות בגט אחרי 15 שנות נישואין כושלים, מחפשת מקום שאליו תוכל לבוא עם בתה בת ה-15. "הלכתי עם בתי לביקחה, לערב שירה בציבור. נהניתי וחשבתי שפה זה יהיה באותו הסיגנון", היא אומרת בעצב, "אבל, אני לא רגילה למקומות כאלה. אני לא מוצאת את עצמי. אני משתעממת."

"לא נראה לי שאפשר להכיר ב"מקום כזה, שבו אף גבר אחד לא נוטל יוזמה, חוץ מאלה שמחפשים בילוי לערב אחד."

בינתיים היא עוד לא מחפשת בלהט בן-זוג, מתרגלת למעמדה החדש. לא יודעת איפה אפשר להיכר. חברות לא מפרגנות לה. בעי-ליהן הזמינו אותה לבלות במחיצת חשוכה היום."

חברתה, כרמלה, מחפשת עדיין את האהבה הרומנטית. היא רווקה, נשית ונאה, כותבת שירה. רוצה לעבוד כעיתונאית, אך בינתיים מוטרדת ממצבה החברתי. "אני פנויה כרגע. במצב אחר לא הייתי

— לשווא.

שתי בחורות בתיסרוקת-פאנק וחיקוי-כרובות נכנסות פנימה. גבר רים אחרים מתבוננים. פניהם חתומים. גם בחורה שהגיעה כשכל גווה חשוף אינה מצליחה לסחוט תגובה. הבחורות נראות מיואשות. אמר רלן שלפאב מגיעים גברים פנויים, יש סיכוי. הגיעו למקום בתיל-בושות-ערב ססגוניות, שערן עשוי בקפידה. פניהן מספרים את סיפור חייהן, את תיקוותן שנכזבה. שום גבר במקום אינו מצליח לעורר בהן זיקת-קיווה.

שני מופרעים תליאביים מ"פליסים את דרכם בין ההמונים. הם מגיעים לכל מקום. תמיד הם פה. תמיד הם שם. מחפשים. מבקשים לחרש את נעוריהם האבודים בחי-רתה של צעירה. נשים מנוסות הן האויב מס' 1 שלהן. תמיד יש דור חדש, שאולי ימצא בהם משהו. אחד רים מחפשים את יום-ההתמול. אחד רים נהנים מעצם ההתחככות.

מלכה ועליונה, נשים משכילות, בנות 50, הגיעו לכאן מירושלים. שם אברה תיקוותן, אולי מכאן תבוא הישועה. שני גברים, בני 60, נעצרים ליד שולחן וחוככים ברג-

בפאב המשמש הם משוחחים זה עם זה

תם, את מי להזמין. מלכה הבלונ-דית נראית להם יותר, אבל היא מסרבת לרקוד איתם. בלית ברירה, מזמין עמוס, המציג עצמו כפסל, את עליזה לרקוד איתו. בתום הרק-קוד שואל אותו חברו: "מדוע הפסקת לרקוד איתו?"

"היא נראית לי מבוגרת ממני ביומיים", הוא אומר בקול, מול עי-ניה המשתאות של עליזה, העובת במנוסה את המקום, כשהיא שרויה בהלם.

מלכה מנסה לנחם אותה, אין

בחורות לבדן ניצבות ליד הגברים
מחפשים, מחפשים

(המשך מעמוד 14)

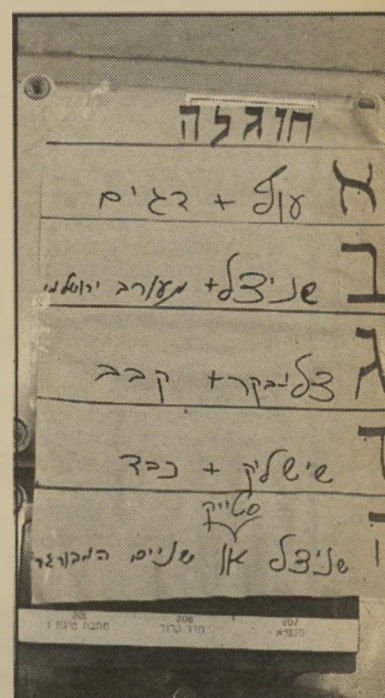
כרגיל. בשעה 11 וחצי נכנסו חלק מהעובדים לארוחת-צהריים. זה שש שנים, בכל יום א', מקב"ל העובדים דג מסוג או עוף, אור, אפונה וסלט. העובדים האחרים נכנסו לארוחה בשעה 12 וחצי.

שעה אחרי הארוחה חשו סיגל ריד וואלי בנדיד לא בטוב. ההרגשה הכללית הרעה התפתחה לבחילות ולהקאות.

העובדים שנפגעו פונו לבית חולים העמק, הסמוך למפעל, כש הם סובלים מהתכווצויות לארצות ניות ועוויות. אחרי כמה שעות נפטרה סיגל. אלי מאושפז בטיפולי נמרץ-נשימתי. מצבו מוגדר כחמור.

מקור ההרעלה אינו בקרייזצור. ענתות: החומרים שבהם משתמשים עברו בדיקות ישראליות, אמריקאיות, אירופיות. אסור לשכוח שהחיתול מגיע, בסופו של דבר, לתחת של התינוק. בארצות-הברית יש שוק של חיתולים הרפעמיים, שמחזורי ש' לוש וחצי מיליארד דולר. איש מעולם לא נפגע!

הדוקטור אורי קנטור, סגן מנהל

התפריט במיטבח "גבטון" יום א' עוף + דגים

בית-החולים העמק, אומר שאין ספק שזו הרעלה, והרעל נכנס לגוף דרך מערכת העיכול. המזון מגיע למיטבח המפעל מאולמי נבטון בעפולה. מנהלי נבטון מפקחים על תהליך הבישול והעברה של המזון.

לא ברור מהו הרעל. לרופאים חשוב לאבחן את הרעל, כדי לטפל בחולה. לחוקרים חשוב לאבחן את הרעל, כי אולי יהיה קצה של חוט, שבעזרתו יוכלו להגיע למרעיל ולאופן שבו הרעל עיל.

הדוקטור קנטור: "הסימפטומים הם הרגשה כללית רעה. בחילות, הקאות, התכווצויות, איבוד שליטה על סוגרים ועוויות. הסימפטומים מתאימים להרבה רעלים. אנחנו לקחנו בחשבון, קודם כל, רעלים המצויים בשימוש

אצל האוכלוסיה, החל בתכשירי ניקוי, מלבינים, חומרי-הרבה חק, לבינה, וכלה ברעלים לשימוש מילחמתי. תכשירי-ניקוי נפסלים ראשוניים, כי אינם מתאימים למצב שתר. אר. חומרים חקלאיים (וזרח-אר) גני נפסלים, כי אינם מתאימים למצב הקליני. בהרעלת ציאניד הרעל תסימונת שונה, וכך גם בהרעלת מזון חירידית."

טלויזיה במעגל סגור

החריגה-הנהלה של ספקי המזון באולמי-נבטון, יושבים המנהלים ג'אקוב, חנניה, מאיר בייטון ודוד גבאי (השם נבטון הוא צירוף השמות גבאי-ביטון), כשהם מרותקים לרדיו. בכל כמה דקות מצלצל הטלפון ובעברו השני של הקו, למרות הכל, מומינים את שרותי האולם המפואר שלהם.

הם מוכנים לפתוח את דלתות המיטבח ולהראות בגאווה כמה הכל נקי ומסודר. קשה להם להאמין שמישהו החדיר רעל למזון. לא עובדים אצלם ערבים, והם לא מאמינים שערבים עשו זאת בודו. לדעתם אלה סתם עלילות-שווא, הניזונות מהמתח, כתוצאה מהאינתיפאדה. גם בחוולה לא עובדים ערבים, חוץ מכמה פועלי-ניקיון מנצרת הסמוכה.

מחדירה-הנהלה ניתן לראות בטלויזיה, במעגל סגור, את המיטבח ואת האולם. לצוות-הנהלה שליטה מלאה. הם מפקחים על הבישול, על האריזה של המזון, על העברתו למפעל, הנמצא במרחק חמישה קילומטר משם, ועל חלוקת המזון במפעל.

עומס ענתות דיבר עם 240 עובדי, וניסה להרגיע את הרוחות. הוא אומר שכמעט כל העובדים הגיעו לעבודה.

סימה שוקרון, עובדת ותיקה במחסן המפעל, מחזקת את דבריו ומעידה שמעטים ניצלו את המצב, ולא באו לעבודה.

סימה רוצה להגיד מהו השערוריה, אבל חוששת. עיניו של עני תות לא משות מפניה. לבסוף היא ממלמלת: "המצב במדינה הוא כזה שיש משהו שכולם במפעל חוששים עליו. יש מתח."

סימה המומה ועצובה ממותה הפתאומי של סיגל. "היא היתה כלי כך צעירה. בת יחידה להורים גרושים. כולם במפעל שמחו כש סיפרה שבעור שלושה חודשים תחתן."

ליר היחידה לטיפול נמרץ יושבים עשרות מבני-משפחתו של אלי בנדיד, ומחכים בעצבנות לשמוע מהרופאים שמצבו השפרה. את אמו, אסתר, לא מעניינת סיבת ההרעלה. היא קודם כל רוצה לראות את בנה עומד על הרגליים.

סיגל ריד וואלי בנדיד לא עבדו באותו האזור במפעל, ולא סעי דו זה בסמוך לזה. הרעל לא ננשם, אלא נבלע דרך מערכת-העיכול. מקור הרעל אינו בחומר השיקר לקרייזצור. אין זה תכשיר-ניקוי, חומרי-הרבה או ציאניד. וגם אין ערבים מהשטחים הכבושים, שאפי שר להאשים אותם. פקד מוטי שטרם מנהל את החקירה. הוא יצטרך למצוא את הפי תרון לסיפור הבלישי. בניגוד לסיפיר אנהלה כריסטי, הסיפור הזה אינו נו משעשע.

בנויים לגמרי

(המשך מעמוד 45)

שלי נשואים כבר בפעם השנייה. עמי מנסה לשכנע רווק בן 40 להצטרף לשולחן ולחצטלם. הבחור, שעסוק בסובו ציון והקיפוד, פורץ בקול: "לא רוצה להצטלם. בסוף אני אשאר בכל העיר."

מייקל איארוס (38) וטרי בנטיסטה (33), אמריקאים רווקים העובדים בשגרירות האמריקאית, נוהגים לבקר בפאבים מדי יום שישי. כדי לנהל, להאזין למוסיקה, לפגוש ישראלים ולטעום מהבירה. הם מכירים מבפנים את המאפי, בים, אך מעדיפים את המקום הזה, כי זה פתוח, ונעים מאוד כאן. אף שחברם האמריקאי פגש בחורה רצינית בפאב אחר, אין הם מגיעים למקום. כדי לפתור בעיות אישיות.

לא כמו אמריקה

מגיעות לבאן הרבה נשים יפות, לדבריהם, ובכללן אין בעייה בארץ להכיר מישהי רצינית. אך גברים ונשים מציינים רישות בלתי-מצויאותיות, וככל שמתקדם מים בגיל קשה יותר למצוא שותף לחיים, הם אומרים פה אחד. אם ימצאו מישהי בעלת-הבנה, שתגלה התעניינות בתחומים משותפים להם, לא יהססו לצאת איתה רצינית. בינתיים, מאוס לא רוחק.

בארצות-הברית, הם אומרים, אפשר לפגוש נשים במרכזי-קניות, בסיפוריות, במוסיאונים, ואפילו בסיפורמרקטים, ולחזוין אותן לצאת.

אז למה להם למהר? ולי אייזנברג (38), מבעלי המי קום, אומר בעגמומיות: "בכל חורש אני משלם כ-10 אלפים דולר מי-סם. מסי-הכנסה מחטט בחיי ושושאל מאיפה השתני כסף לרכוש

רוקדים צפוף רישות בלתי-מצויאותיות

מכונת קרייזצור מתפרקת לפני חמש שנים. אם הם ימשיכו בקצב כזה, יש להם אשגאנגליה, יש להם ללכת."

גם הרתיים מדאגים אותו. הוא חושש שכרוב יתפס את השיליטון. על כל ילד שחילוני מביא לעולם, הם מביאים חמישה. לא ירי חק היום והם יאלצו אותי לסגור את הפאב בימי שישי.

"אני מקווה שבעור שלוש שנים לא ניפגש בבית-כנסת."

במדניה

סטודנטים התמוטטות בירושלים

מיפלגת-העבודה

נחלה תבוסה

מוחצת. הימין זכה

בניצחון טוטאלי.

מה קרה?

גידעין סער (פרצינסקי)

ביום חמישי הקרוב יתקבלו יעקב (קוקי) אורי, נרד ליטובסקי, איקי כהן וחבריהם בכבוד-מלכים בישיבת מזכירות הליכוד במצודת זאב.

אורי וחבריו, שהביסו בשבוע שעבר את תאי השמאל באוניברסיטה העברית בירושלים, המשיכו בשתת-הניצחונות של הליכוד. עי מיתיהם ממפלגת-העבודה המשיכו בשרשרת המפלגות האלקטורליות של מיפלגתם בחירות השרות. בכל זאת היו למערכת-כחירות וזו ולתוצאותיה כמה איפיונים ייחודיים.

ניצחון טוטאלי לימין.

שיטת-הבחירות הנהוגה בבחירות להסתדרות-הסטודנטים בירושלים מית יס קווי-דימיון להצעת השיטה החדשה, הגידונה בימים אלו בכנס סת. היא משלבת את היסוד האזורי-ריאלי עם היסוד היחסי-רשימתי, בשני פיתק-בחירה.

בבחירות לוועידת-הסטודנטים נבחרו 87 סטודנטים באופן אישי בחוגי-לימודיהם. הוועידה היא גוף הקובע מי ישלוט בהסתדרות-הסטודנטים בירושלים. היא בוחרת ביו"ר וביתר נושאי התפקידים, ומאשרת את תקציב ההסתדרות.

מתוך 87 נציגים בוועידה זכה תא הימין ב-52 מושבים (כ-60%), לעומת 34 בשנה שעברה. יחד עם תאים שותפים עימי לקואליציה, ובעלי אוריינטציה ימנית, הגיע הימין ל-60% נציגים — יותר מ-70% מחברי-הוועידה.

כל תא השמאל ביחד (ועבודה, מפ"ס"ר וקמפוס) קיבלו 25 נציגים בלבד. ירידתה של מיפלגת העבודה היא המשמעותית ביותר. 19% חברי-הוועידה בשנה שעברה לחמישה השנה.

גם בבחירות למועצת-ההסתדרות, גוף מישני יחסי, שנערכו בשיטה היחסית-רשימית, זכה הימין בניצחון מוחץ. מתוך 24 נציגים קיבל הימין — 11 נציגים, הע" בורה — שלושה, מפ"ס"ר — חמישה, קמפוס — ארבעה והרפ"אנים (עצמאים) — אחד.

ניצחון הימין היה טוטאלי — גם בוועידה וגם במועצה, ובאחוזים חסינית-קריים.

הכסף לא עזר.

היה גם תבוסה מוחלטת לעבודה. ר"ץ ומפ"ם ירדו במיקצת כבוד. קמפוס (חזית-שמאל יהודית-ערבית), זכתה בעליה קלה. מיפלגת-העבודה הוכתה, למרות מאמצי ציט יוצא-ידופן שעשתה כדי לזכות מחדש בשילטון בקמפוס הירושלמי. בעבודה רצו להוכיח שניצחון הימין באוניברסיטה העברית בשנה שעברה היה אפיוורה חולפת בלבד.

יו"ר-הדבר בהסתדרות הסטודנטים הארצית דיברו על סכום של

40 אלף ש"ח, שקיבל תא הסטודנטים של העבודה לבחירות, בתוספת פירסום, יעוץ אירגוני ועוד. בסך-הכל מוערכת השקעת מיפלגת-העבודה בנסייון לזכות מחדש בקמפוס הירושלמי ב-70 אלף ש"ח. הליכוד לא השקיע אף רבע מסכום זה.

מודעות פוליטית.

כוח לניצחון הימין: ראשי נלעד, תא-הימין, ניהל השנה את הסתדרות הסטודנטים באופן שקט, יעיל, מיקצועי וכלכלי. תוך מתן שרותים רבים לסטודנט. לא היה זכר לימי השרשרות המפורסמים, ולנלעד יצא שם של גוף הרואג לרווחת הסטודנט.

נלעד העמידה מועמדים מרשכים יותר. נרד ליטובסקי, היוצא של הסתדרות הסטודנטים בירושלים, "רמת האנשים שמפילגת-העבודה העמידה מולנו מבין שת את מיפלגת-העבודה." זו הסיבה לניצחון המרשים רווקא בכחירות האישיות, שבחן קובעת בעיקר הפופולריות האישית של נציגי הדוג.

הימין גם הצליח להביא יותר מצביעים לקלפיות, למרות שאחוז ההצבעה השנה ירד ל-44%, לעומת 48% בשנה שעברה.

לנלעד הצביעו קצת יותר בוחריים מאשר אשתקד. תא-השמאל, וביניהם קמפוס, הנתמכת על-ידי הסטודנטים הערביים אשר להם אחוז-הצבעה מסורתי גבוה, הביאו השנה פחות מצביעים לקלפי מאשר בשנה שעברה.

זה מעיד הן על עבודת-אירגון טובה, הן על מודעות פוליטית גבוהה-יחסית של מצביעי-הימין לעומת מצביעי השמאל, בניגוד למה שמקובל לחשוב במערכת הפוליטית הישראלית.

המגמה הכלל-ארצית של התחזקות הימין הגיעה עכשיו גם למיגרלה-השן של החברה הישראלית-האוניברסיטאית.

היעד: ארצי. בעיקבות הניצחון בבחירות לכנסת, לרשויות המקומיות, ובאוניברסיטה העברית, נוסף על הבחירות הקרובות בהסתדרות, מאתרים כעת בליכוד יעד חדש: הסתדרות-הסטודנטים הארצית.

העבודה שולטת בהסתדרות הארצית מאז 1983. אבל גם מהפך בהסתדרות זו נראה היום ריאלי. היא מורכבת מ-43 נציגים, המייצגים באופן יחסי את האוניברסיטאות השונות.

הרכבה: תל-אביב — 12 נציגים, ירושלים — 11, חיפה — 4, בראילן — 6, באר-שבע — 3, 7 נציגים נוספים ממוסדות "קטנים" יותר להשכלה גבוהה (מכון לר, בצלאל, שנקר, מכון התכנון וחולון, מכון ויצמן, וינ"ש, בית ברל).

העבודה שולטת בתל-אביב ובחיפה. הימין בירושלים ובבראילן. בבראילן ייערכו בחירות חדשות בשבוע הבא, אך שם שילטון הימין הוא בלתי-מעורר.

נציגי באר-שבע הם בלתי-פוליטיים. כך שיש שני גושים גדולים, וביניהם יכריעו הקטנים."

כיום עדיין משמש עדי הרד, איש העבודה, כיו"ר ההתאחדות הארצית. איקי כהן — בנו של הרד — כילשעבר שמואל כהן-אביבוב, איש הימין, משמש כסגנו. בשנה הבאה תהיה כל תוצאה אפשרית.

דפנה ברק ריאיון את אלי כהן

"אני הולך לשבור

משה ש

חזרה!

● אתה מהפס עדיין לשמוך את הלב?

עשיתי עם הפועל הסדר, שאחכה עד יום הרביעי. הייתי היום אצל טדי קאופמן. נראה אם בכל זאת יגיע כסף...

● סליחה על הבאנאליות, אבל איך ההרגשה לרדת לליגה ארצית?

טוב, אני חושב שזה די כואב ודי מאכזב. אבל מה, אני צפיתי זאת מראש! זאת לא חוכמה שכולם יכתבו וכולם יפרשנו. היום כולם חכמים. אני, מתחילת העונה, עשיתי בלגאן, מבינה? צפיתי שתהיה הידרדרות!

● עד כדי ירידה לליגה הארצית? לא צפיתי ירידה כזאת. בכל זאת, בשביל אימפריה כמו הפועל תל-אביב — זאת מכה כזאת! זאת הפעם הראשונה בתולדות הכדור רגל שהפועל תל-אביב ירדה לליגה הארצית!

● מאיזה גיל אתה משחק בקבוצה צה?

גדלתי בקבוצה הזאת. אני משחק שם מגיל 13. רק שנה אחת הייתי מושאל לקבוצה אחרת.

● המישחק, בשבת נחשב כמישיחק לחיים או למוות?

בטח! איך התכוונתם לקראתו? ראשית כל, לנו נבית-מלון, כל הקבוצה ביחד.

● היתה אווירית-נכאים?

האווירה בינינו דווקא טובה. בקבוצות אחרות אומרים שאין אווירה טובה: הווא משמין את ההוא, קוראים בעיתונים. אצלנו, בהפועל, יש דווקא אווירה טובה. נכון, היה קצת מתח, אנשים לא ישנו בלילה.

● אתה ישנת?

אני נרדמתי ב-12 בלילה. התפורנו כסבי

בות 11. כמו תמיד, לפני מישחק, חשבתה מה יהיה, איך יהיה.

● למחרת בבוקר, ביום המישחק, חרגת מהרגליך?

לא. קצת תיכננתי. בעצם דאגתי יותר מהרגלי. קראתי עיתונים, ניסיתי להתכונן כמו לפני כל מישחק.

● דיברתם ביניכם, השחקנים, על אפשרות ירידה לליגה הארצית?

הצרה היא שהרבה זמן אנחנו מדברים על זה — מתחילת העונה! כבר חודשים שאנחנו מדברים רק על כסף. זה לא טוב ששחקנים מתעסקים בעסקאות, במקום במישחק עצמו. היינו אומרים: "מתי כבר יגיע הכסף?"

● זוכר את השנייה שבה הבנת כי שבת ש"זהרזה, יורדים"?

אפשר להגיד שזה לא קרה מיד אחרי שחטפנו את הגול. זה קרה לי כשהקהל התחיל לשרוק, דקה או שתיים לפני סוף המישחק. אז הבנתי, ידעתי. אבל המשכתי לשחק, קיוויתי עד הסוף. שיחקנו, כמו גברים, עד הסוף!

● מה קרה אחרי שריקת-הסיום?

השחקנים לא בכו. אילו היינו מפסידים את העונה על המיגרש — אז בטח היינו בוכים. אבל הפסדנו את העונה בחריי-חרדים, במישיחקים בין כל מיני כסאות. זה לא ספורט, זהו לא הפסדנו במיגרש!

● בכל זאת, לא הרגשת מין צביר טונת כזאת, כאב?

אולי כלפי האוהדים וכלפי השחקנים הצעירים. כואב לי עליהם. העתיד שלהם עלול להיגמר. עכשיו הם ירוויחו פחות כסף. לא מחכה להם משהו.

● מה מחכה לך?

אני מחוייב, על פי החוזה שלי עם הקבוצה, לשחק עוד שנה, אבל לפי אותו חוזה בדיוק, חייבים לי הרבה כסף.

● כמה זה, הרבה?

כמה זה, הרבה?

המיגרש, אלא, "בחדרי-חרדים", מה פירוש?

פשוט התלבשו על הפועל. החמירו רק עם קבוצה אחת, התלבשו עלינו...

● מי?

העסקנים עשו את זה. הם הורידו אותנו לליגה. רצו להוריד את מחירי השחקנים. מביי, נה, אנחנו עולים להם יותר מדי כסף. הלכו, בהתאחדות, במטרה ברורה לעשות 12 קבוצות בליגה הלאומית. החליטו להביא שחקנים זרים, עכשיו, מה ייצא להם מזה? שבעונה הבאה יבואו פחות אוהדים למיגרש — ירוויחו עוד פחות כסף!

● ניסיתם להיאבק בחריי-חרדים?

ריי. בכלל רוב השחקנים בהפועל רצו להתפטר. אז לא באנו לאימונים, לא באנו למישחקים. מה עשו? הטילו עלינו עונשים.

● מי הטיל?

ההתאחדות! אמרתי לך — התלבשו עליי.

● הפועל תל-אביב מזוהה עם המיגרש וכך גם רוב עסקניה. מה בקשר לשחקנים?

לא חושב שהשחקנים מערד. אומרים ככה, אבל אני יכול להגיד לך ש-80% מהשחקנים של הקבוצה הם ליבורניקים. אני לא משנה. עכשיו, נכון שקאופמן והשאר שייכים למערכת. הם מנהלים את הקבוצה. אנחנו, השחקנים, לא מערבים פוליטיקה וספורט, אבל הם מערבים. עובדה שהתלבשו עלינו, ניסו לחסל אותנו.

בערך סכומים של שנה. בלומר: אתה עומד להפסד חוזר?

זהו! אני לא חושב להישאר! אני הולך לשבור חוזה. בכל מיקרה — אפילו אם אשאר בהפועל תל-אביב, זה לא נראה לי עכשיו — יש אשור חוזה! לא אשאר באותם התנאים! יש לי הצעות מקבוצות-צמרת, קבוצות שהחליטו לרוץ חזק בעונה הבאה.

● כשמשחקים באותה הקבוצה מגיל 13, לא מתקשרים למוסד ריג-שית?

אז חבל לי לעזוב את הפועל. בכל זאת, זוהי קבוצת-צמרת. אבל אם לא יהיו שינויים...

● בשנה שעברה נבחרת כ"בדר רגל העונה". לפתע, השנה, הורקת מהמיגרש ונמנע ממך להצטרף למסעה של הנבחרת, קבוצתך יורדת לליגה הארצית. מה קורה? אתה בדרך למטה?

אני לא בדרך למטה! בכלל לא! הגדולה של שחקן היא שהוא קם מהקשרים. אז שנה אחת היא ככה, ושנה אחת ככה. יש לי כוח רצון, עברתי דברים יותר קשים בחיים ממה שעברתי השנה. אני אתאושש. ככה זה ספורט, אבל יש דברים מרגיזים!

● למשל?

נו, אם שופט מחליט להרחיק שחקן-צמרת, יום לפני שהוא צריך לנסוע עם הנבחרת לחו"ל — מה את אומרת על זה?

● אמרת לי שלא הפסדת על

"אני מתחמם מהר!"

חובבי-ספורט ומביני-דבר הזהירו אותי שאלי כהן נוהג להתחמם במהירות. לפעמים, כשהוא ממש מחומם, הוא עלול להפוך שולחן, כסא, או כל רהיט המוצא חן בעיניו באותו רגע.

מכיוון שסברתי שכהן — כדורגלן-העונה בשנה שעברה — אינו שרוי במצב רוח מרומם, עקב ירידת קבוצתו, הפועל תל-אביב, לליגה הארצית, נבהלתי. השנה הזאת, הסיפוי להפחיד אותי, לא היתה השנה של כהן: הוא הורחק מגלם מישחקים כעונש ממשמעותי, מיספס בדקה ה-90 נסיעה עם הנבחרת בגלל הדרקה מהמיגרש. לא נעים.

גם ניסיונות ההרגעה של משה סיני ועודד-הדין בוצעו באייר לא השקיעו אותי, עד שנוצר תקשר, וכחן הודיע לי חגיגית שהוא, "בן 28 וחצי. בת כמה את?"

● אז בגיל 28 וחצי, אתה עוד הופך שולחנות, משתולל?

אני בא לבית-ברנר (שם הפך שולחן לפני כמה ימים) ואני רואה את הנולד. באתי לשם לפני המישחק עם בני-יהודה, וביקשתי שישלמו כסף לשחקנים.

● אתה המנהיג של הקבוצה?

אני לא המנהיג, אבל אני רואה מראש את הנולד. עיצבנו אותי. אמרו לי שם העסקנים: "אל תדאג, יהיה בסדר..." ראיתי שזה בכלל לא מעניין אותם. אני מושט אחד כזה שלוקח ללב. אני מתחמם מהר... אני יודע שזה לא לטובתי, אבל באותו רגע... עובדה שצדקתי. עד עצם היום הזה לא קיבלנו את הכסף.

● כלומר: אתם משחקים בהתנדבות?

מרום התנדבות, ירדנו ליגה!

רחל מרחלת על כל העולם

כולם ברמת-השרון

רמת-השרון זה איזור מאוד טוב לסיפורים. שם כולם אוהבים / שונאים / בוגרים זאת את זה וזה בזה.

קחו, למשל, את **עמלי שטן**, גרושתו של התעשיין **רנני שטן**. זה תישעה חודשים יש לה רומן עם אישה-עסקים **ניסים שימחון**, שהיה בעל סופרמרקט ברמת-השרון. השימחון הזה, שנהיה לו מאוד שמח מאז שהוא הכיר את הגרושה-החתיכה, עזב את הבית והשאיר לאשתו את הסופרמרקט. הוא עצמו עשה הסבה מיקצועית ועבר לענף היהלומים.

לפני חודשיים הוא עזב את הארץ לניו יורק, בחברתה של בת-זוגו החטובה.

אך לעמלי היתה בעייה. יש לה ילד מבעל הראשון, ועוד שני ילדים מנישואיה לרנני שטן. אז את הילד הראשון היא קיבלה לחד סוטה, אך רנני לא הסכים ששני ילדיהם יגורו בניו-יורק, והטיל וטו על העניין.

מסתבר שעמלי מאוד אוהבת ילדים, והיא לא מוותרת בקלות. כעת גילו שהיא בהריון, כחודש רביעי, ושהיא גם הגיעה ארצה למה שקוראים חופשת-מולדת.

האהבה המלחיצה

הוא יצרן-אופנה תל-אביבי, בן 40 פלוס, נשוי. היא בעלת-בוטיק באי-זור ויקרתי בעיר, בערך בת-גיל, נשואה, כיום היא נראית בסדר, אבל בעבר, כך מספרים, היא היתה יפה אמיתית.

לפני שהיא מגיעה לשטח הבוטיקים, היא שירתה במיטרה והיתה מזכירתו של קצין-חקירות בכיר מאוד ומפורסם מאוד, נשוי. כאשר הם לא עבדו ביחד, היה להם רומן נחמד ביחד.

את יצרן-האופנה היא הכירה תוך כדי עבודה - הוא סיפק לה סחורה, או משהו כזה. ההיכרות הפכה לרומן, שבהתחלה היה - ככה אני מתארת לעצמי - יפה ונעים, אבל במשך הזמן היא החלה להי-דבק אליו יותר ויותר, והפכה את הקשר למערכת-יחסים מלחיצה, ובוודאי לא-נעימה, לגביו. לחצים מצד האשה החזיקו ישר, הרק, למרבית הגברים הנשויים, אז מי צריך, כתוספת, לחצים גם מצד המאהבת?

קינאתה של הבוטיקאית ממש לא ידעה גבול, והיא התחילה לעקוב אחריו לכל מיני מקומות שאלהים הלך, כדי לגלות אם יש לו מישהי נוספת, או מישהו נוספת, בחייו. כאשר היא לא עקבה אחריו, היא היתה מתנחלת לחצי-אימיים בעסק שלו.

מהחקירה הדביקה הזאת - את הדב-קות-במשימה היא למדה אולי מהבוס שלה במיטרה - היא עלתה לבסוף על האמת: האוהב נפגש עם מישהי אחרת. כתגובה היא כתבה בליפסטיק על שימשת-מכוניתו מילה אחת: "שקר!"

אופירה נבון
לא מחשבת לאף אחד

האם

ירושלים רוקדת?

מכל נשות-השרים בארץ יש רק אחת שהיא באמת גועית, העושה מה שבראש שלה, כמו שאומרים הצעירים. אתם בוודאי יודעים למי אני מתכוונת: **לאופירה נבון**, מי שהיתה הגברת הראשונה של ישראל בתקופת נשיאותו של בעלה, **יצחק**, וכעת היא אשתו של שרה-חנינך. ותאמינו לי, המעבר הזה מתפקיד אשת-הנשיא לתפקיד אשת-שר-החנינון רק עשה לה טוב.

אופירה הזאת מאוד חופשית, ולא עושה חשבון לאף אחד. רוצים הוכחות?

לפני שבועיים היתה מסיבה גדולה מאוד אצל עורכי-הדין הירושלמיים **יהודה ותמי רוזן**, וכל המימוני של ירושלים באו לחגוג אצלם. היו שם שרה-מישפטים **דן מרידור**, והשופט **אלון גילון**, ושרה-חנינך יצחק נבון ואשתו אופירה, ועוד הרבה-הרבה מכובדים, ממש סטייל. וכדי שהיה יותר שמת, הפעילו שם מערכת-קול משוכללת, והחוגגים אצרכו לרחבת-הירקודים.

אופירה נבון, שמאוד אוהבת לרקוד, ניסתה לשכנע את יצחק, בעלה. הוא לא השתכנע, ופרש מהמסיבה לעיסוקיו הממלכתיים. אך אופירה לא ויתרה, ואז בא לעזרה **אהרון שריה**, מנכ"ל העיריה, בעל חברתה הטובה ביותר, והזוג העירוני הזה, שריג ונבון, פרצו בסידרת מחולות סוערים במשך שעות, ואלמלא היתה נגמרת המוסיקה לא ניתן היה להפריד בין השניים.

כולם מסכיבים אמרו: כמה שאופירה על אכילפק, כי היא לא מחשבת לאף אחד.

אל תחשבו שהם היו המחוללים היחידים, שמשכו תשומת-לב. בסמוך אליהם רקדו במרץ רב **שרי שילון**, גרושתו של אישה-טלוויזיה **דן שילון** והחברה-צמוד שלה, שהוא צעיר ממנה בהרבה שנים, כמו ההבדל בין תקופת הטוויסט ותקופת הדיסקו. אבל זה באמת לא חשוב. כי בניהוג, שהיו לבושים בחליפות-עור ונראו כגירסה הירושלמית לג'ון טרבלטה ו**אוליביה ניוטון-דז'ון**, שמו פס על כולם ונראו מאוד מאושרים. אתם רואים, דווקא בירושלים של קודש, או אולי בגלל זה, האנשים יודעים ליהנות מהחיים.

להיות צנועים יותר

הזמרת היפה והמוכשרת הזאת היתה נשוי אה בעבר לאמרגן-מפיק **שלמה צח**, שהיה בעלה של הזמרת **אילנה**. צח הכיר את אי-לנה כשנאה למיכח-קול, היא שרה, הוא הקי שבי. הוא מצא חן בעיניה, הוא נרלק עליה, ואחרי רומן של חצי שנה הם נישאו. כעבור שנתיים נולד בנם **עמית**.

אך הבקיעים בנישואין לא איחרו לבוא, ואז התברר שהם פשוט משררים בגלים שור-נים. הם נפרדו, אך נשארו בקשר-עבודה. צח נשבע שהוא לא יתחתן שוב עם זמרת. ואשר לאילנה, עוד לפני שהספקנו לשמוע ממנה הצהרה כלשהי התגלה שהיא מאוהבת בחוקר-המיטרה-לשעבר **חיים בולקלינד**. הרומן בין השניים נמשך כמה זמן, ואז כולם, חוץ מהם, דיברו על חתונה. ועוד לפני שהבנתי מה באמת קורה, נפרדו השניים. אך אילנה, שלא כל-כך אוהבת להיות לבד, הכירה איש-עסקים צעיר, קרוב-מישי-פחה רחוק של נערת-הזווהר לשעבר **אן טובי** **מאיר**, והם גילו שמעבר לעובדה ששניהם גרושים הם גם מאוד מתאימים זה לזה. אז החליטו למסד את הקשר.

מובן שעשיתי דריג-דינג לאילנה: "אילנה שלום, מגיע לך מזל טוב?"

"כן, תודה."
"אני לא מבינה. למה התיקשורת לא תהיה מיוצגת באירוע?"

"החלטנו שהפעם זה יהיה בחוג המישיפחה והידידים הקרובים בלבד, משהו צנוע."

"למה?"

"שנינו מתחתנים בפעם השנייה. בפעם הראשונה כל אחד מאיתנו עשה זאת בגדול."

"הפעם החלטנו להיות צנועים יותר."

"אז לי רק נותר לאחל לכם מזל טוב."

ונראה לי גם שהקוראים של המדור הזה כיום שלישי בערב ישמחו יחד איתכם. אני גם מב-טיחה שלא לגלות היכן את מתחתנת."

וחלק האחר כדיל-מצוא את מה שהם מקווים שהיה כתוב אודותם.
אז ממש בשעה שאתם תקראו את המדור, תגלו שאחת מהכוכבות שלו בשנה שעברה, הזמרת **אילנה אביטל**, מתחתנת בטכס מלא עם בחירליכה, אישה-עסקים הצעיר **שי טובמאיר**.

הכי אני אוהבת זה את הקוראים הנאמנים שלי, שכבר בשעה 6 וחצי בערב ביום השלי-שי, עם צאת הגליון השבועי של העולם הזה, עטים על הקיוסקים בצפון תל-אביב כדי לה-יות מעודכנים בכל הרכילות. הם עוברים על העיתון במהירות-שיא בגלל סיבות שונות: חלק כדי להיות בטוחים שלא כתבת עליהם,

אילנה אביטל ושי טובמאיר
חתונה

האהבה פורחת

נו, אני שוב שמחה לגלות שיש עוד אנשים בארץ המוכנים לוותר על הרבה, ואני מתכוון נת הרבה מאוד, למען אהבה. אז אחד מאלה הוא הארכיטקט **טומי לייטרסדורף** מסביון, בנה של מעצבת אופנה הראשונה בארץ, **סיני לייטרסדורף**.

הטומי הזה, שהוא בן 49, היה נשוי באושר ובעושר עם **רינה**, בתו של **משה מאיר** המולטימיליונר המתגורר זה שנים בשווייץ, ואחיו של אישה-חברה **מורדכי מאיר**. (לא) לה מכס שעור לא קלטו זאת, אז אולי כדאי להזכיר לכם שמינדר נשום מאיר קרוי על שם האב, מיסדיה-שולת.)

בשכנות לטומי ורינה מתגוררים ורדה

וריצ'רד קורנהויזר. הוא פסיכיאטר רב מוניטין, והיא גם הבת של **בנימין מאיר** המנוח, אחיהם של מרדכי ומשה מאיר. היה הכל נהדר, עד שיום אחד קם הארץ כיטקט בבוקר ועזב את הכל — את המיש פחה ואת הבית המפואר ועוד הרבה דברים אחרים שהיו לו שם, ועבר להתגורר עם גילי, עורכת-דין צעירה ושפתנית, העובדת בבנין סה. אל תשאלו אותי איזה בורסה, כי לפי ההופעה החיצונית שלה היא עובדת בבנין

גילי לייטרסדורף
— ואוהבים

סתי-הילומים ברמת-גן, אך לפי אופי-הדיבור שלה נראה שהיא עובדת בבנין-המנינות. אבל זה באמת פרט שולי.

כל הסיפור הזה התרחש בינואר בשנה ש' עברה. השבוע הייתי במסיבה מאוד מפוארת, כמו שהעשירים יודעים לעשות, ושם ראיתי את טומי לייטרסדורף בחברת גילי, שאותה הוא הציג כאשתו. הם כל-כך צמודים אחד לשני, שהבנתי מדוע הסכים לעזוב למענה את ביתו ובניי-משפחתו.

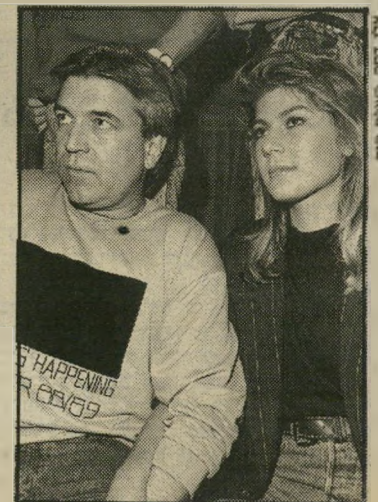

טומי לייטרסדורף
— צמודים

במעגל

אם אני אשאל אתכם על פרשת הקוקאין בחברה הגבוהה, האם משהו מכם יזכור פר-טים?

אז כדי להזכירכם, אחת מגיבורות-הפרשה היתה קצינה יפהפיה בשם **אוראל זרביב**, שהיא אשמה בשימוש בקוקאין. לגבי אנשי הע' שריון העליון, החוג שבו היא מבלה, היתה זאת רכילות עסיסית, אך לגביה היתה זאת

אוראל זרביב ואילן זרביב
פרידה

טראומה. אוראל החטובה ניהלה אז רומאן סוער ביותר עם איש-העסקים **אילן זרביב**, המת-גורר במלון-הריזות ימית בתל-אביב. שובס נפרד מאשתו **ריטה** כדי לחיות עם אוראל. השניים כיכבו בכל האירועים של הנוצאים, וכבר דיברו שם על חתונה.

אך לפני חודש הם נפרדו, אילן שובס נר-

מירון זימר
בילויים משותפים

אח בחברתה של מלכת-היופ-לשעבר **מירי זימר**, זו שהיתה סגנית ראשונה או שנייה בתחרות מיס עולם שנערכה בלונדון ב-1967. אוראל בת 22 שהיא צעירה מאילן ב-20 שנה בקירוב, התחילה לבלות שוב עם בני-גילה. באחרונה היא כילתה באילת בחברתו של **שון ארז**, בן-עשרים מקנדה, שהיה עד

זמירות דרוזיות

גם בחברה הדרוזית יש בגידות וס' יפוי-אהבה, הנראים כלקוחים מסיפורי אלף לילה ולילה, רק שאצלם זה נעשה בלי יחסי-ציבור ותקשורת. אבל מה לעשות, גם אצלם מדלפים.

בכפר הדרוזי הגדול דליית-אל-כרמל מתגורר חבר-הכנסת לשעבר **אמל נא-סר אל-דין**, בסביבות ה-50 לחייו, נשוי ואב לילדים.

לפני כמה חודשים הוא התאהב בצ' עירה דרוזית נשואה, שבעלה ימאי בצ' הסוחר הישראלי. מובן שהיתה זאת שערוריה גדולה, שניהם נשואים, הפרש-הגילים ביניהם הוא גדול מאוד, וכתוצאה מהקשר הזה פרצו סיכסוכים בין שתי החמולות בכפר.

המצב היה כל-כך עדין ומסובך, שא' פילו אחיה של האהובה הדרוזית הוזעק ארצה כדי להשפיע עליה שלא תעזוב את הבית. אך זה לא עזר. הם התגרשו מבני-הזוג החוקיים שלהם, והתחתנו לפי המ' סורת הדרוזית.

עכשיו יש שם כבר שבועיים חאפלות, וכולם חוגגים ושמחים, והרבה אי-שיציבור הגיעו למסיבות, ואני נורא

חזרה לתיכון

חרשה בקשר שלו עם אשתו-בנפרד, **ג'ניפר**. הוא מצהיר שהוא רוצה לחזור לחיקה-מיש' פחה, ואחר-כך הוא חוזר בו. פעם רואים אותו

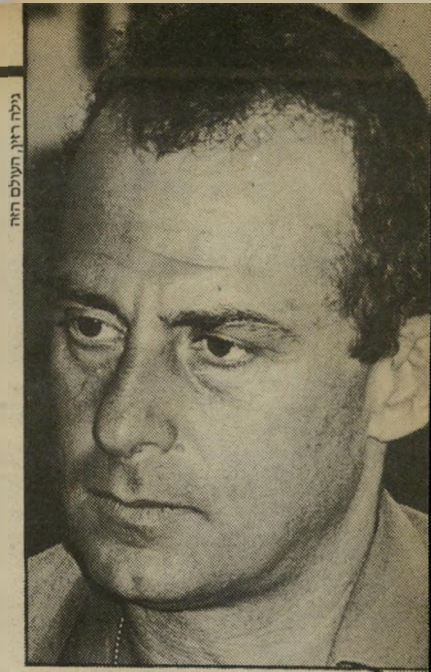
תאמינו לי שכבר נמאס לי לעקוב אחרי סיפורי-האהבה של הזמר **שימי תבורי**. כל כמה שבועות שומעים על מערכה

אביבה אזולאי ושימי תבורי
חברה חרשה

בראשון-לציון, שם מתגוררת **ג'ניפר**, אם שלוש ילדי, אך המקורבים אליו יודעים שהוא גר בדירה בבת-ים. והנה, לפני כמה ימים, גיליתי שהוא מאיר הב, ושיש לו חברה חדשה. לומר בן ה-40-מי-נוס יש חברה בת 7 ויחסי-שם **אביבה אזולאי**, והיא עדיין תלמידת-תיכון, והם מבלים יחד בפאבים השונים עד השעות המאוחרות של הלילה. לא שיש לי משהו נגד הקשר הזה, אני רק מקווה שהילדה מתעוררת בזמן לכי-הספר.

לא-מכבר הכרווג של הרוגמנית גלית **אהרן**. אומרים שריטה שובס, אשתו-לשעבר של אילן, מאוד מרוצה מהעניין, ומאוד מאושרת עם כרווגה הנוכחי, התעשיין **רוני שטן**. בסוף כולם מסתדרים, ממש כמו בכסאות מוסיקליים. אם הם ימשיכו לשחק עוד קצת, הם עלולים או עשויים לתלוי מאיוו זווית מסתכלים בזה) להגיע שוב לצירופים המ' קוריים.

גליה דר, תצלום חזק

הדוקטור ערן דולב (מימין) זועם: שמו הופיע בלי רשותו במודעה מיסתורית, ועכשיו, חושדים בו שעבר על האתיקה המיקצועית

הבריאות המחוזית בתל-אביב-יפו, התקשר וביקש הסבר. נאדרל הודיע לי שיעביר את המכתב אל הפרופסור סולובייצ'יק, יו"ר ועדת-האתיקה של ההסתדרות הרפואית. הר"ר נראה בעיניי כחלוש-בלהות, משום שאני מקבל מהר"ר סולובייצ'יק מינויים לחקור תלונות נגד רופאים בענייני-אתיקה, ולפני שבו בלבד כתבתי חוות-דעת ארוכה. עכשיו אני צריך להסביר כיצד השתרבבתי לעניין כזה כגנאשם!"

הרבר הראשון שעשה דולב היה לפנות לעורך-הדין יורם אלרואי, ולבקש ממנו להגיש מיד, עוד באותו היום, בקשה לצרמניה זמני, שלא להמשיך לפרסם את המודעות של אנוריוס במתכונתן הנוכחית.

בשלב השני הביע הרופא את דעתו כי במעשי חברת נמירה יש משום עוולה אזרחית וגם עבירה פלילית, הן על-פי חוק הנתן

ועיבודו הסתיים בינואר 1989. לא נמצאו בו הברלים בין קבוצת-הביקורת, שלא צרכה את המוצר, ובין הקבוצה שצרכה אנוריוס. המסקנות, שאליו הגיע המחקר: "אנוריוס, אם משתמשים בו פעם ביום במקום ארוחה — מהווה ריאטה בטוחה לגברים ולנשים, אף בתנאי-עבודה קשים."

אלא שהמחקר לא ברק כלל אם אנוריוס מסייע להפחתת מישקל. להיפך, התברר כי המוצר איננו מסייע לדיכוי התיאבון. מספר הרופאים: "היפוכו של דבר! ההוראות לחיילים היו, כי אסור להם לאכול דבר במשך ארבע שעות לאחר שאכלו את אנוריוס. נוכחנו לדעת כי אחרי תום ארבע השעות ניסו החיילים לפצות את עצמם על הרעב באכילת-יתר. אך מכיוון ששאלה זו לא נכללה במסיגרת המחקר, לא התייחסנו אליה."

למעשה לא הוכיח המחקר כל יעילות של

בגוף. תחום-ההתמחות של דולב הוא חילוף החומרים, בעיקר סידן וזרחן וגם יסודות הקורט, כלומר יסודות הנמצאים בגוף בכמויות זעירות בלבד. כיום ניתן למרוד אותם בשיטות חדשות. יש משמעות חשובה למציאתם או אי-מציאתם בגוף.

חיים הורוביץ, מבעלי נמירה, החברה המשווקת בישראל את אנוריוס, פנה בזמנו לדולב, הציג לפניו את המוצר, והרופא הסכים לחקרו. דולב הציג לחברה מחקר מדעי, שהוא המשך למחקר מקיף קודם שערך אצל חיילים ביחידות קרביות. מחקר קודם זה עסק בשאלה חשובה: אם נותנים ריאטה מסוימת לחיילים העומרים במאמץ גופני קשה, האם גורם להם הרבר נזק?

באותו מחקר נבדק גם נושא השומנים, בידי מומחה לדבר, הר"ר ארדון רובינשטיין

האם אפשר לרבות מרוב כעס?

הפרופ'ות, שבו נאסר על השימוש בשמו של אדם לשם רווח, הן על החוק לאיסור לשון הרע. מכיוון שהפירסומים הללו מבזים ומשפילים את הרופא בעיני חברי-המקצוע ועלולים לפגוע במישרתו ובעיסוקו.

לתמיכה בבקשתו הביא הרופא תצהיר של הפרופסור אוריאל זליגסון, מנהל המחלקה ההימטולוגית בבית-החולים איכילוב, וסגן דיקן בפקולטה בתל-אביב. אומר הפרופסור זליגסון: "עם קריאת הפירסום היה ברור לי שמעשהו של הר"ר דולב, אם הירשה את הפירסום, הוא מעשה חמור ביותר. בהכירי את הר"ר דולב שאלתיו לפרש הדבר, והוא סיפר לי כי לא הירשה את הוכרת המחקר בפירסום הזה, וכי לא ידע שהדבר עומד לקרות. ברור לי כי מי שאינו מכיר את הר"ר דולב כמוני עלול להגיע למסקנה, כי הוא נתן ידו לפירסום שמו ותארו

אנוריוס. בשיחה של הרופא עם נציג החברה אמר הרופא, לדבריו: "אינכם יכולים לעשות במחקר שום דבר!"

הפירסום פגע בר"ר דולב באופן קשה, במיוחד מכיוון שהוא בנו של שופט מחוזי לשעבר, הר"ר יצחק זונדלביץ ז"ל, ומקפיד ביותר על ענייני האתיקה הרפואית. הוא היה אחד המייסדים את האגודה הישראלית לאתיקה ברפואה, והוא חבר בוועד הארצי שלה. הוא גם מרצה בנושא זה באוניברסיטה. "אני מתחלחל לחשוב כיצד אעמוד לפני התלמיד

האחראי לנושא השומנים והתפתחויות בבית החולים הדסה בתל-אביב.

לצה"ל היה עניין במחקר. אם המוצר אמנם מרכא תיאבון, עשויה להיות לו משמעות למען צה"ל. מישקל השקית לארוחה הוא קטן מאוד, והדבר יעיל לגבי חיילים הנדרשים — למשל — לשהות תקופות ארוכות מעבר לקווי האויב, ללא אספקה. צה"ל ביקש בשלב הראשון לברר אם כתוצאה מריאטה זו לא ייגרמו הפרעות במערכת חילוף-החומרים בגוף, בנושא המינירלים. למחקר לא היה כל

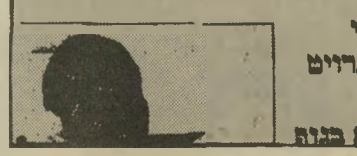
הרופא הנדרש חיפש ומצא בחמישה עיר תונים מודעת-פירסומת גדולה, ובה נזכר שמו באותיות קידוש לבנה. המודעה, שפירסמה את מוצר-ההרזיה אנוריוס, טענה כי הר"ר דולב, מי שהיה קצין-רפואה ראשי בצה"ל בדרגת תת-אלוף, ערך מחקר ובו מצא כי ריאטת אנוריוס "הינה ריאטה בטוחה ויעילה". הרופא, שמעולם לא נשאל כלל אם הוא מוכן להשתתף בפירסומת, ושאסר פירסום כל חלק ממחקרו, לא הבין מניין ירדה עליו המכה.

הרופא הנדרש חיפש ומצא בחמישה עיר תונים מודעת-פירסומת גדולה, ובה נזכר שמו באותיות קידוש לבנה. המודעה, שפירסמה את מוצר-ההרזיה אנוריוס, טענה כי הר"ר דולב, מי שהיה קצין-רפואה ראשי בצה"ל בדרגת תת-אלוף, ערך מחקר ובו מצא כי ריאטת אנוריוס "הינה ריאטה בטוחה ויעילה". הרופא, שמעולם לא נשאל כלל אם הוא מוכן להשתתף בפירסומת, ושאסר פירסום כל חלק ממחקרו, לא הבין מניין ירדה עליו המכה.

מאחורי קווי האויב

ס' יפר דולב: "ביומיים האחרונים פנו אלי אנשים רבים לשאול מה דעתי על הריאטה הזאת. כאשר אני משיב שאין לי דיעה בעניין, משום שזה איננו מיקצועי, אנשים מגיבים בפליאה, או סבורים שאינני דובר אמת. בעיני עמיתי נראה שאני מעורב בעניין, הרי אני מושהת. "אינני צריך להזכיר שמועות על אנשי צבא-הקבע, שעשו את שרותם הצבאי קררום לחפור בו אחר-כך. אני מעולם לא עשיתי זאת, ואין כל קשר בין שרותי בצבא לבין המחקר. אך הפירסום וצורתו יוצרים קשר קו, והדבר גורם לביזוי, הן בעיני עמיתים, הן בעיני הציבור הרחב." אמנם נערך מחקר לגבי המוצר אנוריוס-על-די דולב. אלא שהמחקר לא התמקד כלל בשאלה אם המוצר עוזר להרזיה או לא. אין זה תחום-ההתמחות של דולב. המחקר בורק את שאלת חילוף החומרים או המינירלים

ד"ר דולב - קצין רפואה ראשי (מיל.): אנריוס - דיאטה בטוחה

תא"ל (מיל.) דר' ערן דולב, קצין רפואה ראשי לשעבר, ערך מחקר, שבו הוכח כי דיאטת אנריוס היא דיאטה בטוחה ויעילה בתנאי מאמץ. דיאטת אנריוס טובה על השומנים העודפים בגוף המודעה שגרמה לתקרית, שמומתי רינונים כאלה.

דים ואתימר ללמד אותם אתיקה, כאשר אני נושא על גבי חטוטרט כזאת!"

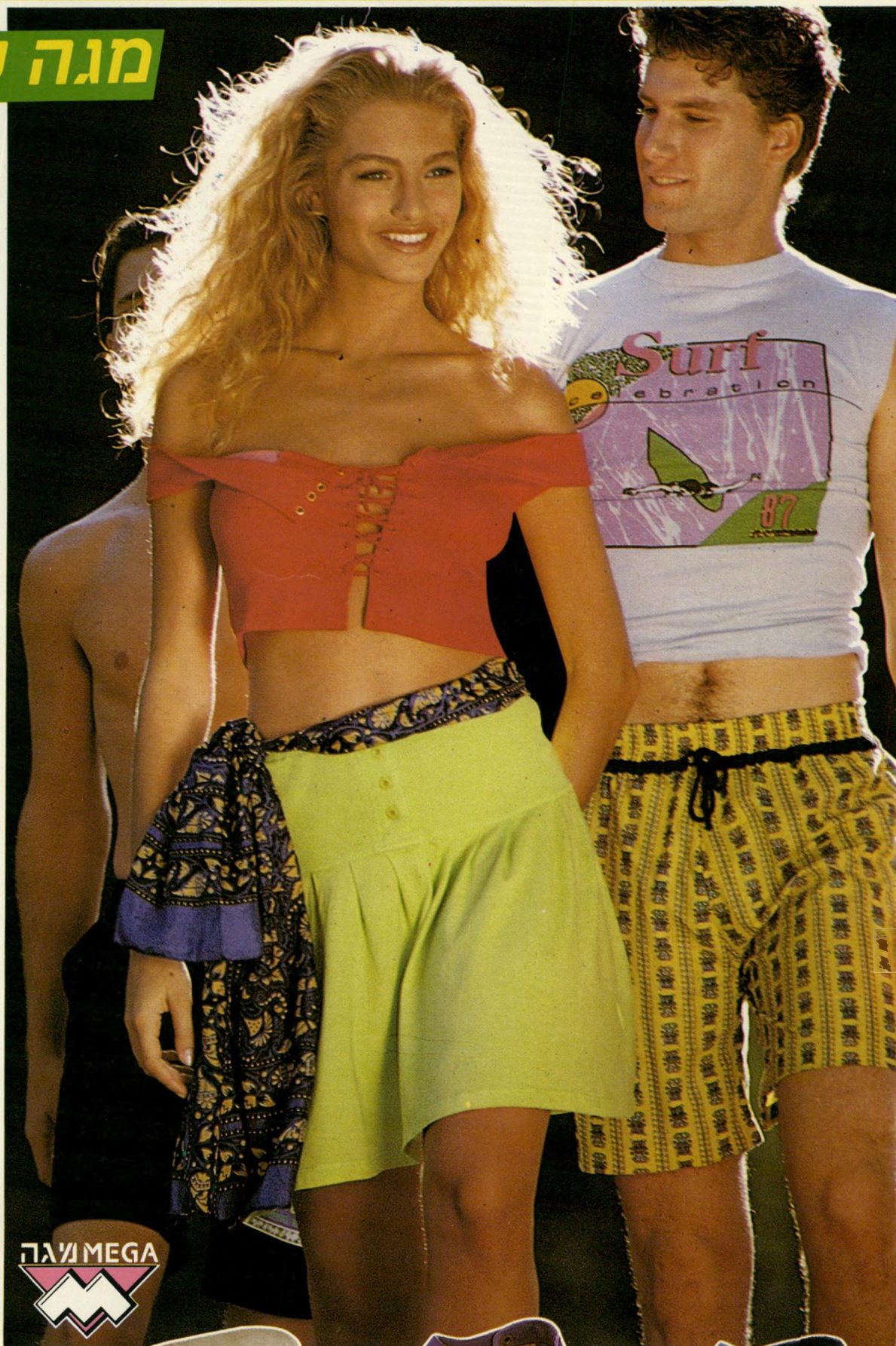
המאשים הפך לנאשם

אחרי פירסום המודעה, הומין מנהל בית-החולים שיבא את דולב כבהילות ושאל אותו: "האם התחלקת? מה פירוש המודעות האלה שמרברים עליהן בכל מקום? זה לא תמים לך?" דולב נדרש לכתוב מיכתב-הסבר למנכ"ל משרד-הבריאות, בטרם יינקטו נגדו פעולות, מכיוון שיש בעניין עבירה לכאורה. גם הר"ר גיורא נאדרל, רופא בלישכת

הצבאי לשם פירסום מוצר להרזיה, תמורת כעצ'כס. ואכן, שטעתי מפי הכרם-למיקצוע וממי שאינם רופאים רינונים כאלה." השופט שאול אלוני השתכנע מבקשתו של הר"ר דולב, ואישר את צורה-המודעה הזמנית במעמד צד אחד. מתברר כי לא היה כל צורך בדיון נוסף. חברת נמירה עמדה על טעותה, אישרה כי אמנם עשתה שימוש בשמו של הרופא ללא ידיעתו וללא רשותו, והסכימה להפסיק את הפירסום. ספק-הדין חייב את החברה לשלם לרופא 10 אלפים ש"ח הוציאת-מכשפט. יתכן כי הר"ר דולב רזה בעיקבות הפרשה המרגיזה. אם כן, הרי הפירסום הועיל. אילנה אלון

הולכים על בריאות

מגה סאן

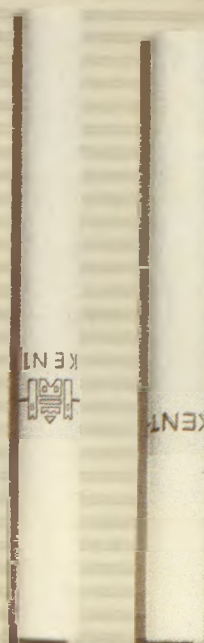

איך הולכים על בריאות?
עם סנדלי הבריאות של
מגה סאן כמובן!
ומרוויחים גם נוחות,
איכות, מוניטין ואופנה.
כשהולכים על בריאות –
הולכים עם מגה סאן כל הזמן.

הוספנו 3½ מילימטר של תענוג

קנט. אותו הטעם. אותה האיכות
ועכשיו - הנאה ארוכה יותר.

בקנט, ארה"ב מאמינים שמפעם לפעם
מגיע לך יותר.
הפעם החליטו להוסיף לך עוד קצת תענוג.
לכן, מעכשיו אתה מקבל קנט קינג סייז -
סיגריה קצת יותר ארוכה - 3½ מ"מ
נוספים של תענוג.
הטעם המיוחד, האיכות של קנט ופילטר
המיקרונייט המפורסם - נשארו.

KENT